

VAALAN KUNNAN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2020

Kunnanhallitus 6.4.2021 § 85
Kunnanvaltuusto 20.5.2021 § 41

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	5
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	13
1.5. Kunnanjohtajan arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	16
1.6. Kunnan henkilöstö 31.12.2020.....	17
1.7. Luottamuselinten toiminta	21
1.8. Muut ei-taloudelliset asiat	23
1.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	24
1.10. Ympäristötekijät	26
1.11. Kunnanhallituksen selonteko sisäisen ja riskienhallinnan valvonnan järjestämisestä	27
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	29
2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	29
2.2. Toiminnan rahoitus.....	32
3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	34
3.1. Tase ja sen tunnusluvut (peruskunta).....	34
3.2. Kunnan kokonaistulot ja -menot.....	36
4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	37
4.1. Vaalan kunnan konsernirakenne	37
4.2. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	37
4.3. Arvio konsernin tulevasta kehityksestä.....	41
4.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	41
5. KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ	42
5.1. Tilikauden tuloksen käsittely	42
5.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet	42
6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	44
7 Hallinto-osasto.....	45
7.1.1. Hallinto- ja talouspalvelut	58

7.1.2. Elinkeinot	59
7.1.3. Maaseututoimi.....	64
7.1.4. Työllistäminen.....	66
7.1.5 Oulunkaari	70
7.1.6.1. Kuntayhtymän johtajan katsaus	70
7.2. Kuntapalvelutoimiston tuotanto.....	73
7.2.1. Henkilöstöpalvelut.....	73
7.2.2. Talouspalvelut	74
7.2.3. Tietopalvelut	75
7.2.4. Vaalan palvelutuotanto	76
7.1.6 Ostopalvelut muilta	78
7.1.7 Rahoitustoimi.....	79
8. HYVINVOINTIOSASTO.....	81
8.1. Hyvinvointipalvelut	85
8.2. Kulttuuripalvelut	87
8.3. Nuorisopalvelut	88
8.4. Kirjastopalvelut	90
9. SIVISTYSOSASTO.....	92
9.1. Hallinto	102
9.3. Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö.....	103
9.2. Perusopetus.....	105
9.4. Varhaiskasvatus	107
10. TEKNINEN OSASTO	108
10.1. Hallinto	115
10.2. Viranomaispalvelut.....	117
10.3. Ravitsemis- ja siivouspalvelut.....	123
Rakentaminen ja kunnossapito	127
10.6. Investointiosan toteutumisvertailu (peruskunta).....	134
10.7. Rahoitusosan toteutumisvertailu.....	137
11. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	139
11.1. Tuloslaskelma (peruskunta)	139
11.2. Rahoituslaskelma (peruskunta)	140

11.3. Tase (peruskunta).....	141
11.4. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	143
11.5. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	144
11.6. Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	146
12. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	147
12.1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	149
12.2. Tasetta koskevat liitetiedot	152
12.3. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	160
12.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	163
12.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot	166
13. KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT TILIKAUDELLA 1.1. – 31.12.2020.....	168
14. HYVINVOINTISUUNNITELMAN ARVIOINTI 2020	180
14. VUODEN 2020 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	213

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2020

Syksyisin kunnalliselämässä hyväksytään talousarvio ja toimintasuunnitelma tulevalle vuodelle. Sanaa arvio on hyvä painottaa – tilanteet nimittäin voivat muuttua. Vuosi 2020 jää historiaan tästä esimerkkinä: vielä vuoden muutaman ensimmäisen kuukauden aikanakaan emme voineet kuvitellakaan, kuinka elämämme muuttuu ja mitä loppuvuosi tuo tullessaan. Maailmanlaajuinen koronakriisi mullisti paitsi suunnitelmamme, myös tapamme tehdä töitä, viettää vapaa-aikaa, kuluttaa, pitää yhteyttä kanssaihmiin sekä käyttää ja järjestää palveluita.

Yhteiskunnallisessa keskustelussa ja kriisitilanteen hoidossa arvojen merkitys on korostanut. Oikeutta elämään ja vapauteen on jouduttu koettelemaan ennennäkemättömällä tavalla. Vapauden, vastuun, demokratian, tasa-arvon, sivistyksen ja välittämisen arvoja on jouduttu punnitsemaan poikkeuksellisella tavalla ja osin vastakkain.

Vuonna 2020 maamme oli poikkeusoloissa: kokoontumisvapautta rajoitettiin, työpaikoilla ja oppilaitoksissa oltiin etäopetuksessa ja etätöissä, palveluja jouduttiin sulkemaan, keskeyttämään ja siirtämään etäyhteyksien päähän, tiloja suljettiin ja ihmisiä ohjattiin pitämään etäisyyttä toisiinsa. Tavoitteena rajoitustoimenpiteillä oli hidastaa koronaviruksen leviämistä ja suojella ihmishenkiä vaaralliselta tartuntataudilta.

Vuoden 2020 aikana osoitimme myös varautumissuunnittelun, viranomaisten yhteistyön, kriisiviestinnän ja päätöksenteon sujuvuuden merkityksen. Uskallan sanoa, että Vaalassa olemme onnistuneet näissä erityisen hyvin. Monikanavaiseen viestintään panostaminen on edesauttanut tietoisuutta kulloinkin vallitsevasta tilanteesta. Haluan lämpimästi kiittää kunnan luottamushenkilöitä ja kuntalaisia järkkymättömästä tuesta ja luottamuksesta kriisinhoidossa. Poikkeustilanteissa joukkueen kantokykyä koetellaan, ja me olemme niistä selvinneet – asia kerrallaan.

Vaalassa olemme puhuneet ja työskennelleet monipaikkaisuuden ja paikkariippumattomuuden sekä niihin tiiviisti kytköksissä olevan etätöiden puolesta jo pitkään – vuoden 2020 jälkeen koko maailma tietää mistä puhumme, ja sekä toteutetut että suunnitellut toimenpiteemme näiden eteen ovat tulleet arvoon arvaamattomaan. Vaalassa olemme sopivan kaukana kaikesta, mutta kuitenkin saavutettavissa kaikkialta.

Epävarmuuden ja kriisin keskellä toimintasuunnitelmaa on pyritty toteuttamaan ja palveluita järjestämään mahdollisimman normaalisti, vaikkakin osittain etäyhteyksien avulla. Koronakriisin aikaa ja muuta resurssia vieneen hoidon lisäksi vuoden 2020 aikana saatiin valmiiksi useita merkittäviä hankkeita ja päätöksiä, jotka vahvistavat kunnan taloutta, elinvoimaa ja hyvinvointia tulevaisuudessa. Taloudellisilla mittareilla vuosi 2020 toteutui Vaalassa ennakoitua paremmin. Keväällä koronakriisin puhjettua ennusteiden mukaan kuntien tulorahoitus olisi romahtanut, minkä seurauksena käynnistettiin nopeasti muutostalousarvion laadinta koko kunnan osalta. Ennusteet oikenivat kesällä tautitilanteenkin helpottuessa, ja valtion voimakkaalla kuntatalouden tukemisella vuosi 2020 näyttää kuntakentässä toteutuneen yleisesti talouden osalta poikkeuksellisen hyvänä.

Alkusyksyllä hyväksytyssä muutostalousarviossa tilikauden tuloksen ennakoitiin olevan – 303 000 euroa alijäämäinen, ja lopulta vahvistettu tulos osoittaa alijäämää noin – 291 000 euroa.

Muutostalousarvion jälkeen päätettiin kuitenkin tuloksen merkittävästi vaikuttaneista eristä, joista keskeisimmät olivat Juustolan kiinteistön myynti, josta aiheutui lähes 700 000 euron tasearvon alaskirjaus, terveystalouden kiinteistöön tehty ylijäämäinen 308 000 euron ylimääräinen poistoerä ja 100 000 euron purkuvaraus purettaviin kiinteistöihin. Edellä mainittujen erien yhteisvaikutus on yli 1,1 miljoonaa euroa.

Vaalan kunta onnistui edelleen kuntakentällä melko poikkeuksellisesti lyhentämään lainakantaansa yhteensä 1,9 miljoonaa euroa. Vuosikate parantui edellisestä tilikaudesta ollen noin 842 000 euroa positiivinen. Mainitut valtion koronatuot paransivat kunnan tulokertymää muutostalousarviossa ennakoituunkin nähden. Toimintakuluissa oli vajaan 500 000 euron kasvu, mikä selittyy pääasiassa edellä kuvatulla Juustolan tasearvon alaskirjauksella. Myös koronakriisin hoitoon liittyvät toimenpiteet kasvattivat kunnan kulukertymää. Muuttoliikkeen nettovähennyksen pienentyminen edeltävistä vuosista vaikutti kunnan tulokertymään: maalle muuttaminen on tuskin koskaan ollut yhtä paljon trendinä esillä julkisuudessa, kuin vuonna 2020. Vaalan väestö vähenee mutta uudistuu, mikä on elinvoimaisuuden kannalta oleellista. Huolta aiheuttaa kuitenkin alhainen syntyvyys, sillä vuonna 2020 Vaalaan syntyi vain kahdeksan lasta.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa onnistuttiin alittamaan talousarvio, ja koko soten osalta kasvuprosentti edellisen vuoden toteumaan nähden oli vain + 0,4. Vaalan kunnan asukaskohtainen sote-palveluiden nettokustannus oli Oulunkaaren kuntayhtymän alueella keskimäärin 4337 euroa asukasta kohden. Vaalassa sote-palveluiden palveluntarve on koko maahan verrattuna 50 prosenttia korkeampi, mikä selittää myös kustannusten suurta osuutta koko kunnan toimintakuluista. Tehdyt palvelurakennepäätökset, perusterveydenhuollon vahvistaminen sekä kunnan ennaltaehkäisevään hyvinvointityöhön panostaminen ovat tuottaneet tulosta, ja erikoissairaanhoidon vuodesta 2018 alkanut vähenevä kustannuskehitys jatkui edelleen vuonna 2020: erikoissairaanhoidon kustannukset toteutuivat jopa 7,2 prosenttia pienempinä kuin vuotta aiemmin. Tehdyt päätökset paremmista ja oikea-aikaisemmista palveluista ovat tuottaneet tulosta!

Työllisyyspalveluiden osalta vuosi 2020 oli koronan johdosta poikkeuksellisen haasteellinen. Tammikuusta joulukuuhun mennessä työttömien ja lomautettujen määrä kasvoi 37 henkilöllä, eli 24,6 prosentilla työllisyysasteen ollessa vuodenvaihteessa maakunnan korkein, 17,7 prosenttia.

Yrityspalveluiden rakennemuutos on auttanut koronasta kärsiviä yrittäjiä: Oulun seudun Uusyrityskeskukseen kautta on annettu palvelua ja neuvontaa uusille ja aloittaville yrittäjille, ja keväällä haettu ja hyväksytty Koronakriisiin vastaaminen Oulujokilaaksossa –hanke mahdollisti elinvoimakoordinaattorin palkkaamisen yrittäjien tueksi. Yritysten määrän nettomuutos jatkui kolmen edellisen vuoden tapaan positiivisena, ja Vaalaan perustettiin 10 uutta yritystä enemmän kuin vanhoja yrityksiä lopetti toimintansa. Kehittämisyritys Humanpolis Oy:n strategian päivityksen myötä yritys hallinnoi ja kehittää jatkossa yleisemmin elinkeinopalveluita ja –hankkeita aiemman matkailutoimialan ohella. Hallinto-osastolla pitkään valmisteltu hallintosäännön päivitys valmistui ja hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnan sivistysosastolla koettiin ennennäkemättömät muutokset, kun koronatilanteen johdosta keväällä siirryttiin etäopetukseen käytännössä yhdessä yössä. Tilanteesta selvittiin hienosti, kiitos upean opettajakuntamme ja mukautuvaisten oppilaidemme. Kouluruoan jaon järjestäminen hoidettiin koulun ja ruokapalveluiden tiiviillä hyvällä yhteistyöllä, ja uskallan väittää mallimme tämän suhteen olleen koko Suomen paras.

Vuoden 2020 alusta lähtien Vaalassa on ollut kokonaan maksuton varhaiskasvatus, joka päätettiin

kesästä lähtien keskittää yhteen päiväkotikiinteistöön. Päivähoidon lapsimäärä kasvoi, ja Vaalaan muutti myös uusia lapsiperheitä. Myös lukion oppilasmäärä jatkoi hyvää kasvuaan, ja se on lähes kaksinkertaistunut kolmen vuoden aikana. Kansalaisopiston vuosi 2020 oli haasteellinen, kun suuri osa kursseista jouduttiin koronan takia perumaan ja siirtämään osin etäopetukseen. Tästä huolimatta toiminta oli laadukasta ja monipuolista tuttuun tapaan.

Hyvinvointiosastolla koronavuotta leimasi etäpalveluiden kehittäminen ja käyttöönotto, missä onnistuttiin erittäin hyvin. Kuntalaisten hyvinvointipalveluita tarjottiin kattavasti digitaalisessa muodossa, ja niiden tavoitavuus oli hyvää. Alkuvuodesta liikkuvan nuorisotyön hankkeesta saadut tulokset ja uudet etänuorisotyön muodot jäävät perinteisten muotojen rinnalle pysyvästi. Keväällä 2020 hyvinvointiosaston organisoimana toteutettiin vapaaehtoisvoimin toiminutta Arjen Apua Vaala – palvelukonseptia, jossa ruoka- ja lääkeostoksia kerättiin ja toimitettiin ikäihmisten ja muiden avuntarvitsijoiden koteihin. Mikä osoitus yhteisöllisyydestä ja välittämisestä, kiitos kaikille vapaaehtoisille!

Kiinteistöjen osalta remontit näyttelivät merkittävää osaa hyvinvointiosastolla: Lamminahon museo pidettiin remontin ja koronan takia kiinni kesällä, ja kirjastokin siirtyi syksyllä remontin alta konttikirjaston väistötilaan – terveet ja turvalliset työskentely- ja asiointitilat ovat tärkeä satsaus tulevaisuuden lähipalveluiden turvaamiseksi.

Teknisellä osastolla vuosi oli edellisten tapaan vilkas. Kaavoituksessa rantaosayleiskaavojen päivitys jatkui, Turkkiselän tuulivoimaosayleiskaava valmistui, Painuan kanavan ja Kaunistonkankaan tuulivoimaosayleiskaavojen laadinta aloitettiin ja asemakaavoituksessa tehtiin ja aloitettiin päivityksiä muun muassa pitkän edunvalvontatyön jälkeen varmistunutta Vaalan uutta vankilainvestointia ja kunnan hyvinvointikeskusta varten. Hyvinvointikeskuksen hankesuunnitelman valmistelussa tarkasteltiin monipuolisesti osallistamalla erilaisia toteutusmalleja ja vaihtoehtoja, joissa punnittiin muun muassa kerrosratkaisun, toiminnallisuuden, sisällön, liikenteenohjauksen, rakennuskustannusten sekä kuntakuvan suunnittelun näkökulmia. Hankesuunnitelma valmistui syksyllä, ja tilinpäätöksen laadintahetkellä urakka on kilpailutuksessa.

Mittavan valmistelutyön myötä kunnan kiinteistöstrategia hyväksyttiin helmikuussa. Strategia on suunnitelma kunnan kiinteistöjen korjausvelan vähentämiseksi, toimintamalli tilojen tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön aikaansaamiseksi sekä terveellisten, turvallisten ja asianmukaisten tilojen takaamiseksi kunnan strategisesti tärkeiksi katsomille palveluille ja toiminnoille. Strategian toimeenpano käynnistyi välittömästi, ja siihen liittyen vuoden aikana tehtiin useita toimenpiteitä, kuten kiinteistökauppoja, remontteja, purkujen valmistelua, korjauksia ja toimitolasiirtoja.

Myös yksityiset investoinnit ovat kunnan omien ja valtion vankilainvestoinnin ohella vilkastuneet. Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston rakennustyöt käynnistyivät, monet yrittäjät suunnittelivat ja toteuttivat laajennus- ja uudisrakennusinvestointeja ja yksityistaloudet hakivat rakennuslupia lähes ennätystahtiin. Haettujen ja myönnettyjen rakennuslupien määrä oli yli 200, mikä on korkein määrä Vaalassa lähes kolmeenymmeneen vuoteen.

Kuntakonsernin osalta omien tytäryhtiöiden vuosi oli kohtuullisen hyvä, tilikauden tulos oli koko konsernin osalta noin – 9.878,13 euroa alijäämäinen. Kiinteistöosaakeyhtiö Vaalan Niskassa valmisteltiin yhtiön omaa kiinteistöstrategiaa osana koko kunnan tekeillä olevaa asuntopoliittista strategiaa. Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:lla vuosi oli toiminnallisesti varma, eikä koronakaan merkittävästi näkynyt yhtiön toiminnassa varautumista lukuun ottamatta. Lämpimän talven takia lämmönkulutus vähentyi, kun taas vesiliittymämaksuista saadut tulot kasvoivat.

Toimintavuoden aikana kuntien välistä yhteistyötä tiivistettiin erityisesti Oulujokilaakson kunnissa teknisen osaston toimintojen ja elinkeinopalveluiden yhteistyöllä. Oulujokilaakso muodostaa luonnollisen yhteistoiminta-alueen, jossa tehtävä kuntien välinen yhteistyö hyödyttää kaikkia. Kuntien välistä yhteistyötä on vaadittu myös nopealla aikataululla etenevässä sote-palveluiden järjestämismuutosta koskevassa hyvinvointialueuudistuksessa, mihin liittyvät lakiluonnokset valmistuivat kesäkuussa kuntien lausuntokierrokselle. Eduskunnan on määrä päättää uudistuksen toteuttamisesta kesällä 2021, minkä jälkeen hyvinvointialueen vaalit on tarkoitus järjestää jo alkuvuodesta 2022. Uudistuksen kokonaisvaikutukset ovat vielä osin hämärän peitossa, mutta Vaalan kunnan osalta talous supistunee sen jälkeen alle puoleen nykyisestä.

Vuosi 2020 osoitti, että suomalainen hyvinvointiyhteiskunta toimii. Vaikka vuotta leimasivat koronaviruksen pelko, epävarmuus ja jatkuva tilannekuvan ja ohjeiden muuttuminen, selvisimme vuodesta Vaalassa hyvin. Epidemia ei vielä tilinpäätöksen laatimisen vaiheessa ole ohi, mutta kulunut vuosi on osoittanut, että pystymme hallitsemaan tilanteen ja reagoimaan sen vaatimiin muutoksiin palveluissamme, toiminnoissamme ja yhteydenpidossamme. Kuten Vaalassa yleensäkin, on joukkuehenki ollut koronavuoden aikana poikkeuksellisen vahvaa. Huolta ja hullunmyllyä on riittänyt, mutta koko Vaalan kuntakonsernin ja Oulunkaaren kuntayhtymän henkilöstö ja luottamushenkilöt ovat sinnikkäästi venyneet, sopeutuneet ja paiskineet töitä hyvinvoivan ja elinvoimaisen Vaalan eteen. Tuntuu hienolta olla mukana tällaisessa porukassa.

Kiitos kaikesta tehdystä työstä ja siitä upeasta asenteesta, jolla sitä teette.

Miira Raiskila
kunnanjohtaja

1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hallintosäännön päivityksen yhteydessä 11.2.2020 Vaalan vanhus- ja vammaisneuvostolle sekä nuorisoneuvostolle tuli edustusosoikeus kunnanvaltuuston, - hallituksen ja lautakuntien kokouksiin. Valtuuston puheenjohtajalle tuli osallistumisoikeus lautakuntien kokouksiin.

Hallinto-organisaatio

Kunnan organisaatiokaavio on toimintakertomuksen liitteenä.

Kunnanvaltuusto 1.6.2017-31.5.2021

Vuonna 2017 valitussa valtuustossa on 17 jäsentä, joista Suomen Keskustan edustajia on 10, Vasemmistoliiton edustajia 4, perussuomalaisia 2 ja Kokoomuksen edustajia 1.

Kunnanvaltuusto		Kokouksia 7 kpl	Asioita § 87
Pj	Välinen Pekka	7	KESK
1. vpj.	Mustonen Osmo	7	VAS
2. vpj.	Roivainen Jouko	7	KESK
Jäsen	Hannukainen Esa	5	PS
Jäsen	Hiltunen Marko	3	VAS
Jäsen	Huotari Tapio	7	VAS
Jäsen	Karjalainen Esa	7	KESK
Jäsen	Karppinen Hanna	6	VAS
Jäsen	Kemppainen Pentti	7	KESK
Jäsen	Kesälahti Aune	7	KESK
Jäsen	Koski-Tulppo Tiina	7	KESK
Jäsen	Leinonen Aino	7	KESK
Jäsen	Leinonen Jenna	6	KESK
Jäsen	Moilanen Kalle	7	PS
Jäsen	Paakkari Miia	2	KESK
Jäsen	Rovio Markus	7	KOK
Jäsen	Virkkunen Reijo	7	KESK
Varajäsen	Keränen Meeri	6	KESK
Varajäsen	Kylmänen Tiina	5	VAS
Varajäsen	Kymäläinen Paula	2	PS
Varajäsen	Sumiloff Seija	1	KESK
Varajäsen	Tervonen Timo	2	KESK
Edustaja VVN	Ratava Lauri	2	
Edustaja NuNe	Karhu Nelli	2	
Esittelijä	Raiskila Miira	7	
Esittelijä	Kaikkonen Matti	6	
Esittelijä	Karhu Tapani	5	
Esittelijä	Kurtti Kalle	2	
Esittelijä	Nikula Pirjo	3	
Esittelijä	Tiilikainen Veli-Pekka	2	
Esittelijä	Possakka Tiia	2	
Pöytäkirjanpitäjä	Niskanen Ari	7	

Kunnanhallitus 1.6.2019-31.5.2021

Kunnanhallitus		Kokouksia 19 kpl	Asioita § 303
Pj	Karjalainen Esa	19	KESK
1. vpj.	Huotari Tapio	18	VAS
2. vpj.	Moilanen Kalle	15	PS
Jäsen	Leinonen Jenna	19	KESK
Jäsen	Paakkari Miia	4	KESK
Jäsen	Tervonen Timo	18	KESK
Henk.koht. varajäsen	Ahokas Marja	1	VAS
Henk.koht. varajäsen	Hannukainen Esa	3	PS
Henk.koht. varajäsen	Koski-Tulppo Tiina	1	KESK
Henk.koht. varajäsen	Leinonen Aino	13	KESK
Henk.koht. varajäsen	Salomaa Kai		VAS
Henk.koht. varajäsen	Tervonen Timo		KESK
Henk.koht. varajäsen	Virkkunen Reijo	1	KESK
Kv:n pj.	Välinen Pekka	18	KESK
Kv:n 1. vpj.	Mustonen Osmo	17	VAS
Kv:n 2. vpj.	Roivainen Jouko	19	KESK
Edustaja VVN	Ratava Lauri	6	
Edustaja NuNe	Katajikko Anni	4	
Esittelijä	Raiskila Miira	19	
Pöytäkirjanpitäjä	Niskanen Ari	19	

Lautakunnat

Hyvinvointilautakunnan ja elinvoimalautakunnan kokoonpanot ovat käyttötaloussosassa ao. hallintokuntien kohdalla.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet ja ao. toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen talouden kehitys Suomessa ja kuntakentällä

Korona näkyy viime vuoden osalta erittäin voimakkaasti Suomen bruttokansantuotteen kehityksessä: kun vuonna 2019 yleinen bruttokansantuote kasvoi vuoden jälkimmäisellä puoliskolla alkaneesta laskusta huolimatta yhden prosentin, supistui se vuonna 2020 2,8 prosenttia. Taloudellinen tilanne oli jo ennen koronakriisiä taantumassa, ja erityisesti keväällä koronakriisin alkuvaiheessa ennusteet näyttivät erittäin vaikeilta. Epävarmuus uuden tilanteen edessä näkyi erityisesti palvelualoilla, samoin kuin koronan leviämisen ehkäisemiseksi asetetut rajoitustoimenpiteet. Tautitilanne helpotti kesäksi, minkä myötä myös talous lähti kehittymään parempaan suuntaan, ja myös kuntataloutta koskevat ennusteet parantuivat selkeästi. Yksityinen kulutus väheni kuitenkin edelliseen vuoteen verrattuna koko vuotta tarkastellen. Pitkään jatkunut hyvä työllisyyskehitys kääntyi huonompaan suuntaan ja työllisten määrä väheni vuodentakaiseen nähden 1,5 prosenttia.

Kevään 2020 ensimmäisiin koronan huomioiviin ennusteisiin verrattuna kuntien tilinpäätösten ennakkotiedot ovat kuitenkin useita vuosia jatkunut kuntatalouden kriisi huomioiden hyviä. Kuntien tulos kasvoi liki kahdella miljardilla eurolla, ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni ainoastaan 73 miljoonaa. Kuntien tunnusluvut näyttävät pitkälläkin aikavälillä tarkasteltuna poikkeuksellisen hyviltä, mikä selittyy pitkälti paitsi koronan myötä tehdyillä nopeilla säästötoimenpiteillä, myös kuntien valtionosuuksien merkittävällä kasvulla 11 miljardiin euroon. Valtionosuuksia kasvattivat erityisesti valtion lisätalousarvioissa kunnille myönnetty koronatuot.

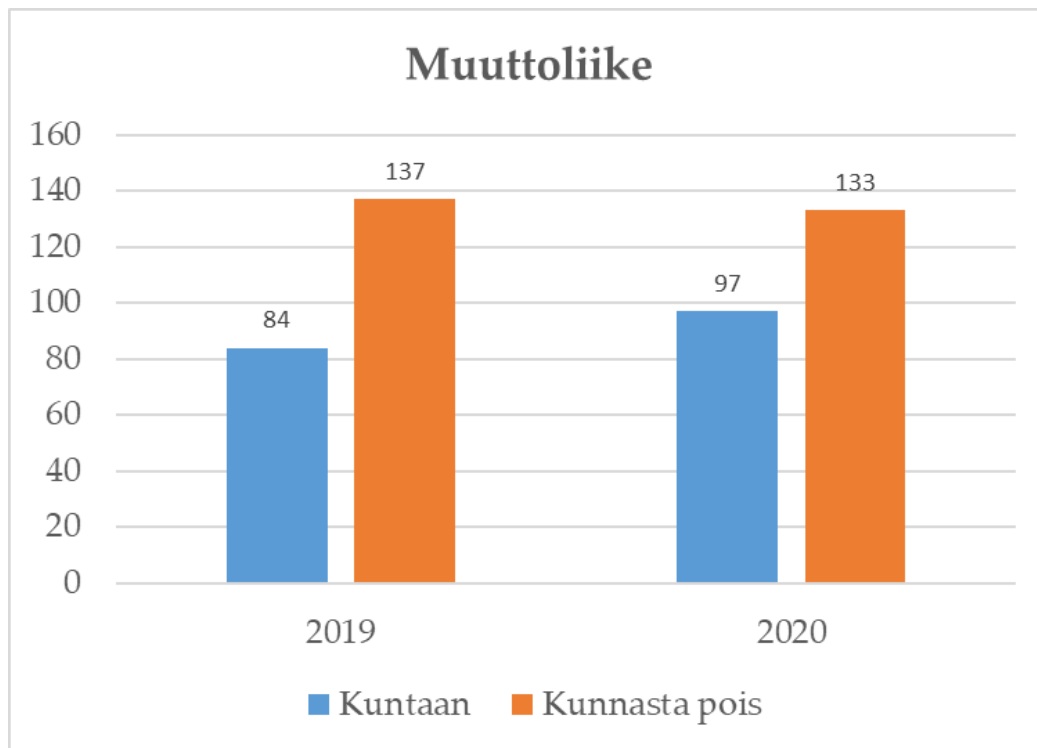
Kun vuonna 2019 vuosikate heikentyi kuntataloudessa vuoden takaiseen nähden yli 13 prosenttia, vahvistuivat ne viime vuonna kaikissa kuntaryhmissä. Niin sanottua syömävelkaa ei kunnissa jouduttu ottamaan käytännössä lainkaan, kun taas vuonna 2019 negatiivinen vuosikate oli 56 kunnassa. Investointien osalta sekä kunnissa että kuntayhtymissä vuosi oli lähes ennätysvilkas, eikä vahvan tulokehityksen vuoksi investointeja rahoitettu velkarahalla yhtä suurella osuudella kuin edeltävänä vuotena, jolloin kunnat velkaantuivat merkittävästi.

Tulokehityksessä myös kuntien verotulot erottuvat aiempia vuosia suuremmalla kasvulla ollen noin neljä prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Muutosta selittää koronatukena tehty päätös yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta kunnille sekä vuoden 2019 tilinpäätöksissä voimakkaasti verotuloja vähentäneenä seikkana tehty verokorttiuudistus – tilittämättä jääneet arvioiden mukaan jopa 400 miljoonaa euroa ovat näkyneet vahvana verokertymänä taas vuonna 2020.

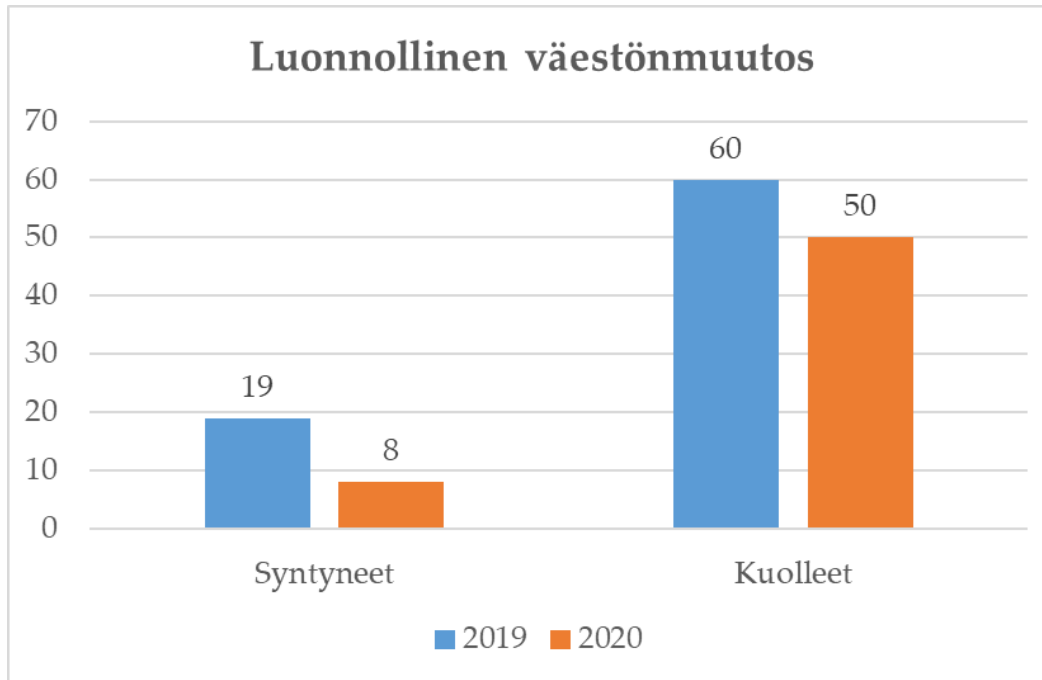
Oman talousalueen kehitys

Vaalan ennakkoväkiluku 31.12.2020 väestörekisterin mukaan oli 2738, kun vuotta aiemmin se oli 2794 henkilöä. Vuonna 2020 väkiluku vähentyi näin ollen -56 henkilöllä, kun vuonna 2019 vähentymistä oli

-77 henkilöä. Vuonna 2018 väkiluku vähentyi 70 henkilöllä ja vuonna 2017 väkiluku -102 henkilöllä. Väkiluvun väheneminen on siis viime vuonna hieman hidastunut, mikä selittyy muuttoliikkeen nettovähennyksen pienentymisenä.

Kuntaan muutti vuonna 2020 muualta 97 henkilöä, ja kunnasta pois muutti 133 henkilöä. Vuonna 2019 kuntaan muutti 84 henkilöä ja kunnasta muutti pois 137 henkilöä. Syntyneitä oli vuonna 2020 vain 8, kun vuonna 2019 heitä oli 19. Vuonna 2020 kuolleita oli Vaalassa 50, kun edellisenä vuonna luku oli kymmenen enemmän.

Pohjois-Pohjanmaan joulukuun työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella 13,6 %, kun vuotta aiempaan ajankohtana osuus oli 11,1 %. Kunnittain työttömien osuus työvoimasta vaihteli Reisjärven 9,6 prosentin ja Vaalan 17,7 prosentin välillä. Joulukuun lopussa Vaalassa oli 187 työtöntä työnhakijaa, mikä on 40 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Heistä lomautettuja oli 24 henkilöä.

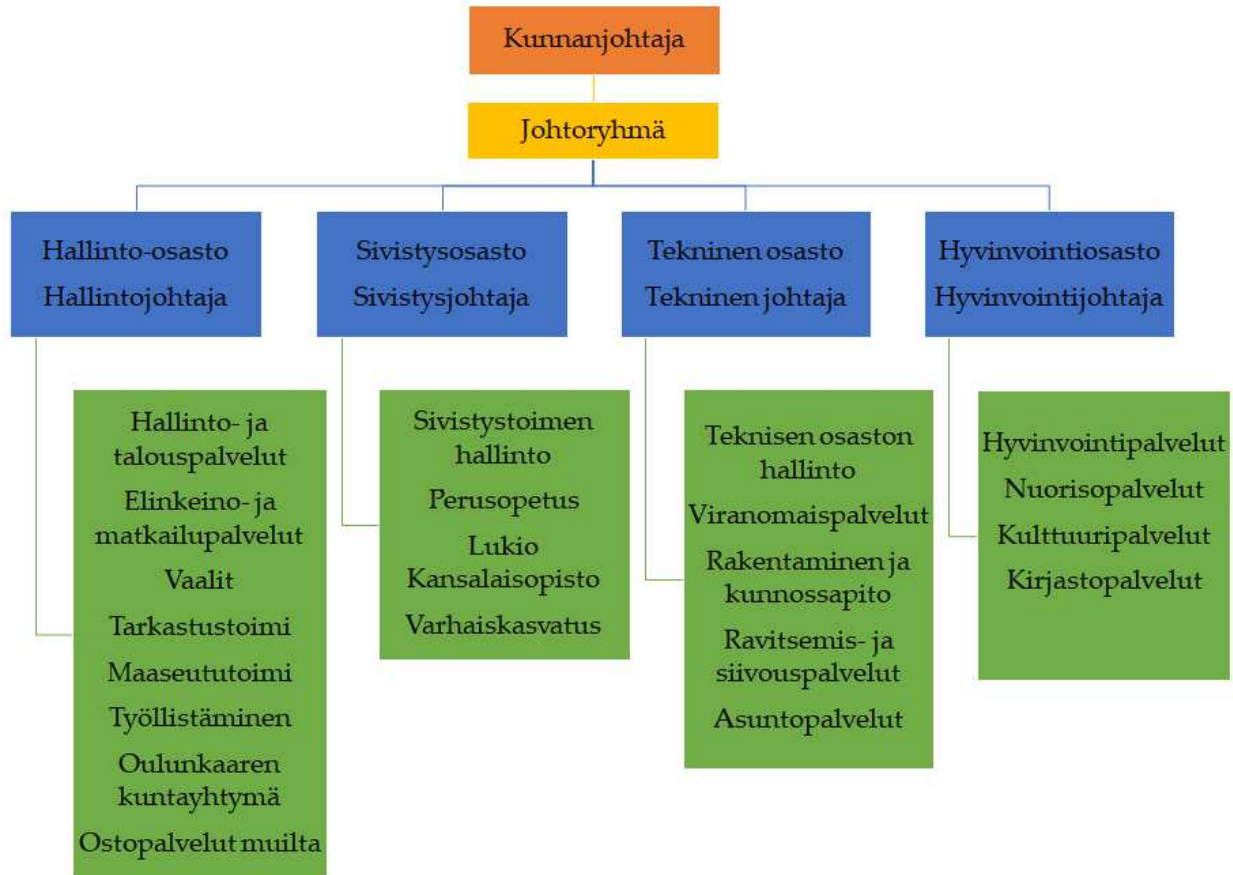
Koronatilanne vaikutti merkittävästi työttömien määrään. Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana työttömiä työnhakijoita oli keskimäärin 150 henkilöä. Huhtikuussa työttömyys lähti jyrkkään nousuun mutta kesän ajan määrä laski aina syyskuulle asti, jolloin työttömiä työnhakijoita oli 150. Lokakuusta alkaen työttömien määrä on noussut tasaisesti vuoden loppua kohti, jolloin heitä oli eniten (187).

Joulukuussa 2020 Vaalassa oli 15 avointa työpaikkaa, kun vuonna 2019 samaan aikaan niitä oli kymmenen, vuonna 2017 seitsemän ja vuonna 2016 niitä ei ELY:n ja TE-toimiston tilaston mukaan ollut yhtään.

1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2019 alusta otettiin käyttöön uusi virasto-organisaation organisaatiomalli, johon ei tehty pieniä osastojen välisiä määrärahasiirtoja suurempia muutoksia vuonna 2020. Kunnan toiminnot ja palvelut järjestetään neljällä eri osastolla, jotka vastuualueineen käyvät ilmi oheisesta organisaatiokaaviosta. Koronan myötä osastojen poikkihallinnollinen yhteistyö korostui poikkeuksellisella tavalla, ja myös työvoimaa liikkui jonkin verran osastojen välillä koronan hoitoon liittyviä tehtäviä ja toimenkuvien uudelleenorganisointeja varten. Kunnan eri palveluita organisoitiin poikkeusoloihin ja niitä

seuranneeseen muuhun korona-aikaan monin tavoin uudelleen esimerkiksi siirtämällä palveluita etäyhteysalustoille. Lakisääteiset tehtävät ja palvelut turvattiin läpi vuoden, mutta vapaaehtoisista tehtävistä ja palveluista jouduttiin myös tinkimään koronarajoitusten takia.

Talous

Vaalan kunnan talous on edelleen jatkanut kohtuullisen hyvällä kehitysuunnalla, ja vuoden 2020 alijäämäinen tulos selittyy toimintavuosien 2019 ja 2018 tapaan pääasiassa kiinteistöihin tehdyistä poisto-ohjelmaan nähden ylimääräisistä poistoista. Alkuvuonna hyväksytty kiinteistöstrategia on ohjannut kunnan kiinteistöihin liittyvien käyttökulujen, tasearvon ja korjausvelan hoitoa suunnitelmallisesti. Muutamasta hieman alijäämäisestä tuloksesta huolimatta kunnan kumulatiivinen ylijäämä on kuitenkin edelleen 1,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 talousarvio päätettiin keväällä avata koronan aiheuttamien talousennusteiden romahtamisen myötä. Kesällä tilanteen tasaannuttua myös ennusteet parantuivat, eikä elokuussa

hyväksytyssä muutostalousarviossa lopulta ollut alkuperäiseen talousarvioon nähden kovinkaan paljon poikkeamia. Muutostalousarviossa vuoden 2020 tulokseksi arvioitiin tulokseksi noin -303 000 euroa, kun toteuma oli lopulta -291 000 euroa. Muutostalousarviossa ei kuitenkaan huomioitu syksyllä päätettyä Juustolan kiinteistön myyntiä, josta tuli lähes 700 000 euron ylimääräinen alaskirjaus. Lisäksi syksyllä päätettiin 100 000 euron purkuvarauksesta, jolla varaudutaan kiinteistöstrategiassa kuvattuihin tuleviin kiinteistöjen purkuihin – tätäkään ei muutostalousarviossa ennakoitu. Terveyskeskuskiinteistöön tehtiin edellisen vuoden tapaan ylimääräinen 308 000 euron poistoerä. Edellä mainittujen erien yhteisvaikutus on yli 1,1 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot oman toiminnan osalta jäivät alle talousarvion noin 170 000 euroa, mihin vaikutti osittain koronatilanne. Toimintakulut ylittivät muutostalousarvion noin 477 000 eurolla. Tähän suurimpana vaikuttavana tekijä oli Juustolan kiinteistön myynnistä aiheutunut tappio. Kunnan muun toiminnan toimintakulut ovat kuitenkin edelleen pysyneet hyvällä tasolla, ja panostuksia myös kehittämistoimiin on pystytty tekemään ja investointeja toteuttamaan – joskin investointisuunnitelmaan nähden vuonna 2020 investoinnit toteutuivat suunniteltua pienempinä.

Vuonna 2020 valtio tuki koronatilanteen vuoksi kuntia valtionosuuksien muodossa sekä yhteisöveron suuremmalla maksuosuudella. Tilinpäätöksen valtionosuudet kasvoivat noin 454 000 eurolla verrattuna muutostalousarvioon. Verotulot toteutuivat noin 192 000 euroa suurempana. Verotulot ja valtionosuudet kertyivät 646 000 euroa muutostalousarviota peremmin.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden kulut alittivat talousarvion noin 58 000 eurolla, mikä on erinomainen kehityssuunta. Erikoissairaanhoidon alitti budjetin noin 331 000 eurolla. Oulunkaaren oma toiminta ylitti talousarvion noin 273 000 eurolla. Toisaalta sote-palveluissa palvelujen käyttöä on siirtynyt myöhemmäksi ja hoitojonot ovat pidentyneet.

Koronatilanne on aiheuttanut kunnalle lisäkuluja. Vaalan kunnalle lisäkuluja kertyi suoraan kirjanpidon mukaan 43 000 euroa, joskaan kaikkia kustannuksia, kuten työmäärän kohdentumista, ei kirjanpitosallalla pysty erittelemään. Oulunkaaren omalle toiminnalle on Vaalassa aiheutunut ylimääräisiä kuluja noin 237 000 euron verran. Myös toimintatuottoja on jäänyt saamatta koronan johdosta, joskin niiden tarkkaa määrää on vaikea arvioida. Vastaavasti koronan vuoksi useita toimintoja on jouduttu perumaan, ja rahaa on jäänyt myös käyttämättä.

Kunta ei ole ottanut perinteistä korollista pankkilainaa vuoden 2015 jälkeen, vaan kassan riittävyttä on paikattu lyhytaikaisella kassalainalla, jonka korko ollut lähtökohtaisesti jo vuosia negatiivinen. Perinteistä pankkilainaa kunnalla on noin 4,1 miljoonaa euroa. Lisäksi lyhytaikaista kassalainaa on 4,5 miljoonan euron verran. Kunnan lainamäärä on kuntakentässä poikkeava, koska lainamäärä on ollut vuosien ajan laskeva (poikkeuksena vuosi 2019). Vuonna 2020 kunnan lainakanta laski yhteensä noin 1,9 miljoonalla eurolla.

1.5. Kunnanjohtajan arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tilinpäätöstä valmistellessa yhteiskuntamme on jälleen viime vuoden vastaavan ajankohdan tavoin poikkeusolojen keskellä. Vaikka korona-aikaa on eletty nyt täysi vuosi, emme vieläkään pysty arvioimaan tautiepidemian lopullisia vaikutuksia kuntatalouteen ja toimintaan. Vaikka taloussuunnittelukaudella Vaalan kunnan talous on kohtuullisessa tasapainossa, ja erityisesti kiinteistöverotuottoihin on odotettavissa siinä huomioimattomia merkittäviä lisäyksiä, ovat kuntatalouden yleinen huono tilanne ja siihen liittyvät epävarmuustekijät Vaalan kannalta tulevina vuosina merkityksellisiä asioita.

Alijäämäiset tulokset on pystyttävä kääntämään positiiviseksi suunnitelman mukaisesti, mikä vaatii kulukuria, palvelurakennemuutoksia sekä yhteistyön lisäämistä muiden kuntien kanssa. Kuntatalouden vuonna 2020 kertaluontoisesti parantuneeseen tulotilanteeseen ei voi tuudittautua, vaan kustannuskehitystä on hillittävä toiminnan painopisteitä suuntaamalla kohti ennaltaehkäiseviä palveluita sekä elinvoimaa ja hyvinvointia kasvattavia ratkaisuja järjestelmällisesti jatkamalla. Taloussuunnitelman mukaan vuoden 2022 tilinpäätös on vielä alijäämäinen, mutta vuodesta 2023 alkaen tulokset kääntyvät ylijäämäisiksi.

Käyttötalouden menot on pystyttävä kattamaan tuloilla, ja tulevien lähivuosien talousarviot on kiinteistöstrategiassa kuvattuja suunniteltuja isoja alaskirjauksia lukuun ottamatta kyettävä rakentamaan tasapainoisiksi – syömävelkaa meillä ei ole vara ottaa.

Koronakriisi tuo tulevan ennakointiin ja vaikutusarvioiden tekemiseen poikkeuksellista haastetta. Koronan vaikutuksia ihmisten hyvinvoinnille, taloudelle ja koko yhteiskunnalle on vielä kriisin ollessa päällä mahdoton arvioida – selvää kuitenkin on, että ne tulevat olemaan kauaskantoisia ja mittavia. Sairaanhoidopiireissä korona on viime vuoden osalta pienentänyt jäsenkuntalaskutuksia, mutta hoitovelan purku voi tuo tuoda mukanaan myös merkittävää kulujen kasvua sosiaali- ja terveystaloudessa. Jos tautitilanne pysyy paikallisesti yhtä hyvänä kuin tähän asti, ei koronan aiheuttama menojen kasvupaine konkretisoitune Vaalassa samaan tapaan kuin suuremmilla paikkakunnilla, joissa taudin hoito on vienyt kapasiteettia pitkäkestoisesti muulta toiminnalta.

Kuntien tuloja vähentäviä vaikutuksia voivat edelleen tulla olemaan työllisyystilanteen epäedullisesta kehityksestä johtuva kunnallisveron ja yhteisöveron heikko kertyminen sekä kokoontumis- ja liikkumisrajoituksista johtuen maksutuottojen huono kertymä. Yksityisen kulutuksen vähennyttä epidemian vaikutukset voivat edelleen näyttäytyä myös muissa kunnan tuloissa, kuten myyntituloissa (tontit, kiinteistöt), vuokratuloissa (maanvuokrat, kiinteistöt), sijoitusten tuottojen heikkenemisessä, luottotappioissa sekä kehitystoiminnan ja hankkeiden jäädyttämisenä.

Tekeillä oleva hyvinvointialueuudistus on tarkoitus toteuttaa erittäin nopealla aikataululla, jos lakiluonnokset tulevat kesällä hyväksytyksi. Uudistuksen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset täsmentyvät koko ajan, mutta ovat ymmärrettävästi vielä osittain hämärän peitossa. Uudistusta seuraa joka tapauksessa myös talouden sopeuttamispainetta, vaikka sote-palveluiden siirtyminen kunnalta hyvinvointialueelle tuokin kunnalle jäävien toimintojen talouden ennakointiin helpotusta.

Tämänhetkinen arvio on, että vuoden 2021 tulos on n. 360 000 euroa alijäämäinen, joskin helmikuun tulos on oikaisulaskelmien jälkeen 183 000 ylijäämäinen. Talousarviossa jo huomioitujen koronatuukien lisäksi on todennäköistä, että tukia jaetaan valtionavustuksina toteutuneita koronakustannuksia vastaan. Muita mahdollisia vuodelle 2020 tulevia budjetoimattomia suurempia lisätuloja voivat olla tuulivoimaloiden rakennuslupamaksut, jos hankkeet etenevät suunnitellusti. Kiinteistöverorekisterin päivityksen myötä kiinteistöverotuottojen odotetaan kasvavan merkittävästi, kun nykyinen kiinteistökanta saadaan vahvistettua nykyiseen puutteelliseen järjestelmään.

Kiinteistöstrategian toimeenpanoa tulee jatkaa, ja korjausvelan hoitoon suhtautua päättäväisesti. Tämä voi tarkoittaa investointitason ja myös lainakannan kasvua, mutta on pitkällä aikavälillä ajatellen välttämätöntä. Myytävien kohteiden kauppoja on jouduttava aktiivisella markkinoinnilla, ja asumiseen sopivia tontteja tulee myös kaavoittaa lisää maallemuuttotrendin optimoinnin onnistumiseksi. Vuonna 2020 aloitettu asuntopoliittisen strategian valmistuttua myös vuokra-asuntojen uudistuotantoon tulee ryhtyä. Pitkään jatkuneen väestön vähenemisen hillitsemiseksi on pystyttävä myös tekemään elinvoimainvestointeja ja satsaamaan erityisesti yritysten tukipalveluihin ja elinkeinojen kehittämishankkeisiin.

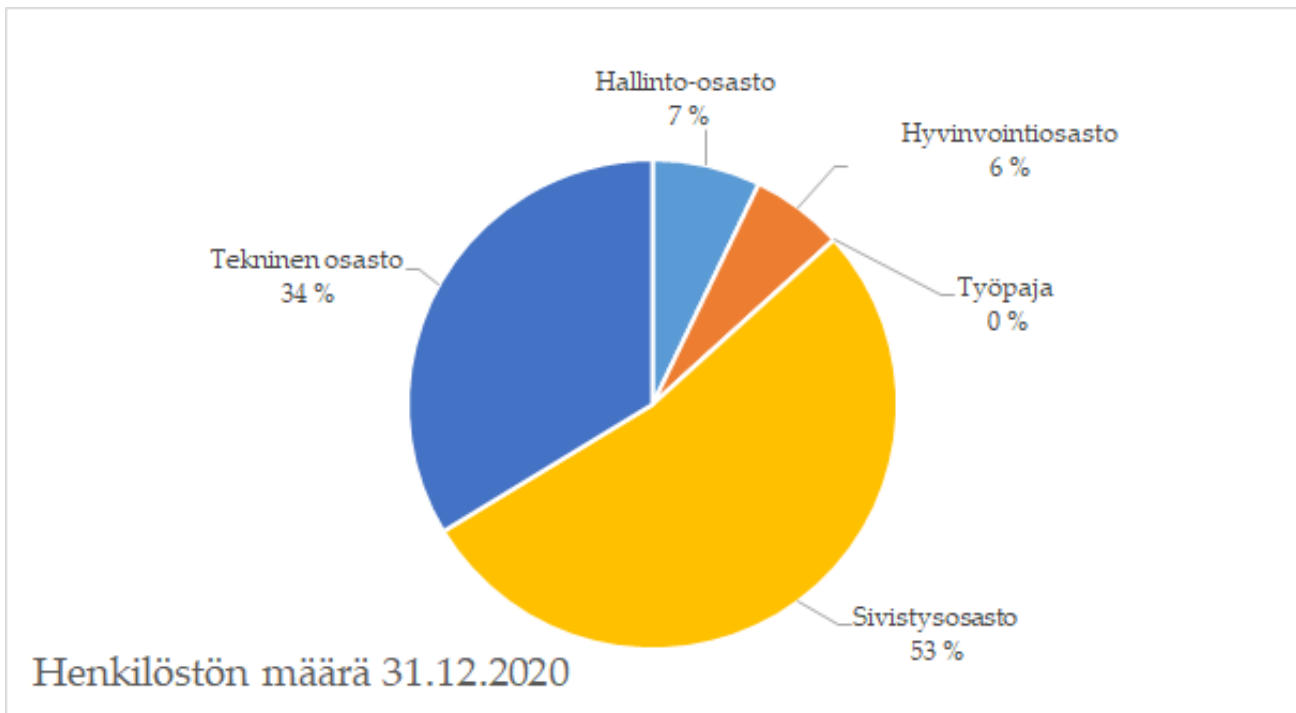
Kesällä käytävien kuntavaalien myötä valittavan uuden valtuuston tulee sitoutua hyvinvoinnin ja elinvoiman kehittämiseen sekä kuntatalouden vastuulliseen hoitamiseen, jotta Vaala selviää menestyksekkäästi vaikeista vuosista.

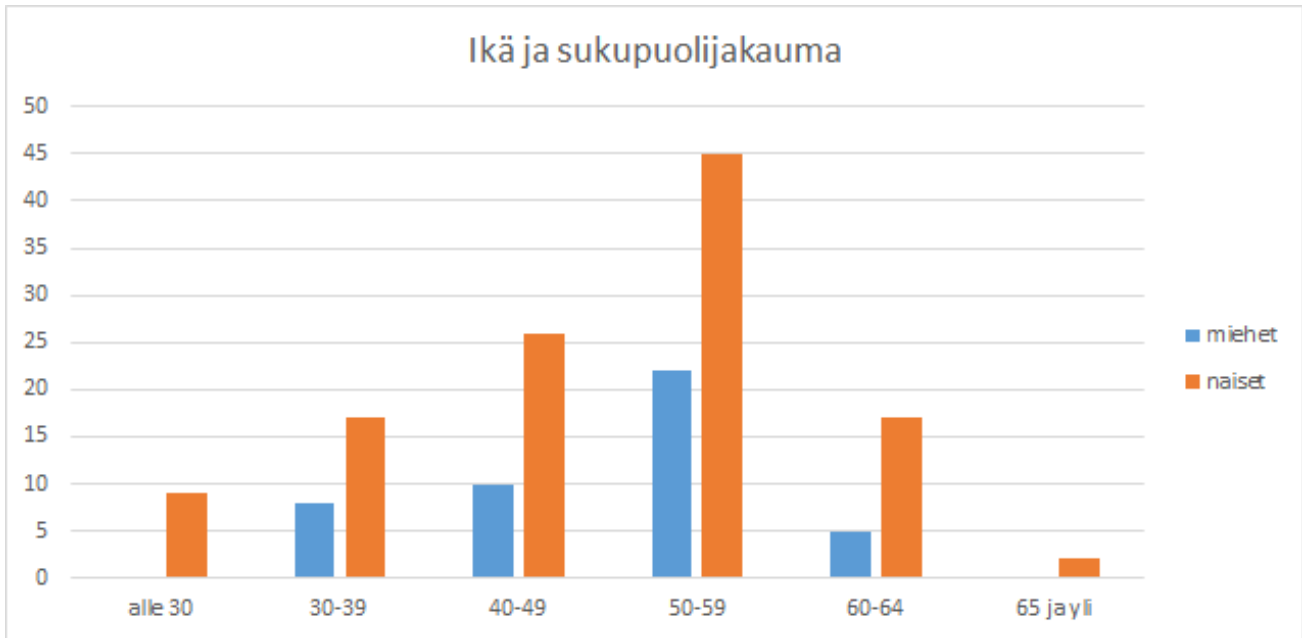
Miira Raiskila
kunnanjohtaja

1.6. Kunnan henkilöstö 31.12.2020

Kunnan henkilöstön kokonaismäärä ilman työllistettyjä on lisääntynyt kahdella vuonna 2020. Vakinaisten henkilöiden määrä on vähentynyt kolmella ja määräaikaisten määrä lisääntynyt 6 henkilöllä. Määräaikaisten määrässä on mukana kansalaisopiston opettajat.

Henkilöstön määrä	Vakinai- set	Määrä aik.	Työlliste tyt	Yht.	Yht. ilman työllistettyjä		Muutos	Vakinai- set muutos 2019- 2020
					2019	2020		
Hallinto	7	4	1	12	9	11	2	0
Hyvinvointi	6	3	1	10	5	9	4	1
Työpaja	0	0	3	3	0	0	0	0
Sivistys	52	36	1	89	91	88	-3	-1
Tekninen	33	7	7	47	41	40	-1	-3
YHTEENSÄ	98	50	13	161	146	148	2	-3

Henkilöstöstä 91 henkilöä eli 57 % oli yli 50 vuotiaita

	miehet	naiset	yht.
alle 30	0	9	9
30-39	8	17	25
40-49	10	26	36
50-59	22	45	67
60-64	5	17	22
65 ja yli	0	2	2
	45	116	161

Poissaolopäivät osastoittain

	Sairauspäivät			Tapaturmat			Kuntoutustuki		
	2019	2020	Muutos	2019	2020	Muutos	2019	2020	Muutos
Hallinto	245/8	144/7	-101/-1	0	14/1	+1/+14	0	0	0
Työpaja	82/12	215/6	+133/-6	0	0	0	0	0	0
Sivistys	1040/61	796/61	-244/0	93/2	83/6	-10/+4	3/1	144/2	+141/+1
Tekninen	828/33	1126/30	+298/-3	0	31/2	+31/+2	14/1	31/1	+17/0
Hyvinvointi	46/5	63/8	+17/+3	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	2241/119	2395/114	+154/-5	95/6	172/10	+77/+4	5/1	175/3	+170/+2
poissaolopäivät/ henkilölkm, johon kohdistunut									

Poissaolokerrat ja niiden kestot v. 2020 (suluissa vuoden 2019 luku)

	Kesto 1-3 pv	Kesto 4-10 pv	Kesto 11-60 pv	Kesto 61-90 pv	Kesto 91-180 pv	Kesto 181-365 pv
Hallinto	4/1	5/3	4/3	0/0	0/0	0/0
Työpaja	28/10	10/5	4/1	0/0	0/0	0/0
Sivistys	117/143	37/35	6/8	1/2	0/0	0/0
Tekninen	46/54	17/16	16/11	2/0	1/1	0/0
Hyvinvointi	12/11	5/2	0/0	0/0	0/0	0/0
	207/(219)	74/(61)	30/(23)	3/(3)	1/(1)	0/0

Vuonna 2020 jäi eläkkeelle 3 henkilöä

Eläkepäättökset	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Yhteensä henkilöä	7	7	7	9	11	3

1.7. Luottamuselinten toiminta

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta 1.6.2019 alkaen. Kokouksia pidettiin kahdeksan.

Puheenjohtaja	Pentti Kemppainen
Varapuheenjohtaja	Osmo Mustonen
Jäsen	Toni Härmä
Jäsen	Maarit Hiltunen
Jäsen	Marja Koistinen
Sihteeri	Hanna Karppinen

Hyvinvointilautakunta 2020		Kokouksia 11 kpl	Asioita §134
		Läsnä:	
Puheenjohtaja	Hanna Karppinen	11	VAS
Varapuheenjohtaja	Jouko Roivainen	10	KESK
Jäsenet	Kesälahti Aune	10	KESK
	Kymäläinen Paula	11	PS
	Meuronen Jarkko	9	KESK
	Sumiloff Seija	9	KESK
	Väyrynen Pertti	8	VAS
Varajäsenet	Vanninen-Vaattovaara Janne	1	KESK
Esittelijät	Karhu Tapani	11	
	Nikula Pirjo	10	
	Niskanen Ari	2	
Kunnanjohtaja	Raiskila Miira	6	
Kunnanhallituksen pj	Karjalainen Esa	9	
Kunnanvaltuuston pj	Välinen Pekka	6	
Kunnanhallituksen edustaja	Miia-Kristiina Paakkari	1	
Pöytäkirjanpitäjä	Tuula Huovinen	10	
	Katri Karppinen	1	
Asiantuntija	Katri Karppinen	1	
	Rieki Sari	1	
Muu	Huovinen Tuula	1	
	Honkanen Pentti	1	
	Kaiponen Merja	1	
Nuorisoneuvoston edustaja	Valtteri Seppänen	2	
Nuorisoneuvoston varajäsen	Inka Kivelä	1	
Vanhus- ja vammaisneuvoston edustaja	Häikiö Ritva	3	

Elinvoimalautakunta 2020		Kokouksia 14 kpl	Asioita § 179
		Läsnä:	
Puheenjohtaja	Virkkunen Reijo	14	KESK
Varapuheenjohtaja	Hannukainen Esa	12	PS
Jäsenet	Hiltunen Marko	11	VAS
	Keränen Meeri	14	KESK
	Kivirinta Arto	14	KESK
	Koski-Tulppo Tiina	12	KESK
	Malo Kaarina	11	VAS
Varajäsenet	Huotari Tapio	1	VAS
	Ahokas Marja	1	VAS
	Suorsa Jari	1	PS
	Kilpeläinen Auvo	2	VAS
Esittelijät	Kaikkonen Matti	14	
	Niskanen Ari	10	
	Raiskila Miira	3	
Kunnanjohtaja	Raiskila Miira	9	
Kunnanhallituksen pj	Karjalainen Esa	13	
Kunnanvaltuuston pj	Välinen Pekka	6	
Kunnanhallituksen edustaja	Kylmänen Tiina	11	
Pöytäkirjanpitäjä	Kolehmainen Maija	14	

1.8. Muut ei-taloudelliset asiat

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa todetaan, että Vaalan kunnassa laskun vastaanottaja ja hyväksyjä ei ole koskaan sama henkilö. Tarkastuslautakunnalla on kuntaa kohtaan arviointi- ja valvontatehtäviä. Sillä on mm. oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista, mikäli se katsoo ne tarpeelliseksi arviointitehtävän hoitamiseksi sekä valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien

ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Luottamushenkilöt ja keskeiset viranhaltijat ovat velvoitettuja antamaan sidonnaisuusilmoituksen.

Esteellisyys viittaa virkatehtävissä esiintyvään eturistiriitaan. Se tarkoittaa virkamiehen tai luottamushenkilön sopimattomuutta osallistua asian käsittelemiseen tai ratkaisemiseen. Esteellisyys rikkoo hallinnon objektiiviteetti-periaatetta, joka pyrkii turvaamaan hallintopäätöksen tai hallinnollisen menettelyn oikeellisuuden, puolueettomuuden ja objektiivisuuden. Esteellisyys syntyy, mikäli virkamies tai luottamushenkilö on sellaisessa suhteessa käsiteltävään asiaan tai sen asianosaisiin, joka saattaa vaarantaa hänen puolueettomuutensa. Esteellisyyttä ei arvioida konkreettisesti vaan riittää, että puolueettomuus on objektiivisesti ajatellen saattanut vaarantua. Esteellisyydestä seuraa, että esteellinen henkilö ei voi olla päättämässä asiasta, osallistua asian käsittelyyn eikä edes olla läsnä asiaa käsiteltäessä. Poikkeuksena läsnäolokielttoon on kunnanvaltuusto, jonka kokoukset ovat kaikille julkisia. Kunnassa huomioidaan, ettei esteellinen henkilö osallistu päätöksentekoon. Yleisesti ennen asian käsittelyä päätöksentekoa kunnassa varmistetaan, onko paikalla esteellisiä henkilöitä osallistumassa asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Vaalan kunnassa on häirinnän ja epäasiallisen käytöksen hallinnan malli, jolla turvataan kaikkien työntekijöiden oikeus saada työssä asiallista kohtelua. Mallissa käydään läpi, miten tulee toimia, jos kokee epäasiallista kohtelua työssään.

1.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittämiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Vaalan kunnan toimintaa voi kohdata erityyppisiä riskejä, joista osaan voimme omalla toiminnalla vaikuttaa ja osaan emme. Riskit ovat myös eri tasoisia.

Nyt käynnissä olevalla hallituskaudella valmistellaan uudistuksia, jotka koskevat kuntia. Tällaisiin uudistuksiin Vaalan kunnan omat vaikuttamismahdollisuudet ovat pienet. Edunvalvontatyö on kuitenkin tärkeää. Koska Vaalan kunnan tulo-rahoituksesta valtionosuudet muodostavat merkittävän osan, on tehtävillä valtionosuusuudistuksilla poikkeuksellisen suuri vaikutus kuntaamme. Keväällä 2020 on alkanut Vaalassa Metsälamminkankaalla tuulivoimapuiston rakentaminen. Vuoden 2021 loppuun mennessä alueelle valmistuu 24 tuulivoimalan puisto. Näiden kiinteistövero on Vaalan kunnalle merkittävä. Vuonna 2020 kunnanvaltuusto hyväksyi Turkkiselän tuulivoimapuiston osayleiskaavan ja asia on tällä hetkellä valitusten vuoksi hallinto-oikeudessa. Joulukuussa 2020

hallinto-oikeus hylkäsi Naulakankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaan tulleen valituksen ja kaava sai lainvoiman alkuvuonna 2021. Edunvalvonnan näkökulmasta on Vaalan kunnalle ensiarvoisen tärkeää, että tuulivoimalaitoksien kiinteistövero säilyy kunnilla.

Meneillään oleva koronavirusepidemia tulee vaikuttamaan Vaalan kunnan talouteen niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikajanelalla. Epidemian vuoksi Vaalan työttömien ja lomautettujen määrät ovat kasvaneet. Tämä voi vaikuttaa jatkossa tuloverokertymään ja yritysten osalta yhteisöverokertymään. Työpaikka voi olla monelle vaalalaiselle pitovoimatekijä, joten kunnassa pitää varautua myös normaalia suurempaan muuttoliiketappioon. Kunnan on myös hyvä varautua nouseviin erikoissairaanhoidon kustannuksiin Koronan aiheuttamasta hoitovelasta johtuen.

Strategiset riskit:

- Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset rahoituksen, yhteistyökumppaneiden ja lainsäädännön suhteen.
- Toiminnan vastaavuus kuntalaisten tarpeisiin väestön ikääntyessä ja lapsimäärän vähentyessä.
- Sisäilmaongelmien vaikutukset palvelurakenteeseen kirjasto, lukio, kunnanvirasto, terveyskeskus ja Apaja.
- Rahoitus pohjaan liittyvät mahdolliset muutokset kuten esimerkiksi kiinteistöveron muutokset tuulivoimalaitosveron muodossa.

Taloudelliset riskit:

- Koronavirusepidemia ja sen pitkittyminen.
- Talousarvion tavoitetasossa pysyminen.
- Äkilliset muutokset palvelujen oston määrässä tai palvelujen hinnassa, erityisesti erikoissairaanhoido.
- Isoissa hankinnoissa onnistuminen ja hankintaosaaminen näissä, erityisesti hyvinvointikeskus kaikkine prosesseineen.
- Korjausvelan yhtäkkinen realisoituminen esimerkiksi pahana sisäilmaongelmana tai muina korjaustarpeina.
- Yllättävät tiedot kiinteistöjen kunnosta esimerkiksi kiinteistön paljastuttua purkukuntoiseksi.

Rahoitusriskit:

- Korkoriski korkeasta lainamäärästä johtuen
- Korkoriski hyvinvointikeskuksen leasingrahoituksessa

Toiminnalliset riskit:

- Kunnan monet toiminnot ovat haavoittuvaisia henkilöstön vähyden ja varahenkilöstön vajavaisuuden tai henkilöstön erikoisosaamisen vuoksi.

- Riittävän erityisosaamisen turvaaminen mm. uusien kunnan velvoitteiden vuoksi
- Sairauspoissaolot
- Tapaturmat
- Tietojärjestelmähäiriöt
- Avainhenkilöiden irtisanoutuminen sekä rekrytoinnissa epäonnistuminen

Vahinkoriskit ja kriisit:

- Kriisitilanteiden johtaminen ja niissä onnistuminen (esim. Koronaepidemia, myrskytuhot, pilaantunut vesi tai ruoka, sähkökatkokset, ihmisiin kohdistuvat uhat)
- Vakuutusten ajanmukaisuus
- Jätevesiverkoston kunto

Kunnan vakuutukset:

- Kunnalla on Pohjola Vakuutus Oy:ssa seuraavat vakuutukset:
- Henkilövakuutukset: Lakisääteinen työtapaturma- ja ammattitautivakuutus, ryhmätapaturmavakuutus kunnan asukkaille ja muille ulkokuntalaisille kunnan järjestämässä toiminnassa sekä matkavakuutus
- Omaisuusvakuutukset: Julkisyhteisön vakuutus, Venevakuutus
- Metsävakuutus
- Ajoneuvovakuutukset
- Toiminnan vakuutukset: Julkisyhteisön ja julkisyhteisön hallinnon vastuuturvavakuutukset, oikeusturvavakuutus

1.10. Ympäristötekijät

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tunnusluvut ja muut tiedot ympäristöstä. Toimintakertomukseen on syytä sisällyttää kuvaus niistä ympäristökysymyksistä, jotka vaikuttavat olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen. Kunnan on vältettävä sellaisia päätöksiä, jotka sisältävät suuria taloudellisia riskejä tai kuormittavat kohtuuttomasti ympäristöä tai tulevia sukupolvia.

Kunnan strategiassa on korostettu kunnan toimintojen ja palvelujen kehittämisessä kestävästä kehityksen periaatteita. Ympäristötekijöiden osalta kunnassa on kiinnitetty huomiota mm. seuraaviin seikkoihin:

Energian kulutus:

- ⊙ Energian kulutuksen seuranta. Kunta kuuluu Hinku-kuntaverkostoon, jossa kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.
- ⊙ Vaihtoehtojen etsiminen öljylämmitykselle, kunnan eri työpisteiden haastaminen energian säästäminen (palkitseminen onnistumisesta)
- ⊙ Liikenteen päästöt: Yhteiskäyttöautoihin siirtyminen, suunnitelma kunnan autojen vaihtamisesta hybridi- ja sähköautoihin. Lisäksi kunnassa tulee suunnitella sähköautoille latauspaikkoja.

Lähiruoka:

Pyrimme käyttämään julkisessa ruokahuollossa lähiruokaa ja luomua huomioiden hankintasopimukset.

1.11. Kunnanhallituksen selonteko sisäisen ja riskienhallinnan valvonnan järjestämisestä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan toimintakertomukseen tulee lisätä kohta "Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä". Selontekojen tulee perustua kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan systemaattiseen arviointiin ja siitä tulisi käydä ilmi:

- ⊙ Mihin selonteko perustuu
- ⊙ Mitä sisäisen valvonnan osa-alueita on arvioitu selonteon perustaksi ja miten arviointi on suoritettu sekä miten arviointitulokset on käsitelty
- Mihin yksiköihin, toimintoihin, tietojärjestelmiin arviointi on kohdistunut eli kuinka kattavaa arviointi on ollut
- Mitä olennaisia puutteita ja virheitä sisäisessä valvonnassa, riskienhallinnassa ja konsernivalvonnassa on havaittu ja kuinka puutteita ja virheitä aiotaan korjata
- Täsmällinen kannanotto sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan riittävydestä ja toimivuudesta

Tilintarkastajan on tarkastuskertomuksessa annettava lausunto siitä, onko sisäinen valvonta kunnassa asianmukaisesti järjestetty.

Tämä selonteko perustuu kunnan johtoryhmän ja eri hallintokuntien tekemiin havaintoihin.

Vaalan kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeet 22.5.2012 § 107. Sisäinen valvonta koostuu luottamushenkilöiden toimintaseurannasta, sisäisestä tarkkailusta ja sisäisestä tarkastuksesta. Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesti.

Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline kohtuullisen varmuuden hankkimiseksi tavoitteiden saavuttamiseksi. Johdon on varmistettava, että luodaan oikeanlainen sisäisen valvonnan rakenne ja pidetään se tehokkaana tarkastamalla sitä ja pitämällä se ajan tasalla.

Sisäisen valvonnan voidaan todeta kokonaisuudessaan onnistuneen hyvin. Sisäisen valvonnan onnistumisesta raportoidaan toimielimille (lautakunnat, kunnanhallitus, valtuusto) useita kertoja vuodessa esimerkiksi talousraporttien yhteydessä. Arviointi on suoritettu aikaisemmin tarvittaessa myös tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Vaalan kunnan suurimmat riskit ovat tällä hetkellä luonteeltaan strategisia ja taloudellisia. Erityisinä riskeinä nousevat esille sisäilmaongelmat, joihin on yritetty vaikuttaa sisäilmajohtoryhmän palaverilla. Eri kiinteistöihin on tehty sisäilmatutkimuksia ja niistä saatu tieto on pyritty hyödyntämään ongelmien ratkaisemiseksi. Sisäilmaongelmiin on pystytty panostamaan aikaisempaa enemmän johtuen parantuneesta henkilöstöressurssista ja erityisosaamisesta. Lievää parannusta sisäilmariskeissä on tapahtunut, mutta haasteita on edelleen strategisesti tärkeissä kohteissa kuten koulukeskus, kirjasto, lukio, Apajan tilat, terveyskeskus ja kunnanvirasto.

Vuonna 2019 on valmistunut kiinteistökartoitus Vaalan kunnan omistamista kiinteistöistä. Kartoituksen suurin huolenaihe on korjausvelka. Kiinteistökartoituksen pohjalta on tehty suuntaa antava kiinteistöstrategia, joka ottaa kantaa kiinteistöjen tulevaisuuteen. Terveyskeskuksen haasteiden korjauksen arvio on suurempi kuin uuden rakentamisen hinta. Tämän vuoksi aloitettiin uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelu. Uusi hyvinvointikeskus valmistuu arvion mukaan elokuussa 2022.

Merkittävä riski on myös eläköityminen / tiedonsiirto / uuden henkilökunnan rekrytoinnissa epäonnistuminen. Elinkeinopalveluiden osalta merkittäväksi riskiksi nousi yritysten ongelmat rahoituksen saamisessa ja rekrytoinnissa. Kunnan ja yritysten välisessä yhteistyössä on edelleen parannettavaa. Kunnalla ei ole omaa yritysasiamiestä, joka voisi panostaa ajallisesti yrittäjiin. Tulevaisuudessa tähän on hyvä löytää ratkaisu. Elokuussa 2020 Humanpolis Oy sai koronaan liittyen

hankkeen (Koronakriisiin vastaaminen Oulujokilaaksossa), jossa yritysten tueksi saatiin elinvoimakoordinaattori. Hankkeen tavoitteena on auttaa alueen yrityksiä selviytymään Koronakriisistä.

Korkotason ja erikoissairaanhoidon kustannusten vaihteluun on vaikeaa varautua etukäteen. Korkotason kasvuun on varauduttu taloussuunnitelmassa. Osa lainoista on kiinteillä koroilla, jolloin niiden korkojen ennustaminen on helppoa. Kunnan riskinä on myös tiettyjen toimintojen haavoittuvaisuus esimerkiksi ennalta arvaamattomien sairaslomien aktivoituessa. Riskiksi ja toisaalta mahdollisuudeksi voidaan arvioida myös organisaation uudistuminen; miten siirtää vanhojen työntekijöiden osaaminen ja onnistua uusien työntekijöiden rekrytoimisessa. Myös valtion talous- ja kuntapolitiikan linjaukset tuovat epävakautta talouden suunnitteluun.

Taloussuunnittelukaudella Vaalan kunnan on hyvä:

- Tehdä arvio tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista (riskit ja mahdollisuudet) kunnan tehtävien toteuttamiseen
- Arvioida kiinteistöstrategiaa ja tehdä tarvittaessa siihen muutoksia. Varautua korkojen nousuun ja kiinteiden korkojen hyödyn arviointi
- Saada tietoa yhden tuulivoimalan kiinteistöveron määrästä. Tämä auttaa jatkossa taloussuunnittelussa.

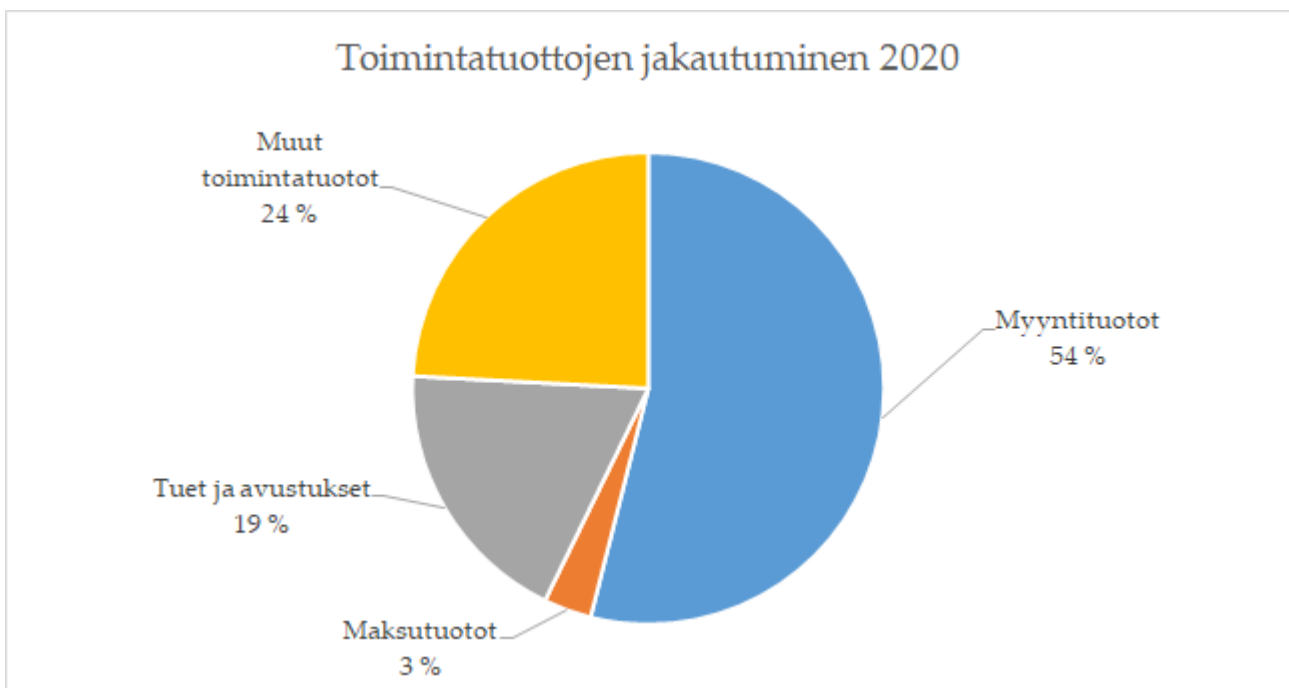
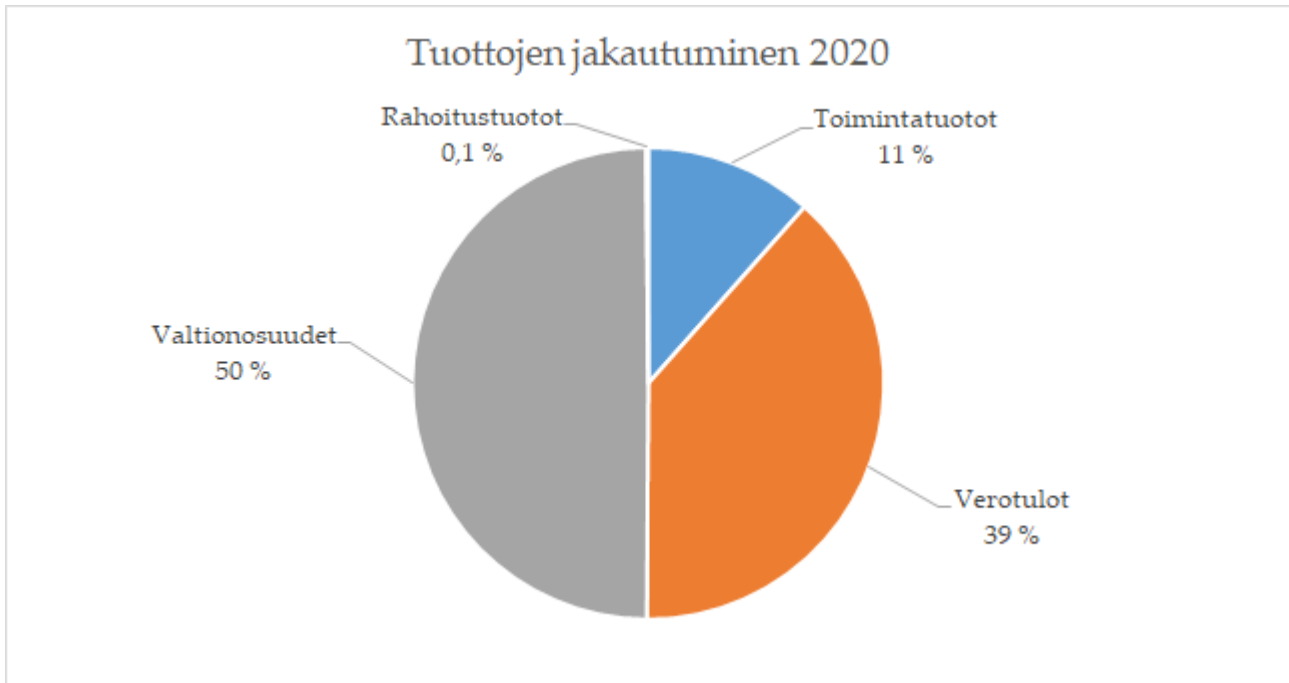
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Kuntakonsernin vuoden 2020 tilikauden tulos oli noin -9 878,13 euroa alijäämäinen. Tilikauden tulos parani n. 304 000 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Tuotot

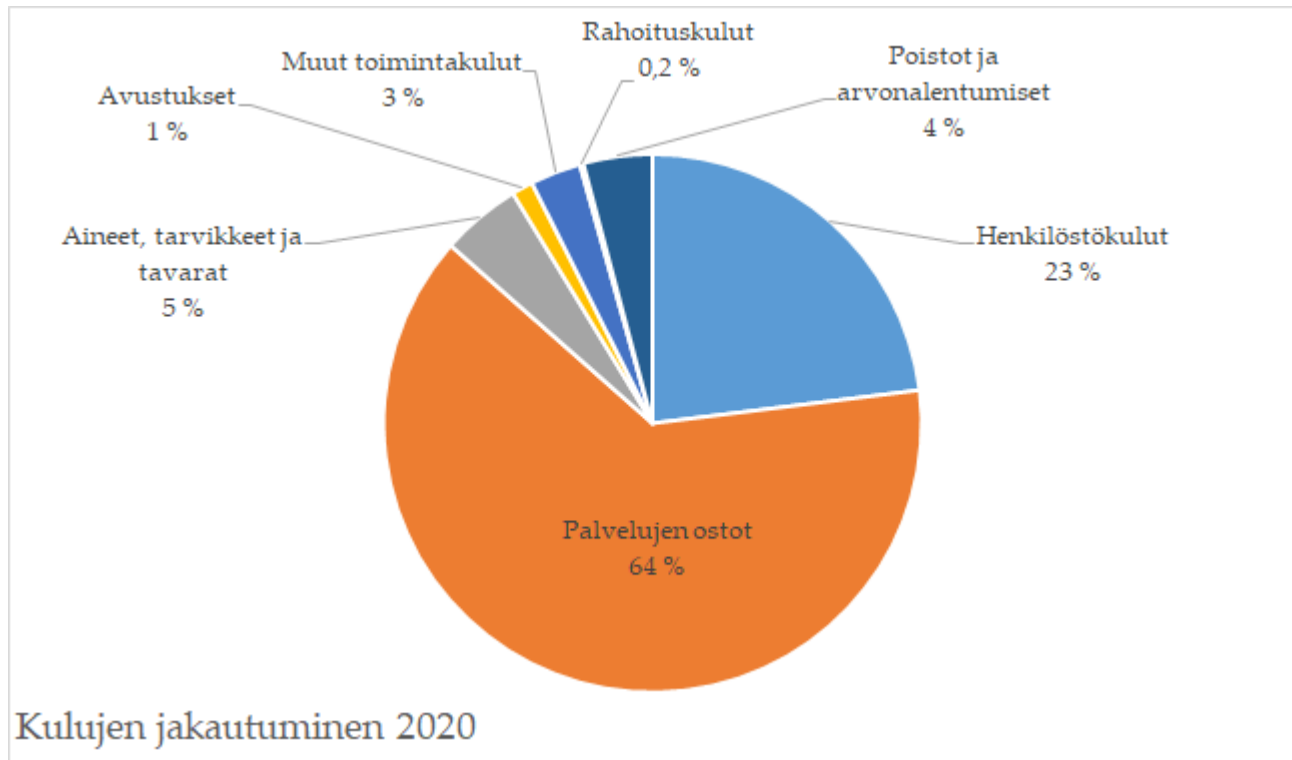
Peruskunnan toimintatuotot olivat 3 266 135,45 euroa (ulkoiset ja sisäiset) ja ne laskivat vuoden 2019 tilinpäätöksestä noin 612 000 eurolla eli 15,8 %:lla. Ulkoiset toimintatuotot laskivat vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna 15,6 prosenttia ollen 2 492 108,32 euroa.

Verotuloja kertyi yhteensä noin 10,906 miljoonaa euroa. Vuoteen 2019 verrattuna verotulot laskivat n.

126 000 euroa (1,1 %:a). Valtionosuudet olivat 14 076 618 € ja ne kasvoivat edellisvuodesta noin 1 264 807 euroa. Yhteensä verotulot ja valtionosuudet kasvoivat 1 139 222 euroa edellisestä vuodesta.

Rahoitustuotot/kulut olivat noin -22 114,16 euroa. Yhteensä tuottoja (korkotuotot ja muut rahoitustuotot) kertyi noin 40 000 euroa, joka on n. 8 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2019.

Kulut

Peruskunnan toimintakulujen kokonaismäärä vuonna 2020 oli n. 26 620 821,22 euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli n. 581 000 €.

Toimintakulujen nousua pääosin selittää juustolan kiinteistön myynnistä aiheutunut tasearvon alaskirjaus -660 000 euroa. Erikoissairaanhoidon toteuma 4 751 769,55 euroa, joka on 330 730,49 euroa budjetoitua pienempi. Erikoissairaanhoidon kulut laskivat vuodesta 2019 yhteensä n. 372 000 euroa. Oulunkaaren sosiaali- ja terveystalouden oman toiminnan kulut olivat noin 9,595 miljoonaa euroa ja se ylitti budjetin n. 143 000 eurolla. Lisämäärärahaa omaan toimintaan myönnettiin 129 742,00 euroa.. Kasvua vuoteen 2019 verrattuna oli n. 420 000 euroa. Kokonaisuutena Oulunkaaren sosiaali- ja terveystalouden toteuma oli noin 14,347 miljoonaa euroa, jossa kasvua vuoteen 2019 verrattuna oli noin n. 86 000 euroa. Oulunkaaren oman toiminnan.

Kunnan toimintakulut ilman sosiaali- ja terveystaloutta nousivat vuodesta 2019 yhteensä n. 527 000

euroa. Suurin selittävät tekijä on Juustolan kiinteistön myynnistä aiheutunut tasearvon alaskirjaus n. - 660 000 euroa.

Rahoituskulut olivat n. 61 000 euroa. Laskua edellisvuoteen oli n. 30 000 euroa. Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin -1 188 680,18 euroa.

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kunnan toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vuonna 2020 oli -24 118 706,90 euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 1 042 000 eurolla.

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kunnan vuosikate oli vuonna 2020 yhteensä 842 005,41 €. Vuosikate parani edellisestä vuodesta noin 136 000 €. Kunnan käyttötalouden tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen, mutta tavoitteena tulee saada vuosikate vähintään suunnitelman mukaisten poistojen tasolle. Kunnan lainamäärä on suhteellisen korkea, minkä seurauksena vuosikatteen tulee olla hyvällä tasolla, jotta lainakustannuksista selvitään. Vuosikate per asukas on noin 308 euroa/ as. Vuosikate/poistot -tunnusluku (71 %) osoittaa vuosikatteen olevan heikolla tasolla, sillä yli 100 %:lla kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä. Tunnuslukuun vaikuttavat tehdyt kiinteistöjen ylimääräiset poistot. Ilman niitä tunnusluku olisi noin 96%.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016	2017	2018	2019	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,52	14,86	14,13	14,38	12,26
Vuosikate poistoista %	109	109	82	57	71
Vuosikate, euroa/asukas	638	757	285	254	308
Asukasmäärä	3043	2941	2871	2783	2738

2.2. Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Rahoituslaskelma sisältää pelkästään peruskunnan tiedot, sillä yhtiöittämisen seurauksena liikelaitosten tasevarallisuus ja liiketoiminnat ovat siirtyneet kunnan 100% omistamille tytäryhtiöille. Rahoituslaskelman vertailutietona on esitetty peruskunnan rahoituslaskelman tiedot. Rahoituslaskelman tiedot ovat vertailukelpoisia vuosien 2019 ja 2020 tilinpäätöslukuihin.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2019 oli noin 282 700 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2020 vastaava luku oli noin 1.191.856,84 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2020 varsinaiset investointimenot olivat noin -546.927,93 euroa. Saadut tulot investointeihin olivat 11 088 euroa, joten peruskunnan nettoinvestoinnit olivat n. -535 840 euroa.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta oli noin -1.419.925,12 euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu lainkaan, vaan rahoitustarve on hoidettu lyhytaikaisella rahoituksella. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin n. 1 335 805,70 euroa. Lyhytaikaista lainaa lyhennettiin 500.000 euroa. Peruskunnan lainakanta oli vuoden lopussa n. 8 645 000 euroa. Lainakanta laski vuoden takaisesta noin 1.835.805,70 euroa. Vuokra- ja leasingvastuita kunnalla oli vuonna 2020 yhteensä noin 37 746 euroa.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarojen muutos oli n. -228.068,28 euroa.

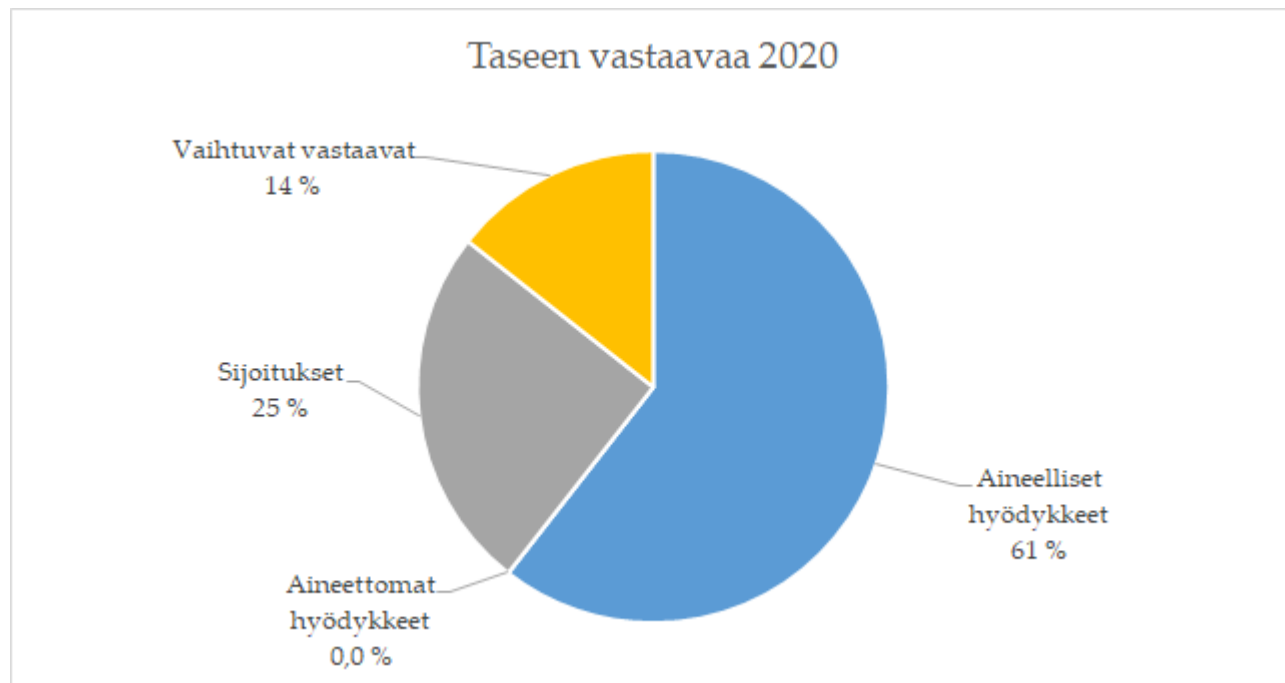
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate vuonna 2020 oli 0,58. Tunnuslukuun tulee kiinnittää huomiota, sillä tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraanpääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vuoden 2020 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa n. 12,41 päivän kassasta maksut.

Toiminnan ja investointien rahavirran positiivisuus ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä puolestaan ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

3.1. Tase ja sen tunnusluvut (peruskunta)

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseesta laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase ja esitetyt taseen vertailutiedot sisältävät pelkästään peruskunnan tase-erät.

Vastaavaa

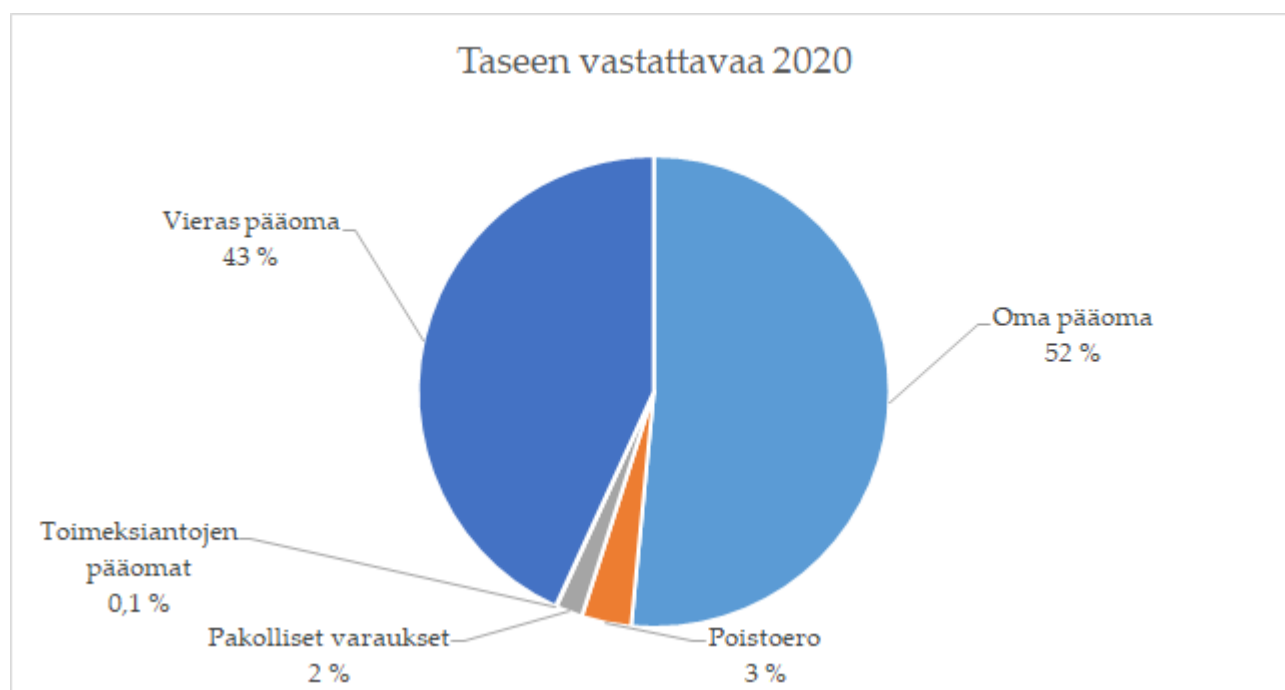
Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyin poistosuunnitelman perusteella.

Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli peruskunnalla vuoden 2020 lopussa noin 20,47 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 14,48 miljoonaa euroa vuoden 2020 lopussa. Rakennusten arvo oli n. 10,53 miljoonaa euroa ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo oli noin 1,95 miljoonaa.

Sijoituksia eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli n. 5,99 miljoonaa euroa. Sijoitukset ovat pysyneet lähes samana. Laskua on vuoden edelliseen vuoteen verrattuna 22 000 euroa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 3,44 miljoonaa euroa.

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase ja esitetyt taseen vertailutiedot sisältävät pelkästään peruskunnan tase-erät.

3.2. Kunnan kokonaistulot ja -menot

TULOT	euroa	%
Toimintatuotot	3 266 135	11,2
Verotulot	10 906 208	37,3
Valtionosuudet	14 076 618	48,2
Korkotuotot	31 381	0,1
Muut rahoitustuotot	8 400	0,03
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	753 797	2,6
Rahoitusosuudet inv.menoihin	11 088	0,04
Käyttöomaisuuden myyntitulot	131 894	0,5
Antolainasaamisten vähennykset	23 321	0,08
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	29 208 842	100
MENOT	euroa	%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	27 394 848	88,9
- Valmistus omaan käyttöön	-10 006	-0,03
Arvonlisäveron takaisinperintä		
Korkokulut	60 666	0,2
Muut rahoituskulut	1 228	0,004
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos		
- Käyttöomaisuuden myyntitappiot	662 961	0,2
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	546 927	1,8
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 335 805	4,3
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	500 000	1,6
Oman pääoman vähennykset	291 532	0,9
Kokonaismenot yhteensä	30 783 961	100

4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

4.1. Vaalan kunnan konsernirakenne

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Tytäryhteisöt		
⊗ Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt: Koy Vaalan Niska	1	
⊗ Muut yhtiöt: Vaalan Vesi ja Lämpö Oy	1	
Kuntayhtymät		
⊗ Oulunkaaren kuntayhtymä	1	
⊗ Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	1	
⊗ Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	1	
Osakkuusyhteisöt		
• Humanpolis Oy	1	

4.2. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Vaalan Niska

Yhtiön koko osakepääoman omistaa 100% Vaalan kunta. Yhtiöllä on takaan 24. toimintavuosi. Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä, ostaa ja vuokrata alueita ja rakennuksia sekä antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja. Yhtiön tarkoituksena on järjestää ja tarjota luotettavaa asuinhuoneistojen vuokrauspalveluja. Toimintaa harjoitetaan liikelaitoksena omakustannusperiaatteella ilman voiton tavoittelua. Yhtiö täyttää tulo- ja varallisuusverolain mukaisesti verosta vapaiden yhtiöiden edellytykset sekä yhtiö on hakeutunut ennakkoperintärekisteriin.

Toiminnanlaajuuteen sisältyy 15 kpl kiinteistökohteita eri osoitteissa, pääsääntöisesti kylätaajamassa tai sen välittömässä läheisyydessä. Yhtiön kaikkien kiinteistöjen rakennustyyppi on rivitalo. Kiinteistöjen ja rakennelmien rakennustilavuus on noin 35 180 m³, josta muodostuu

asuinhuoneistopinta-alaksi 9 017,5 m² 149 asuinhuoneistolla.

Kullakin kiinteistöllä on soveltuvin osin jäteasemat, paikka-alueet, yhteistilat ja tekniset tilat. Kiinteistöissä asuu keskimäärin noin 150 kuntalaista. Asukkaiden keskimääräinen jakauma on seuraava: lapsiperheet 17,0%, lapseton pariskunta 4,0%, yksinasuva 44,0%, eläkeläinen 34,0% ja muuta 1,0%. Yhtiön kokonaiskäyttöaste on noin 85% pois lukien Poukamankankaan Taimentien, Pelson rivitalojen ja kylän Oikotie-Rivitien kolmioiden käyttöaste on alhaisempi.

Yhtiö hoitaa Khall 4.9.2018 § 211 päätöksien mukaisesti myös suoraan kunnan omistamien ja eräiden järjestöjen asuinhuoneistojen kirjanpidon, vuokrauspalvelut ja talonmiespalveluita. Yhtiöllä on koko isännöintipalveluiden kokonaishuonemäärä: asuinhuoneistot 250 asuntoa (ed.v. 271) ja 4 liikehuonetta. Määrä aleni Elinvoimalautakunnan mukaisella päätöksellä (30.3.2020 § 44) Muistolan huoneistomäärällä.

Yhtiön hallitus muodostuu viidestä varsinaisesta jäsenestä ja heidän varalla on kaksi varajäsentä. Yhtiön henkilökunnan vahvuus 31.12.2020 on ollut 3 henkilöä. Henkilöstön on muodostanut toimitusjohtaja, toimistonhoitaja ja kiinteistöhuollon työntekijä, jonka päivystysajan työt on järjestetty kuntakonsernitasolla.

Asunnoista perittäviä vuokrien määrää on korotettu 1.4.2020 lukien 2,0%. Uudet vuokrahinnat keskustan kiinteistöille ovat 7,53 – 7,98 €/m²/kk, Saharannan kiinteistöille 9,18 - 9,28 €/m²/kk ja sähkölämmitteisissä (2kpl Poukamankangas) kiinteistöissä 7,15 – 7,75 €/m²/kk. Pelson rivitalon vuokrat 5,45 €/m²/kk säilyvät entisellään.

Käyttökorvauksien hinnat 1. 4.2020 alkaen:

Henkilöperusteiset vesimaksut 19,75 €/henkilö/kk

Vesimittariperusteiset vesimaksut 4,85 €/m³/kylmä ja 8,95 €/m³/lämmin

Saunavuorot ja P-paikoituspaikat 12,00 €/huoneisto/kk

Valokuitukaapelin maksu 9,95 €/huoneisto/kk

Pesutupamaksu varauskirjan mukaan 2,00 €/1h

Vuokrien määriin vaikuttaa asuntojen lämmitysmuoto, rakennuksien elinkaari ja niiden mahdolliset peruskorjausten kustannukset, sijainti, varustetaso, laatu ja pääomakulut. Yhtiön 11 kiinteistöissä on vesilaskutus järjestetty vesimittarilukemien käyttäjäkulutus mukaisesti, muutoin henkilöperusteisesti. Vesimaksut (m³) muodostuvat vesilaitoksen hinnastojen pohjalta.

Valtiokonttorilainoja on toimintavuoden aikana lyhennetty pitkäaikaisen velkakirjaehtoien mukaisesti. Kunnan tertiäärilainoista suoritettiin velkakirjojen mukaiset korot ilman lyhennyksiä. Toimintavuonna ei suoritettu ylimääräisiä lainaosuussuorituksia.

Pääomalainaa 31.12.2020 tilinpäätöksessä on lainaa valtiokonttorille 589.125,19€ (ed.tp. 746.408,78 €) ja kunnalle tertiäärilainaa 782.748,58 €, josta pääomaehtoista 414.545,00 €. Lainojen määrä on yhteensä 1.371.869,32 €. Panttikirjoihin tai kiinnityksiin ei tapahtunut muutoksia.

Vaalan Niskan tulos

Kiinteistö Oy Vaalan Niskan liikevaihto oli 825.890,80 € (ed. vuosi 824.888,07 €) ja yhtiön tulos on toteutunut suunnitelman mukaisesti voittoa 166,59 €.

Yhtiön 1.1-31.12.2020 tilinpäätös on koottu yhtiön omalle tilinpäätökselle.

Vaalan Vesi Ja Lämpö Oy

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy on Vaalan kunnan omistama osakeyhtiö. Yhtiöllä on oma hallitus: puheenjohtaja ja neljä jäsentä.

Yhtiön henkilökunnan vahvuus on kasvanut vuonna 2019 kuuteen henkilöön. Henkilöstön on muodostanut toimitusjohtaja, toimistosihteeri, vesilaitoksen hoitaja, lämpölaitoksen hoitaja, jätevedenpuhdistamon hoitaja ja asennusmies. Yhtiön perustamisesta lähtien toimitusjohtajana on toiminut Kalle Kurtti.

Yhtiön sisällä toimii LVI-palvelut, jota myydään kuntakonsernille, yrityksille ja yksityisille. Yhtiön henkilökunnasta osa osallistuu kunnan kiinteistöhoitajien kanssa järjestettyyn laitosmiespäivystykseen. Vesi-, viemäri- ja kaukolämpöverkoston rakentamiseen käytetään omaa henkilökuntaa, kunnan teknisen toimen henkilöitä sekä tarvittaessa ulkopuolista ja tilapäistä työvoimaa.

Tulos

Vuonna 2020 Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n liikevaihto oli 1 490 786,24€, tulos 64 080,41€ ennen veroja ja 50 273,28€ ylijäämäinen verojen jälkeen. Tulos ennen veroja jäi 14 126,59€ alle budjetoidun tuloksen.

Vesilaitos

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy tuottaa vesihuoltopalveluja toiminta-alueellaan keskustaajaman, Oterman, Jaalangan, Manamansalon ja Säräisniemen alueiden asukkaille. Veneheiton, Pelson ja Neittävän alueilla toimivat omat vesiosuuskunnat.

	2020	2019	2018	2017	2016
pumpattu pohjavesimäärä	52 998 m ³	24 392 m ³	17 619 m ³	466 364 m ³	62 112 m ³
veden myynti	31 034 m ³	59 379 m ³	07 512 m ³	10 057 m ³	38 444 m ³
vesijohtoverkoston pituus	n. 665 km	n. 661 km	n. 658 km	n. 658 km	n. 656 km

7 vedenottamo: Vaala, Oterma, Kankari, Manamansalo, Säräisniemi, Rokuanjärvi sekä Tiukumäki yhdessä Länsi-Vaalan vesiosuuskunnan kanssa

Viemärlaitos

Vaalassa viemärointi on toteutettu keskustaajaman, Säräisniemen, Neittävän, Kankarin sekä osin Jaalangan, Pelson ja Manamansalon alueiden asukkaille. Jätevedet johdetaan Vaalan jätevedenpuhdistamolle, poislukien Pelson ja Manamansalon alueet.

	2020	2019	2018	2017	2016
jätevedenpuhdistamolla puhdistettu jätevesi	285 784m ³	189 608m ³	177 062m ³	198 559m ³	227 317 m ³
laskutettu jätevesimäärä	94 916m ³	99 996m ³	93 528m ³	100 853m ³	97 853 m ³
viemäriverkoston kokonaispituus	n. 148 km	n. 147 km	n. 146 km	n. 146 km	n. 146 km

- ⊙ 2 jätevedenpuhdistamo, Vaala ja Manamansalo
- ⊙ 34 jätevedenpumppaamo

Kaukolämpölaitos

Vaalan kaukolämpölaitos tuottaa keskitetysti lämpöpalveluja Vaalan keskustaajaman alueella sijaitseviin kiinteistöihin. Liittyneissä kiinteistöissä on julkisia rakennuksia, rivitaloja, omakotitaloja

sekä liike- ja teollisuusrakennuksia. Kaukolämmön myynti laski lämpimän vuoden vuoksi reilut 1200MWh, joka on merkittävä menetys

Lämpöenergia tuotettiin pääosin 2018 valmistuneella KPA -laitoksella (10 064MWh), kokonaisuudessaan verkostoon tuotettu energia oli 13 283 MWh. 1,5MW:n biolaitos tuotti verkostoon energiaa 3 219 MWh. Lämpöenergiasta tuotettiin turpeella 71,3 %, hakkeella 27,8 %, pelletillä 0,0 % ja kevyellä öljyllä 0,9 %.

Tavoite oli käyttää turvetta 60 %, haketta 36 %, pellettiä 3 % ja öljyä 1 %. Tavoitteet ylitettiin ja öljynkäyttö pysyi kurissa.

Kokonais määrä ostoenergiaa oli 14 508 MWh (vuonna 2019, 16 054 MWh).

Lämpöenergian myynnistä 40,5% käytettiin kunnan omistamilla kiinteistöillä, 13,3% Vaalan Niskan kiinteistöillä ja 46,2 % myytiin yksityisille kuluttajille.

Kaukolämpölaitoksella oli 96 lämmönkuluttajaa, joista kunnan kiinteistöjä oli 26 kpl, yksityisiä 57 kpl ja Niska Oy:n kiinteistöjä 13 kpl.

Uusia kaukolämpöliittymiä rakennettiin yksi kappale ja purettiin yksi kappale kunnan varikolta.

4.3. Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Nykyinen konsernirakenne mahdollistaa tehokkaan talouden seurannan ja suunnittelun sekä antaa hyvät edellytykset onnistuneelle ja tehokkaalle konsernijohtamiselle. Vuosi 2020 on vahvistanut ajatusta, että molemmilla tytäryhtiöillä (Vaalan Vesi ja Lämpö Oy ja Koy Vaalan Niska) on mahdollisuus pystyä toimimaan taloudellisesti itsenäisinä yhtiöinä. On kuitenkin hyvä huomioita, molemmat yhtiöt voivat joutua lähivuosina investoimaan. Koy Vaalan Niskan kiinteistökanta on vanhaa, joten tulevaisuudessa on todennäköisesti edessä uudisrakentaminen ja elinkaaren päässä olevien kiinteistöjen purkaminen. Yrityksen kiinteistöissä on runsaasti korjausvelkaa eikä kiinteistöjä pystytä tällä hetkellä peruskorjaamaan vaan joudutaan tyytymään pieniin kunnostustöihin. Kunnan rooli tulee korostumaan jatkossa yrityksen uusien lainojen takaajana, jotta lainojen korot saadaan mahdollisimman matalaksi. Koy Vaalan Niska ei pysty uudisrakentamaan ilman kunnan takausta.

4.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Vaalan kunnanvaltuusto on hyväksynyt päivitettyt konserniohjeet 25.1.2017 § 5. Konserniohjeilla

Vaalan kunnanvaltuusto antaa konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä täsmentää kunnan ja kunnanhallituksen asemaa konsernin johtajana. Käytännössä yhtiöiden toimintaa ja näiden konserniohjeiden noudattamista valvoo kunnanjohtaja ja kunnanjohtajan määräämä henkilö.

Konserniohje sisältää konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyviä asioita sekä määrittelee, minkälaista yhteistyötä konsernitason tasolla tehdään esimerkiksi rahoituksessa, sijoitustoiminnassa, riskien hallinnassa sekä henkilöstöasioissa.

Konserniohjeita sovelletaan Kiinteistö Oy Vaalan Niskaan sekä Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n.

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu suuria puutteita tai ongelmia.

5. KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ

5.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Peruskunta:

Tilikauden tulos tuloslaskelmassa ennen tuloksenkäsittelyä on -346 674,77 euroa. Poistoeron muutosta kirjataan 55 143 €, jonka jälkeen kunnan tilikauden alijäämä -291 531,77 euroa.

Kunnanhallitus esittää tuloksen käsittelystä, että peruskunnan tilikauden alijäämä -291 531,77 euroa kirjataan kunnan omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämä-tilille. Kumulatiivista ylijäämää on peruskunnan taseessa tämän jälkeen n. 1 802 000 euroa.

5.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan

taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Laki tulee voimaan 1.3.2019. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- ☉ Jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. *(ei muutosta nykyiseen)*
- ☉ Jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa *(ei muutosta nykyiseen)*

Tai

- ☉ Jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
- ☉ Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia *(nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate)*;
- ☉ Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti *(nykyisin 1 prosenttiyksikkö)*;
- ☉ Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla *(nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä)*;
- ☉ Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 *(nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %)*.

Vaalan kunnalla ei ole velvoitetta alijäämän kattamissuunnitelman laatimiseen. Talouden tarkka seuranta on kuitenkin tarpeen.

Talousarviossa 2020 on arvioitu, että kunnan verotulot ja valtionosuudet ovat yhteensä n. 24 336 000 euroa eli noin 647 000 euroa pienemmät kuin tilinpäätöksessä 2020. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä verotulot ja valtionosuudet ovat yhteensä n. 24 983 000 euroa. Peruskunnan vuosikate on n. 842 005,41 euroa, joka on n. 139 000 euroa vähemmän kuin tilinpäätöksessä 2019. Pitkäaikaisten lainojen lyhennys oli vuonna 2020 noin 1,336 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 lyhytaikaisia lainoja lyhennettiin 500 000 eurolla.

6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalouden toteutumisvertailun tavoitteet tarkentavat tulevaisuuden kuvaamme. Ne ovat yhteisesti valittuja ja niiden toteuttamiseen ollaan sitouduttu. Tavoitteisiin pyritään vuosittain budjetin yhteydessä tarkistettavilla vuositavoitteilla ja toimenpiteillä. Strategian toteutumista seurataan sekä budjetin että tilinpäätöksen yhteydessä.

7 Hallinto-osasto

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Hallinto-osastolle kuuluvat seuraavat vastuualueet: vaalit, tarkastustoimi, hallinto- ja talouspalvelut, elinkeinotoimi, maaseututoimi, yleishallinnon työllistäminen, Oulunkaaren kuntayhtymä, rahoitustoimi ja ostopalvelut muilta. Hallinto-osasto vastaa hallinnon tukipalvelujen tuottamisesta. Hallinto-osaston budjetti sisältää kunnan suurimmat menot (sosiaali- ja terveyspalvelut) sekä tulot (verotulot ja valtionosuudet). Näiden lisäksi budjetti koostuu erilaisista jäsenmaksuista kuten Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton jäsenmaksuista sekä osallistumismaksuista erilaisiin yhteistoiminta-alueisiin. Elinkeinopalvelut, matkailu ja maaseutupalvelut sijoittuvat kuntaorganisaatiossa suoraan kunnanjohtajan alaisuuteen ja näiden yhteistyönä toteutetaan muun muassa kunnan markkinointia.

Osaston toimintakertomus

Hallintojohtajan katsaus

Vuoteen 2020 loi haasteita koronatilanne. Maaliskuusta alkaen osastolla siirryttiin etätöihin mahdollisuuksien mukaan. Keväällä työllistämispalveluiden asiakastyö siirrettiin etänä tehtäväksi kunnes asiakastapaamisia pystyttiin toteuttamaan pienissä ryhmissä luonnossa. Kesästä eteenpäin asiakastyö normalisoitui ja toimintaa on toteutettu toimipisteellä rajoitussuosituksen mukaisesti.

Kunnanhallitus ja -valtuusto kokoontuivat Koronasta huolimatta säännöllisesti. Vuoden ensimmäiset kokoukset pidettiin normaalisti mutta keväällä siirryttiin jo hybridimallilla järjestettyihin kokouksiin. Keväästä alkaen valtuuston kokoukset striimattiin, koska yleisöä ei päästetty paikalle. Loppuvuoden kokoukset on järjestetty täysin etänä.

Hallinto-osastolla alkoi vuoden 2020 aikana kolme uutta hanketta: Verty, Vetoa ja pitoa kuntatyöhön ja Digiverty. Näihin palkattiin kaikkiaan neljä työntekijää. Digiverty-hanke loppui 31.12.2020 ja kaksi muuta hanketta jatkavat edelleen toimintaansa.

Kunnassa aloitti 1.4.2020 viestinnän asiantuntija. Kunnan viestintä on saanut postitiivistä palautetta yli kuntarajojen. Koronaviestinnässä hyödynnettiin kunnan nettisivuja ja sosiaalista mediaa. Vuoden aikana otettiin Facebookissa käyttöön live-esiintymiset, joissa viestittiin mm. Koronaan liittyvistä asioista. Vuoden aikana lähetettiin kuntalaisille useita kertoja koronatieotteita kirjeitse.

Kunnassa otettiin käyttöön syksyllä 2020 uusin versio asianhallintaohjelmasta (Dynasty 10). Tämä on sujuvoittanut kokousten valmistelua ja asianhallintaa. Syksyn aikana aloitettiin valmistelu sähköisestä arkistosta, joka toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Ari Niskanen
Hallintojohtaja

TOIMENPIDE 2020: ALUEELLINEN YHTEISTYÖ ELINKEINOJEN KEHITTÄMISESSÄ	
Valtuustokauden kärkihanke: Aktiivinen ja asiantunteva rekrytointi	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Työpaikkojen ja yritysten määrän kehitys	Kunnanjohtaja, Humanpolis Oy
Yrittäjien mielipide yhteistyöstä	
<p>Avoimia työpaikkoja oli Vaalassa joulukuussa 2020 15 kpl, missä on nousua vuoden takaiseen vastaavaan ajankohtaan viisi työpaikkaa. Työttömien määrä elokuussa oli 187 henkilöä (Vuonna 2019 vastaavaan ajankohtaan 147). Heistä 24 oli lomautettuja.</p> <p>Vaalaan on perustettu vuonna 2020 uusia yrityksiä 18 kpl (v. 2019 7 kpl) Lopetettuja yrityksiä vuonna 2020 oli 8 kpl, joista yksi johtui konkurssista.</p> <p>Yrittäjien kuntabarometrissa vastausmäärät ovat Vaalan kunnan osalta niin pienet, ettei niistä voi tehdä tilastollista päättelyä. Vuonna 2021 aikana tehdään kunnan oma yrittäjäkysely.</p>	

TOIMENPIDE 2020: MATKAILUN KEHITTÄMISSUUNNITELMAN TOIMEENPANO	
Valtuustokauden kärkihanke: Alueen matkailun vetovoiman kasvu	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Matkailun kehittämissuunnitelmaa on edistetty	Oulujokivarren kunnat, alueen yritykset, Humanpolis Oy
<p>Matkailun kehittämissuunnitelmaa on edistetty yhdessä Oulujokilaakson kuntien, Humanpolis Oy:n ja alueen yrittäjien kanssa. Vireillä on useita hankkeita ja suunnitelmia yksityisellä sektorilla suunnitelman tiimoilta. Kunta ja Metsähallitus ovat yhdessä valmistelleet ja toteuttaneet infraan liittyviä edistämistoimia.</p>	

TOIMENPIDE 2020: VIESTINTÄSUUNNITELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANO, KUNNAN SUUNNITELMALLINEN MARKKINOINTI- JA BRÄNDITYÖ, SISÄISEN VIESTINTÄTIIMIN AKTIIVINEN TOIMINTA	
Valtuustokauden kärkihanke: Alueen viestinnän parantaminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Näkyvyys	Johtoryhmä, Markkinointiviestijä
<p>Viestinnän ja markkinoinnin palveluita on ostettu Brandsteinilta, joka toteutti helmikuussa julkaistun kunnan nettisivu- ja brändiuudistuksen. Viestinnän asiantuntija aloitti huhtikuun alussa. Maaliskuun puolivälistä lähtien poikkeusoloviestintää painotettiin erityisen paljon, mistä on tullut myös poikkeuksellisen paljon myönteistä palautetta kuntaan niin valvovalta viranomaiselta, kuntalaisilta, yrittäjiltä kuin sidosryhmiltäkin.</p>	

TOIMENPIDE 2020: MARKKINAVUOROPUHELUIDEN LISÄÄMINEN, HANKINTASUUNNITELMAN JULKISTAMINEN, SELVITETÄÄN OSTODATAN JULKISTAMISTA. HANKINTAOHJEEN PÄIVITYS	
Valtuustokauden kärkihanke: Hankintaosaamisen parantaminen yrityksissä ja kunnassa ja Cloudia-järjestelmä on tehokkaassa käytössä	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Toteutuneet markkinavuoropuhelut ja kilpailutukset	Hallintojohtaja, Kunnanjohtaja, Osastajohtajat
Julkistettu hankintasuunnitelma	
Kunnan hankinnat on julkistettu hankintajärjestelmässä. Koronakriisin takia kunnanhallitus päivitti pienhankintaohjeen hankintarajoja vuoden 2020 loppuun saakka. Markkinavuoropuhelut käytiin hyvinvointikeskuksen rakennuskonsultin valinnassa.	

TOIMENPIDE 2020: TALOUSARVIOPROSESSIN MUUTTAMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: Hankintaosaamisen parantaminen yrityksissä ja kunnassa ja Cloudia-järjestelmä on tehokkaassa käytössä	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Ei mittareita	Hallintojohtaja, Hallintosihteeri, Johtoryhmä
Talousarvioprosessi on suunniteltu uusiksi, ja uusi tapa on ollut käytössä vuoden 2021 talousarvion valmistelussa.	

TOIMENPIDE 2020: KOULUTUSSUUNNITELMASSA VARAUDUTAAN ELINKEINOJEN HENKILÖSTÖN YKSILÖLLISIIN KOULUTUSTARPEISIIN JA OMAN TEHTÄVÄALUEEN OSAAMISEN VAHVISTAMISEEN	
Valtuustokauden kärkihanke: Kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / tapaamisiin	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Koulutuspäivien määrä	Kunnanjohtaja, Hallintojohtaja
Koronan takia fyysiset koulutuspäivät ja -tilaisuudet ovat pääsääntöisesti peruuntuneet tai siirtyneet eteenpäin. Koulutuksia on kuitenkin järjestetty etäyhteyksiä hyödyntäen.	

TOIMENPIDE 2020: ALUEELLISEN YHTEISTYÖN LAAJENTAMINEN ELINKEINOJEN KEHITTÄMISESSÄ	
Valtuustokauden kärkihanke: Kehittämisyhtiön rooli on selkeä suhteessa yrityksiin ja omistajaan	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Yhteistyön toimintamalli on muodostunut ja sen vaikuttavuutta seurataan	Kunnanjohtaja, Elinvoimalautakunta, Humanpolis Oy
Alueellisten elinkeinopalveluiden toimintamalli ei ole vielä lopullisessa muodossaan käynnistynyt, joskin ylimääräisen EAKR-rakennerahastohaun käynnistyttyä valmisteltiin ja nopealla aikataululla haettiin yritysten koronasta selviämiseen ja elinkeinopalveluiden yhtenäistämiseen tähtäävää hanketta. Hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen, ja elokuussa 2020 siinä aloittanut Vaalan ja Muhoksen kuntien yhteinen elinvoimakoordinaattori on selkeästi vastannut tarpeeseen.	

TOIMENPIDE 2020: KUNNAN UUSI TYÖHYVINVOINTIHANKE	
Valtuustokauden kärkihanke: Kehityskeskustelujen uudistaminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Työtyytyväisyys ja -hyvinvointikysely Esimieskysely	Hallintojohtaja, Hyvinvointijohtaja
Työhyvinvointihanke on alkanut elokuussa. Työtyytyväisyyskyselyn mukaan henkilökunta on sopeutunut vallitsevaan koronatilanteeseen hyvin. Vuonna 2020 henkilökunnan sairaspöissaolat ovat hallinto-osaston osalta vähentyneet selvästi. Työpajalla sairaspöissaolat ovat lisääntyneet.	

TOIMENPIDE 2020: KLUSTERIOHJELMAN LAADINTA (MATKAILU, ELINTARVIKESSEKTORI, KAUPPA)	
Valtuustokauden kärkihanke: Klusteriajattelu	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Klusteriohjelma valmis	Humanpolis Oy, Vaalan yrittäjät
Humanpolis Oy:n strategiaprosessi valmistui loppuvuodesta 2020. Elinkeinojen yhteistyömallin kehittyminen ja yhteisen klusteriohjelman laadinta on viivästynyt koronatilanteen takia. Elinkeino-ohjelman laadinta siirtyy vuoteen 2021.	

TOIMENPIDE 2020: LAMMINAHON TALON TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA MARKKINOINTI MATKAILUN NÄKÖKULMASTA	
Valtuustokauden kärkihanke: Kotiseutuylpeys omista käyntikohteista ja luonnosta	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Lamminahon kävijämäärän kasvu	Oulun yliopisto, Pohjois-Pohjanmaan museo, Museovirasto, Senaatti-kiinteistöt
Lamminahon talo on koronasta ja talon hirsijumista johtuvasta lattiaremontista johtuen suljettu. Lamminahon talon työryhmä on kuitenkin kokoontunut aktiivisesti, ja toimintaa suunnitellaan eteenpäin.	

TOIMENPIDE 2020: YHTEISTYÖ JA SPONSOROINTI ELINVOIMAA TUOVISSA TAPAHTUMISSA	
Valtuustokauden kärkihanke: Kukoistavat pienyhteisöt	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Näkyvyys yhteisöjen ja yritysten tapahtumissa	Kunnanjohtaja
Yritysten ja tapahtumanjärjestäjien kanssa on tehty yhteistyötä mahdollisimman normaalisti, ja sopimuksia kunnan näkyvyydestä tapahtumissa tehtiin alkuvuodesta. Kesän osalta suuret tapahtumat Vaalassa kuitenkin koronasta johtuen peruttiin. Näkyvyydessä on panostettu sähköiseen näkyvyyteen, ja kunnan toimesta on koordinoitu vaalalaisten yritysten yhteismarkkinointia.	

TOIMENPIDE 2020: VALMISTELUTYÖRYHMISSÄ MUKANA OLO, AKTIIVINEN VUOROVAIKUTUS, LAUSUNTOJEN ANTAMINEN / ESIMIESPALAVERIT	
Valtuustokauden kärkihanke: Maakuntauudistukseen valmistautuminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Ei mittareita	Kunnanjohtaja
Hallitusohjelmassa mainittuihin, tulossa oleviin muutoksiin on valmistauduttu vuoden mittaan koronasta huolimatta suhteellisen normaalisti.	

TOIMENPIDE 2020: TUETAAN JA KANNUSTETAAN YRITYSTEN TAI YHTEISÖJEN TUOTTAMIA TAPAHTUMIA	
Valtuustokauden kärkihanke: Matkailua ja kauppaa tukevia tapahtumia on ympäri vuoden ja niiden markkinoinnissa tehdään yhteistyötä.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Myönnetyt avustukset ja yhteistoimintaosuudet Markkinointiyhteistyö	Kunnanjohtaja, Humanpolis Oy, matkailuyritykset, matkailujärjestöt
Yritysten ja tapahtumanjärjestäjien kanssa on tehty yhteistyötä mahdollisimman normaalisti, ja sopimuksia kunnan näkyvyydestä tapahtumissa tehtiin alkuvuodesta. Näkyvyydessä on panostettu sähköiseen näkyvyyteen. Markkinointiyhteistyön uutena kokeiluna on syksyllä 2020 alkanut yhteistyö vaalalaisten Maustetyttöjen kanssa.	

TOIMENPIDE 2020: TEHTÄVÄNKUVIEN MÄÄRITTELY JA KEHITYSKESKUSTELUT	
Valtuustokauden kärkihanke: Omasta organisaatiosta kartoitetaan osaamista osaamisvajaisiin	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Uudet tehtäväkuvat määritelty	Hallintojohtaja, Kunnanjohtaja, Osastajohtajat
Tehtäväkuvia on täsmennetty palvelusihteereiden ja työllistämispalveluiden osalta ja kehityskeskustelut on pidetty.	

TOIMENPIDE 2020: OLLAAN MUKANA POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJIEN OMISTAJANVAIHDOSPALVELUSSA, OMISTAJAVAIHDOSTILANTEET TULEVAT AJOISSA PALVELUTARJOAJIEN TIETOOON	
Valtuustokauden kärkihanke: Omistajavaihdosten onnistumisen tukeminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Onnistuneet omistajavaihdokset	Kunnanjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät
Vaalan kunta on sitoutunut Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien omistajavaihdospalveluun, ja kunta on viestinyt palvelusta nettisivuillaan ja somessa. Yritysten myynti-ilmoituksia on myös jaettu kunnan kanavilla.	

TOIMENPIDE 2020: YHTEISTYÖ OULUJÄRVEN ALUEELLA	
Valtuustokauden kärkihanke: Oulujärven matkailun kehittäminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Vaala ja Rokua Geopark mukana Oulujärven matkailun kehittämisessä	Vaala, Paltamo, Kajaani, yritykset, Humanpolis Oy
<p>Korona toi haasteita matkailutoimialalle. Humanpoliksella käynnissä olevissa hankkeissa kansainväliseen matkailuun liittyvät toimenpiteet ovat käytännössä pysähtyneet, mutta kotimaan- ja lähimatkailun kasvu näkyi selvästi erityisesti kesällä.</p>	

TOIMENPIDE 2020: KUNNAN YLLÄPITÄMÄT REITISTÖT KUNTOON, ROKUA GEOPARKIN JA OULUJÄRVEN RETKEILYALUEEN TUNNETUKSI TEKEMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: Oulujärven retkeilyalueen merkityksen tiedostaminen ja muiden retkeilykohteiden kehittäminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Reitistöhankkeen edistyminen Oulujärven ja Rokua Geoparkin näkyvyyden kasvu	Kunnanjohtaja, Tekninen osasto, Humanpolis Oy , Markkinointiviestijä
<p>Vuoden aikana valmisteltiin Oulujokilaakson, Rokuan ja Vaalan Kutujoen reittirakenteiden uudistamisen ja kunnostamisen hanketta ELY-keskuksen Maaseuturahastoon. Oulujokilaakson uudistuvat retkeilyreitit -hanke sai positiivisen rahoituspäätöksen joulukuussa 2020, ja sen toteuttaminen käynnistetään vuoden 2021 alusta.</p> <p>Huhtikuussa aloittanut viestinnän asiantuntija on tehnyt tiivistä yhteistyötä Humanpolis Oy:n asiantuntijoiden kanssa Rokua Geoparkin näkyvyyden parantamiseksi.</p>	

TOIMENPIDE 2020: LIITYTÄÄN OULUN SEUDUN UUSYRITYSKESKUKSEEN, SÄÄNNÖLLINEN YHTEYDENPITO YRITTÄJIEN KANSSA, YRITTÄJIEN ILLAN JÄRJESTÄMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: Paikallisen yritysneuvonnan tarjoaminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Yksityisen sektorin työpaikkojen lukumäärä vuoden alussa ja lopussa Yhteydenpito ja vuorovaikutus yritysten kanssa on sujuvaa Yrittäjien ilta järjestetty Yritysilmastomittari	Vaalan yrittäjät, Kunnan elinkeinopalvelut, Humanpolis Oy
<p>Yhteydenpito ja vuorovaikutus yrittäjien kanssa on ollut tiivistä. Perinteinen Yrittäjäilta on jouduttu koronan takia peruuttamaan.</p>	

TOIMENPIDE 2020: LAADITAAN KORJAUSSUUNNITELMA JA HAETAAN HANKETTA REITISTÖJEN PARANTAMISEKSI JA KEHITTÄMISEKSI**Valtuustokauden kärkihanke: Retkeilyreitistö palvelee vapaa-aikaa ja matkailua**

Arviointimittarit	Vastuutaho
Suunnitelma laadittu ja hankehakemus jätetty	Tekniset palvelut, Humanpolis Oy

Reitistöhanke on hyväksytty ja toimenpiteet reitistö- ja retkeilyinfran kunnostamiseksi ovat käynnistyneet sekä kunnan että Metsähallituksen toimesta.

TOIMENPIDE 2020: PALKATAAN KUNTAAN KOKOAIKAINEN MARKKINOINTIVIESTIJÄ. VIESTINTÄTIIMIN TOIMINTAA KEHITETÄÄN**Valtuustokauden kärkihanke: Suunnitelmallinen viestintä**

Arviointimittarit	Vastuutaho
Viestintätiimi kokoontuu säännöllisesti Markkinointiviestijä palkataan	Kunnanjohtaja, Hallintojohtaja, Markkinointiviestijä

Viestinnän asiantuntija on aloittanut 1.4.2020. Viestintätiimin kehittäminen on aloitettu ja kehittäminen on jatkuva prosessi.

TOIMENPIDE 2020: TONTTIEN MARKKINOINTIIN PANOSTETAAN, JA MYYMISESSÄ HYÖDYNNETÄÄN ESIMERKIKSI HUUTOKAUPAT.COMIA. ALOITETAAN UUSIEN YRITYSTONTTIEN KAAVOITTAMINEN**Valtuustokauden kärkihanke: Tonttien myyntiaste nousee**

Arviointimittarit	Vastuutaho
Myydyt tontit Tonttien näkyvyys	Tekninen johtaja, Markkinointiviestijä, Kunnanjohtaja, Humanpolis Oy

Tonttipörssi on nähtävillä uusituilla nettisivuilla. Tonttien osalta kaupanvahvistukset jäivät tavoitteesta. Erityisesti rantatonteista tulee kyselyitä kuntaan, ja niiden tarjontaa pitäisi tulevaisuudessa pystyä parantamaan. Yritystonttien kaavoittaminen on huomioitu kaavoituskatsauksessa vuonna 2021.

TOIMENPIDE 2020: TULOMUUTTOESITE JA -KIRJE KÄYTÖSSÄ**Valtuustokauden kärkihanke: Tulomuuttopalvelu toimivat**

Arviointimittarit	Vastuutaho
Positiivinen palaute kuntaan muuttajilta	Johtoryhmä

Palautetta ei muuttajilta ole erikseen kerätty, mutta tilastollisesti muuttoliikeindikaattorit ovat pitkän aikavälin tarkasteluun nähden parantuneet.

TOIMENPIDE 2020: YHTEISÖLLISEN ETÄTYÖTILAN YLLÄPITO JA MARKKINOINTI YHDESSÄ YRITTÄJÄYHDISTYKSEN KANSSA	
Valtuustokauden kärkihanke: Työelämän murros hyödynnetään Vaalan hyväksi. Vaala on vetovoimainen etätyön ympäristö.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Etätyötila aktiivikäytössä	Kunnanjohtaja, Markkinointiviestijä, Vaalan Yrittäjät ry
Alkuvuodesta etätyötila on ollut avoinna ja aktiivisessa käytössä. Koronatilanteen myötä kunnanviraston etätyötila on ollut käytössä rajoitetusti.	

TOIMENPIDE 2020: KUNNAN LÄHIRUOKABRÄNDIN LANSEERAUS JA JALKAUTUS	
Valtuustokauden kärkihanke: Vaala: lähi- ja luomuruokapitäjä	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Näkyvyys	Johtoryhmä, Markkinointiviestijä
Lähiruokabrändiin on brändiuudistuksen myötä valmisteltu ja toteutettu oma kampanja ja ulkoasu, jota ei kuitenkaan vielä ole lanseerattu.	

TOIMENPIDE 2020: TAAJAMAN JULKISIVUJEN KUNNOSTUSHANKE, UUDISRAKENTAMINEN TAAJAMAN ELINVOIMAA LISÄÄVÄSTI, ISTUTUSTEN JA VALAISTUKSEN KEHITTÄMINEN, PENKKIEN JA JÄTEASTIOIDEN LISÄÄMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: Vaalan taajaman julkisivu on viihtyisä	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Taajaman toteutuneet viihtyisyysmenpiteet	Kunnanjohtaja, Tekninen johtaja
Julkisivujen korjaukset ja uudet rakennushankkeet	
Vaalan keskustaajamassa on käynnissä ABC Vaalanportin uudisrakennushanke ja Vaalan Fysioterapian laajennushanke. Kunnan puolesta taajaman viihtyisyyteen panostettiin talvella erityisesti uudella jouluvalaistuksella. Koronan takia tehty henkilöresurssien järjestely toi kuntaan palautetta kesäistutusten vähäisyydestä.	

TOIMENPIDE 2020: YHTEISTYÖ YHDISTYSTEN JA YRITYSTEN KANSSA VAALA-PÄIVIEN SUUNNITTELUSSA JA TOTEUTUKSESSA	
Valtuustokauden kärkihanke: Vaala-päivän kehittäminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Onnistuneet Vaala-päivät	Markkinointiviestijä, Hyvinvointijohtaja
Kävijöiden palaute ja päivien näkyvyys	
Vaala-päivien suunnittelu ja valmistelu käynnistyivät heti alkuvuodesta, ja hyvinvointiosasto teki sopimuksen vaalalaisten järjestöjen kanssa tapahtuman järjestämisen organisoinnista. Koronasta johtuen tapahtuma jouduttiin kuitenkin vuoden 2020 osalta perumaan.	

TOIMENPIDE 2020: KUNTA OTTAA KÄYTTÖÖN KAUPPOJEN AULOIHIIN JA VASTAAVIIN SIOITETUT INFOTAULUT**Valtuustokauden kärkihanke: Viestintä monipuolistuu**

Arviointimittarit	Vastuutaho
Taulut käytössä aktiivisena osana viestintää	Markkinointiviestijä

Asia on siirtynyt tulevalle talousarviovuodelle.

TOIMENPIDE 2020: KOULUSSA TARJOTAAN YRITTÄJYYSKASVATUSTA OSANA OPETUSTA**Valtuustokauden kärkihanke: Yrittäjyyskasvatus osaksi arkea**

Arviointimittarit	Vastuutaho
Toteutunut yrittäjyyskasvatus	Sivistysjohtaja, Humanpolis Oy

Yrittäjyyskasvatus on integroitu osaksi oppiaineita, mm. yhteiskuntaoppiin. Yhteistyötä on tehty Rokua Geoparkin kanssa.

TOIMENPIDE 2020: KUNNAN KIINTEISTÖSTRATEGIAN TOIMEENPANO**Valtuustokauden kärkihanke: Yrityskiinteistöt**

Arviointimittarit	Vastuutaho
Kiinteistöstrategian mukaiset toimenpiteet vuodelle 2020	Tekniset palvelut, Kunnanjohtaja

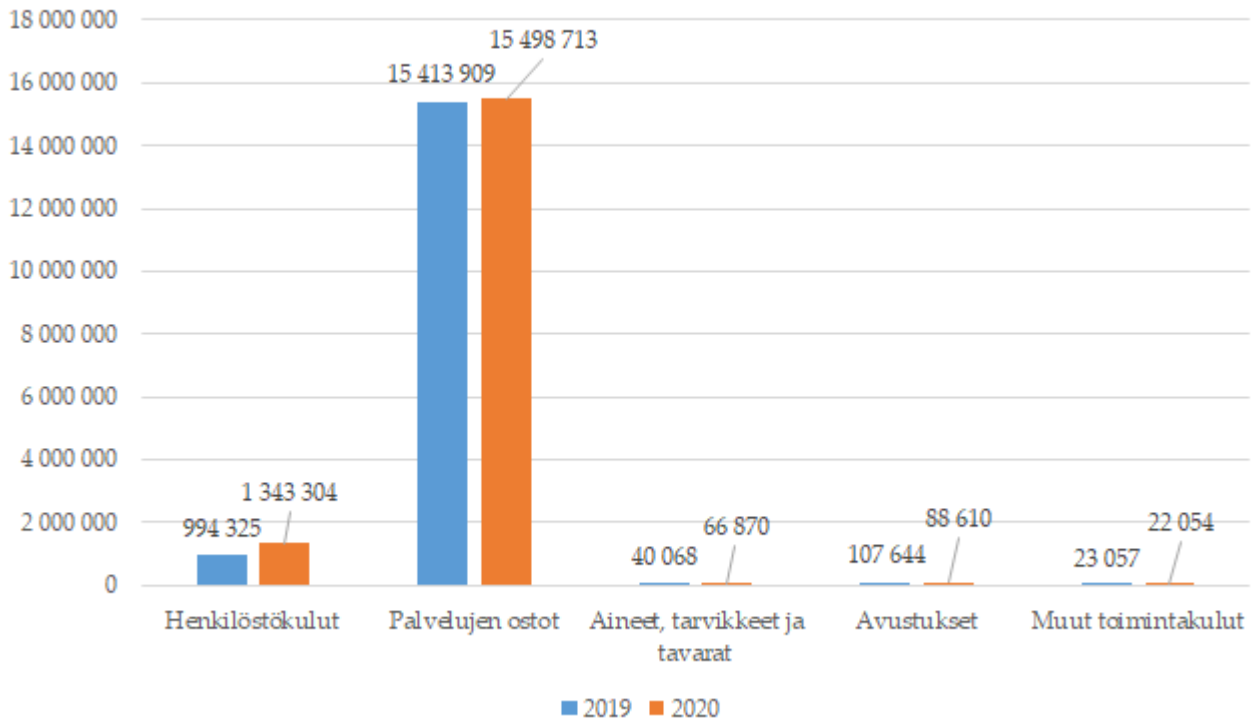
Kunnan kiinteistöstrategia hyväksyttiin helmikuussa, ja sitä on toimeenpantu teknisellä osastolla suunnitellusti. Kiinteistöstrategian vaihe 2, joka käsittelee asuinkiinteistöjä, on valmistelussa.

TOIMENPIDE 2020: HYVÄ YHTEISTYÖ YHTEISKUMPPANEIDEN KANSSA**Valtuustokauden kärkihanke: Yrityspalvelut turvataan lähipalveluna**

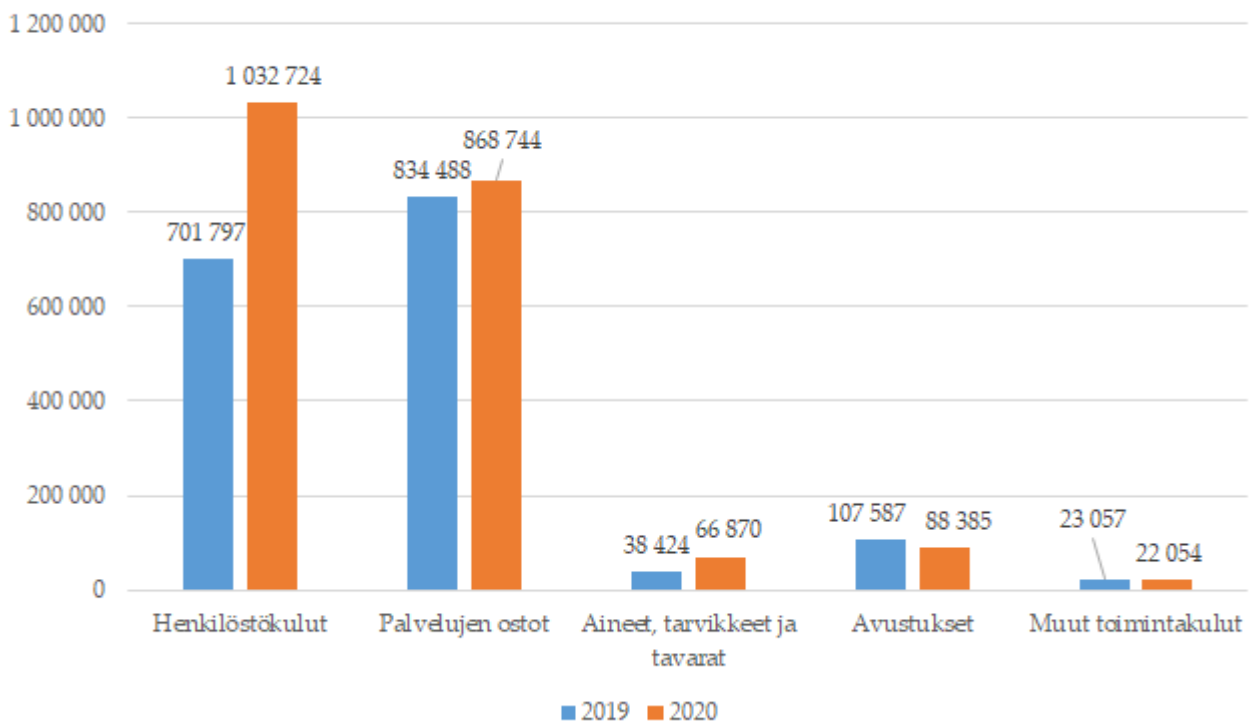
Arviointimittarit	Vastuutaho
Yrityksen perustamiseen ja kehittämiseen tarjotaan palveluita Vaalassa	Kunnanjohtaja, Elinvoimalautakunta, Kunnanhallitus

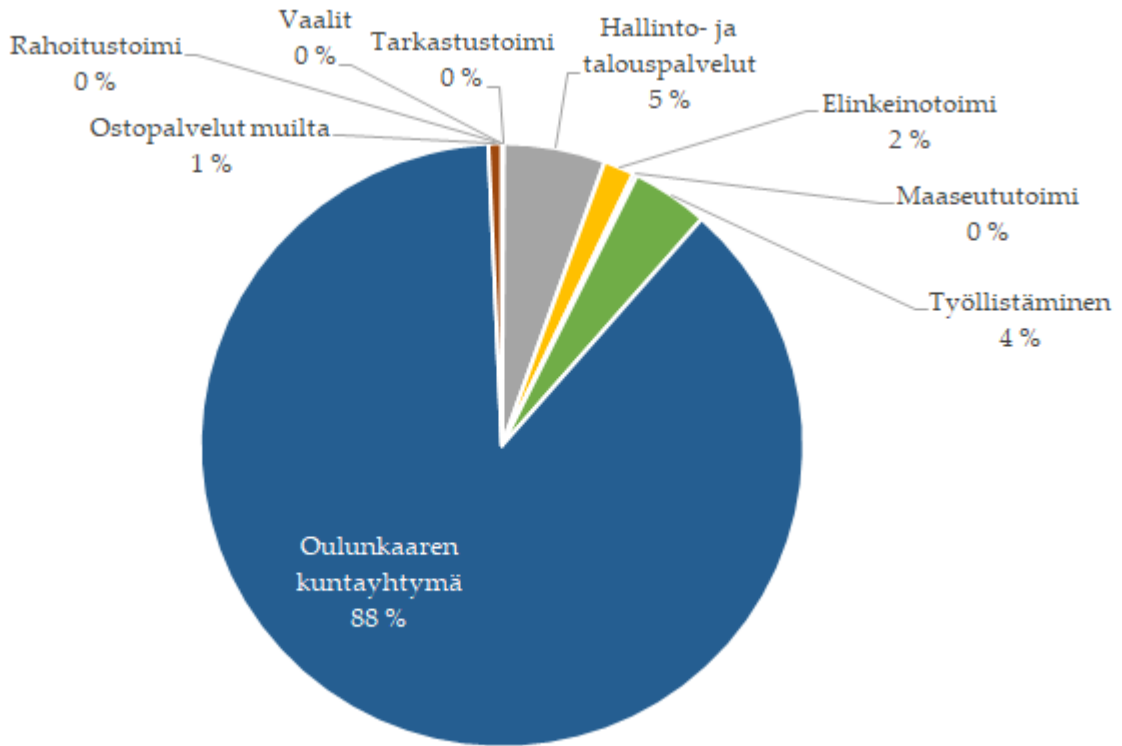
Oulun Seudun uusyrityskeskus on palvellut vaalalaisia yrittäjiä sekä Vaalassa, etäyhteyksillä että Oulussa.

Hallinto-osasto, kulujakauma

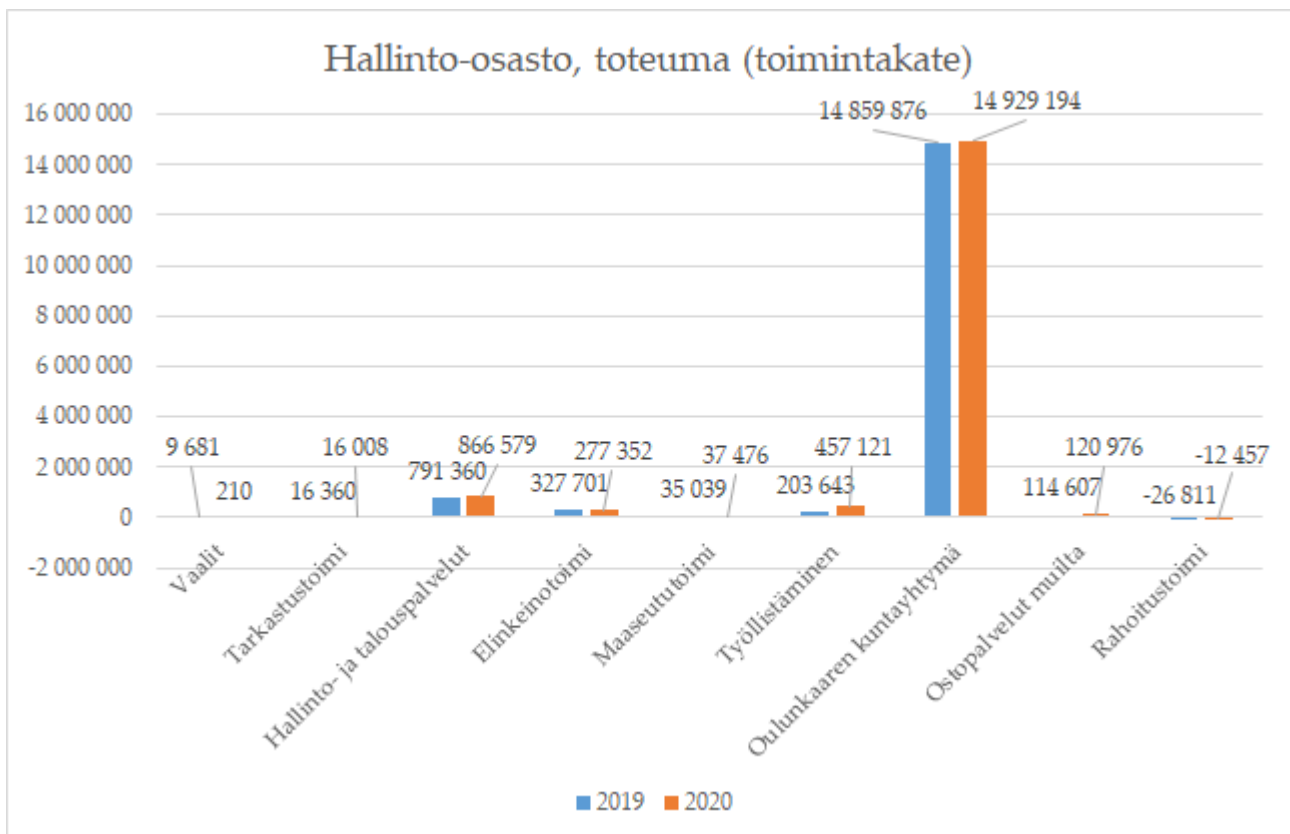

Hallinto-osasto, kulujakauma pl. Oulunkaari

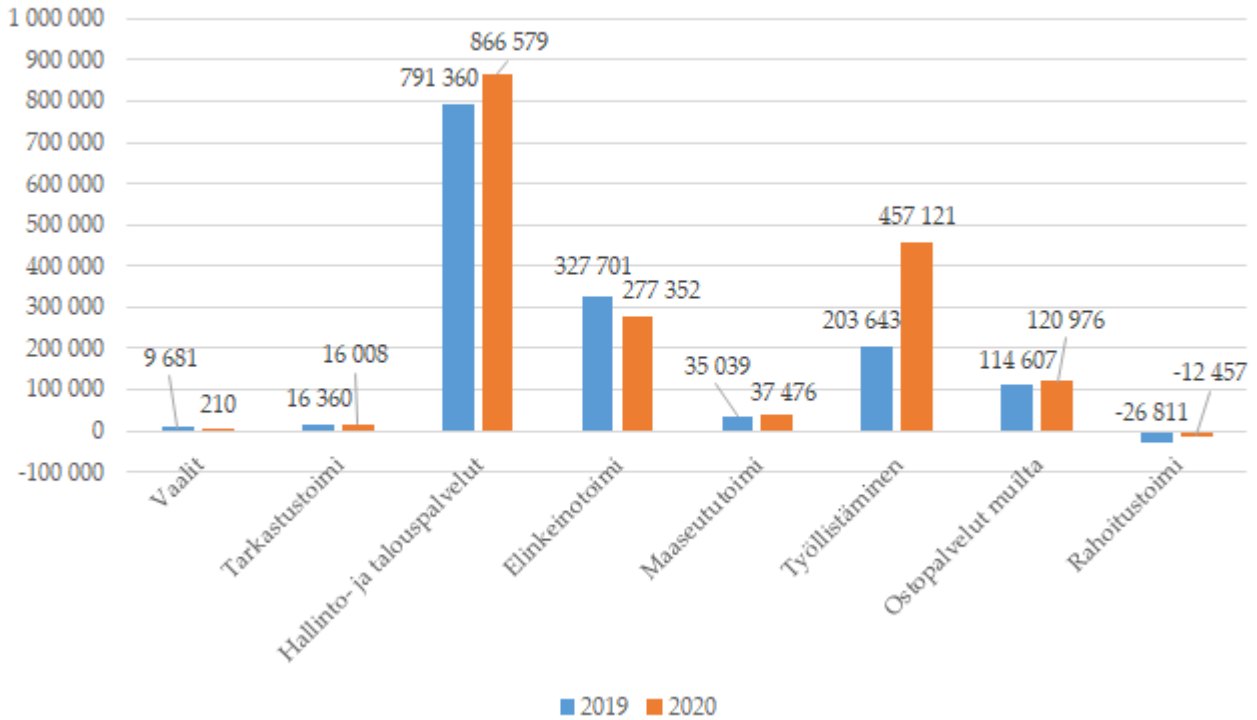

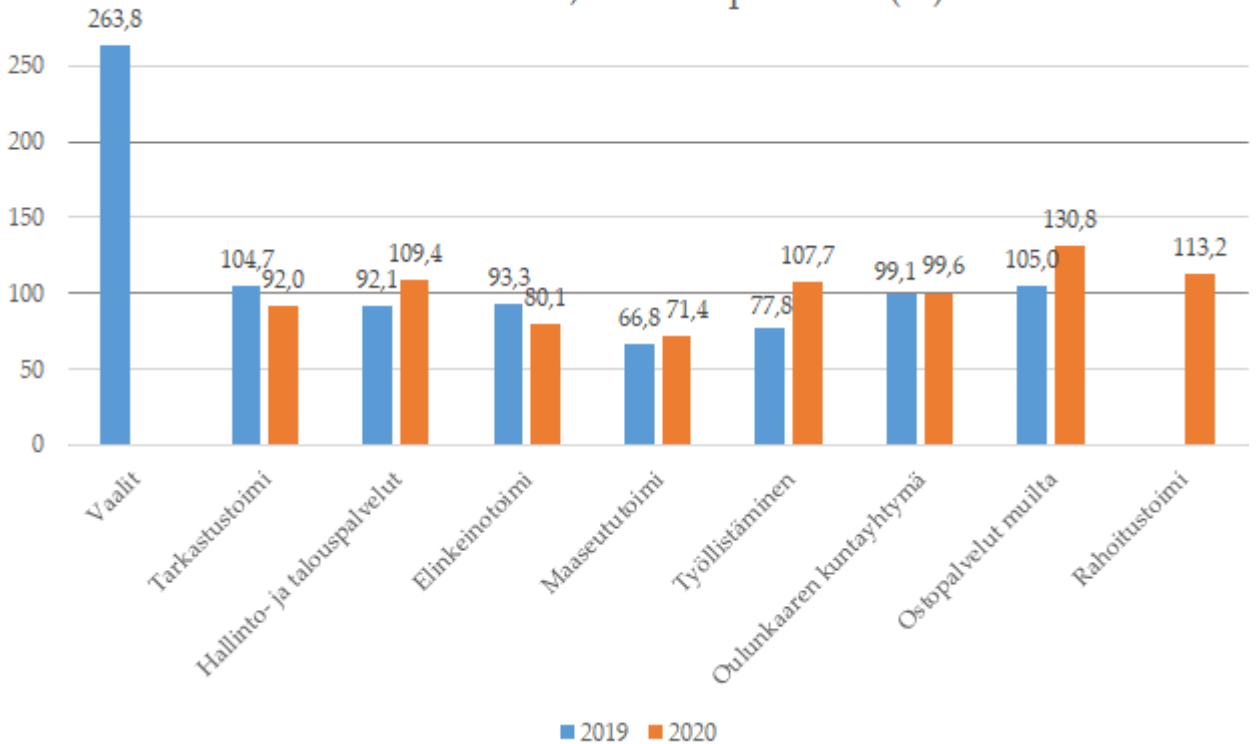
Hallinto-osasto, kulujakauma vastualueittain

Hallinto-osasto, toteuma (toimintakate) pl. Oulunkaari

Hallinto-osasto, toteumaprosentti (%)

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	327 094	421 180	77,66 %	71 221	255 872
Myyntituotot	29 220	43 523	67,14 %	-17 312	46 533
Maksutuotot	0	0	0,00 %	-3 736	3 736
Tuet ja avustukset	270 819	361 357	74,94 %	96 614	174 205
Muut toimintatuotot	27 055	16 300	165,98 %	-4 345	31 400
TOIMINTAKULUT	-17 019 552	-17 122 518	99,40 %	-445 657	-16 573 894
Henkilöstökulut	-1 343 304	-1 377 226	97,54 %	-348 979	-994 325
Palvelujen ostot	-15 498 713	-15 586 637	99,44 %	-84 804	-15 413 909
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 870	-59 493	112,40 %	-26 823	-40 047
Avustukset	-88 610	-69 377	127,72 %	13 863	-102 473
Muut toimintakulut	-22 054	-29 784	74,05 %	1 086	-23 140
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-16 692 458	-16 701 337	99,95 %	-374 436	-16 318 022

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
Vaalit					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	-10 582	10 582
TOIMINTAKULUT	-210	0	0,00 %	20 053	-20 263
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-210	0	0,00 %	9 471	-9 681
Tarkastustoimi					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-16 008	-17 394	92,03 %	353	-16 360
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-16 008	-17 394	92,03 %	353	-16 360
Hallinto- ja talouspalvelut					
TOIMINTATUOTOT	58 372	122 373	47,70 %	6 606	51 767
TOIMINTAKULUT	-924 951	-914 824	101,11 %	-81 825	-843 127
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-866 579	-792 451	109,35 %	-75 219	-791 360
Elinkeinotoimi					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	-26	26
TOIMINTAKULUT	-277 352	-346 281	80,09 %	50 376	-327 728
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-277 352	-346 281	80,09 %	50 350	-327 701
Maaseututoimi					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-37 476	-52 513	71,37 %	-2 438	-35 039
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37 476	-52 513	71,37 %	-2 438	-35 039
Työllistäminen					
TOIMINTATUOTOT	243 800	287 807	84,71 %	104 384	139 416
TOIMINTAKULUT	-700 921	-712 266	98,41 %	-357 862	-343 059
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-457 121	-424 459	107,69 %	-253 478	-203 643
Vapaa-aikapalvelut					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	-13 495	13 495
TOIMINTAKULUT	0	20	0,00 %	62	-62
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	20	0,00 %	-13 433	13 433

7.1.1. Hallinto- ja talouspalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Tehtäväalue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, keskustoimiston, talous- ja hallinnon, henkilöstöhallinnon, atk-palvelujen ja toimikuntien tulot ja menot. Ulkopuolisilta ostettavia palveluja ovat Oulunkaaren kuntapalvelutoimistosta ostettavat talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelut, Oulunkaaren ympäristöpalveluista ostettavat kunnallisen ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut. Kuntayhtymien menoissa on mm. Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton sekä Oulunkaaren kuntayhtymän osuusmaksut sekä maksu Kajaanin kaupungille hankintarenkaan palveluista.

Vastuualueen toimintakertomus

Vuonna 2020 toimistotiimin toiminnasta on vastannut hallintosihteeri. Toimistosihteerien tehtävänkuvia on osittain päivitetty ja yksi palvelusihteeri on siirtynyt hyvinvointiosastolle.

Osaamista on tuettu ja täydennetty koulutuksilla, jotka ovat suurelta osin toteutuneet etäkoulutuksena. Tiedonhallintalain voimaantulo 1.1.2021 vaati vuonna 2020 paljon aikaa tiedonhallintamallin kehittämiseksi. Kunta teki tässä yhteistyötä Oulunkaaren kuntayhtymän ja sen omistajakuntien kanssa. Vaalan kunta palkitiin valtakunnallisesti tiedonhallintamallin esimerkillisestä työstämisestä.

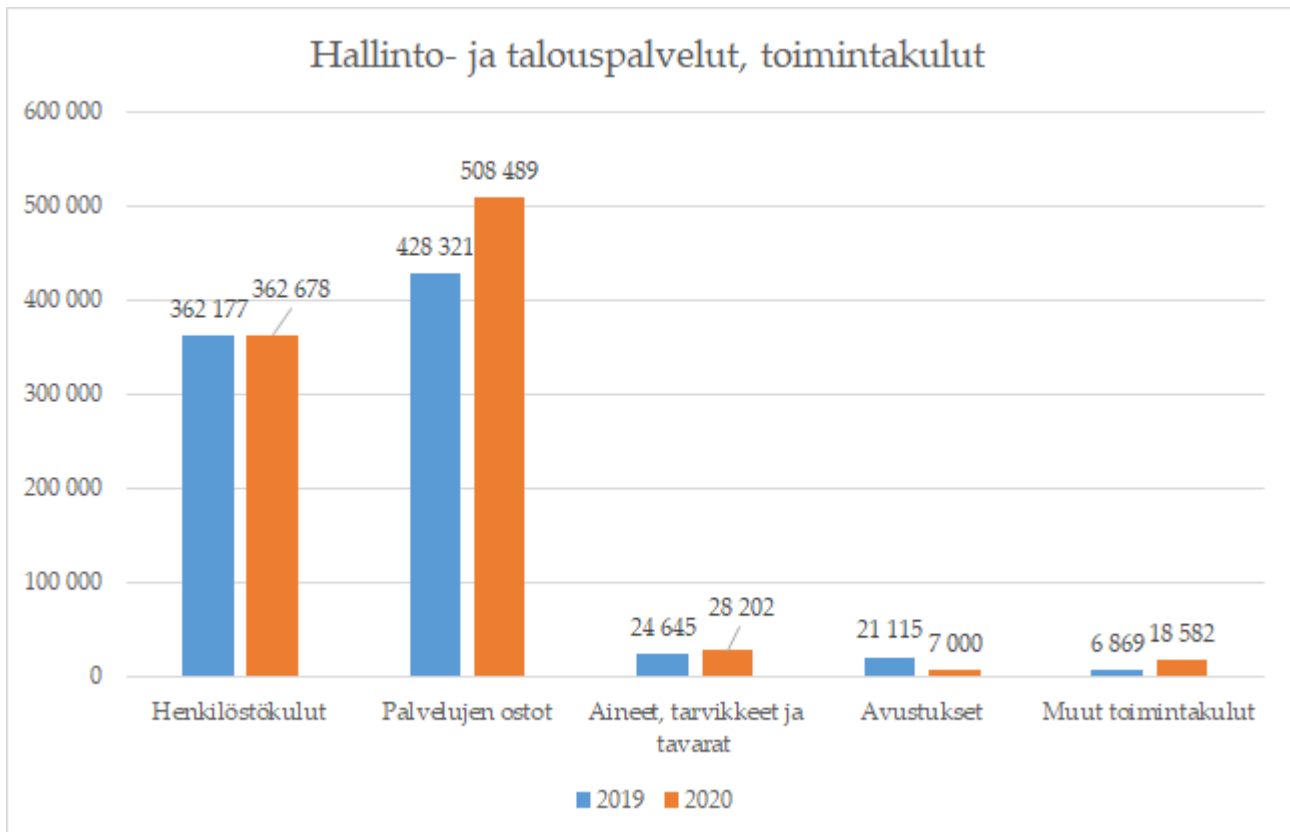
Taloushallinnossa taloutta seurataan tarkasti ja talouden muutoksiin on reagoitu mm. talousarvion aukaisulla. Tämä aloitettiin kesällä ja muutostalousarvio hyväksyttiin syksyllä. Taloutta seurataan vähintään kerran kuukaudessa talousraportin muodossa. Talousraportissa verotulot oikaistaan, jolloin verotulojen epätasainen kertyminen ei vaikuta kuukausittaiseen tulokseen. Verotulot huomioidaan talousraportissa kuntaliiton veroennusteen mukaan.

Kunnan henkilöstössä on tapahtunut viime vuosien aikana paljon muutoksia ja muutoksia tulee tapahtumaan myös seuraavien vuosien aikana mm. eläköitymisten vuoksi. Henkilöstön sopeutumista muutoksiin on pyritty tukemaan mm. esimies- ja johtamistyön kautta ja järjestämällä koulutuksia sekä tarvittaessa työnohjausta.

Työhyvinvointihanke, Vetoa ja pitoa kuntatyöhön, aloitti toiminnan Vaalassa 17.8.2020. Hankkeella pyritään vastaamaan myös jatkossa henkilöstömuutoksiin liittyviin haasteisiin. Vuoden 2020 aikana Hallinto- ja Hyvinvointiosasto olivat pilottina kehittämässä henkilöstölle työhyvinvointiin liittyviä palveluja. Vuonna 2021 Tekninen osasto ja Sivistysosasto pilotoivat hanketta omalta osaltaan. Tavoitteena on, että vuoden 2021 lopussa koko henkilöstö on hankkeessa mukana. Henkilöstölle otetaan käyttöön ns. työhyvinvoinnin verkkokauppa, jossa palvelut ovat henkilöstön ideoimia.

Hallinto-osaston tehtäviin kuulu suunnitelmien ja ohjeiden valmistelu ja koordinointi. Vuoden 2020 aikana on päivitetty hallintosääntö.

Päättäjäelinten kokoukset siirtyivät vuonna 2020 ensin osittain etänä pidettäväksi ja myöhemmin täysin etäkokouksiksi. Henkilökuntaa ja luottamushenkilöitä koulutettiin käyttämään Teams-sovellusta etäkokousten mahdollistamiseksi. Valtuuston kokoukset striimattiin, koska yleisö ei päässyt muuten seuraamaan kokouksia. Loppuvuodesta valmisteltiin striimauslaitteiden hankintaa niitä kokouksia varten, jotka pidetään valtuustosalissa.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	58 372	122 373	47,70 %	6 606	51 767
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-924 951	-914 824	101,11 %	-81 825	-843 127
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-866 579	-792 451	109,35 %	-75 219	-791 360
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 845	-20 358	23,80 %	14 646	-19 491

7.1.2. Elinkeinot

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on perusedellytysten luominen erilaisille elinkeinoille, yritysneuvonta ja aktiivinen elinkeinojen kehittämistyö. Tavoitteena on nykyisten yritysten ja työpaikkojen säilyminen, yritysten omistajavaihdosten tukeminen, laajentumishaluisten yritysten auttaminen sekä uusien yritysten saaminen kuntaan. Toimintaan liittyvät oleellisesti myös kunnan markkinointi uusille asukkaille ja yrittäjille sekä erilaisten tapahtumien järjestämisen mahdollistaminen ja tukeminen sekä kunnan eleinen edunvalvonta.

Kehittyvä talouselämä luo voimavaroja myös kunnan tuottamien palvelujen kehittämiseen. Elinkeinojen kehittämisen tavoitteena on saada lisättyä tulomuuttoa ja kunnan elinvoima kasvamaan auttamalla nykyisiä yrityksiä ja maatiloja parantamaan tuottavuuttaan sekä edistämällä uusien yritysten ja työpaikkojen syntymistä.

Elinkeinopalvelujen tehtävänä on auttaa yrittäjiksi aikovia perustamaan yrityksiä sekä nykyisiä yrityksiä kehittämään ja laajentamaan toimintaansa. Yrittäjiä opastetaan omistaja- ja sukupolvenvaihdoksien toteuttamisessa. Tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeää saada nykyisille yrityksille jatkajia.

Elinkeinotoimen tehtäviä ovat:

- ⊗ Yrittäjien ja oman yritystoiminnan aloittamista suunnittelevien ohjaus neuvonnan piiriin
- ⊗ Yhteydenpito yrityksiin ja kehittämisorganisaatioihin
- ⊗ Maankäytön suunnittelu teknisen toimen kanssa
- ⊗ Elinkeinojen kehittämishankkeiden ja toimenpiteiden suunnittelu, toteutus ja koordinointi
- ⊗ Kunnan viestintä ja markkinointi
- ⊗ Kunnan edunvalvonta ja sidosryhmäyhteistyö
- ⊗ Elinvoimaa lisäävien tapahtumien kehittäminen, järjestäminen ja tukeminen
- ⊗ Lamminahon talon ja Kassu Halonen taidetalon matkailullisen toiminnan kehittäminen

Vastuualueen toimintakertomus

Elinkeinopalveluiden talouden toteuma 2020

Elinkeinopalveluiden tilinpäätös on talouden ja toiminnan osalta pääpiirteissään talousarvion mukainen. Suurin eroavaisuus talousarviossa suunniteltuun nähden on Oulujokilaakson kuntien elinkeinoyhteistyön käynnistymisen viivästyminen, mistä johtuen tähän varattua resurssia on osittain jäänyt käyttämättä. Talousarvion toteumaprosentti on kokonaisuudessaan elinkeinopalveluiden vastuualueen osalta 80,1 prosenttia.

Elinkeinojen kehittämisen osalta henkilöstökulujen toteumaprosentti oli 101,1 (95 458 euroa), palveluiden oston toteumaprosentti 48,4 (50 190 euroa), aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteumaprosentti 113,8 (2391 euroa) ja muiden toimintakulujen 102,2 (920 euroa).

Hankeosuuksista ja sopimuspohjaisista kuluista Humanpoliksen, Oulujärvi Leaderin ja

Oulunkaaren yrityshankkeiden kustannukset toteutuivat täysin talousarvion mukaisesti, ja suunnittelemattomien hankkeiden talousarviovarauksesta toteutui 38,7 prosenttia.

Elinkeinopalveluiden rakenne ja keskeinen toiminta vuonna 2020

Vuoden 2020 alusta lähtien Vaalan elinkeinopalveluiden järjestämisessä on useita muutoksia aiempaan verrattuna. Oulunkaaren elinkeinopalvelut ovat sekä yrityspalveluneuvonnan että uusien elinkeinohankkeiden ovat päättyneet kokonaisuudessaan maaliskuun 2020 lopussa ja Kainuun Edun sopimuksesta on irtaannuttu vuoden 2019 lopussa. Kunnassa vuonna 2019 ollut määrääaikainen elinvoimaluotsin tehtävä on päättynyt vuoden loppuun, ja vuoden 2020 huhtikuusta lähtien elinkeinopalveluissa on työskennellyt vakituinen viestinnän asiantuntija, jonka tehtävä on poikkihallinnollinen. Kesästä lähtien Humanpolis Oy:n hallinnoimassa Koronakriisiin vastaaminen Oulujokilaaksossa –hankkeessa on työskennellyt lisäksi elinvoimakoordinaattori, jonka työajasta puolet on varattu vaalalaisten yritysten kehittämiseen, auttamiseen ja neuvontaan.

Yrittäjällä tai yrittäjäksi aikovalla on Vaalassa vuonna 2020 ollut käytössä yhteistyötahojen neuvontapalveluja ja rahoitusmahdollisuuksia. Vaalan kunta ostaa maaseututoimen palvelut Siikalatvan kunnalta. Lisäksi kunta on elinkeinojen edistämiseen keskittyvien yhdistysten osalta jäsenenä Oulujärvi Leaderissa, Tervantie ry:ssä, Oulujärven Jättiläisissä ja Oulun Kauppakamarissa.

Uusien yritysten perustamisen järjestäminen ja siihen liittyvä neuvonta on hoidettu vuoden 2020 alusta lähtien Oulun seudun Uusyrittäjäkeskuksen kautta. Palvelu on ollut saatavissa sekä fyysisesti Vaalasta käsin että korona-ajan myötä etäyhteyksien avulla. Vaala on ollut mukana myös Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien omistajanvaihdospalvelusopimuksessa, jonka kautta yritykset ovat saaneet apua ja neuvontaa yrityksen omistajanvaihdostilanteissa. Omistajanvaihdospalvelun kustannukset ovat vuosittain Vaalalle 537 euroa. Oulun seudun Uusyrittäjäkeskuksen kustannukset ovat 1,15 euroa / asukas. Yrityksiä on autettu esimerkiksi markkinoiden kartoituksessa, liikeidean kehittämisessä, kannattavuuden laskennassa, yrityksen perustamisessa, rahoituksen hakemisessa ja sopivien toimitilojen löytämisessä. Yrittäjien toiminnan tukemiseksi kunnanhallitus päätti vuoden aikana aikaistaa välttämättömiä kunnan hankintoja ja nostaa pienhankintojen kilpailutusrajoja vuoden 2020 loppuun saakka.

Elinkeinohankkeita on hallinnoitu Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien omistama kehittämissyhtiö Humanpolis Oy:ssä, joka keskittyy matkailun edistämiseen erityisesti Unescon Rokua Geoparkin osalta. Elinkeinojen kehittämistä ja hankkeistamista ajatellen talousarviossa 2020 on ollut varattuna Oulujokilaaksoselle uuteen elinkeinojen yhteistyöhön Kainuun Edun ja Oulunkaaren elinkeinopalveluiden kustannuspaikoilta vapautuneita varoja. Koronakriisin myötä Humanpoliksen strategian uudistamisprosessi ja uuden elinkeinojen yhteistyömallin muotoilu vei suunniteltua kauemmin, eikä yhteistyöhön varattuja rahoja täysimääräisesti käytetty. Kyseisistä varoista kustannettiin Koronakriisiin vastaaminen Oulujokilaaksossa –hankkeen omarahoitusosuus Vaalan kunnan osalta. Hankkeen toiminta vastaa varojen käyttötarkoitukseksi suunniteltua yritysneuvontaa ja –kehittämistä. Yhteistyöhön varatuista rahoista katettiin myös ostopalveluna Humanpolis OY:ltä hankittua yksinyrittäjien koronatukihakemusten käsittelyä ja asiaan liittyvää neuvontaa.

Yritysten määrän kehitys

Jo kolmena aiempänä vuotena toteutunut yritysten määrän nettolisäys on jatkunut vuonna 2020 koronakriisistä huolimatta. Vaalaan on perustettu vuonna 2020 yhteensä 18 yritystä ja lopetettu kahdeksan yritystä. Lopettaneista yksi johtui konkurssista. Vuoden aikana perustetuista yritystä 44 prosenttia on maa- metsä- ja kalatalouden aloilla, 16 prosenttia rakentamiseen liittyvillä toimialoilla ja 40 prosenttia muilla toimialoilla, joita ovat olleet ravintola, leirintä, moottoriajoneuvojen korjaus, koulutus ja konsultointi.

Yritysten investointihalukkuuden elpyminen ja investointisuunnitelmien käynnistäminen näkyivät erityisesti Vaalaan kohdistuvien isojen investointien julkistamisen ja kaavailun myötä: useat suunnitteilla olevat tuulivoimapuistot, Vaalan uusi vankila ja kunnan oma hyvinvointikeskushanke ovat tuoneet lähivuosille positiivisen signaalin kunnan elinvoimasta. Vuonna 2020 erityisesti haettujen ja myönnettyjen rakennuslupien ennätysmäärä kertoo inventointien vilkastumisesta. Metsälamminkankaan tuulivoimapuiston rakennustyöt ovat käynnistyneet, Vaalan vankilan investointi on kesällä saanut rahoituspäätöksen, uutta Vaalan ABC-liikenneasemaa rakennetaan ja Vaalan Fysioterapian laajennustyöt ovat käynnissä.

Kuntamarkkinointi ja viestintä

Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien sekä Humanpolis Oy:n yhteistä viestintäsuunnitelmaa on toteutettu kunnan viestinnässä ja markkinoinnissa. Kunnan omaa viestintää ovat vuoden aikana hoitaneet kunnanjohtajan johdossa viestintätiimi sekä huhtikuun alusta lähtien viestinnän asiantuntija.

Muun elinkeinotoimen talousarvioon varattuja toimisto- ja asiantuntijapalveluvaroja sekä muiden yhteistoimintaosuuksien varoja on suunnitellusti käytetty kunnan uuden brändin jalkauttamiseen sekä mainos- ja markkinointimateriaalien uusimiseen. Muista yhteistoimintaosuuksista on katettu lisäksi kunnan sponsorointi- ja markkinointiosuusrahoja kolmannen ja yksityisen sektorin järjestämiin kunnan alueella oleviin tapahtumiin. Keväällä 2020 alkanut koronakriisi peruutti kuitenkin suuren osan vuoden tapahtumista. Uutena markkinointimuotona vuonna 2020 on tehty markkinointiyhteistyösopimus vaalalaistaustaisten, erittäin suosittujen Maustetyttöjen kanssa. Markkinointivaroista tehtiin kesällä 2020 myös kuntavetoisesti vaalalaisten yritysten yhteismainontaa.

Viestinnässä on panostettu erityisesti alkuvuodesta kunnan uusien internet-sivujen lanseeraamiseen ja siihen liittyvään sisällöntuotantoon. Koronakriisin myötä viestintää on korostetusti painotettu poikkeustilanneviestintään, mitä on tehty monikanavaisesti niin kuntalaiskirjeillä, sähköisillä poikkeusolotiedotteilla, lehti-ilmoituksilla kuin videon välityksellä live-lähetyksin. Myös erityisesti yrittäjille suunnattua viestintää on lisätty monikanavaisesti edellä kuvatulla tavalla.

Humanpolis Oy, toimitusjohtajan katsaus

Humanpolis Oy:n kuudetta toimintavuotta, 2020, alueen kuntien omistamana leimasi maailmanlaajuinen koronapandemia, joka vaikutti koko yhteiskunnan ja sitä kautta myös yrityksen toimintaan merkittävästi.

Kulunut vuosi oli toinen vuosi Rokua Geoparkin sopimuskautta 2019–2022. Rokua Geopark -sopimuksessa on sovittuna myös Humanpolis Oy:n perusrahoitus vuosille 2019–2022. Rokua Geopark -sopimuksen osalta Humanpolis Oy ja Rokua Geopark Johtoryhmä päättivät myöntää maksuvapauden vuoden 2020 velvoitteiden osalta Rokuan Terveys- ja Kuntouttamissätiölle. Maksuvapauden perusteena oli koronapandemian aiheuttamat talousvaikeudet säätiölle.

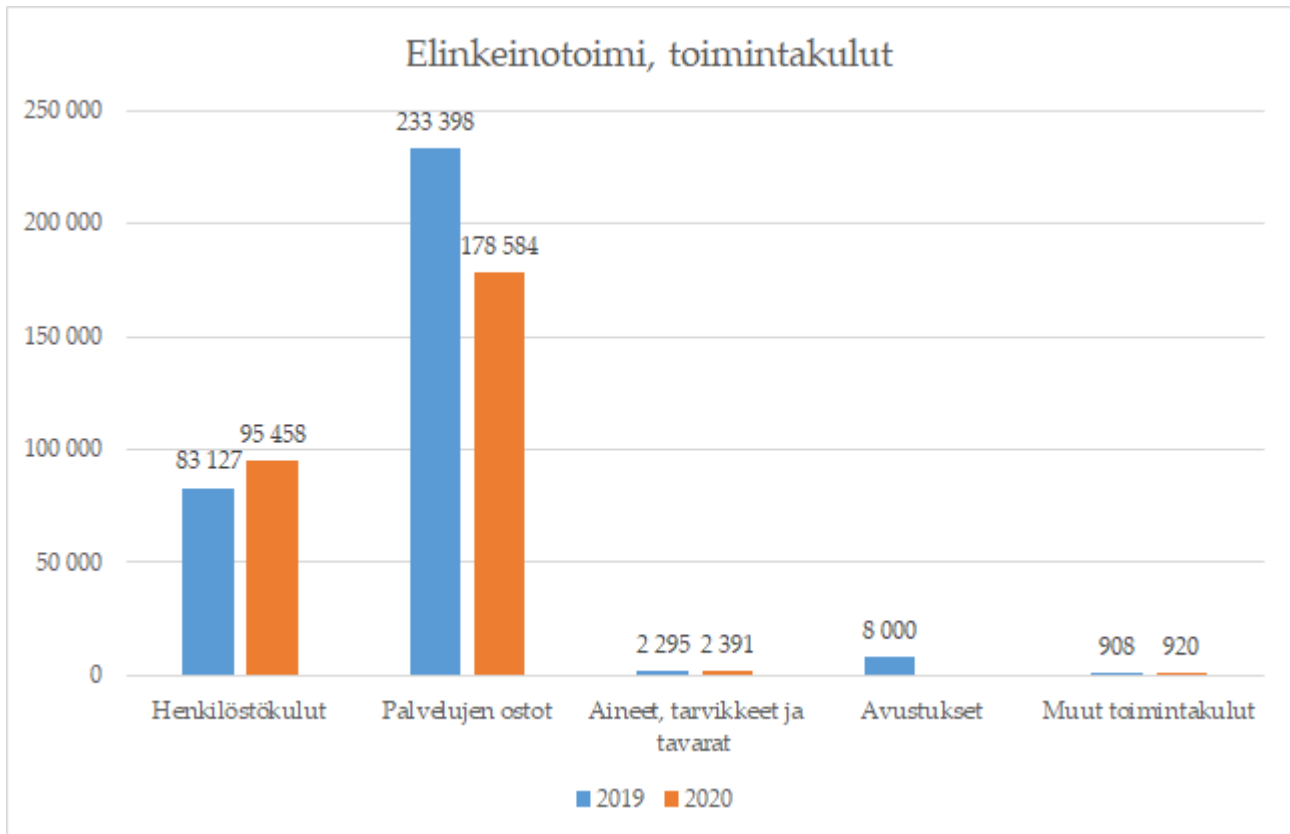
Vuodelle 2020 suunniteltua toimintaa jouduttiin koronan aiheuttamien rajoitusten ja pienentyneiden tulojen vuoksi suuntaamaan uudelleen kevään, kesän ja syksyn aikana. Merkittävimmät muutokset koettiin Humanpoliksen hallinnoimassa Attractive Oulu Region 2020 -hankkeessa joka tähtää kansainvälisen matkailun kehittämiseen Pohjois-Pohjanmaalla. Muissa hankkeissa ja toimenpiteissä tarvittiin myös sopeuttamista poikkeuksellisen vuoden aiheuttamiin rajoituksiin.

Humanpolis Oy:n ja Rokua Geopark strategiat uudistettiin vuoden aikana ohjaamaan yhtiön toimintaa jatkossa. Merkittävin uudistus oli yhtiön toimialueen laajentaminen matkailutoimialasta myös muuhun elinkeinojen kehittämiseen.

Kehittämishankkeilla on yhtiön toiminnassa merkittävä rooli. Vuoden 2020 aikana Humanpoliksessa on toteutettu useita hankkeita, joista merkittävimmät ovat olleet Rokua Geopark aikamatka, Matkailuviennin kasvuhanke – Attractive Oulu Region 2020 sekä Koronakriisiin vastaaminen Oulujokilaaksossa -hanke. Lisäksi Humanpolis on mukana Vaalan Lukion hallinnoimassa Erasmus+- yhteishankkeessa

Vuoden aikana valmisteltiin Oulujokilaakson, Rokuan ja Vaalan Kutujoen reittirakenteiden uudistamisen ja kunnostamisen hanketta ELY-keskuksen Maaseuturahastoon. Oulujokilaakson uudistuvat retkeilyreitit -hanke sai positiivisen rahoituspäätöksen joulukuussa 2020 ja sen toteuttaminen käynnistetään vuoden 2021 alusta.

Vesa Krökki
Toimitusjohtaja
Humanpolis Oy

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	-26	26
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-277 352	-346 281	80,09 %	50 376	-327 728
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-277 352	-346 281	80,09 %	50 350	-327 701
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

7.1.3. Maaseututoimi

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Maataloudella on erittäin merkittävä rooli Vaalan kunnan elinkeinorakenteessa. Siikalatvan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue on aloittanut toimintansa vuoden 2012 alusta. Mukana ovat Haapavesi, Pyhäntä, Siikalatva, Vaala. Vastuukuntana toimii Siikalatvan kunta, jonka palvelukseen muiden kuntien henkilöstö on siirtynyt. Tällä järjestelyllä turvataan lainmukainen maataloushallinto myös Vaalan maatalousyrittäjille. Vaalan kunta pyrkii neuvottelemaan yhteistyöstä niin, että tulevina vuosina maaseutuhallinnon kustannukset eivät merkittävästi kasva.

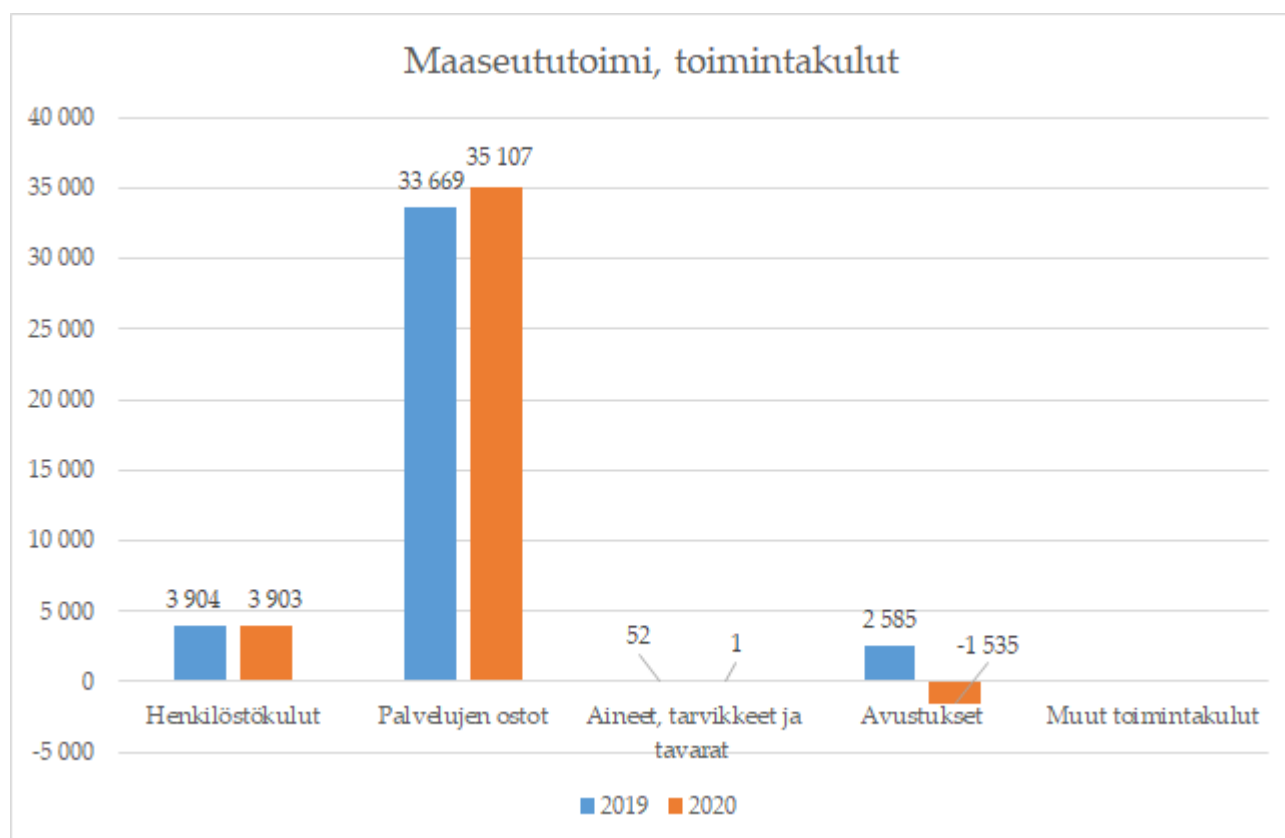
Maaseutuhallinnon palvelut järjestetään sopimuskuntien alueella lähipalveluina, ja maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut on saatavissa arkipäivisin virka-aikana vähintään puhelimitse. Palvelun tarjonta sovitetaan kysynnän sekä henkilöresurssien mukaiseksi.

Vaalan kunta hankkii myös lomituspalvelut Siikalatvan kunnalta. Siikalatvan kunta on tehnyt Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa toimeksiantosopimuksen lomituspalvelujen

järjestämisestä Siikalatvan, Pyhännän ja Vaalan kuntien sekä Kajaanin kaupunkiin liittyneen entisen Vuolijoen kunnan alueella toimiville maatalousyrittäjille. Lomitustoimen hallinnon tehtävät hoitaa ja lomituspäalvelulain mukaisena vastuuhenkilönä toimii lomituspäalvelujohtaja, käytännön lomitustoiminnan suunnittelun hoitavat lomituspäalveluohjaajat. Lomituspäalvelut pyrkivät turvaamaan maatalousyrittäjien lomituspäalvelulain mukaisten lomituspäalveluiden mahdollisimman hyvän ja joustavan toteutuksen. Maaseudun kehittämistyötä tehdään Vaalan kunnan omana toimintana elinkeinojen ja kulttuurin alla.

Vastuualueen toimintakertomus

Maaseututoimen palvelut ostetaan Siikalatvan kunnalta. Vastuualueen suurin kuluerä liittyy tähän ostopäalveluun. Toiseksi suurin kuluerä ovat henkilöstökulut, jotka koostuvat eläkemaksuista. Maaseututoimi alitti talousarvion noin 15 000 eurolla.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-37 476	-52 513	71,37 %	-2 438	-35 039
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37 476	-52 513	71,37 %	-2 438	-35 039
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

7.1.4. Työllistäminen

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Vaalan kunnan työllisyyspalvelujen tehtävänä on toteuttaa työllisyyttä edistäviä toimintoja. Tavoitteena on parantaa työllisyydenhoidon palvelujen vaikuttavuutta, saada kustannussäästöjä kunnan taloudelle työttömyydestä aiheutuviin kustannuksiin sekä vaikuttaa positiivisesti työttömän inhimilliseen tilanteeseen. Työtä tehdään kuntalaislähtöisesti ja palveluja suunnitellaan yksilön toiveet, tavoitteet ja kokonaistilanne huomioiden.

Seinäton työpaja toimii työkokeilun ja kuntouttavatyötoiminnan tukikohtana. Pajalla voi ohjatusti kokeilla erilaisia työtehtäviä ja näin löytää omat vahvuutensa. Pajalta voi myös siirtyä yrityksiin tai kunnan eri toimipisteisiin jatkamaan TE-palvelujen kanssa sovittua toimenpidettä. Pajajakson aikana pyritään löytämään asiakkaalle sopiva väylä työelämään, koulutukseen, oman elämän hallintaan.

Työllistämismäärärahat on jaettu taloudellisen vastuun korostamiseksi. Hallinto-osaston työllistäminen koostuu yleishallinnon työllistamisestä ja valmennuspajan muusta toiminnasta ja hankkeista.

Vastuualueen toimintakertomus

Työllistämispalveluiden tilinpäätös on talouden osalta ylittänyt talousarvion noin 33 000 eurolla. Valmennuspajan muu toiminta alitti talousarvion noin 18 000 eurolla. Hankkeiden tilinpäätös on talousarvion suuntainen poikkeuksena digiverty-hanke, josta hankkeen ulkopuolinen rahoitus ei ehtinyt kirjautua tilinpäätökseen. Hankkeen toteutunut budjetti oli noin 44 000 euroa, josta ulkopuolinen rahoitus tulee olemaan 80 €. Mikäli huomoidaan Digiverty-hankkeen vuonna 2021 maksettava hankeraha, on koko työllistämisen tilinpäätös talousarvion mukainen.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta Vaala maksoi 55 512 euroa eli 7 390 euroa enemmän kuin vuonna 2019 (48 122 euroa). Työmarkkinatuen kuntaosuutta oli budjetoitu 45 000 euroa vuodelle 2020, joten työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 10 512 euroa yli arvioidun. Työttömien määrä nousi keskimäärin laskettuna kuukautta kohden vuoden takaisesta 12,2 %:sta 15,4%. Keskimäärin kuukautta kohden työttömiä työnhakijoita oli 2019 oli 136 työtöntä ja 2020 oli 165 työtöntä.

Nuorissa alle 25 – vuotiaissa vastaavasti 2019 oli 11 nuorta kuukaudessa ja 2020 16 nuorta työttömänä. Pitkäaikaistyöttömien osuus keskimäärin kuukaudessa 2019 oli 26 työtöntä ja 2020 43 työtöntä. Palkkatuella työllistettiin 2019 71 työtöntä ja 2020 55 työtöntä. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli 2019 26 kuntoutujaa ja 2020 29 kuntoutujaa. Kelan maksulistalla 2019 oli 47 eri asiakasta ja 2020 45 eri asiakasta. Yli 50-vuotiaiden osuus työttömistä on n. 54%.

Palkkakustannukset 2020:

- ⊙ Valmennuspajan muu toiminta 85 389 € (talousarvio 104 597 €) + 19 208 €

- ⊗ Valmennuspajan työllistämisen tuet 16 006 € (talousarvio 30 000 €) – **13 994 €**
- ⊗ Yleishallinnon työllistäminen 377 632 € (talousarvio 340 651 €) – **36 981 €**
- ⊗ Yleishallinnon työllistämisen tuet 129 958 € (talousarvio 123 200 €) + **6 758 €**

Muut huomioitavat yleishallinnon työllistämisen kustannukset:

- ⊗ Yhdistysten avustukset 17 800 € (talousarvio 20 000 €) Neittävän kyläyhdistys ja Vaalan 4H-yhdistys
- ⊗ Työmarkkinatuen kuntaosuus 55 512 € (talousarvio 45 000 €)

Vuosi oli poikkeuksellinen koronan vuoksi. Yritykset lomauttivat työntekijöitä ja suurimmillaan lomautettujen määrä oli elokuussa, jolloin lomautettuna oli yhteensä 47 työntekijää. Joulukuussa lomautettujen määrä oli vielä 24 työntekijää. Alimmillaan työttömien määrä oli helmikuussa (149) ja korkeimmillaan joulukuussa (187). Pitkäaikaistyöttömien työllistämistä käytiin keskusteluja kahden uuden yhdistyksen kanssa.

Työllistämishankkeet

Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta –hanke toimi ajalla 1.4.2017-30.4.2020. Vuoden 2020 toiminta jakaantuu aikaan ennen ja jälkeen koronan. Alkuvuodesta ulkoiluretkiä tehtiin edellistalvia enemmän, koska kovia pakkasia ei ollut. Muuten toiminta koostui erilaisista askarteluista ja käsitöistä sekä muista asiakkaiden toimintakykyä ja itsetuntoa kohentavista toimista. Uutena innostuksen kohteena olivat puutyöt. Hankkeeseen hankittiin mm. vannesaha ja nauhahiomakone, jotka jäivät hankkeen päätyttyä valmennuspaja Lokin käyttöön.

Hankkeen loppuseminaari ehdittiin järjestää 11.3.2020 juuri ennen koronaepidemian aiheuttamien poikkeusolojen alkamista. Seminaari oli hankkeen asiakkaiden ja työntekijöiden yhdessä ideoima ja heidän näköisensä. Paikkana Kurikkavaaran hiihtomaja kuvasti hyvin hankkeen luonnonläheistä toimintaa. Seminaariin oli koottu kattava näyttely hankkeen aikana tehdyistä töistä sekä valokuvista. Seminaaripuhujana oli ekopsykologi Irma Heiskanen. Seminaarissa oli noin 40 osallistujaa hankkeen asiakkaita sekä kunnan työntekijöitä ja päättäjiä.

Valmennuspajan toiminta suljettiin koronaepidemian vuoksi 18.3.2020. Myös hankkeen fyysinen toiminta loppui hetkeksi ja toiminta siirrettiin etätoiminnaksi suljettuun Facebook-ryhmään. Etäryhmä perustettiin 17.3.2020 ja ryhmässä oli 21 jäsentä. Ryhmässä käytiin vuoropuhelua asiakkaiden kanssa ja jaettiin mm. luontoon liittyviä tehtäviä, joilla asiakkaita aktivoitiin. Toisesta etäviikosta lähtien järjestettiin nuotioretkiä 3 hengen ryhmissä, joilla noudatimme annettuja ohjeita koronan varalta (hygieniä sekä turvavälit). Retkistä saatu palaute oli erittäin myönteistä, koska korona aiheutti pelkoja asiakkaissa. Nuotioiltojen ja facebook-ryhmän lisäksi yhteyttä asiakkaisiin pidettiin Whatsappin, messengerin ja viestien avulla.

Hankkeeseen saatiin mukaan mikroyrityksiä 2 (tavoite 5), isompia yrityksiä 0 kpl (1 pieni yritys). Kohderyhmään kuuluvia henkilöitä saavutettiin 63 (tavoite 72). Henkilöistä alle 29-vuotiaita oli 16 (20) ja yli 54-vuotiaita 17 (34) työtöntä. Yli 54-vuotiaita pitkäaikaistyöttömiä oli haastavaa saada mukaan toimintaan, koska heistä suurin osa oli miehiä ja heitä kiinnostavaa toimintaa oli haastavaa järjestää. Lisäksi suuri osa tuon ryhmän henkilöistä asui sivukylillä kaukana taajamasta, jolloin kulkeminen koettiin kalliiksi. Hankesuunnitelmassa oletettiin, että enemmistö hankkeen asiakkaista olisi miehiä, todellisuudessa kuitenkin naisia oli 36 (57,1%).

Lähiopetuspäiviä järjestettiin hankkeen aikana 37 kpl (tavoite 30). Lähiopetuspäivät koostuivat mm. yhden päivän korttikoulutuksista. Tukityöllistämispäivien osalta saavutettiin noin puolet tavoitteesta (2000). Rinnakkaishankkeen palkkatukirahat (86 000 €) kuitenkin käytettiin lähes 100 %:sti ja 10 henkilöä saatiin työllistettyä. Ohjaus- ja konsultointipäiviä järjestettiin 10 (30). Tähän sisältyi mm. elintapaneuvonta. Muita henkilötyöpäiviä saavutettiin noin 4700 (tavoite 500). Ne sisältävät kaiken muun asiakkaiden toiminnan hankkeessa, mm. luontoretket, käsityöt, ruoanlaitto, puutarhatoiminta muutettuna 7 tunnin työpäiviksi. Yhteensä kaikki edellä mainitut työpäiviksi laskettuina: 5837 päivää (tavoite 2560).

Hankkeen asiakkaat täyttivät Kykyviisari-kyselyjä ja saivat koottua tietoa omasta toimintakyvystään. Eri vastauskertojen tuloksia vertaillen heidän kehitystään hankkeen aikana on voitu arvioida. Kykyviisari-kyselyn täytti 25 hankkeen asiakasta. Keski-ikä oli 45 vuotta ja vastaajista 72 % oli naisia ja 28 % miehiä.

Vuodelle 2020 hankkeelle kertyi toimintakuluja 25 945 €, joista henkilöstökuluja 22 096 €. Ely-keskus maksoi 80 % hankkeen hyväksyttävistä kuluista. Vaalan kunnan omarahoitusosuus hankkeen kustannuksista vuonna 2020 oli noin 5600 €.

VERTY – Vertaistukea, työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämistä –yhdessä! –hanke aloitti 1.5.2020. Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus on myöntänyt Euroopan Sosiaalirahaston hankerahoituksen VERTY-hankkeelle ajalle 1.4.2020-31.3.2023. Hankkeen toimintalinja on 5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta sekä hankkeen erityistavoite 10.1 Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Hankkeen kohderyhmänä ovat vaalalaiset työttömät ja työttömyysuhan alla olevat henkilöt. VERTY-hanke aloitti toimintansa 1.5.2020, koska Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta -hankkeelle haettiin ja saatiin 1 kuukauden jatkoaika 30.4.2020 saakka. Hankkeen kokonaisbudjetti 3 vuodelle on 317 000 €, josta henkilöstökuluihin on varattu 246 000 €. Kokonaiskustannuksista Ely-keskuksen avustusta saadaan 80 % ja kunnan omarahoitusosuus on 20 %. VERTY-hankkeen kulut vuonna 2020 ovat olleet yhteensä 62 267 €, joista henkilöstökuluja noin 54 048 €. Hankkeeseen on budjetoitu henkilöstökuluja kahdelle työntekijälle 100 % työajalla. Kesä-heinäkuussa hankkeessa työskenteli vain yksi työntekijä. Vuoden 2020 hyväksyttävistä kustannuksista (57 992 €) Ely-keskus maksoi avustusta noin 46 000 € eli 80 % hyväksyttävistä kustannuksista. Ensimmäisen toimintavuoden aikana hankkeen toiminnassa oli yhteensä 31 asiakasta, joista 26 oli hankkeen kirjoilla 31.12.2020. Edellisen hankkeen aikana hyväksi havaittua luontotoimintaa jatketaan myös VERTY-hankkeessa. Hankesuunnitelman mukaisesti hankkeessa kehitetään uusi kehittäjäasiakasmalli, yhdistysyhteistyömalli sekä kootaan asiakkaille suunnatut palvelut helposti löydettäväksi kokonaisuudeksi. Toiminnassa otetaan huomioon myös asiakkaiden perheet. Luontoon pohjautuvaa toimintaa syvennetään Green care ja Blue care-periaatteilla, joista esimerkkinä eläinavusteinen toiminta sekä vesistöihin liittyvä toiminta, joita on jo toteutettu v. 2020 koronarajoitukset huomioon ottaen. Korona on tuonut paljon haasteita sekä asiakkaiden arkeen ja toimintakykyyn että hankkeen toimintaan rajoitusten muodossa.

DIGIVERTY-hanke toimi aikavälillä 1.5.2020-31.12.2020. Hanke liittyi toimintalinjaan 5 "Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta", jonka erityistavoitteena oli 10.1. "Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen". Hankkeen hanketyöntekijä aloitti 15.6.2020 digipalvelujen kehittäjänä. Hankkeen tavoitteena oli auttaa kohderyhmiä, jotka olivat samat kuin VERTY-hankkeessa. Niihin sisältyivät kaikki työttömät, kuitenkin erityisesti alle 29-

vuotiaat nuoret ja yli 54-vuotiaat pitkäaikaistyöttömät, sekä heidän läheisensä/perheensä. Vaalan kunnan henkilöstö oli myös osa hankkeen kohderyhmää. Hankkeen välillisiä kohderyhmiä olivat kunnan hallintokunnat, Oulunkaaren kuntayhtymä, sekä kohderyhmiin kuuluvien perheet. DIGIVERTY-hankkeen tavoitteena on ollut kehittää ja parantaa kohderyhmän eli työttömien palveluita, sekä niiden saavutettavuutta. Toisena tavoitteena on ollut suunnitella ja toteuttaa koulutuskokonaisuutta, jonka avulla parannetaan kohderyhmien digiosaamista. Työvoimapalvelujen vaikuttavuuden ja saavutettavuuden parantamiseen ja digiosaamisen hyödyntämiseen tarvittiin uusia keinoja. Saavutettavuuden ja tehokkuuden parantamisen kautta asiakkaita autetaan pääsemään työmarkkinoille.

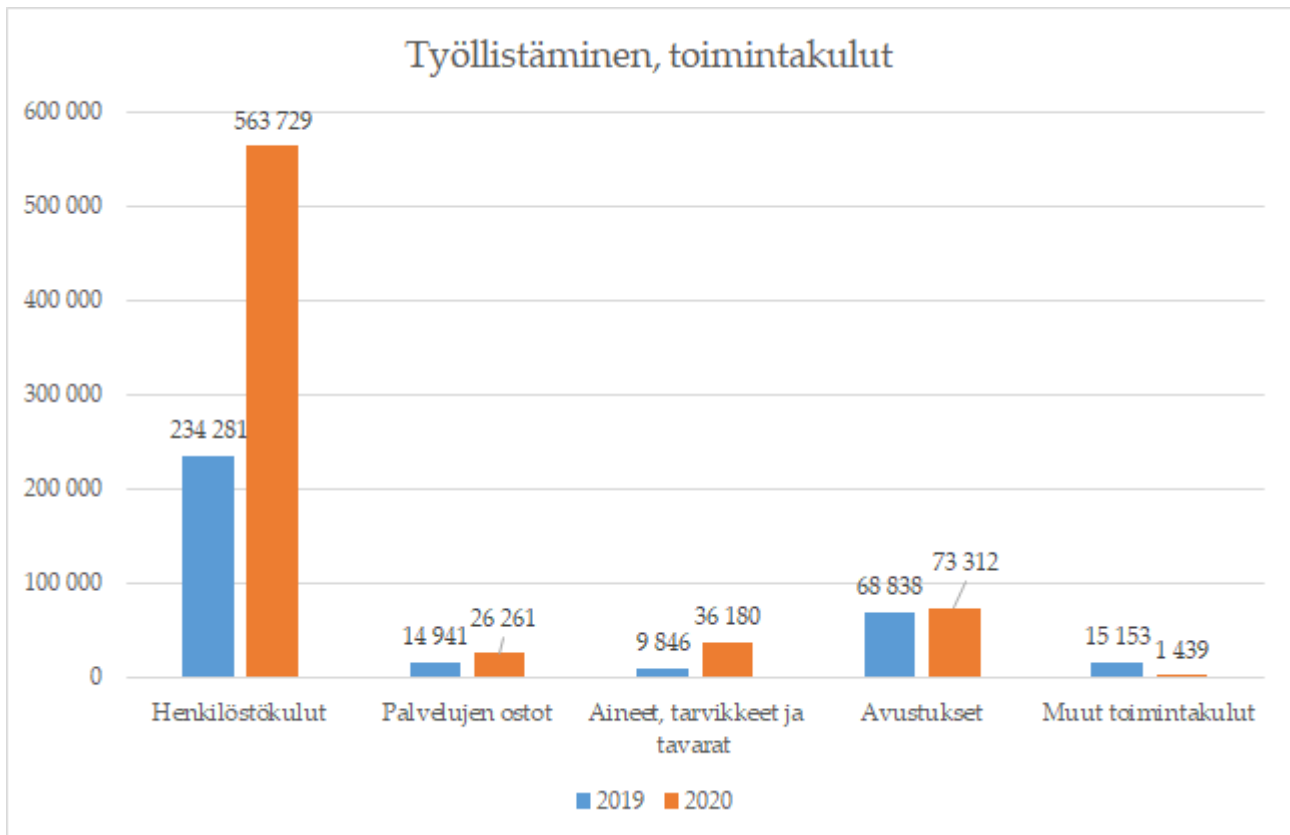
DIGIVERTY-hankkeelle hankittiin 15 kpl kannettavia tietokoneita nuorten ja työttömien digipalveluiden ja -toimintojen käyttöön, sim-kortteja 15 kpl, kannettavia laukkuja 15 kpl, kuulokemikrofoneja 30 kpl, lisäksi tarvittavia ohjelmistoja ja lisenssejä, sekä alustoja. Koronarajoitusten vuoksi kannettavien tietokoneiden saapuminen viivästyi. Asiakkaille annettavissa tietokoneissa oli 4G-ominaisuus, jolla varmistettiin tietokoneiden internetyhteys ilman WLAN-yhteyttä niiden sisälle asennetuilla sim-korteilla. Tarvittavia ohjelmistoja asennettiin asiakkaiden tietokoneisiin muun muassa Discord, Office 365-paketti, sekä asiakkaiden tarpeiden mukaiset muut ohjelmistot. Tilatuissa kuulokemikrofoneissa varmistettiin olevan hyvä äänenkuuluvuus. Asiakkaita ohjeistettiin kannettavan tietokoneen käytössä, lisäksi laadittiin myös erilaisia materiaaleja, joiden avulla asiakas pystyi käyttämään tietokonetta ilman erillistä hiirtä. Asiakkaita myös ohjeistettiin Windows-ympäristössä toimimisessa.

Hankkeen kulut olivat noin 44 000 euroa, joista suurimmat kuluerät olivat henkilöstökulut ja kannettavien tietokoneiden osto. Hankkeen maksastushakemus tehdään vuoden 2021 puolella, jote tulupuolella ei näy vielä ulkopuolista rahoitusta. Hankkeeseen kohdistuu 80 prosenttinen ESR-rahoitus, joka lasketaan hankkeen hyväksytyistä hankesuunnitelmasta.

Työtä hyvässä seurassa -hankkeen tavoitteena on edistää erityisesti nuorten ja yli 54-vuotiaiden työttömien, pitkäaikaistyöttömien sekä osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia liikunta- ja urheiluseuroissa sekä muissa liikuntaa edistävissä yhdistyksissä Pohjois-Pohjanmaan viidessä kunnassa (Ii, Muhos Pudasjärvi, Oulu ja Vaala) sekä parantaa heidän työhyvinvointiaan, työkykyä sekä jatkotyöllistymismahdollisuuksiaan. Hankkeen toteuttaja on Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry ja sen suunniteltu toteutusaika: 1.2.2020- 31.12.2023.

Rahoitus tulee Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskukselta. Liikunta- ja urheiluseuroissa, järjestöissä ja yhdistyksissä työtehtävät ovat laajoja eikä toimijoilla välttämättä ole toiminnan laadun ja kehittämisen kannalta riittävää osaamista. Hankkeen tavoitteena on myös parantaa ja tukea liikunta- ja urheiluseurojen, järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytyksiä ja kehittää toimintaa ammattimaiseksi koulutettujen työntekijöiden avulla. Järjestöjen kannalta hankkeen kautta työllistäminen on tehty helpoksi, koska palkanmaksuun liittyvän byrokratian hoitaa Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu Ry. Vuonna 2020 Koronan vuoksi hankkeen esittelyjä järjestöille jouduttiin rajoittamaan ja siirtämään etäyhteydellä pidettäväksi. Näin ollen hankkeen informaatiota

ei saatu vietyä järjestöille tavoitteen mukaisesti. Vuoden aikana hankkeen avulla ei työllistynyt yhtään pitkäaikaistyöntöntä. Hankkeen kulut olivat vuonna tilinpäätöksessä 2969 euroa.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	243 800	287 807	84,71 %	104 384	139 416
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-700 921	-712 266	98,41 %	-357 862	-343 059
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-457 121	-424 459	107,69 %	-253 478	-203 643
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

7.1.5 Oulunkaari

7.1.6.1. Kuntayhtymän johtajan katsaus

Oulunkaaren kuntayhtymä on vastannut yksitoista vuotta jäsenkuntiensa Iin, Pudasjärven, Utajärven ja Vaalan sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Simon kunta liittyi kuntayhtymän jäseneksi vuoden 2011 alusta. Kuntayhtymä on tuottanut myös seudullisen kuntapalvelutoimiston palvelut vuodesta 2009 lähtien. Elinkeinojen kehittämistoiminta kuntayhtymän tuottamana päättyi vuonna 2019.

Kuntayhtymän perussopimuksen päivityksen myötä perustettiin omistajaohjauksen neuvottelukunta vuonna 2019. Vuonna 2020 päivitettiin kuntayhtymän strategia vuoteen 2024

saakka. Uudistetun strategian visiona on hyvinvointi syntyä yhdessä. Strategisiksi tavoitteiksi on määritelty oman ja läheisten hyvinvoinnin ja turvallisen arjen rakentaminen, vaikuttavat ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut sekä sujuvat, yhteentoimivat ja palvelutarpeita vastaavat palveluketjut. Lisäksi kuntayhtymätasoinen vaikuttavuus tukee yhteistyötä ja tasapainoista taloutta. Yhtenä strategisena tavoitteena on myös uudistuvat lähipalvelut. Yhteisenä päämääränä on kuntayhtymä haluttuna työpaikkana ja yhteistyökumppanina. Kuntayhtymässämme kehittäminen kuuluu kaikille. Digitaaliset palvelut turvaavat osaltaan arjen sujuvuutta ja arjen tuen palvelualueita ryhdytään pilotoimaan vuonna 2021. Arvojamme ovat yhdessä tekeminen, vaikuttava osallisuus sekä rohkea kehittäminen. Kuntayhtymän strategisissa päämäärissä on huomioitu kansalliset linjaukset sote-uudistuksen tavoitteisiin liittyen. Strategian toimeenpano konkretisoituu kuntien yhteisessä palvelujen järjestämissopimuksessa ja palvelutuotannon valmistelemassa palvelujen toimeenpano-ohjelmassa. Kuntaneuvottelumenettely uudistettiin ja omistajaohjauksen koordinaatioryhmän rooli korostuu tässä prosessissa.

Kulunutta vuotta värittä vahvasti koronaan varautuminen. Koronavuosi haastoi taloutta, mutta myös työntekijöiden ja työyhteisön työhyvinvointia. Vuosi toi mukanaan uusia tapoja tehdä työtä ja kohdata asiakkaita. Henkilöstökyselyssä monipaikkaiseen työhön toivottiin jatkoa. Koronavuodesta huolimatta kehittämistoiminta jatkui vahvana. Kulttuurihyvinvoinnin LÄHDE-hanke sai jatkoa. Sote-toiminnan sisällöllinen kehittäminen kytkeytyi Tulevaisuuden sote -keskushankkeiden kehittämistyöhön, johon myös edeltävä lapsiperheiden kehittämisohjelman Lape-työ integroitui. Perhe- ja terveystalouden yhteiskehittämisen tuloksena aiemmin syntynyt nuorten mielen tuki -toimintamalli laajenee vuonna 2021 kaikkiin kuntiin. Palvelujärjestelmän kehittämistyötä tehtiin myös tiiviisti kansallisissa verkostoistoissa esimerkkinä Opetushallituksen koordinoima vaativan erityisen tuen VIP-verkosto, jossa palveluja kehitetään sivistys- ja sote-palvelujen sekä erikoissairaanhoidon kanssa yhdessä. Lastensuojelun systeeminen toimintamalli on jo vakiintunut osaksi perhepalvelujen palvelujärjestelmää. Ikäihmisten palveluissa jatkettiin palvelujärjestelmän kehittämistyötä ja terveystalouksissa on turvattu hoidon jatkuvuutta ja on edistetty suositusten mukaista hoidon porrastusta. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin koordinoima Sote-ICT-, tietojohdaminen ja hoito- ja palveluketjujen kehittämisen hanke sulautuivat sote-valtionavustushankkeisiin ja Oulunkaaren vastuulle tuli sote-palvelustrategiatyön koordinaatiovastuu. Tässä työssä luodaan yhteistä näkemystä tulevan hyvinvointialueen sote-palveluista. Neljän pohjoisen maakunnan yhteistyöaluetasoisena valmisteluna käynnistyi lasten, nuorten ja perheiden palvelujen osaamiskeskuspilotoinnin hanke.

Talousoikeus on ollut maltillista. Vuoden 2020 tilinpäätös on koko kuntayhtymän tasolla ylijäämäinen 38 803,74 euroa. Sosiaali- ja terveystalouden nettokulut kasvoivat vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna 0,8 %. Erikoissairaanhoidon nettomenot pienenevät 1,0 % ja oman toiminnan nettokulut kasvoivat 1,7 %. Oman toiminnan nettokustannukset kasvoivat kaikissa muissa Oulunkaaren jäsenkunnissa paitsi Simossa (vaihteluväli +1 % - +4,5 %) vuoteen 2019 verrattuna. Simon oman toiminnan nettokustannukset pienenevät 1,6 %. Erikoissairaanhoidon kustannusten osalta kunnittainen vaihteluväli oli -18,9 % - +6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sosiaali- ja terveystalouden oman toiminnan menot kasvoivat noin 1,2 miljoonaa euroa, ja erikoissairaanhoidon kustannukset pienenevät 380 000 euroa. Nettokasvu oli 818 000 euroa. Oman toiminnan kustannukset nousivat henkilöstökuluissa sekä palvelutarpeiden kasvun myötä

palvelujen ostoissa perhepalvelujen vammais- ja lastensuojelupalveluissa sekä vanhus- ja terveystalouksissa. Henkilöstökulujen nousuun vaikutti palkkaharmonisaation toinen aalto, jonka kustannusvaikutus vuodelle 2020 oli yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Koronakustannukset vuonna 2020 olivat yhteensä 1,5 M€ ja menetettyjä tuloja 0,4 M€ eli koronan kokonaiskustannusvaikutukset olivat yhteensä n. 1,9 M€.

Kuntatalouden haasteet heijastuvat Oulunkaarelle mm. ikääntyvän väestön palvelutarpeiden kysynnän kasvun myötä. Ostopalvelujen kysyntää kasvattaa erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten palvelutarpeet mm. lastensuojelu. Väestön palvelutarpeiden kasvu edellyttää jatkuvaa palvelurakenteen tarkastelua. Yhtymähallituksen nimeämä talouden tasapainotustyöryhmä on jatkanut työskentelyään omistajaohjauksen koordinaatiotyöryhmän ohjaamana ja rakenneuudistuksissa on osittain päästy eteenpäin.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyö kuntien kanssa on oleellista kustannusten kasvun hillinnän näkökulmasta pitkällä tähtäimellä. Palvelujen järjestämissopimusten laadinnassa on kuntien kanssa huomioitu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen strategisten tavoitteiden yhteensovittaminen. Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunnallisen hyvinvointisopimuksen toimeenpanoa jatkettiin. Hyvinvointialueiden valmistelu jatkuu Tulevaisuuden sote-keskusohjelmien ja rakennehankkeiden puitteissa. Kuntapalvelutoimiston työssä on näkynyt automatisoidun talousraportoinnin käyttöönotto ja palkkaharmonisoinnin aiheuttamien saatavien laskentatyöt. Vuonna 2021 varaudutaan myös kuntapalvelutoimiston osalta mahdolliseen sote-uudistuksen lainsäädännön etenemisen skenaarioon. Vuosi 2020 oli Oulunkaaren työterveys Oy:n ensimmäinen toimintavuosi.

Johtotiimin terveisiin Oulunkaaren väelle on hyvä yhtyä: Muutoksen ja kriisin vuodesta on hyvin selvitty ja asiat ovat menneet eteenpäin. Kiitos kaikille.

Leena Pimper-Koivisto
kuntayhtymän johtaja

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 38.803,74 euroa. Tilikauden ylijäämä jätetään yli-/alijäämätilille ja otetaan huomioon vuoden 2022 Hallinnon ja Elinkeinopalvelujen ennakkolaskutuksen yhteydessä.

Kuntaosuuslaskelma

Kunta	Asukkaat		Vuoden 2020 lopulliset osuudet	Ennakot	Ylijäämä yhteensä
	1.1.2020	%			
Ii	9 844	37,61	278 785,63	290 832,00	12 046,37
Pudasjärvi	7 873	30,08	222 966,20	235 978,00	13 011,80
Simo	2 988	11,42	85 089,71	89 218,00	4 128,29
Utajärvi	2 676	10,22	75 785,28	79 712,00	3 926,72
Vaala	2 792	10,67	79 070,45	84 761,00	5 690,55
Yhteensä	26 173	100,00	741 697,26	780 501,00	38 803,74

Kuntien osuudet yli- ja alijäämistä

Kunta	2012	2019	2020	Yhteensä
	Lomapalkkavelan lisäys	Ylijäämä	Ylijäämä	
Ii	-473 002,56	36 310,42	12 046,37	-424 645,76
Pudasjärvi	-485 431,99	30 318,41	13 011,80	-442 101,78
Simo	-187 150,90	6 829,98	4 128,29	-176 192,63
Utajärvi	-194 181,28	11 124,24	3 926,72	-179 130,32
Vaala	-190 233,27	11 871,69	5 690,55	-172 671,03
Yhteensä	-1 530 000,00	96 454,74	38 803,74	-1 394 741,52

Vuoden 2012 lomapalkkavelan lisäyksen käsittelystä on Yhtymävaltuustossa päätetty seuraavaa:

YhtValt§ 16 29.5.2013

Lomapalkkajaksotukseen liittyvä edellisten tilikausien alijäämä 1.530.000 euroa jaetaan laskennallisesti kuntien vastuiksi oman pääoman suhteessa. Alijäämä laskutetaan jäsenkunnilta, mikäli kuntayhtymän omistuksessa tapahtuu muutoksia.

Tilikauden 2019 tulos oli ylijäämäinen 96.454,74 euroa, mikä palautetaan jäsenkunnille vuoden 2021 ennakkolaskutuksen yhteydessä. Tilikauden 2020 tulos oli ylijäämäinen 38.803,74 euroa, mikä palautetaan jäsenkunnille vuoden 2022 ennakkolaskutuksen yhteydessä.

7.2. Kuntapalvelutoimiston tuotanto

7.2.1. Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut tuotettiin Iille, Pudasjärvelle, Simolle, Utajärvelle, Vaalalle ja Oulunkaaren kuntayhtymälle. Lisäksi kunnille myytiin erillisten sopimusten mukaisesti henkilöstöhallintoon liittyviä palveluja. Henkilöstöpalveluissa laskutusperusteena oli toimintolaskenta.

Vuoden 2020 merkittävimpiä haasteita olivat tulorekisteri, palkkaharmonisoinnin aiheuttamien saatavien laskenta- ja maksatustyöt, palkankorotukset, henkilöstöpalveluiden henkilöstömuutokset sekä palkkaohjelman vaihtoprojekti. Nämä aiheuttivat myös talousarvion ylittymisen lisäresurssoinnin ja ylitöiden vuoksi.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2019	ALKUPERÄINEN TA 2020	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2020	TP 2020	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003201 Henkilöstöpalvelut							
TOIMINTATUOTOT	696 325,90	626 990,00		626 990,00	757 997,51	131 007,51	120,9
TOIMINTAKULUT	-692 286,93	-626 990,00		-626 990,00	-732 832,66	105 842,66	116,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	4 038,97	0,00		0,00	25 164,85	25 164,85	
023201 Työllistäminen/henkilöstöpalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 280,72				13 324,56	13 324,56	
TOIMINTAKULUT	-5 319,69				-38 489,41	38 489,41	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 038,97				-25 164,85	25 164,85	
00003210 Henkilöstöpalvelut yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	697 606,62	626 990,00		626 990,00	771 322,07	144 332,07	123,0
TOIMINTAKULUT	-697 606,62	-626 990,00		-626 990,00	-771 322,07	144 332,07	123,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

7.2.2. Talouspalvelut

Oulunkaaren Talouspalvelut vastaa Oulunkaaren ja jäsenkuntiensa Iin, Pudasjärven, Simon, Utajärven ja Vaalan taloustehtävien hoidosta. Työtehtäviin kuuluvat kirjanpito, laskutus, reskontrien hoito, maksuliikenne sekä perintä yhteistyössä perintätoimiston kanssa. Kustannukset jaetaan Oulunkaaren ja jäsenkuntien kesken tuotteistamisen perusteella. Talousarvioon myynti arvioitiin 66 % kunnille ja 34 % Oulunkaaren omalle tuotannolle, ja laskutuksen toteuma oli tilinpäätöksessä 65 % kunnille ja 35 % omalle tuotannolle. Kuntien laskutusennakot olivat 673.062,00 euroa ja lopullinen osuus 655.952,09 euroa, eli palautusta kunnille syntyi 17.109,91 euroa.

Vuonna 2020 Talouspalveluissa on pyritty varmistamaan riittävä resurssi ja henkilöstön osaamisen kehittäminen. Opiferus Taloussuunnittelussa on otettu käyttöön Opiferus –Talousdokumentointi kaikissa Oulunkaaren jäsenkunnissa. Proeconomicaan on päivitetty Finvoice 3.0. minkä myötä pystymme lähettämään SFS-EN 16931-1 standardin mukaisia laskuja. Talouspalveluissa on myös valmistauduttu vuoden 2021 alusta alkavaan automaattiseen talousraportointiin ohjelmistoja päivittämällä, kartuttamalla tietämystä ja testaamalla tietojen lähettämistä, sekä valmistelemalla v.2021 tilikartta- ja organisaatiomuutoksia. Automaattisen talousraportoinnin tuomista muutoksista on järjestetty koulutuksia loppukäyttäjille. Raportointiin liittyvä kehitystyö jatkuu vuoden 2021 aikana.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2019	ALKUPERÄINEN TA 2020	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2020	TP 2020	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003202 Talouspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 012 202,36	1 054 520,00		1 054 520,00	1 008 466,22	-46 053,78	95,6
TOIMINTAKULUT	-1 012 202,36	-1 054 520,00		-1 054 520,00	-1 008 466,22	-46 053,78	95,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

7.2.3. Tietopalvelut

Kuntapalvelutoimiston Tietopalvelut-yksikön perustehtävä on turvata Oulunkaaren kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien tietoteknisen toimintaympäristön tarkoituksenmukainen toiminta. Palvelutuotanto käsittää loppukäyttäjien tuen lisäksi n. 7.000 käyttäjän, 4.400 päätelaitteen ja 50 palvelinkoneen sekä alueverkon muodostaman kokonaisuuden ylläpidon. Ylläpidettävien päätelaitteiden määrä kasvoi hieman vuoteen 2019 verrattuna tuoden mukanaan lisenssikustannuksia.

Tietopalveluita tuotettiin vuonna 2020 Oulunkaaren kuntayhtymän, Iin, Simon, Utajärven ja Vaalan kuntien sekä Pudasjärven kaupungin organisaatioille.

Vuoden 2020 merkittävimpiä tietopalveluiden toteuttamia kehittämistoimenpiteitä olivat uuteen verkkoratkaisuun siirtyminen sekä Lifecare-potilastietojärjestelmän päivittämiseen liittyvät tukitoimet. Myös keskitettyyn tulostinratkaisuun siirtyminen tuotti tukipalvelun tarvetta tietopalveluilta. Korona lisäsi nopeasti etätyökalujen käyttöä, laitekannassa näkyi vahva suuntautuminen mm. siirtymisessä pöytäkoneista kannettaviin.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2019	ALKUPERÄINEN TA 2020	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2020	TP 2020	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003203 Tietopalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 782 545,16	1 793 605,00		1 793 605,00	1 901 251,21	107 646,21	106,0
TOIMINTAKULUT	-1 782 545,16	-1 793 605,00		-1 793 605,00	-1 887 690,79	94 085,79	105,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	13 560,42	13 560,42	
023203 Työllisyys/Tietopalvelu							
TOIMINTATUOTOT					5 893,90	5 893,90	-100,0
TOIMINTAKULUT					-19 454,32	19 454,32	-100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ					-13 560,42	-13 560,42	
00003230 Tietopalvelut yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	1 782 545,16	1 793 605,00		1 793 605,00	1 907 145,11	113 540,11	106,3
TOIMINTAKULUT	-1 782 545,16	-1 793 605,00		-1 793 605,00	-1 907 145,11	113 540,11	106,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
00003000 Seudullinen kuntapalvelutoimisto							
TOIMINTATUOTOT	3 492 354,14	3 475 115,00		3 475 115,00	3 686 933,40	211 818,40	106,1
TOIMINTAKULUT	-3 492 354,14	-3 475 115,00		-3 475 115,00	-3 686 933,40	211 818,40	106,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

7.2.4. Vaalan palvelutuotanto

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2019	ALKUPERÄINEN TA 2020	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2020	TP 2020	POKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
Vaalan perhepalvelut							
TOIMINTATUOTOT	197 426,26	130 852,00		130 852,00	176 925,46	46 073,46	135,2
TOIMINTAKULUT	-3 302 480,25	-3 720 412,00	-889,00	-3 721 301,00	-3 641 969,76	-79 331,24	97,9
<i>Henkilöstökulut</i>	-941 571,36	-1 016 610,00	-889,00	-1 017 499,00	-924 026,40	-93 472,60	90,8
<i>Palvelujen ostot</i>	-1 883 834,53	-2 207 154,00		-2 207 154,00	-2 237 285,81	30 131,81	101,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 105 053,99	-3 589 560,00	-889,00	-3 590 449,00	-3 465 044,30	-125 404,70	96,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 254,52		-47,00	-47,00	-46,98	-0,02	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 107 308,51	-3 589 560,00	-936,00	-3 590 496,00	-3 465 091,28	-125 404,72	96,5
Vaalan terveystalvet							
TOIMINTATUOTOT	955 523,08	676 713,00		676 713,00	654 756,73	-21 956,27	96,8
TOIMINTAKULUT	-4 008 758,15	-3 603 368,00	-17 893,00	-3 621 261,00	-3 833 517,08	212 256,08	105,9
<i>Henkilöstökulut</i>	-2 165 778,36	-2 026 987,00	-17 893,00	-2 044 880,00	-2 090 644,05	45 764,05	102,2
<i>Palvelujen ostot</i>	-1 317 333,75	-1 057 411,00		-1 057 411,00	-1 194 622,98	137 211,98	113,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 053 235,07	-2 926 655,00	-17 893,00	-2 944 548,00	-3 178 760,35	234 212,35	108,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 180,29		-1 617,00	-1 617,00	-1 621,96	4,96	100,3
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 060 415,36	-2 926 655,00	-19 510,00	-2 946 165,00	-3 180 382,31	234 217,31	107,9
Vaalan vanhuspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 202 922,80	1 231 883,00	311 200,00	1 543 083,00	1 223 431,47	-319 651,53	79,3
TOIMINTAKULUT	-4 205 152,11	-4 022 868,00	-319 932,00	-4 342 800,00	-4 163 583,71	-179 216,29	95,9
<i>Henkilöstökulut</i>	-2 460 417,45	-2 226 263,00	-8 732,00	-2 234 995,00	-2 406 038,34	171 043,34	107,7
<i>Palvelujen ostot</i>	-1 242 457,05	-1 251 372,00	-300 500,00	-1 551 872,00	-1 221 991,57	-329 880,43	78,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 002 229,31	-2 790 985,00	-8 732,00	-2 799 717,00	-2 940 152,24	140 435,24	105,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 806,34		-564,00	-564,00	-568,73	4,73	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 007 035,65	-2 790 985,00	-9 296,00	-2 800 281,00	-2 940 720,97	140 439,97	105,0
Vaalan oma toiminta yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	2 355 872,14	2 039 448,00	311 200,00	2 350 648,00	2 055 113,66	-295 534,34	87,4
TOIMINTAKULUT	-11 516 390,51	-11 346 648,00	-338 714,00	-11 685 362,00	-11 639 070,55	-46 291,45	99,6
<i>Henkilöstökulut</i>	-5 567 767,17	-5 269 860,00	-27 514,00	-5 297 374,00	-5 420 708,79	123 334,79	102,3
<i>Palvelujen ostot</i>	-4 443 625,33	-4 515 937,00	-300 500,00	-4 816 437,00	-4 653 900,36	-162 536,64	96,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 160 518,37	-9 307 200,00	-27 514,00	-9 334 714,00	-9 583 956,89	249 242,89	102,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-14 241,15		-2 228,00	-2 228,00	-2 237,67	9,67	100,4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 174 759,52	-9 307 200,00	-29 742,00	-9 336 942,00	-9 586 194,56	249 252,56	102,7
Vaalan esh ja muut ulkopuol. palv.ostot							
TOIMINTAKULUT	-5 123 332,99	-5 082 500,00		-5 082 500,00	-4 751 769,55	-330 730,45	93,5
<i>Palvelujen ostot</i>	-5 086 285,62	-5 052 500,00		-5 052 500,00	-4 710 548,80	-341 951,20	93,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 123 332,99	-5 082 500,00		-5 082 500,00	-4 751 769,55	-330 730,45	93,5
VAALA YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	2 355 872,14	2 039 448,00	311 200,00	2 350 648,00	2 055 113,66	-295 534,34	87,4
TOIMINTAKULUT	-16 639 723,50	-16 429 148,00	-338 714,00	-16 767 862,00	-16 390 840,10	-377 021,90	97,8
<i>Henkilöstökulut</i>	-5 567 767,17	-5 269 860,00	-27 514,00	-5 297 374,00	-5 420 708,79	123 334,79	102,3
<i>Palvelujen ostot</i>	-9 529 910,95	-9 568 437,00	-300 500,00	-9 868 937,00	-9 364 449,16	-504 487,84	94,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 283 851,36	-14 389 700,00	-27 514,00	-14 417 214,00	-14 335 726,44	-81 487,56	99,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-14 241,15		-2 228,00	-2 228,00	-2 237,67	9,67	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 298 092,51	-14 389 700,00	-29 742,00	-14 419 442,00	-14 337 964,11	-81 477,89	99,4

Perhepalveluissa määrärahojen ylitystä on ollut erityisesti lastensuojelussa ja vammaispalveluissa. Ostopalveluna hankittujen erityisryhmien asumispalvelujen saatavuudessa on ajoittain ollut haasteita löytää asiakkaiden tarpeisiin vastaavaa paikkaa.

Oulunkaaren kuntayhtymässä palveluseteli on käytössä yhtenä palvelun tuottamismuotona tehostetussa asumispalvelussa, kotihoidossa ja sen tukipalveluissa sekä vammaispalveluiden henkilökohtaisessa avussa. Oulunkaari on tehnyt hankintayhteistyötä Oulun kaupungin kanssa palvelujen kilpailuttamisessa (lastensuojelu, kehitysvammaisten asumispalvelut ja lyhytaikaishoito).

Oulunkaaren virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys siirtyi 7/ 2020 Oulun kaupungin toteutettavaksi.

Perhepalveluissa on lisätty etäasiointimahdollisuuksia ottamalla käyttöön mm. Video visit – sovellus eri palveluissa. Etäpalvelujen vahvistamisessa on hyödynnetty Tukiverkko- hanketta erityisesti mielenterveys- ja päihdepalveluja käyttäville asiakkaille.

Perhekeskustoiminnan kehittämistä edelleen jatkettu yhdessä kunnan toimijoiden kanssa. Perhekeskustoiminnan kehittämisessä toimintamallina on Tuen polku –malli, joka korostaa varhaista puuttumista ja jokaisen lasten ja perheiden parissa toimivan roolia.

Lastensuojelussa toimitaan systemisen toimintamallin mukaisesti ja sen käytön juurruttamista sekä kouluttautumista jatketaan edelleen. Systemisessä toimintamallissa asiakasperheen kanssa työskennellään tiiviissä moniammatillisessa yhteistyössä. Lisäksi lastensuojelun sijaishuollossa on kiinnitetty erityistä huomiota sijaishuollon valvontaan ja lasten kuulemiseen. Oulunkaari on mukana THL:n kysy ja kuuntele – hankkeessa, jota on hyödynnetty mm. koulutusten, työpajojen ja työvälineiden osalta.

Koronaepidemiatilanne on jouduttu huomioimaan eri tavoin palvelujen järjestämisessä. Erityisesti erityisryhmien asumispalveluissa ja kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnoissa on jouduttu tekemään järjestelyjä ennaltaehkäistäkseen ja minimoidakseen koronan leviäminen. Perhe- ja sosiaalipalvelupisteissä on jaettu vähävaraisille tarkoitettuja kasvomaskeja.

Perhepalveluihin saatiin palkattua 8/2020 psykologi.

Terveyspalveluissa hoitohenkilökuntaa on saatu hyvin rekrytoitua etenkin vakituisiin toimiin, mutta määräaikaisiin sijaistarpeisiin on välillä ollut haastetta saada osajia. Toiminnallisesti vuosi on mennyt pääosin järjestämissopimuksen mukaisesti. Koronaepidemia on vaikuttanut terveyspalveluiden arkeen heti alkukeväästä lähtien. Epidemiaan liittyen tehtiin varautumissuunnitelmia mm osastopaikkojen lisäämiseksi, jos tarvetta ilmenee koronapotilaiden osastohoidolle perusterveydenhuollon puolella. Lisäksi perustettiin terveysasemalle erillinen infektiovastaanotto, jotta voitiin turvata pandemian aikana kaikille terveyden ja toimintakyvyn kannalta keskeiset palvelut.

Vaalassa terveysaseman sisäilmaongelmat ovat aiheuttaneet osalle työntekijöistä terveyshaittoja ja osa työntekijöistä on työskennellyt väistötiloissa. Uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelu on aloitettu ja suunnittelussa on oltu aktiivisesti mukana.

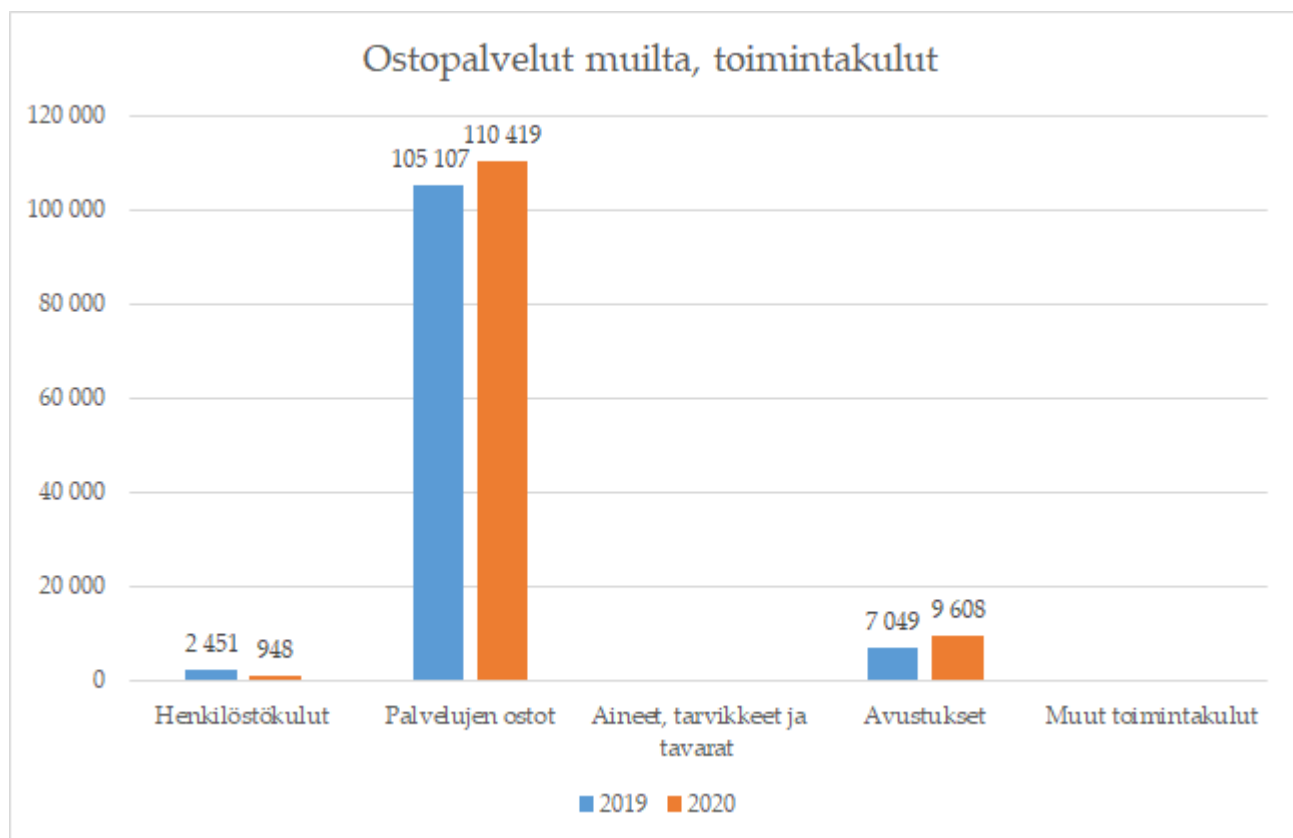
Terveyspalveluiden budjetti ylittyi jonkin verran yhteispäivystyksen kulujen vuoksi sekä osastohoidon erityisen määräaikaisen resurssitarpeen vuoksi.

Vanhuspalveluiden palveluita ja palvelurakennetta on kehitetty kaikissa kunnissa kohti kansallisia suosituksia, joilla on ollut vaikutusta myös talouden tasapainotuksen kannalta. Teknologisia ratkaisuja kotona asumisen tueksi on pyritty vahvistamaan mm. laitteiden maksuttomuudella.

Asumispalveluiden ja hoivahoidon välittömän työajan seuranta on aloitettu ennakoivasti keväällä 2020 ennen vanhuspäalvelulain voimaantuloa 1.10.2020. Yhteistyötä perhepalveluiden ja terveystalveluiden kanssa on vahvistettu yhteisillä asiakaspinnoilla. Koronalla on ollut vaikutuksia vanhuspäalveluiden toimintaan, läheisten vierailukäytäntöihin, kolmannen sektorin kanssa tehtyyn yhteistyöhön, myös kuntouttava päivätoiminta on ollut tauolla kevästä asti.

7.1.6 Ostopalvelut muilta

Ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Pudasjärven kaupungilta. Vastualueen kulut ovat kasvaneet edeltävään vuoteen noin 6 000 eurolla.

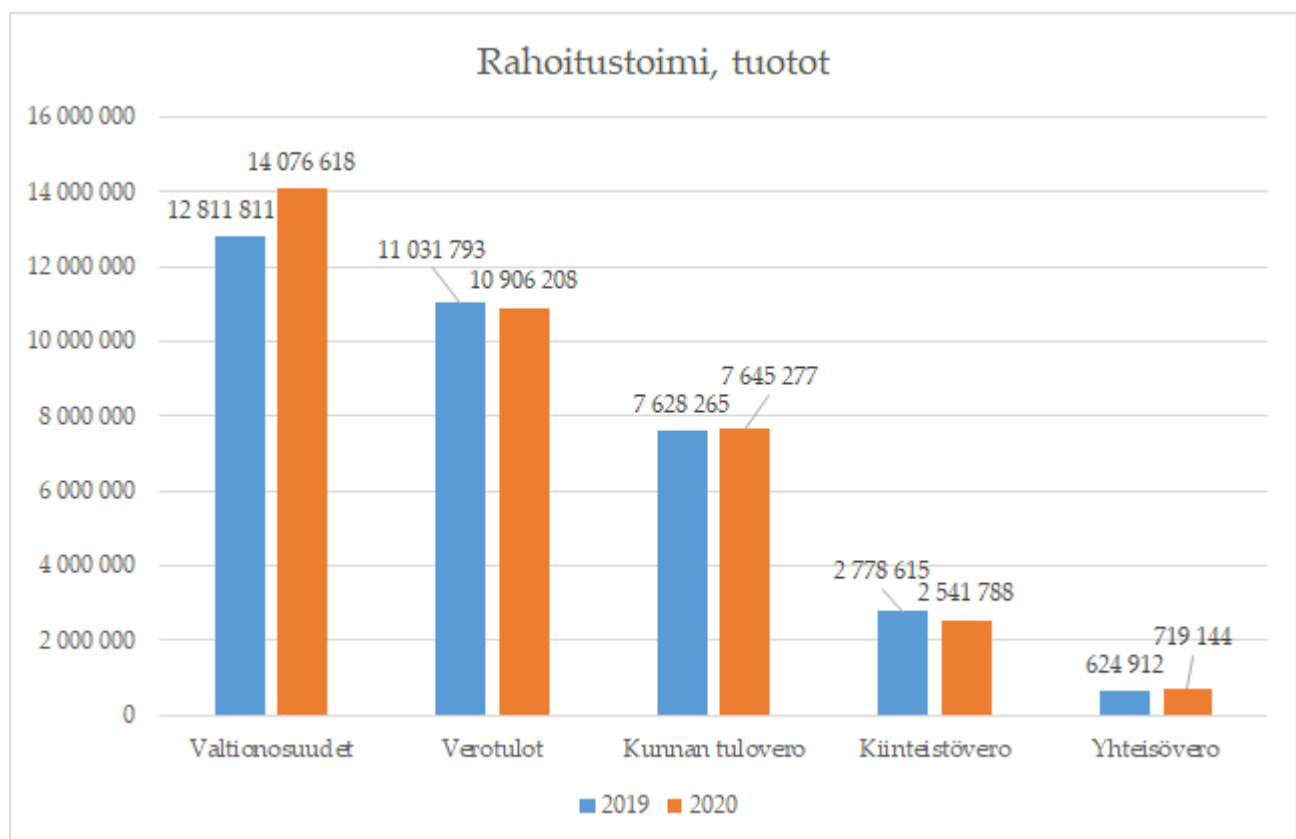

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-120 976	-92 480	130,81 %	-6 369	-114 607
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-120 976	-92 480	130,81 %	-6 369	-114 607
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

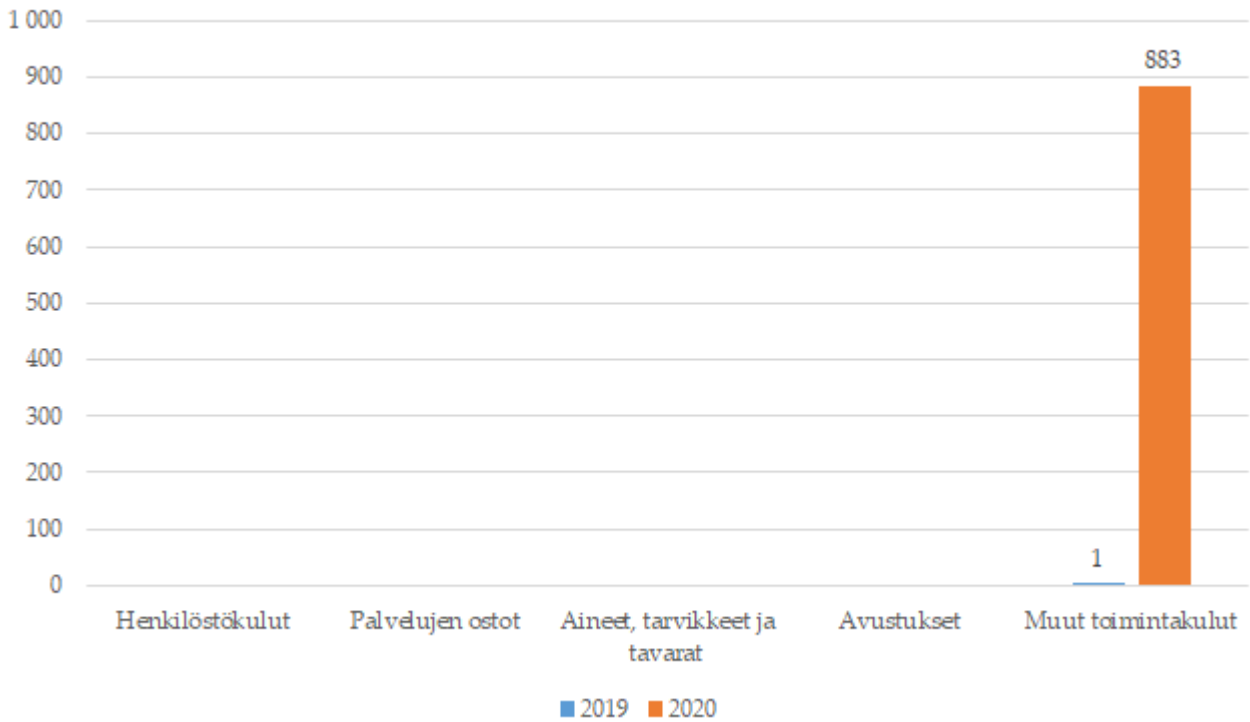
7.1.7 Rahoitustoimi

Vastualueen toimintakertomus

Vuonna 2020 valtionosuudet olivat 14 076 618 ja verotulot 10 906 208 euroa. Verotulot jakaantuivat seuraavasti: tulovero n. 7,645 miljoonaa euroa, kiinteistövero 2,542 miljoonaa euroa ja yhteisövero 0,72 miljoonaa euroa. Huomoitavaa on valtionosuuksien yli miljoonan euron kasvu edellisestä vuodesta. Alkuperäiseen talousarvioon nähden verotulot kasvoivat 867 850 euroa. Tästä summasta lukion harkinnanvarainen valtionosuuden korotus on noin 109 000 euroa. Kiinteistöverot ovat pysyneet samalla tasolla jo vuosia. Vuonna 2020 kiinteistöverot laskivat noin 200 000 euroa edellisten vuosien kertymästä. Yhteisöveroa nosti valtion kompensatio, jossa yhteisöveron tuottoa tilitettiin kunnille normaalia enemmän. Valtionosuudet ja verotulot olivat yhteensä noin 24,98 miljoonaa euroa.

Rahoitustoimi, toimintakulut

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	13 340	11 000	121,27 %	-13 473	26 813
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-883	0	0,00 %	-882	-1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	12 457	11 000	113,25 %	-14 354	26 811
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

8. HYVINVOINTIOSASTO

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Hyvinvointiosaston perustehtävänä on vastata kunnan poikkihallinnollisesta hyvinvoinnin laaja-alaisesta edistämisestä. Hyvinvointipalveluiden toimintaa ohjaavat kuntastrategiaan ja kuntastrategian liitetaulukkoon sekä laajaan hyvinvointikertomukseen ja vuosittaiseen hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut visiot, päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet. Hyvinvointiosaston työtä arvioiva hyvinvointisuunnitelma 2020 on laadittu sähköisellä FCG:n hyvinvointikertomus – ohjelmalla, ja se on tilinpäätöksen liitteenä. Hyvinvointipalvelujen vastuualueeseen kuuluvat hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut, kirjasto- ja kulttuuripalvelut (sis. Lamminahon museotoiminnan). Vastuualueen johtajana on hyvinvointijohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat palvelusihteri, hyvinvointikoordinaattori, etsivä nuorisotyöntekijä (projektirahoituksella) sekä nuorten työpajalla työskentelevät yksilövalmentaja (100%) ja työvalmentaja (50% prosenttien työajalla). Hyvinvointiosastolla työskenteli 10/2020 alkaen hyvinvointisuunnittelija, jonka tehtävän on suunniteltu jatkuvan vuoden 2021 loppuun. Tsemppi-hankkeessa työskenteli projektityöntekijä 1-4/2020. Kirjastossa työskentelee kirjastonhoitaja ja kirjastovirkailija sekä oppisopimuksella kirjastoharjoittelija. Hyvinvointiosasto vastaa kerho- ja liikuntatilojen varauksista sekä vuokrien laskutuksesta. Näihin liittyvä tulokertymä pieneni koronavuonna 2020. Hyvinvointiosaston toimintatuotot olivat yhteensä 91 524 €, toimintakulut -620 153 € ja vuosikate -528 629 €. Suunnitelman mukaiset poistot -25 696 €.

Osaston toimintakertomus

Hyvinvointijohtajan katsaus

Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on tukea kaikenikäisten vaalalaisten hyvinvointia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointityön lähtökohtana on kuntalaisten koettu hyvinvointitieto sekä indikaattoritieto. Keskeisenä työtapana on ikäkausiverkostotyö. Henkilöstömme tekee kehittämistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi myös alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Näitä ovat mm. Pohjois-Suomen AVI:n HyTe neuvottelukunta, PPSHP:n hyte yhdyshenkilöverkosto ja elintapaohjaajien sekä osallisuuden edistäjien verkosto, Pohjois-Suomen AVI:n ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkosto ja MiePäVäki -verkosto. MiePäVäki -verkosto kehittää mielenterveys- ja päihdetyötä sekä lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyyn keskittyvää työtä. Vaalan kunta on myös Terve kunta verkoston jäsen ja vuonna 2020 kunta pyydettiin mukaan Terve kunta -verkoston johtoryhmään. Lisäksi Vaalan kunta kutsuttiin THL:n arviointitoiminnan ohjausryhmään. Verkostotyön ydintavoitteena on tuoda alueellinen ja kansallinen osaaminen osaksi myös Vaalan kunnan hyvinvointityön kehittämistä.

Vuoden 2020 alussa toteutimme Pohjois-Pohjanmaan liiton AIKO kehittämisrahoituksella Liikkuva nuorisotyö Vaalan sivukylillä Tsemppi -hankkeen 1-4/2020. Hankkeessa työskenteli alkuvuoden projektityöntekijä. Hankkeen tuotoksena koottiin raportit liikkuvan nuorisotyön rakenteesta ja liikkuvan nuorisotyön sisällöistä. Nämä toimintamallit on käyttöönotettavissa heti kun koronarajoitukset sallivat. Maaliskuussa alkanut koronapandemia vaikutti merkittävästi hyvinvointiosaston toimintaan koko vuoden 2020. Toimintojen ja palvelujen keskeyttäminen ja digipalveluiden kehittäminen ja käyttöönotto vaativat oman aikansa ja resurssinsa. Valmiusjohtoryhmän linjaamia rajoituksia noudattaen hyvinvointiosasto järjesti niitä toimintoja ja

palveluita mitä oli mahdollista järjestää. Näitä olivat esimerkiksi digiliikunnat, etänuokkari, puistojumpat ja muu ulkona tapahtunut toiminta kuten nuorten nuotioillat. Lamminahon talon toimintaa ei järjestetty kesällä 2020 talossa olleen remontin ja koronatilanteen vuoksi. Koronapandemian poikkeusolojen aikana hyvinvointiosasto koordinoi kunnan yli 70-vuotiaille Arjen apua Vaala toimintaa eli ruokien keräilyn ja kuljetuksen sekä lääkkeiden kuljetuksen ikäihmisille sekä muille riskiryhmäläisille. Arjen apua Vaala toiminnassa oli mukana noin 40 vapaaehtoista. Myös keskusteluapua tarjottiin. Vapaaehtoisten apu oli korvaamaton ja siitä sydämelliset kiitokset kaikille Arjen apua Vaala toiminnassa mukana olleille. Kirjaston toimintaan vuonna 2020 koronaepidemia vaikutti myös merkittävästi. Fyysiset lainaukset keskeytyivät poikkeusolojen ajaksi ja e-lainojen lainausmäärät lisääntyivät merkittävästi. Syyskuussa 2020 alkanut remontti siirsi lainaus- ja palautustoiminnan konttikirjastoon. Kirjasto ei näin ollen pystynyt toteuttamaan vuonna 2020 periaatettaan avoimesta kohtaamispaikasta ja kulttuurikeskuksesta.

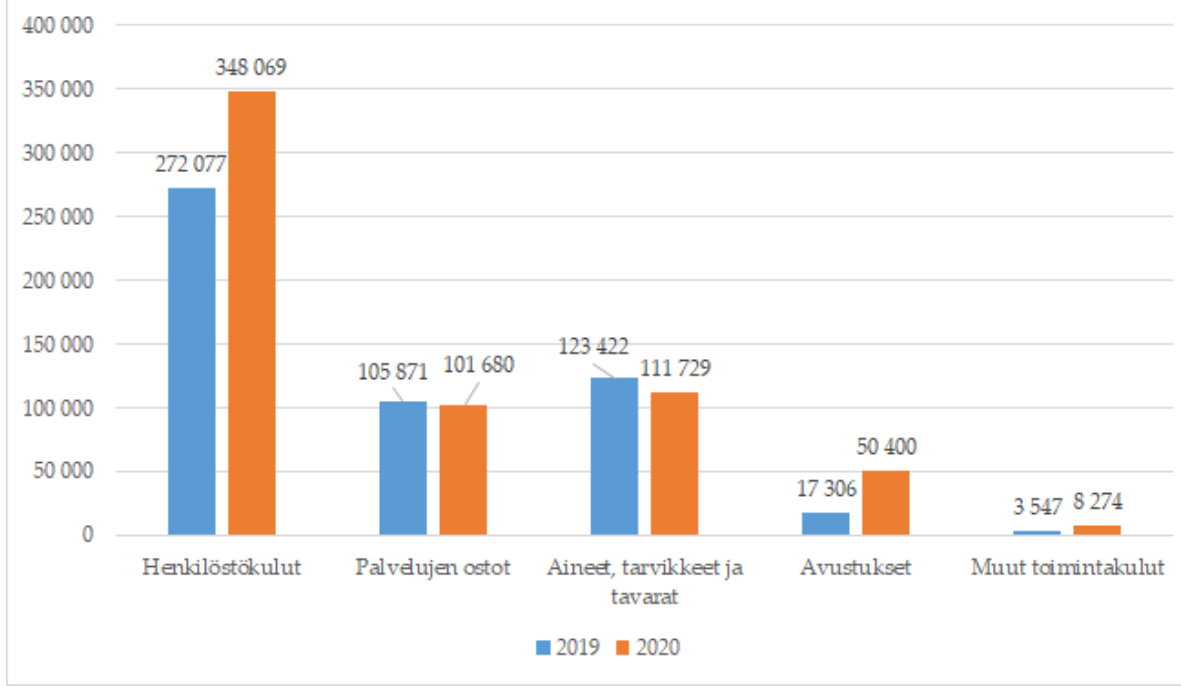
Hyvinvointiosasto alitti talousarvion kaikilla palvelualueilla. Koronapandemiasta johtuen säästöä tuli toteutumatta jääneistä liikuntapalveluista ja muista hyvinvointia edistävästä palveluista, kulttuuritapahtumista ja -palveluista, keskeytyneestä nuorisotilatoiminnasta ja kirjastopalveluista. Vuonna 2020 panostimme erityisesti nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. Nuorten työpajatoiminta siirtyi valmiuslain mukaisena poikkeusoloaikana discord-alustalle. Muutoin nuorten työpajatoiminta on järjestetty yksilövalmennuksena ja pienryhmätoimintana koko vuoden 2020. Vuonna 2020 suuntasimme katsetta myös tulevaan vuoteen 2021. Käynnistimme esimerkiksi kulttuuripalveluiden kehittämiseksi hanke- ja tapahtumayhteistyötä Humanpolis Oy:n, Muhoksen ja Utajärven kuntien kanssa. Lisäksi Koulunuorisotyö Vaalan yhtenäiskoulussa ja lukiossa -hanke sai rahoituksen ja hankkeen vuoden 2021 käytännön toimintojen suunnittelu aloitettiin vuonna 2020. Valentin Vaala elokuvakonseptin suunnittelua ja rahoitusinstrumenttien kartoitusta ja rahoitushakemusten laatimista ostettiin Brandstein Oy:ltä. Valentin Vaalan elokuvafestivaali toteutetaan mahdollisuuksien mukaan vuonna 2021.

Hyvinvointiosaston henkilöstölle lämmin kiitos vuodesta 2020. Vuosi on ollut monella tapaa raskas, vaatinut joustoa ja sinnikkyyttä sekä uuden luomista meiltä kaikilta. Olette onnistuneet työssänne hyvin ja tehneet parhaanne kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi erittäin poikkeuksellisena vuonna 2020.

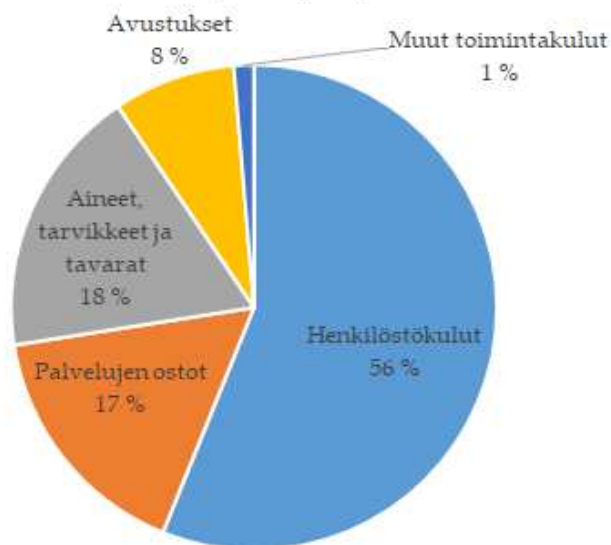
Pirjo Nikula
hyvinvointijohtaja

TOIMENPIDE 2020: KUNTASTRATEGIAN, LAAJAN HYVINVOINTIKERTOMUKSEN JA ERITYISESTI HYVINVOINTISUUNNITELMA 2020 MUKAINEN TOIMINTA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Kuntastrategian, laajan hyvinvointikertomuksen ja erityisesti hyvinvointisuunnitelman 2020 mukainen toiminta.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Ei mittareita	Hyvinvointijohtaja, henkilöstö, muut osastot
vuosittainen seuranta- ja arviointiraportti sekä arviointi osavuosikatsauksissa.	
toimenpiteet kirjataan vuosittaiseen hyvinvointisuunnitelmaan	

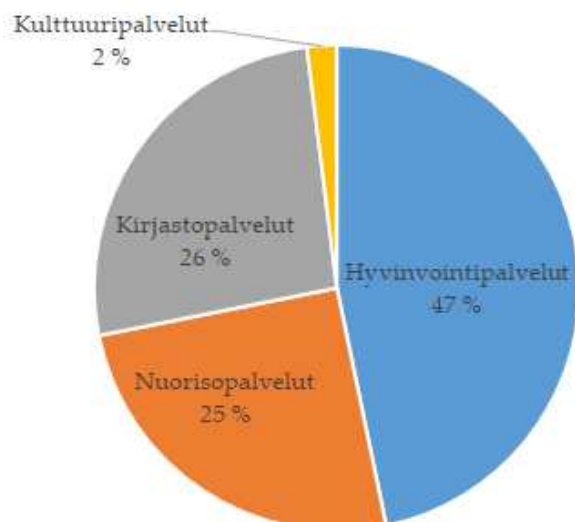
Hyvinvointiosasto, kulujakauma

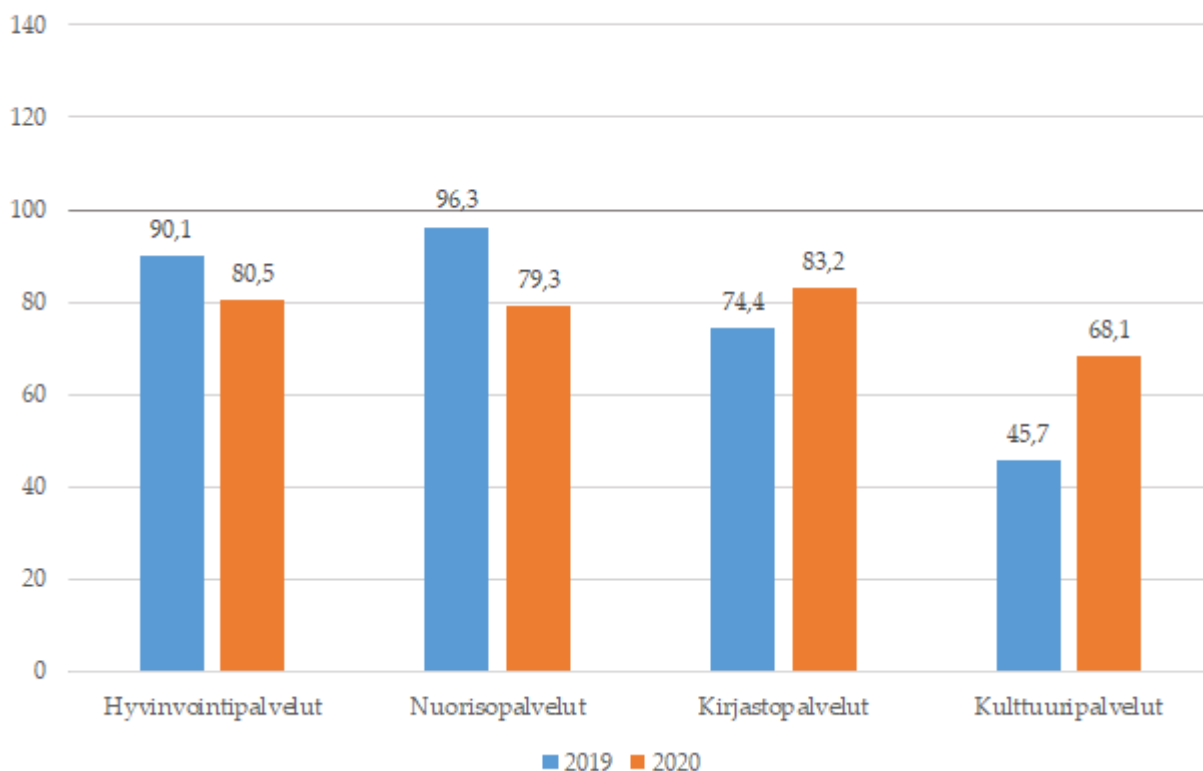
Hyvinvointiosasto, kulujen jakautuminen

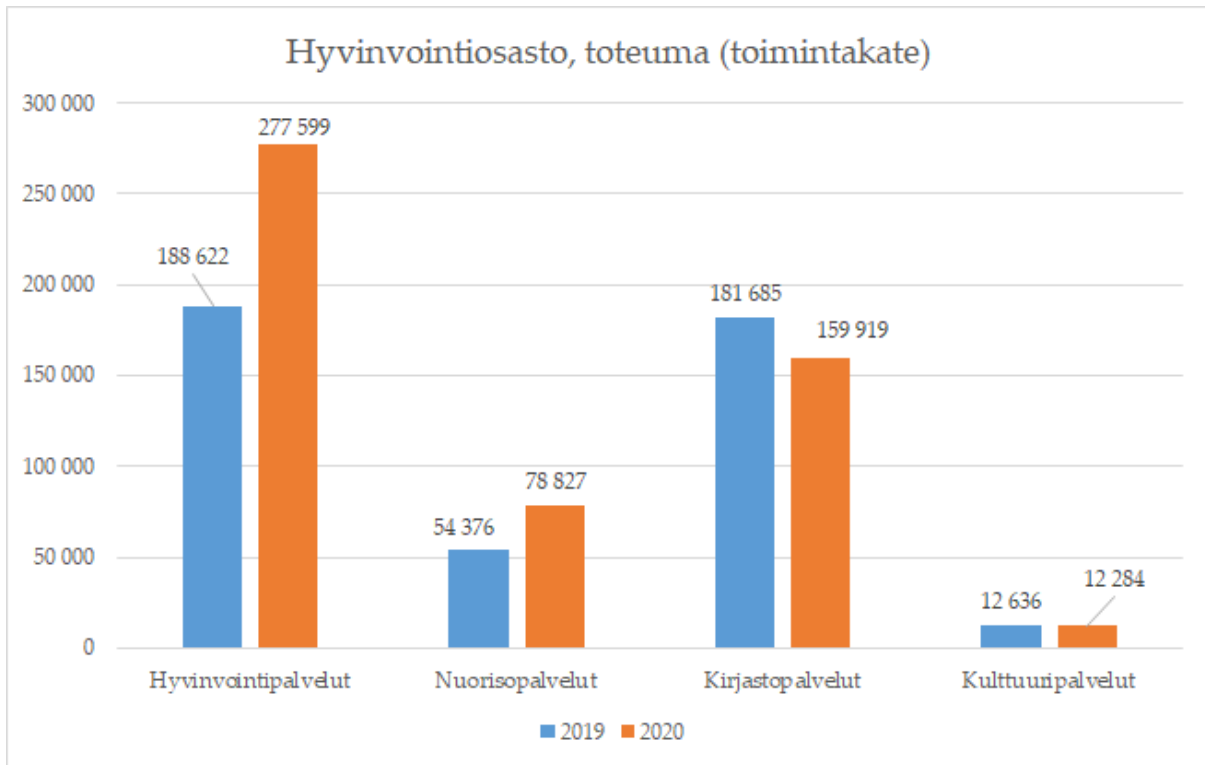

Hyvinvointiosasto, kulujakauma vastualueittain

Hyvinvointiosasto, toteumaprosentti (%)

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	91 524	95 632	95,70 %	6 619	84 905
Myyntituotot	10 150	16 450	61,70 %	-1 457	11 607
Maksutuotot	1 220	700	174,20 %	-700	1 920
Tuet ja avustukset	76 932	71 932	106,95 %	10 932	66 000
Muut toimintatuotot	3 222	6 550	49,19 %	-2 156	5 378
TOIMINTAKULUT	-620 153	-753 491	82,30 %	-97 930	-522 223
Henkilöstökulut	-348 069	-368 268	94,52 %	-75 992	-272 078
Palvelujen ostot	-101 680	-196 311	51,80 %	4 191	-105 871
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-111 729	-117 738	94,90 %	11 693	-123 422
Avustukset	-50 400	-61 200	82,35 %	-33 095	-17 305
Muut toimintakulut	-8 274	-9 974	82,96 %	-4 728	-3 547
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-528 629	-657 858	80,36 %	-91 311	-437 318

8.1. Hyvinvointipalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Hyvinvointipalveluita ovat kaikki sellaiset palvelut, joita kunta järjestää kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi (hyvinvointisuunnitelma 2020). Hyvinvointisuunnitelma on tilinpäätöksen liitteenä ja siihen on kirjattu arviointia toimenpiteiden toteuttamisesta vuonna 2020. Erilaisen kuntalaisilta kerätyn tiedon perusteella on valikoitunut tulevien vuosien kehittämisteemoiksi neljä kokonaisuutta: ikäihmisten kotona pärjäämisen edistäminen, yksinäisyyden lievittäminen, ehkäisevän päihdetyön kehittäminen ja koulukiusaaminen. Ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2021-

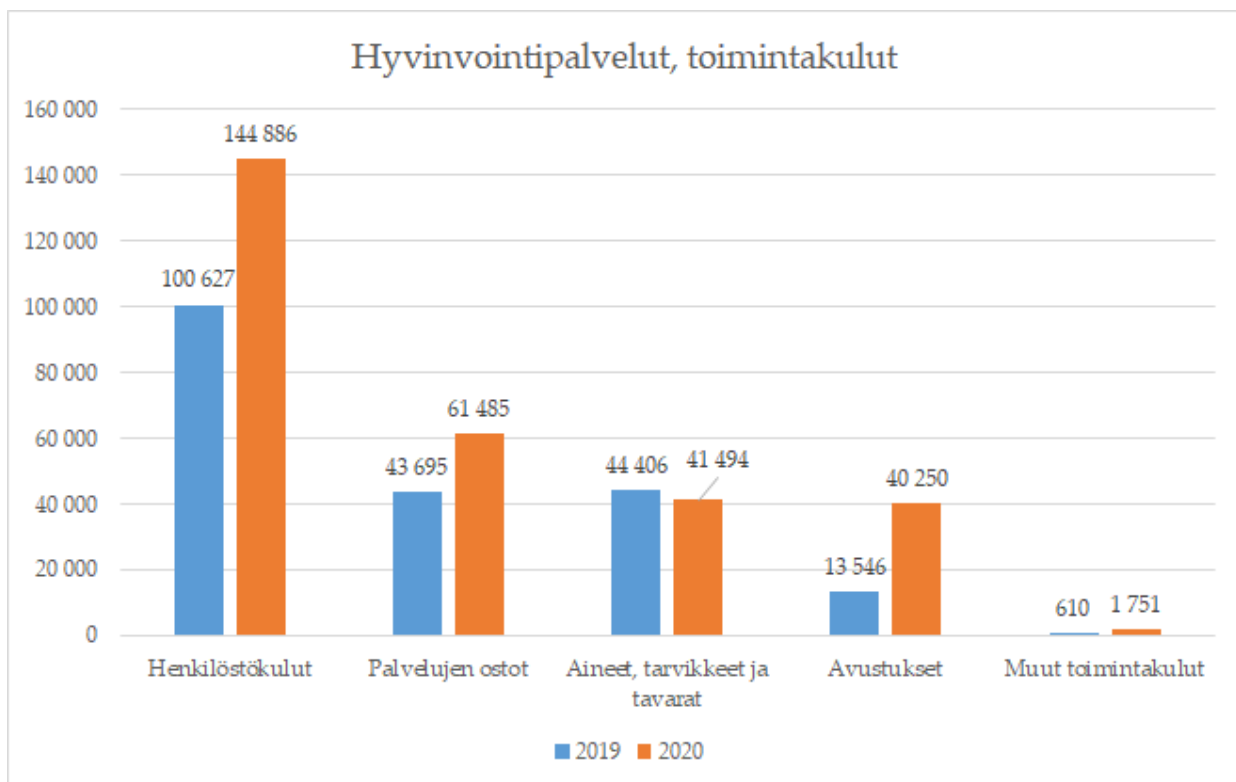
2025 hyväksyttiin hyvinvointilautakunnassa joulukuussa 2020. Hyvinvointipalveluissa tehtiin tiivistä yhteistyötä myös Digiverty- ja Verty -hankkeiden kanssa.

Liikunnan edistämiseksi tuotetaan erilaisia liikunnallisia hyvinvointipalveluita kaiken ikäisille kuntalaisille sekä erityisryhmille. Vuonna 2019 Vaalan kunta käynnisti yhteistyön Ikäinstituutin ja 17 vaalalaisen yhdistyksen kanssa Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelmassa. Yhteistyö jatkui vuonna 2020. Alkuvuonna 2020 ehdittiin järjestää liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi uintiretkiä, allasjumppaa ja kuljetusta Rokualle sekä maksuton kuntosalivuoro ikäihmisille. Koronapandemia ja poikkeusolot keskeyttivät nämä toiminnot maaliskuussa 2020. Poikkeusolojen aikana toteutettiin etäliikuntatuokioita FB-live tapahtumina. Laajemmin loppuvuoden 2020 aikana ei koronarajoitusten vuoksi voitu käynnistää aikuisten ryhmäharrastustoimintaa. Kesällä koronaepidemian perustasolla pystyttiin järjestämään puistojumppaa.

Hyvinvointiosasto organisoii myös kunnan vaikuttamistoimielinten toiminnan. Vaalan hallintosääntö 2020 mukaan kunnan vaikuttamistoimielimenä toimivat nuorisoneuvosto, vanhus- ja vammaisneuvosto, vapaa-ajan asukasneuvosto sekä lapsiparlamentti. Lapsiparlamentti on uusi vaikuttamistoimielin, jonka tehtävänä on varmistaa lasten tulevan kuulluksi heitä itseään koskevassa kunnan päätöksenteossa, toiminnassa ja kehittämisessä. Lapsiparlamentin perustaminen päätettiin hyvinvointilautakunnassa syksyllä 2020. Toiminta käynnistyy vuoden 2021 alusta.

Hyvinvointipalveluiden toimintatuotot olivat 12 268 €, toimintakulut -289 866 € ja vuosikate -277 599 €.

Vastuualueen toimintakertomus

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	20 850	20 850	58,84 %	12 268	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-369 697	-365 874	79,23 %	-289 866	0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-348 847	-345 024	80,46 %	-277 599	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

8.2. Kulttuuripalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Vaalan kunnassa taiteen ja kulttuurin edistäminen on osa kunnan hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämistä. Lisäksi kulttuuritoimintaa edistämällä Vaalan kunta vahvistaa asukkaiden osallisuutta. Vuonna 2019 laadittiin kulttuuriohjelma 2019-2020 kulttuuripalveluiden monipuolistamiseen ja näkyväksi tekemiseen erilaisia sähköisissä viestintävälineissä. Hyvinvointiosasto toimii kulttuuripalveluiden vastuullisena toimialaosastona Vaalan kunnassa. Sivistysosasto vastaa osaltaan kulttuuripalveluiden tuottamisesta sivistystyön ja vapaan sivistystyön opetuksessa. Vaalassa kulttuuripalveluja tuottavat kunnan lisäksi järjestöt ja yksityiset henkilöt.

Kunnan tuottamia kulttuuripalveluja ovat:

- ☉ Kirjasto
- ☉ Oulujärven kansalaisopisto ja taiteen perusopetus
- ☉ Kunnan järjestämät tai tilaamat kulttuuriesitykset ja tapahtumat
- ☉ Lamminahon perinnetalon toiminta

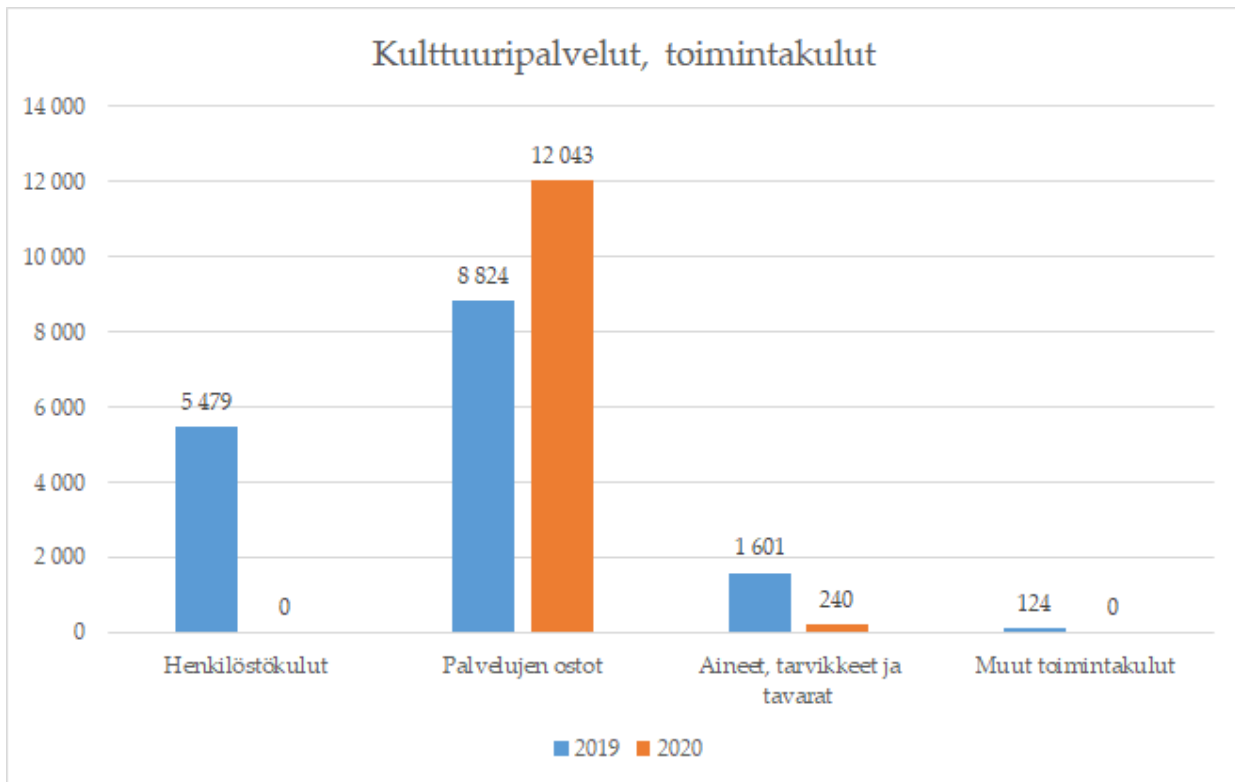
Lisäksi kunta avustaa kulttuuritapahtumia ja yhdistysten ja järjestöjen toimintaa kohde- ja toiminta-avustuksilla sekä kumppanuussopimuksin, sekä markkinoimalla tapahtumia sosiaalisessa mediassa. Tapahtumailmoitukset näkyvät myös kunnan nettisivulla tapahtumakalenterissa. Kulttuuripalveluja kehitetään myös hanketoiminnan avulla. Museoviraston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti Vaalan kunta vastaa Lamminahon talon käyttökustannuksista ja kesäaikaisesta toiminnasta. Lamminahon talo oli remontin ja koronaepidemian vuoksi suljettuna kesäkauden 2020. Lamminahon talon määrärahoja käytettiin vuonna 2020 esitteen päivittämiseen.

Rokua Geopark kunnat Muhos, Utajärvi ja Vaala ovat jättäneet yhteisen hankehakemuksen Oulu2026 kulttuuripääkaupunkihankkeeseen. Vaalan kunta osallistuu tähän Löytöretki taiteeseen-hankkeeseen valmistelemalla näiden kuntien kanssa erilaisia tavoitteita toteuttavia hankesuunnitelmia eri rahoittajatahojen ja Humanpolis Rokuan kanssa.

Hyvinvointiosasto yhdessä teknisen osaston ja Valmennuspaja Lokin kanssa aloittaa syksyllä 2019 ulkoilureittien kuntokartoituksen ja korjaustoimenpiteet. Tätä jatkettiin myös vuonna 2020. Niin sanotulle Lummanlenkille suunniteltiin ja toteutettiin "joulupolkua" yhdessä eri toimijoiden kanssa. Koronapandemia vaikutti merkittävästi kunnan kulttuuritoimintaan. Erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia ei pystytty järjestämään. Näin ollen kulttuuriin varattuja määrärahoja käytettiin

Valentin Vaala tapahtumakonseptin suunnitteluun, rahoitusinstrumenttien kartoittamiseen ja hankehakemusten laatimiseen. Työn toteutti ostopalveluna Brandstein Oy. Kunta pyrki kuitenkin markkinoimaan erilaisia muiden tuottamia kulttuurietäpalveluita ja tekemään esimerkiksi pihataidehaasteita. Kulttuuri ja tapahtumien toimintakustannukset olivat vuonna 2020 yhteensä -12 284 €.

Vastuualueen toimintakertomus

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	0	700	0,00 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-12 284	-18 728	65,59 %	-12 284	0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 284	-18 028	68,14 %	-12 284	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

8.3. Nuorisopalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Nuorisopalvelut vastaavat nuorisolain mukaisista kunnan nuorisotyöhön kuuluvista tehtävistä Näihin kuuluvat mm. nuorisotilatoiminta, nuorten kesätyöllistäminen ja vapaa-ajan toiminnan organisointi yhteistyössä järjestöjen kanssa sekä erityisnuorisotyö, johon kuuluu etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta. Vuonna 2020 haettiin ja saatiin Pohjois-Suomen AVI:lta

Koulunuorisotyö Vaalan yhtenäiskoulussa ja lukiossa -hanke. Rahoituksen varmistuttua toiminta käynnistettiin loppuvuonna 2020. Hanke jatkuu vuonna 2021. Koronapandemia vaikutti merkittävästi kunnan nuorisopalveluiden työhön. Nuorisotilatoiminta muutettiin Discord -alustalle etänuokkaritoiminnaksi, aktiivisesti otettiin käyttöön myös somealustoja kuten whatsApp, Snapchat, Instagram ja HangOuts. Nuorisotyössä hyödynnettiin myös pelillisyyttä ja järjestettiin esimerkiksi Fortnite -pelien yhteyteen nuorille mahdollisuus keskusteluun.

Nuorisolain 10 §:n mukaan **etsivän nuorisotyön** tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Kun kunta järjestää etsivää nuorisotyötä, sen tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava kunnan viranhaltija tai kuntaan työsopimussuhteessa oleva henkilö. Kunnan etsivä nuorisotyöntekijä siirtyi määräaikaiseen työsuhteeseen hyvinvointisuunnittelijaksi. Lokakuussa 2020 rekrytoitiin etsivälle nuorisotyöntekijälle sijainen. Vaalan kunta on hakenut ja saanut valtionavustusta palkkauskustannuksiin 30 000 euroa. Toimintakulut ovat -40 843 € ja vuosikate -10 843 €

Vastuualueen toimintakertomus

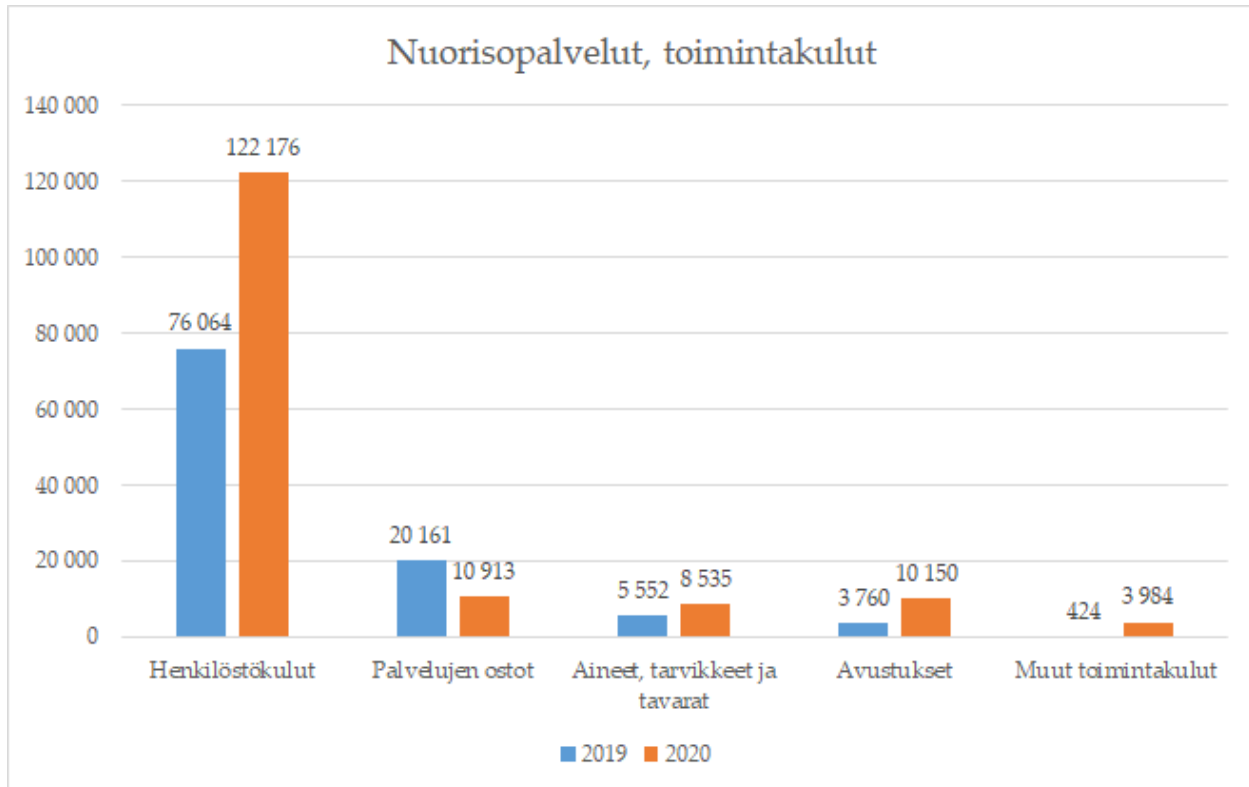
Nuorten työpajatoiminta

Vaalan kunta arvioi vuoden 2019 aikana nuorten työpajatoiminnan sekä laati nuorten työpajatoiminnan kehittämiseksi suunnitelman lisäresursoinnista. Uudistettu nuorten työpajatoiminta käynnistyi vuoden 2020 alussa. Pohjois-Suomen AVI myönsi Vaalan kunnalle avustusta nuorten työpajatoiminnan toteuttamiseen 32 000 euroa. Summa oli haettua summaa 10 000 euroa pienempi. Omavastuuosuuden nousu pystyttiin kattamaan kuitenkin hyvinvointiosaston talousarviosta sisäisenä määrärahasiirtona. Koronapandemian poikkeusolojen aikana nuorten työpajatoimintaa toteutettiin Discord -alustalla. Kesällä palattiin perustasolle ja nuorten työpajatoiminta palasi fyysisesti valmennuspajan yhteyteen. Koronan kiihtymis- ja leviämisvaiheessa syksyllä 2020 nuorten työpajatoiminta eriytettiin valmennuspajatoiminnasta, jolloin ryhmäkokoja voitiin pienentää. Nuorten työpaja teki tiivistä yhteistyötä Digiverty- ja Verty -hankkeiden sekä Oulunkaaren LÄHDE-hankkeiden kanssa. LÄHDE -hankkeen kanssa käynnistyi yhteistyö Pelsolla olevan Lumotun Hallan maan kunnostamiseksi. Yhteistyöhön osallistui useita yhteistyökumppaneita. Hyvinvointiosasto jätti ELY-keskukselle hankehakemuksen Lumotun hallan maan kunnostamiseksi vuonna 2021.

Nuorten työpajalla työskentelee 100 %:n työajalla yksilövalmentaja. Yksilövalmentaja tukee nuorta oman polun löytämisessä mm opiskelu- ja työasioissa. Yksilövalmennus on valmentautujan elämänhallinnan, toimintakyvyn ja tulevaisuuden suunnittelun tukemista, kuuntelua, asioiden selvittelyä ja tarvittaessa tukipalveluiden piiriin ohjaamista. Yksilövalmentaja ohjaa, tukee, auttaa ja tapaa nuorta tarpeen mukaan hänen kotonaan, toimistolla, virastoissa, verkostotapaamisissa ja yksilö- ja ryhmätapaamisissa. Yksilövalmennus on verkostotyötä, jota tehdään tiiviissä yhteistyössä kunnan eri osastojen, työvalmentajan, työllistämiskoordinaattorin/ kuntouttavan työtoiminnan ohjaajan sekä Oulunkaaren kuntayhtymän eri palvelualueiden asiantuntijoiden kanssa. Vaalassa toimii seinätön työpaja nuorille. Seinätön työpaja on pajatoimintamuoto, jossa työvalmentaja (50%) käyttää

valmennuksellista työtettä myös pajan seinien ulkopuolella. Pajan tarkoitus on parantaa nuoren valmiuksia päästä avoimille työmarkkinoille tai koulutukseen sekä lisätä alueen työmarkkinatietoutta. Seinättömän työpajan toiminta on jalkautuvaa käytännön työtä kunnan eri osastoille, lähialueen yrityksiin tai yhdistyksiin.

Nuorten työpajan valtionosuus on 32 000 € vuonna 2020, toimintakulut -66 882 € ja vuosikate -34 882 €

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	76 932	72 032	106,80 %	76 932	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-155 759	-174 590	89,21 %	-155 759	0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-78 827	-102 557	76,86 %	-78 827	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 603	-12 454	101,20 %	-12 603	0

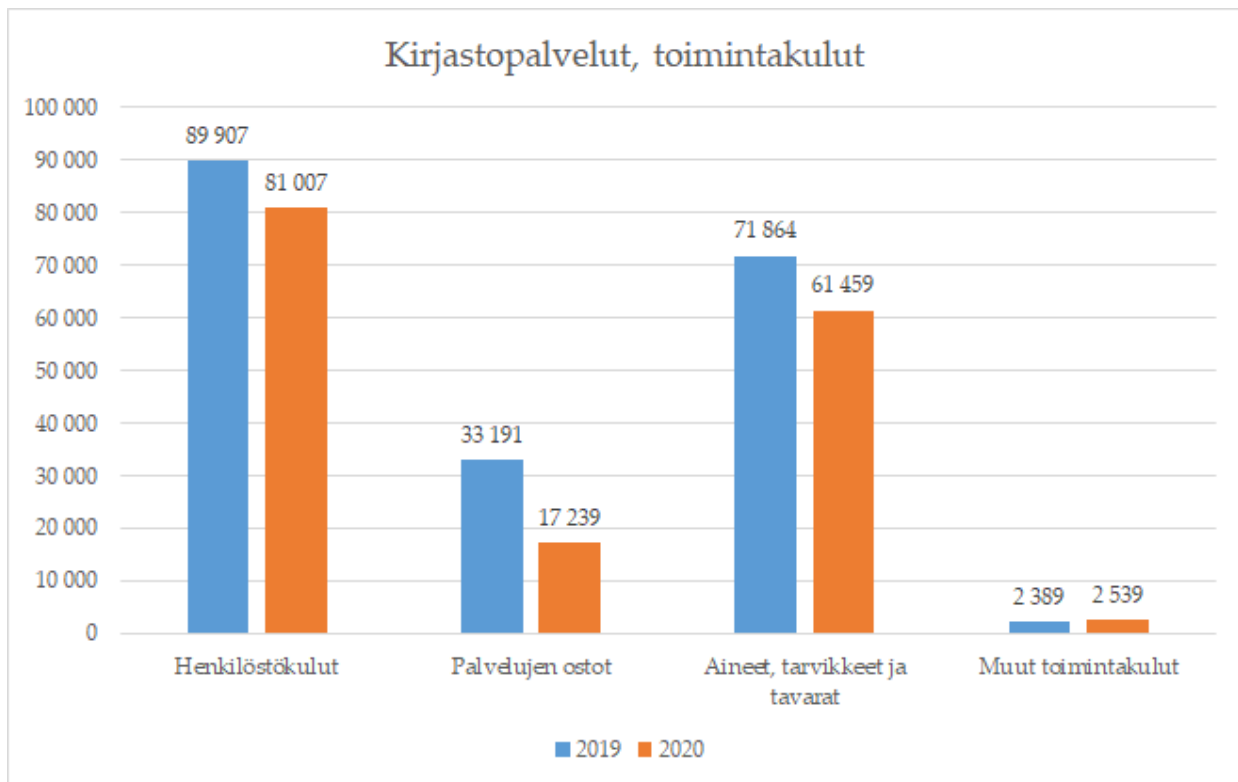
8.4. Kirjastopalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Vaalan kirjasto kuuluu OUTI-kirjastoverkkoon. Kirjaston palvelua kehitetään ja monipuolistetaan osana OUTI-kirjastokimppaa. Kirjaston palveluun kuuluu myös liikuntavälinelainausta. Kotiseutukokoelmaan kerätään muistiinmerkittyä tietoa kotikunnastamme. Vuonna 2020 kirjastossamme oli 12 722 asiakaskäyntiä ja kirjaston asiakaspalvelu oli auki 1651 tuntia. Käytännössä aukioloaikoja, asiakaskäyntejä ja lainauksia vähensi kirjaston koronasulku 17.3.-29.5.2020 sekä kirjaston remontti, joka alkoi 28.9. jatkuen vuoden loppuun. Kirjasto oli suljettuna remontin vuoksi. Kirjastopalvelut siirtyivät rajoitetusti konttiin 22.10. Omatoimikirjasto suljettiin keväällä 17.3. ja sulku kesti myös vuoden loppuun saakka. Kirjaston kokoelma kattaa 50 516 nimikettä. Kirjaston toimintakulut vuonna 2020 olivat -162 244 €, toimintatuotot 2325 € ja vuosikate -159 919 €.

Vastuualueen toimintakertomus

Vuosi	2017	2018	2019	2020
Lainaus	48766	42338	31461	26673
Lainoja/as	16,0	14,4	11,0	10,0
Lainan hinta	4,6	6,0	5,6	5,7
Lainat vakinaista henkilöä kohdin	16255	14112	12585	13336
Kirjojen hankinta kpl	1941	1659	1282	1278
Aineiston hankinta kpl	2210	1820	1414	1379
Käynnit/ as	11,3	11,3	9,3	4,5
Tapahtumien osallistujamäärä	1159	416	602	309
Verkkokäynnit	7081	7793	13654	16609

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	2 325	2 050	113,40 %	2 325	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-162 244	-194 300	83,50 %	-162 244	0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-159 919	-192 250	83,18 %	-159 919	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 093	-4 556	287,38 %	-13 093	0

9. SIVISTYSOSASTO

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Toimialue sisältää seuraavat palvelut: sivistysosaston hallinnon, perusopetuksen, Vaalan lukion, Oulujärven kansalaisopiston ja varhaiskasvatuksen. Musiikinopetusta tarjotaan kansalaisopistossa taiteen perusopetuksena ja Kainuun musiikkiopistossa.

Osaston toimintakertomus

Sivistysjohtajan katsaus

Tilivuosi 2020 sivistysosastolla toteutui hienoisesti alijäämäisenä. Alkuperäiseen talousarvioon nähden kuitenkin hyvin täsmällisesti. Muutettuun talousarvioon nähden ylitystä kertyi 34 000 euroa. Syynä ylitykseen olivat esimerkiksi lukion henkilöstö- ja koulukuljetuskulut. Lukion oppilasmäärän kasvun vuoksi kursseja ja kuljetuksia toteutui ennakoitua enemmän. Positiivista oli se, että sairauslomien sijaistarve kaikilla toimipisteillä osoittautui huomattavasti ennakoitua

pienemmäksi.

Toimintavuotta leimasivat erityisesti koronan aiheuttavat poikkeustoimet. Keväällä ollut etäkoulujakso tuli päälle yllättäen, mutta siitä selvittiin hienosti hyvin nopealla aikataululla järjestettyjen etäopetustoimien ansiosta. Syksylle palkattiin resurssiopettaja hankkeen kautta saadulla valtion koronarahalla. Koronatoimet ja varautuminen vaikuttivat koko loppuvuoden toimintaan.

Vuosi 2020 oli ensimmäinen kokonainen kalenterivuosi, jolloin Vaalan kunnassa oli vain yksi peruskoulu. Pitkään jatkunut oppilasmäärään väheneminen johti vääjäämättä toimintojen keskittämiseen koulukeskukseen. Kuitenkin toimiminen saman katon alla antoi yhteiskäyttöetuja vuonna 2020 ja myös tulevaisuudessa, kun koko sivistysosaston henkilökunta työskentelee nyt samassa toimipisteessä. Tämä näkyi perusopetuksen pienentyneenä budjettina sivistysosaston taloudessa.

Vaalan lukion oppilasmäärä jatkoi hienoista kasvuaan, kun oppilaitoksen houkuttelevuutta jatko-opintopaikkana onnistuttiin edelleen parantamaan. Lukion markkinointi oli onnistunutta ja päättäjien positiivinen suhtautuminen laajojen opiskelijaetujen tarjoamiseen takasi sen, että oppilasmäärä nousi 70:een. Koronatoimet aiheuttivat myös lukion puolella paljon harmia ja toimenpiteitä, mm. etäopetusta vuoden mittaan.

Lukion etujen säilyminen ja kehittäminen on jatkossakin tärkeää, jotta oppilaitoksen houkuttelevuus säilyy. Lukion merkitys paikkakunnallemme on hyvin keskeinen myös perusopetuksen laajan ja laadukkaan opetuksen turvaamisessa.

Kansalaisopisto jatkoi toimintaansa pääsääntöisesti totutulla tavalla tarjoamalla kuntalaisille runsaasti erilaisia kursseja ja sitä kautta tärkeitä hyvinvointipalveluja. Kursseja jouduttiin koronaepidemian alkaessa kuitenkin perumaan ja osittain siirtämään etäkursseiksi. Osallistujamääriin tuli noin 35 % vähennys aikaisempaan verrattuna. Tämä näkyi luonnollisesti kansalaisopiston taloudessa, rahaa jäi käyttämättä, koska kaikki suunnitellut kurssit eivät toteutuneet.

Sivistysosastolla on vuonna 2020 ollut edelleen käynnissä erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita, joiden avulla on pystytty toteuttamaan yhteistyötä ja kehittämistoimintaa. Kolmen maan yhteinen Erasmus+ -hanke hyvänä esimerkkinä. Koronavuosi näkyi hanketoiminnassa erityisen karusti kaikkien matkojen peruuntuessa.

Varhaiskasvatuksen vastuualueella vuoden aikana vakiintui yhden toimipisteen periaate. Ryhmäperhepäiväkoti Tuulentupa lakkautettiin ja toiminta keskitettiin Vaalan päiväkodille elokuun alusta lukien. Tuulentuvan henkilöstö siirtyi päiväkotiin, joka muuttui neliryhmäiseksi.

Henkilöstön ja lasten välinen suhdeluku pieneni yli 3-vuotiaiden lasten osalta 1:7 varhaiskasvatustilain muutoksen myötä 1.8.2020 alkaen. Henkilöstömitoituksen muutos, lasten hoitopäivien pidentyminen ja vuorohoidon tarpeen kysyntä sai aikaan haastetta henkilöstön riittävydessä ja työvuorosuunnittelussa. Lisäksi sijaistarve oli jatkuva. Määräaikaista kasvatushenkilöstöä jouduttiin palkkaamaan. Covid -19 tuella saatiin palkattua syksyksi kaksi päiväkotiapulaista. Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien määrä väheni eläköitymisen myötä syksyllä kahteen.

Keväällä alkaneen Korona-pandemian aiheuttamista rajoituksista huolimatta varhaiskasvatuksen toimintaa pyrittiin jatkamaan mahdollisimman normaalisti. Keväällä pandemiarajoitusten alkaessa osa esiopetukseen osallistuvista lapsista jäi kotiin ja heihin pidettiin yhteyttä etämahdollisuuksia hyödyntäen.

Merkittävä muutos tapahtui vuoden alussa, kun varhaiskasvatus muuttui maksuttomaksi. Tämä päätös lisäsi osaltaan hoitopaikkojen kysyntää. Syksyllä aloitettiin varhaiskasvatuksen Wilman käyttöönotto.

Varhaiserityisopettajan toiminta on saatu vakiinnutettua ja tuen painopistettä saatu siirrettyä

mahdollisimman varhaiseen vaiheeseen sekä samalla vastattu kasvaneeseen tuentarpeeseen.

Sivistysosaston sairauspoissaolojen kokonaismäärässä (sairauspäiviä) tapahtui huomattava lasku (-244 pv.). Sairauspoissaoloiden henkilöiden määrä pysyi kuitenkin samana edelliseen vuoteen nähden (61 hlöä).

Sivistyspalveluiden talousarvio siis ylittyi tilinpäätöksessä 34 000 eurolla, mikä selittyy mm. lukion henkilöstökulujen ylityksellä. Muilta osin talousarvio toteutui pääosin ylijäämäisenä. Tuloja kirjautui 79 000 € ennakoitua enemmän.

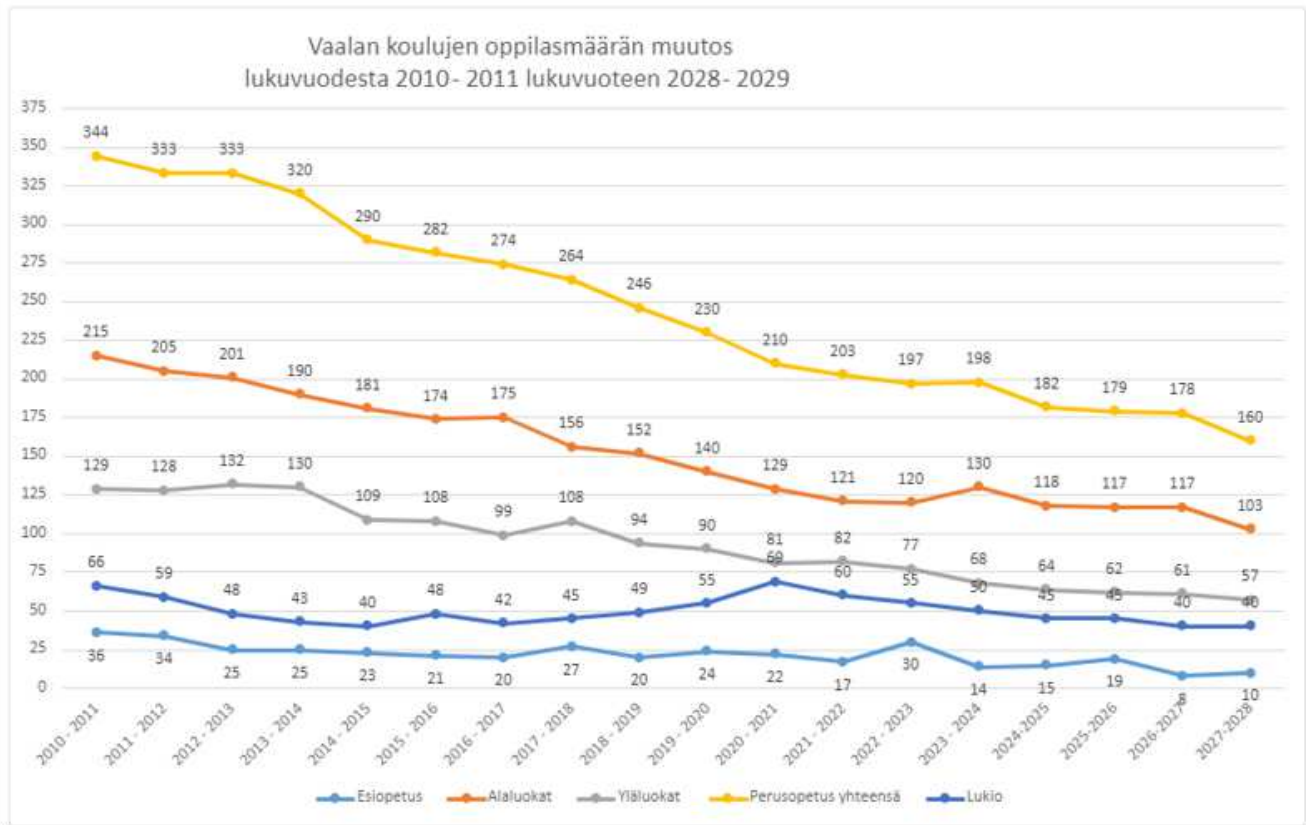
Toimintavuoden aikana sivistysosaston hallinto vakiintui, kun koulukeskuksen rehtori, sivistysjohtajan sekä palvelusihteerin virat täytettiin.

Tapani Karhu

Koulukeskuksen rehtori, sivistysjohtaja

Oppilasmäärät

Oppilasmäärät 20.9.	v. 2015	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019	v. 2020
Veneheitto	30	27	21	23	0	0
Yhtenäiskoulu	252	247	243	223	230	208
Päivälukio	48	42	45	49	55	71
Etälukio (tutkintotav.)	0	0	2	2	0	0
Yhteensä (perusk. + lukio)	330	316	311	297	285	279
Yhteensä peruskoululaiset	282	274	264	246	230	208
Kuljetusoppilaat 20.9.	v. 2015	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019	v. 2020
Veneheitto	23	19	16	17	0	0
Yhtenäiskoulu	123	131	134	119	128	116
Esiopetus (päiväkoti)	10	13	15	15	14	12
Lukio	29	26	21	28	25	39
Yhteensä	185	189	186	179	167	167
Esioppilaiden määrä 20.9.	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Päiväkoti	21	20	27	20	24	21
Kuljetuksessa oppilaista (%)	53 %	56 %	55 %	56 %	58%	60%

TOIMENPIDE 2020: KANSALAIPOISTO:: LAADUKAS JA MONIPUOLINEN KURSSITARJONTA.

Valtuustokauden kärkihanke: Elinikäisellä oppimisella tuetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia

Arviointimittarit

Vastuutaho

Kurssilaisten määrä

rehtori

Kurssilaisten määrä väheni pääosin koronarajoitusten vuoksi noin 35 %. Toteutunut opiskelijamäärä oli yhteensä 621 (418 eri henkilöä).

TOIMENPIDE 2020: LUKIO: IMAGON EDELLEEN VAHVISTAMINEN, OPISKELIJOIDEN TUKEMINEN

Valtuustokauden kärkihanke: Elinvoimainen, korkeatasoinen lähilukio

Arviointimittarit

Vastuutaho

Opiskelijamäärä.

rehtori, henkilökunta

Opiskelijamäärätavoite täyttyi. Tuettu asuminen vahvistettiin osaksi pysyviä opiskelijaetuja. Opiskelijamäärä kasvoi, 1. vsk aloitti 26 opiskelijaa. Kattavat edut toteutuivat. Erityisopetus vakiinnutettiin ja sen määrää lisättiin. Tukiovetusta tarjottiin.

TOIMENPIDE 2020: KOULUJEN KERHOTOIMINNAN VAKINAISTAMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: Jokaiselle lapselle vähintään yksi harrastus	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Koulujen kerhotoiminnan määrä	koulukeskuksen rehtori
Toteutunut suunnitellusti, kerhoja on ollut tarjolla runsaasti. Toiminnasta saatua palautetta on hyödynnetty ja kerhotoiminta vakiinnutettu.	

TOIMENPIDE 2020: LUKIO: ERILAISISSA KANSAINVÄLISISSÄ HANKKEIDEN TOTEUTUS MONIPUOLISTAA OPETUSTA JA OPPIMISTA SEKÄ LISÄÄ KOTISEUDUN TUNTEMISTA JA ARVOSTUSTA	
Valtuustokauden kärkihanke: Kansainvälinen toiminta osana nuoren kasvua ja kotiseutumyönteisyyttä	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Kansainväliset hankkeet	rehtori, kv –toiminnasta vastaavat opettajat
Kansainvälisyshankkeet (Erasmus+, Nordplus, Epas ja Euroscola) jatkuivat, mutta matkoja ei järjestetty koronan takia.	

TOIMENPIDE 2020: KANNUSTETAAN JA TUETAAN LASTEN KEHITTYVIÄ OSALLISTUMISEN TAITOJA. HUOLTAJIEN OSALLISTAMINEN.	
Valtuustokauden kärkihanke: Koko kylä kasvattaa	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Osallistujien määrä.	varhaiskasvatus
Huoltajia osallistettiin etäyhteyksiä hyödyntäen. Varhaiskasvatuksen Wilma otettiin käyttöön.	

TOIMENPIDE 2020: VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN JALKAUTTAMINEN. TÄYDENNYSKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN	
TYÖTAPOJEN KEHITTÄMINEN. YHTEISÖLLISEN ILMAPIIRIN TAVOITTELEMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut Kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / ta-paamisiin. Aktiivinen ja asian-tunteva rekrytointi	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Henkilöstön itsearviointi. Pätevä henkilöstö. Itsearviointi ja asiakaspalaute.	sivistysjohtaja, varhaiskasvatus, hyvinvointilautakunta
Saadun palautteen perusteella asiakkaat ovat olleet pääsääntöisesti saamaansa palveluun tyytyväisiä. Koulutukset ja yhteiset tapaamiset toteutettiin etäyhteyksiä hyödyntäen.	

TOIMENPIDE 2020: "LAPSEN TUEN POLKU" JA "LAPSET PUHEEKSI"-MENETELMÄT KÄYTÖSSÄ. VANHEMPAIN KOULU	
Valtuustokauden kärkihanke: Lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea varhaisessa vaiheessa	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Keskustelujen määrä	varhaiskasvatus, Oulunkaaren perhepalvelut
<p>Huoltajien ja henkilöstön kokemukset "Lapsen tuen polun" -mallin valmistelua jatkettiin Oulunkaaren kanssa. Aloitettiin kolmiportaisen tuen valmistelu. Vanhempainkoulua ei pandemiarajoitusten vuoksi voitu järjestää. Huoltajille laitettiin yksittäisiä Vanhempain Akatemian linkkejä</p>	

TOIMENPIDE 2020: KANSALAIPOISTO: OPETUSTARJONNASSA HUOMIOIDAAN ERI IKÄRYHMÄT JA ERITYISRYHMÄT. KANSALAIPOISTON TOIMINTA EHKÄISEE SYRJÄYTYMISTÄ JA LISÄÄ KUNTALAISTEN AKTIIVISUUTTA	
Valtuustokauden kärkihanke: Oulujärven Kansalaisopisto huomioi eri ikäryhmien tarpeet kurssitarjonnassa	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Kurssien määrä	Rehtori
<p>Kurseja on järjestetty moni-alaisesti kaikenikäisille opiskelijoille. Erityisryhmien musiikkituokio on toteutunut.</p>	

TOIMENPIDE 2020: KANSALAIPOISTO: KANSALAIPOISTO HUOMIOI KURSSITOIVEET	
Valtuustokauden kärkihanke: Paikallisen yritysneuvonnan ja koulutuksen tarjoaminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Ei mittareita	rehtori
<p>Kansalaisopiston on huomioinut kurssitoiveet mahdollisuuksien mukaan. Koronan vuoksi osa jouduttiin perumaan.</p>	

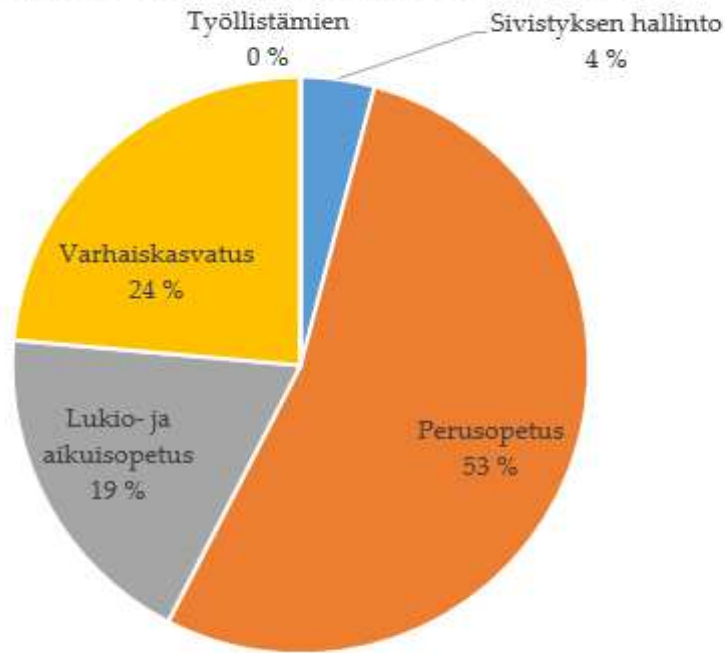
TOIMENPIDE 2020: OSASTON HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISPÄIVÄN (PROSESSIT) JÄRJESTÄMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: prosessien ja tehtäväkuvien selkiytyminen	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Ei mittareita	Sivistysjohtaja
<p>Kehittämispäivää ei järjestetty ollenkaan mm. koronan takia vaan asiat käytiin läpi useammassa erillisessä palaverissa</p>	

TOIMENPIDE 2020: TURVALLISUUSTIETOISUUDEN JA -OSAAMISEN LISÄÄMINEN HENKILÖKUNNAN KOULUTUKSELLE.	
Valtuustokauden kärkihanke: Turvallinen työ- ja opiskeluympäristö	
Arviointimittarit	Vastuutaho
toteutettujen koulutuksien määrä	henkilökunta, koulukeskuksen rehtori
Turvallisuuustyöryhmä on päivittänyt suunnitelmat ja poistumisharjoitus on pidetty. Turvallisuuuskävely on järjestetty.	

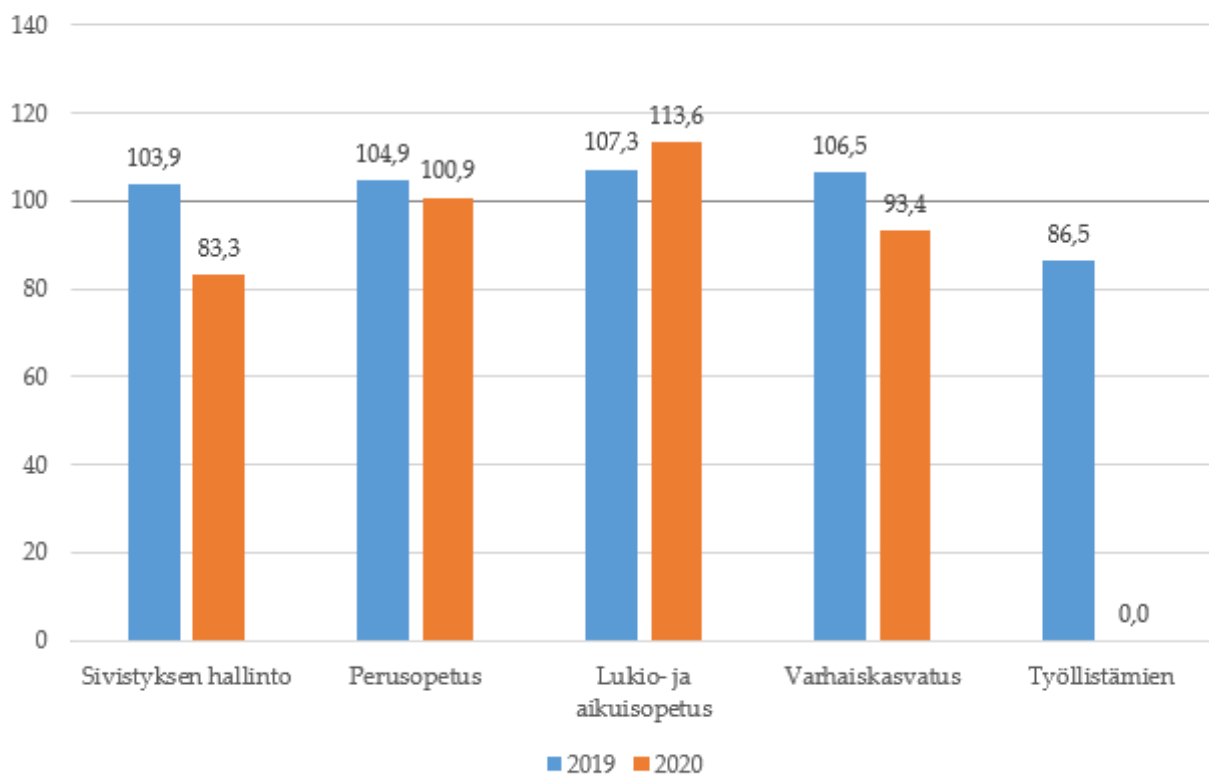
TOIMENPIDE 2020: KANSALAIPOISTO: TYÖVOIMAPOLIITTISTEN / TYÖLLISYYSKOULUTUSTEN JÄRJESTÄMISMAHDOLLISUUKSIEN SELVITTÄMINEN	
Valtuustokauden kärkihanke: työllistymismahdollisuuksien parantaminen lisääntyneen osaamisen myötä	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Kurssien määrä	Rehtori
Kursseille ei ollut kysyntää.	

TOIMENPIDE 2020: YHTEISÖLLISEN TOIMINTAKULTTUURIN LUOMINEN: KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ	
Valtuustokauden kärkihanke: Yhteisöllisyys: Koko kylä kasvattaa	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Ei mittareita	henkilökunta, koulukeskuksen rehtori
Yhteisiä tapahtumia ei ehditty järjestää ennen koronaepidemian alkua	

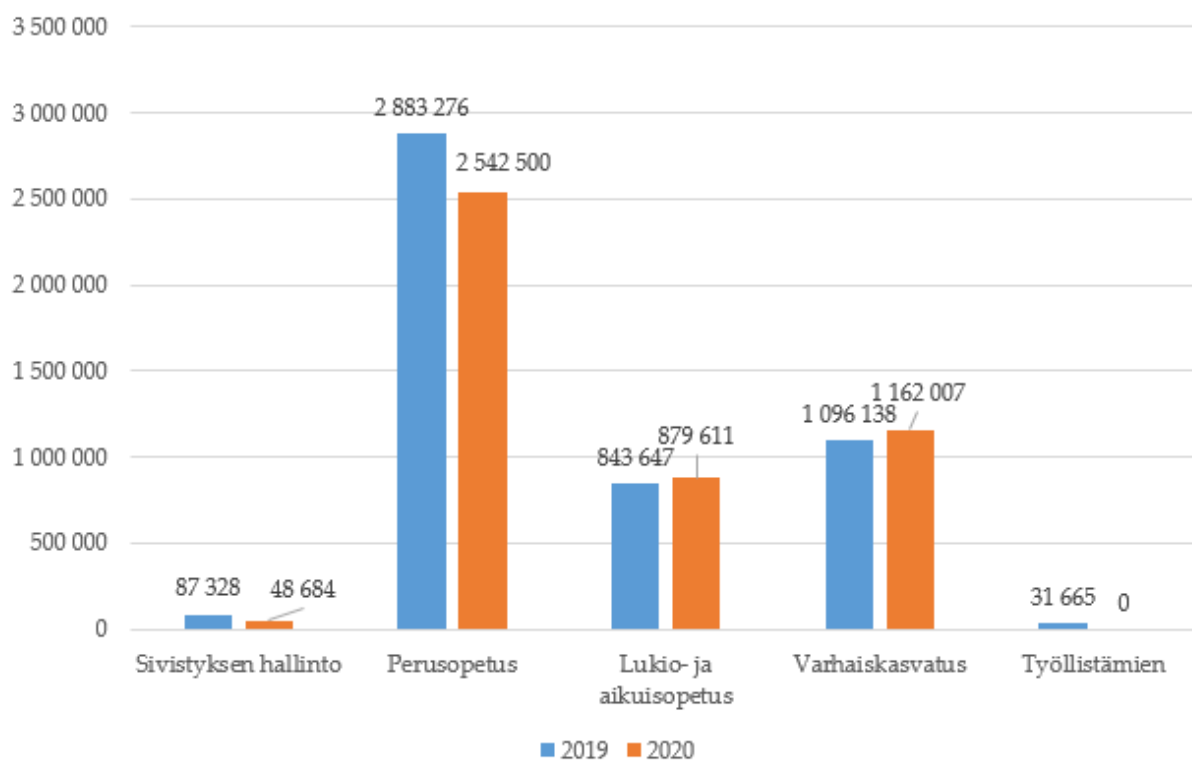
Sivistysosasto, kulujakauma vastualueittain

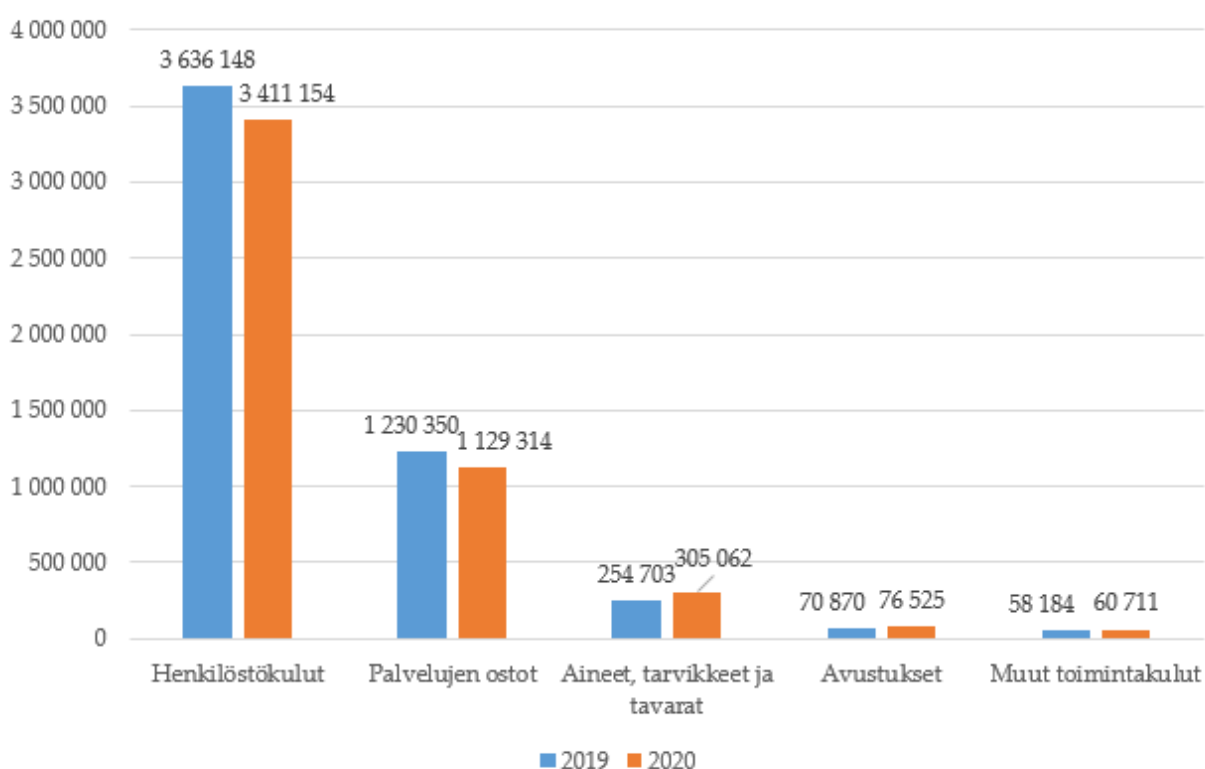
Sivistysosasto, toteumaprosentti (%)

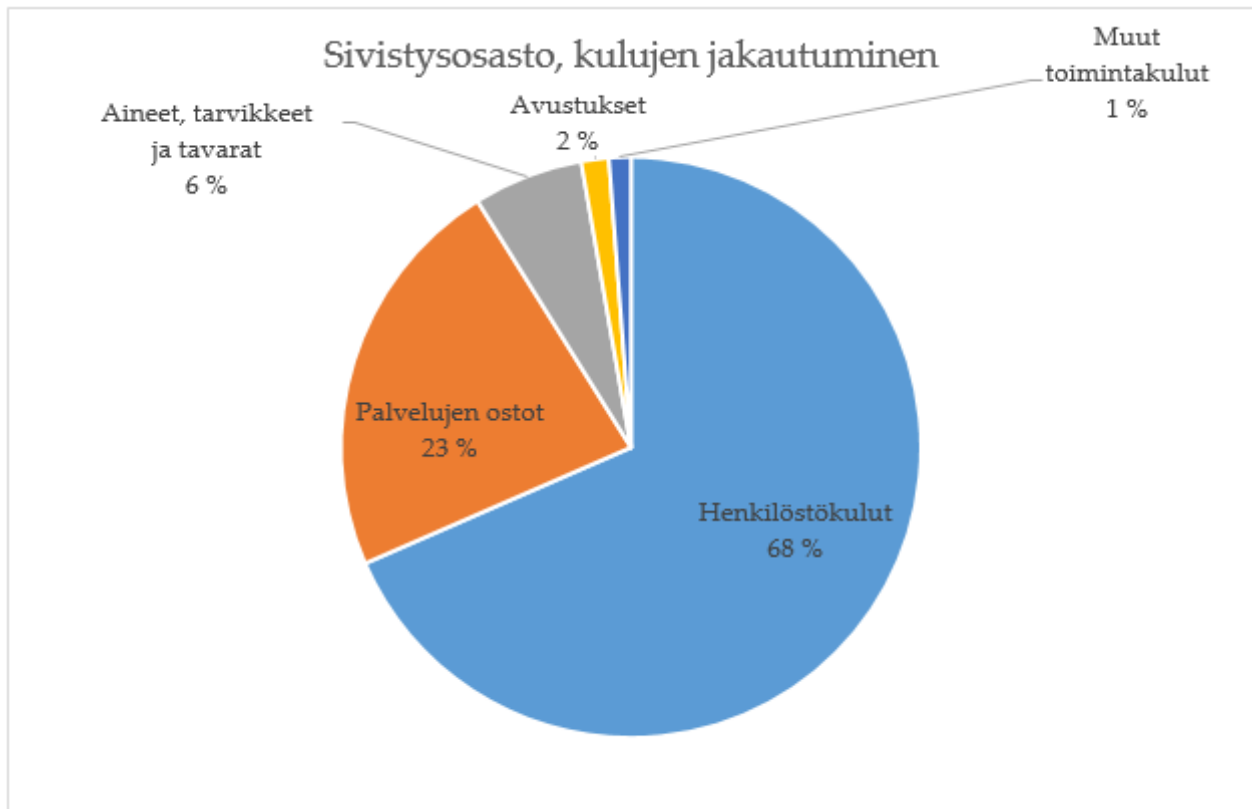

Sivistysosasto, toteuma (toimintakate)

Sivistysosasto, kulujakauma

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	349 966	270 918	129,18 %	41 762	308 204
Myyntituotot	51 446	64 698	79,52 %	-38 230	89 676
Maksutuotot	29 899	36 300	82,37 %	-61 657	91 557
Tuet ja avustukset	260 272	160 948	161,71 %	141 184	119 088
Muut toimintatuotot	8 348	8 973	93,03 %	466	7 882
TOIMINTAKULUT	-4 982 767	-4 869 412	102,33 %	267 488	-5 250 255
Henkilöstökulut	-3 411 155	-3 367 810	101,29 %	224 994	-3 636 148
Palvelujen ostot	-1 129 314	-1 072 385	105,31 %	101 036	-1 230 350
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-305 062	-310 726	98,18 %	-50 359	-254 703
Avustukset	-76 525	-68 964	110,96 %	-5 655	-70 870
Muut toimintakulut	-60 711	-49 528	122,58 %	-2 527	-58 184
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 632 801	-4 598 494	100,75 %	309 250	-4 942 051

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
Sivistystoimen hallinto					
TOIMINTATUOTOT	157 818	60 000	263,03 %	107 899	49 919
TOIMINTAKULUT	-206 502	-118 426	174,37 %	-69 255	-137 247
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-48 684	-58 426	83,32 %	38 644	-87 328
Lukio- ja aikuisopetus					
TOIMINTATUOTOT	56 761	67 298	84,34 %	-11 732	68 492

TOIMINTAKULUT	-936 371	-841 760	111,24 %	-24 232	-912 139
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-879 611	-774 462	113,58 %	-35 964	-843 647
Perusopetus					
TOIMINTATUOTOT	121 404	143 500	84,60 %	18 191	103 213
TOIMINTAKULUT	-2 663 904	-2 664 382	99,98 %	322 585	-2 986 488
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 542 500	-2 520 882	100,86 %	340 776	-2 883 276
Työllistäminen					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	-26 043	26 043
TOIMINTAKULUT	0	0	0,00 %	57 708	-57 708
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0,00 %	31 665	-31 665
Varhaiskasvatus					
TOIMINTATUOTOT	13 983	120	11 652,38 %	-46 554	60 537
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 175 990	-1 244 843	94,47 %	-19 317	-1 156 673
TOIMINTAKULUT	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 162 007	-1 244 723	93,35 %	-65 871	-1 096 136
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0,00 %	0	0

9.1. Hallinto

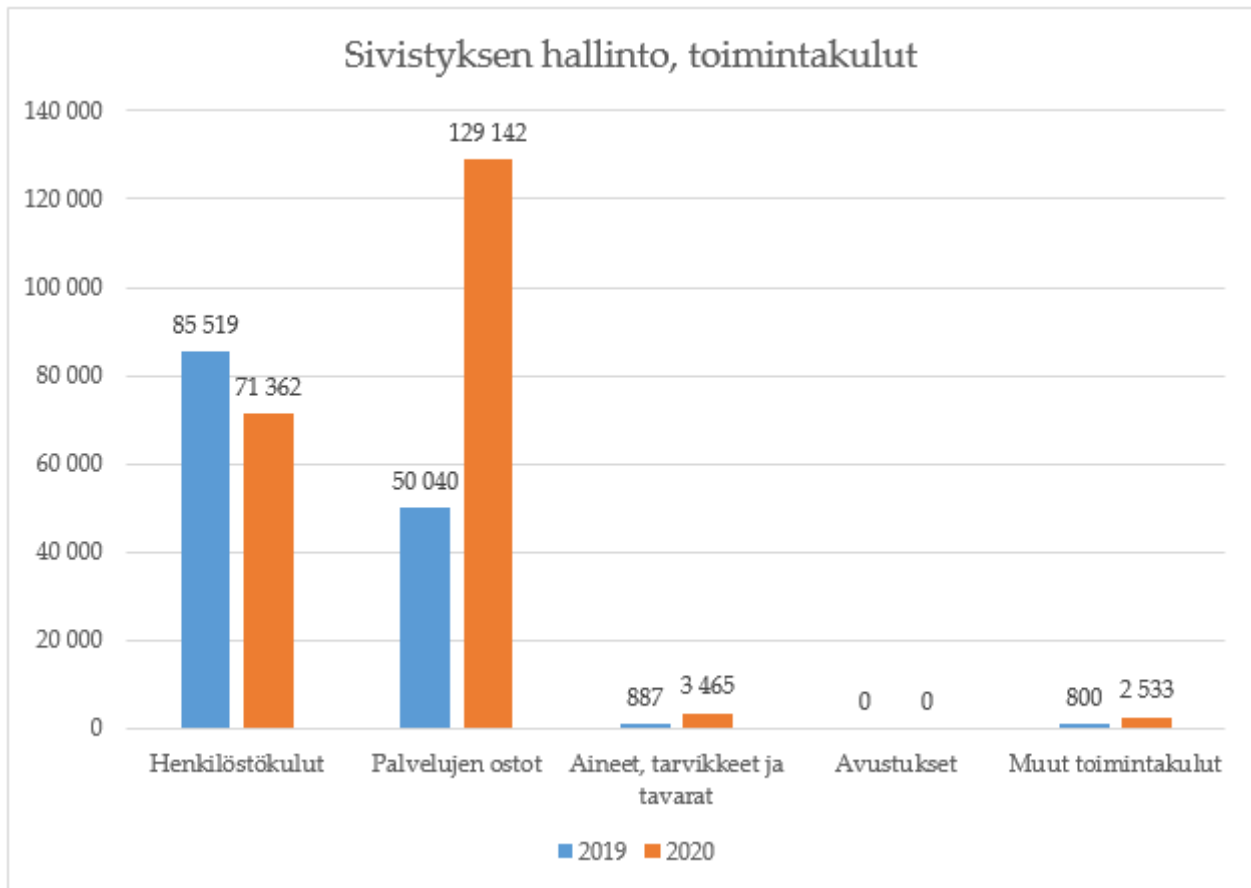
Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen tarjoamalla laadukkaat varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut. Toiminta järjestetään nykyaikaisissa, monikäyttöisissä ja terveellisissä tiloissa, joissa tilojen käyttöaste on mahdollisimman korkea. Sivistyspalvelut lisäävät osaltaan kunnan elinvoimaisuutta yhteistyössä ns. kolmannen sektorin, kuten mm. paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lukiokoulutuksen säilyminen paikkakunnalla, on elinvoimaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeää ja opiskelijoiden rekrytointiin panostetaan. Kansalaisopiston palvelut näkyvät arjessa keskeisenä hyvinvointia lisäävänä palveluna kuntalaisille.

Vastuualueen toimintakertomus

Onnistuneella rekrytoinnilla varmistettiin osaavan henkilöstön saaminen sivistystoimen kaikille vastuualueille. Talousarviossa pysyttiin melko täsmällisesti osaston toteumaprosentin ollessa 100,75 %. Hallinnon vastuualueella jäätiin alle, kate 83,32 %. Tilivuosi 2020 koko sivistysosastolla toteutui kuitenkin hienoisesti alijäämäisenä, ylitystä kertyi 34 000 euroa.

Sivistysosastolla on vuonna 2020 ollut edelleen käynnissä erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita, joiden avulla on pystytty toteuttamaan yhteistyötä ja kehittämistoimintaa. Kolmen maan yhteinen Erasmus+ -hanke hyvänä esimerkkinä. Koronavuosi aiheutti hanketoiminnassa kuitenkin sen, että kansainvälisyysmatkoja ei pystytty tekemään vaan toiminta oli etäyhteyksien varassa.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	157 818	60 000	263,03 %	107 899	49 919
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-206 502	-118 426	174,37 %	-69 255	-137 247
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-48 684	-58 426	83,32 %	38 644	-87 328
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

9.3. Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Vaalan lukio

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutus tarjoaa laaja-alaisen yleissivistyksen sekä valmiuden ylioppilastutkintoon perustuviin jatko-opintoihin. Lukiokoulutus tukee hyvän itsetunnon kehitystä, arvostaa työntekoa ja tavoitteellista oppimista turvallisessa oppimisympäristössä panostaen opetuksen laatuun. Viihtyisä, ihmisläheinen.

Vaalan lukio tarjoaa ammattitaitoista ja ajanmukaista opetusta.

Oulujärven kansalaisopisto

Kunnassa toimii kansalaisopisto, joka on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos ja joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien

kehittämiseksi. Koulutustehtävä: Oulujärven kansalaisopisto järjestää koulutusta, joka painottuu musiikkiin, kuvataiteisiin ja muotoiluun sekä kädentaitoihin.

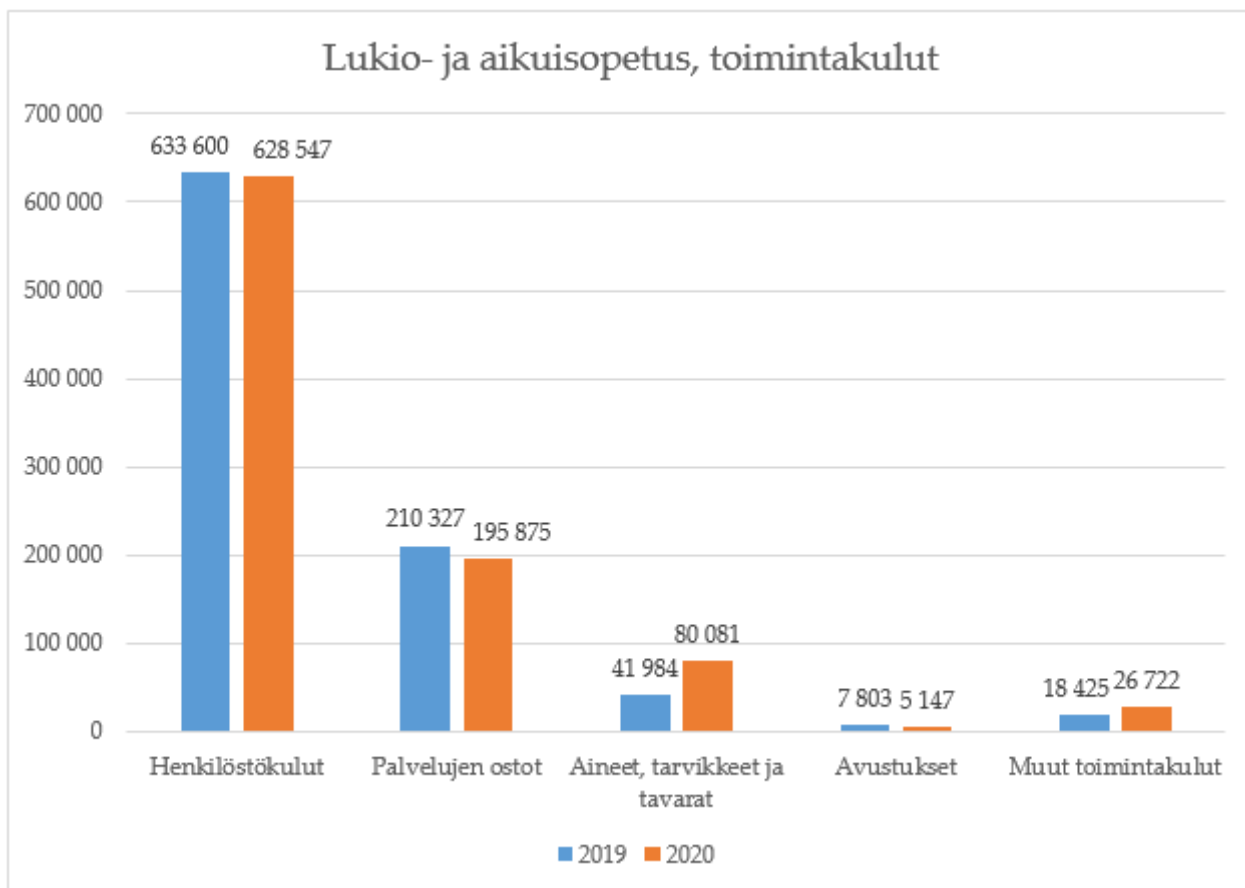
Kansalaisopistotoiminta tukee elinikäistä oppimista ja tarjoaa monipuolista harrastustoimintaa ja koulutusta omassa kunnassa.

Vastuualueen toimintakertomus

Lukion toimintavuotta leimasi perusopetuksen lailla koronan aiheuttamat poikkeusolot etäopetusjakosoineen. Kuitenkin hyvän varautumisen ansiosta jaksot saatiin vietyä läpi varsin hyvin. Pelättyjä vaikutuksia ylioppilaskirjoituksiin ei tullut. Juhlat tosin siirtyivät normaalilta paikaltaan syksyyn.

Lukion opiskelijaetuja parannettiin vuoden aikana vakinaistamalla muualta tulevien opiskelijoiden asuntoetu. Lukion etujen säilyminen ja kehittäminen on jatkossakin tärkeää, jotta oppilaitoksen houkuttelevuus säilyy. Lukion merkitys paikkakunnallemme on hyvin keskeinen myös perusopetuksen laajan ja laadukkaan opetuksen turvaamisessa.

Kansalaisopisto jatkoi toimintaansa pääsääntöisesti totutulla tavalla tarjoamalla kuntalaisille runsaasti erilaisia kursseja ja sitä kautta tärkeitä hyvinvointipalveluja. Kursseja jouduttiin koronaepidemian alkaessa kuitenkin perumaan ja osittain siirtämään etäkursseiksi. Osallistujamääriin tuli noin 35 % vähennys aikaisempaan verrattuna. Tämä näkyi luonnollisesti kansalaisopiston taloudessa, rahaa jäi käyttämättä, koska kaikki suunnitellut kurssit eivät toteutuneet.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	56 761	67 298	84,34 %	-11 732	68 492
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-936 371	-841 760	111,24 %	-24 232	-912 139
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-879 611	-774 462	113,58 %	-35 964	-843 647
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 684	-10 684	100,00 %	0	-10 684

9.2. Perusopetus

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

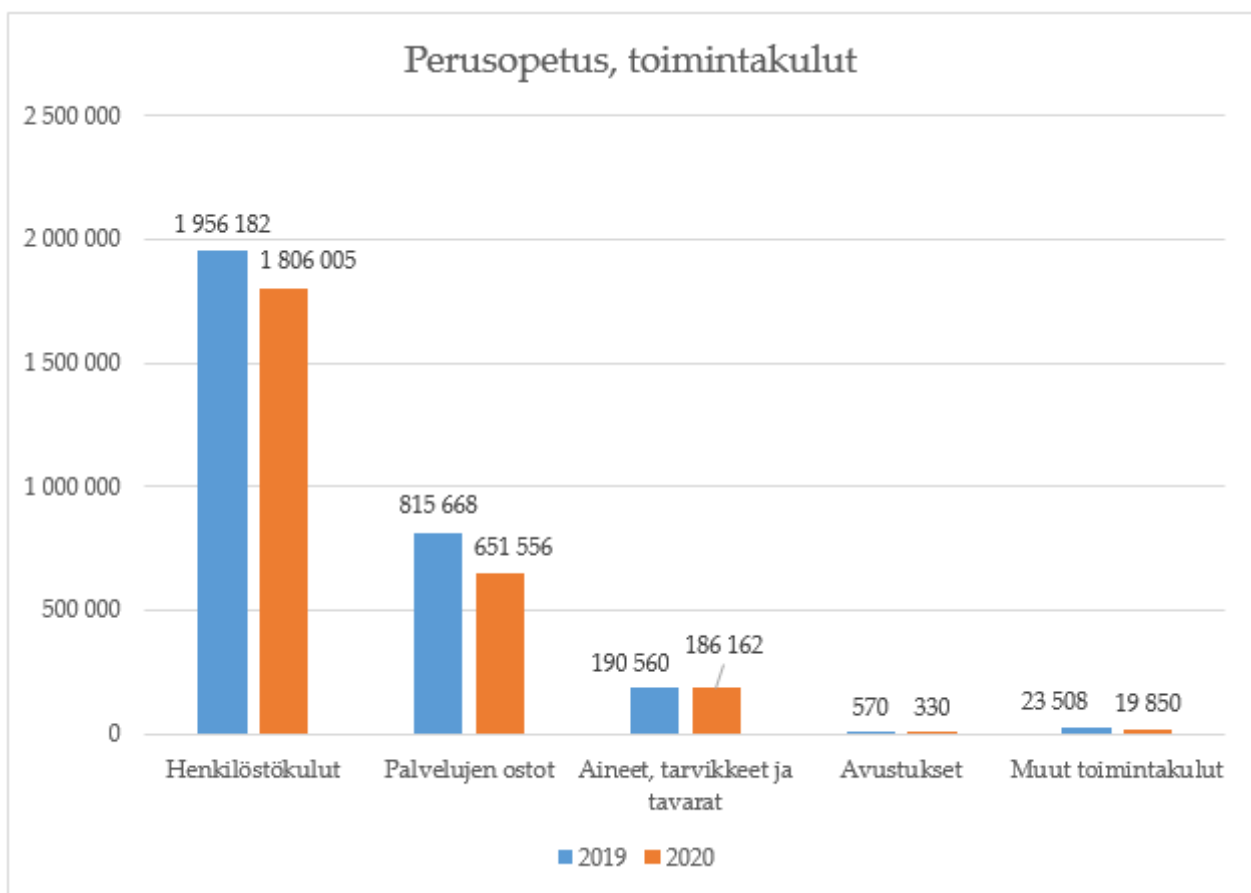
Vaalan yhtenäiskoulu

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen tarjoamalla laadukkaat varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut. Toiminta järjestetään nykyaikaisissa, monikäyttöisissä ja terveellisissä tiloissa, joissa tilojen käyttöaste on mahdollisimman korkea. Sivistyspalvelut lisää osaltaan kunnan elinvoimaisuutta yhteistyössä ns. kolmannen sektorin, kuten mm. paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lukiokoulutuksen säilyminen paikkakunnalla on elinvoimaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeää ja opiskelijoiden rekrytointiin panostetaan. Kansalaisopiston palvelut näkyvät arjessa keskeisenä hyvinvointia lisäävänä palveluna kuntalaisille.

Vastuualueen toimintakertomus

Vuosi 2020 oli ensimmäinen kokonainen kalenterivuosi, jolloin Vaalan kunnassa oli vain yksi peruskoulu. Tämä näkyi perusopetuksen edelliseen tilinpäätökseen nähden pienentyneenä budjettina sivistisosaston taloudessa. Perusopetuksen toteuma oli 100,86 %.

Toimintavuotta leimasivat erityisesti koronan aiheuttavat poikkeustoimet. Keväällä oli useamman viikon etäopetusjakso, jolloin lähes koko perusopetus toimi poikkeusoloissa. Tuolloin reagoitiin nopeasti ja parissa päivässä luotiin käytännöt etäopetuksen järjestämiseksi pedagogisesti hyvällä tavalla. Käyttöön otettiin mm. Googlen Classroom-ympäristö. Koulukeskuksella oleva varsin hyvä laitekanta tuli tarpeeseen. Syksyllä palkattiin resurssiopettaja hankkeen kautta saadulla valtionrahalla, mikä oli tarkoitettu Covid 19- epidemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Koronatoimet ja varautuminen vaikuttivat koko loppuvuoden toimintaan.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	121 404	143 500	84,60 %	18 191	103 213
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-2 663 904	-2 664 382	99,98 %	322 585	-2 986 488
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 542 500	-2 520 882	100,86 %	340 776	-2 883 276
Suunnitelman mukaiset poistot	-180 525	-179 382	100,64 %	887	-181 413

9.4. Varhaiskasvatus

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen vastuualueelle kuuluvat lainsäädännön edellyttämät päivähoidon palvelut, lasten kotihoidon tuki ja esiopetus. Päivähoitoa järjestetään päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkodissa tai perhepäivähoitona yksityiskodissa joko hoitajan tai lasten kotona. Esiopetus järjestetään päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Päivähoito	2016	2017	2018	2019	2020
Lapsia päivähoidossa 31.12.	76	84	78	88	91
Läsnäolopäivät yht.	10 504	11 449	11 203	12 521	11 640
Päiväkoti	6 742	7 772	7 943	9 036	9 548
Ryhmäpp.hoito	1 302	1 332	1 395	1 807	867
Perhepäivähoito	2 460	2 345	1 865	1 678	1 225
Esiopetus					
Lapsia	21	25	20	24	22
Läsnäolopäivät	3 393	3 902	3314	3 319	2 848
Lasten kotihoidontuki					
Lasten kotihoidontukea saavien lasten määrä keskimäärin /kk	32	39	31	21	20

Vastuualueen toimintakertomus

Varhaiskasvatus muuttui maksuttomaksi 1.1.2020 alkaen. Ryhmäperhepäiväkoti Tuulentupa lakkautettiin 1.8.2020 ja toiminta keskitettiin päiväkotiin. Tuulentuvan henkilöstö siirtyi päiväkotiin. Päiväkoti aloitti toimintansa neliryhmäisenä 1.8.2020.

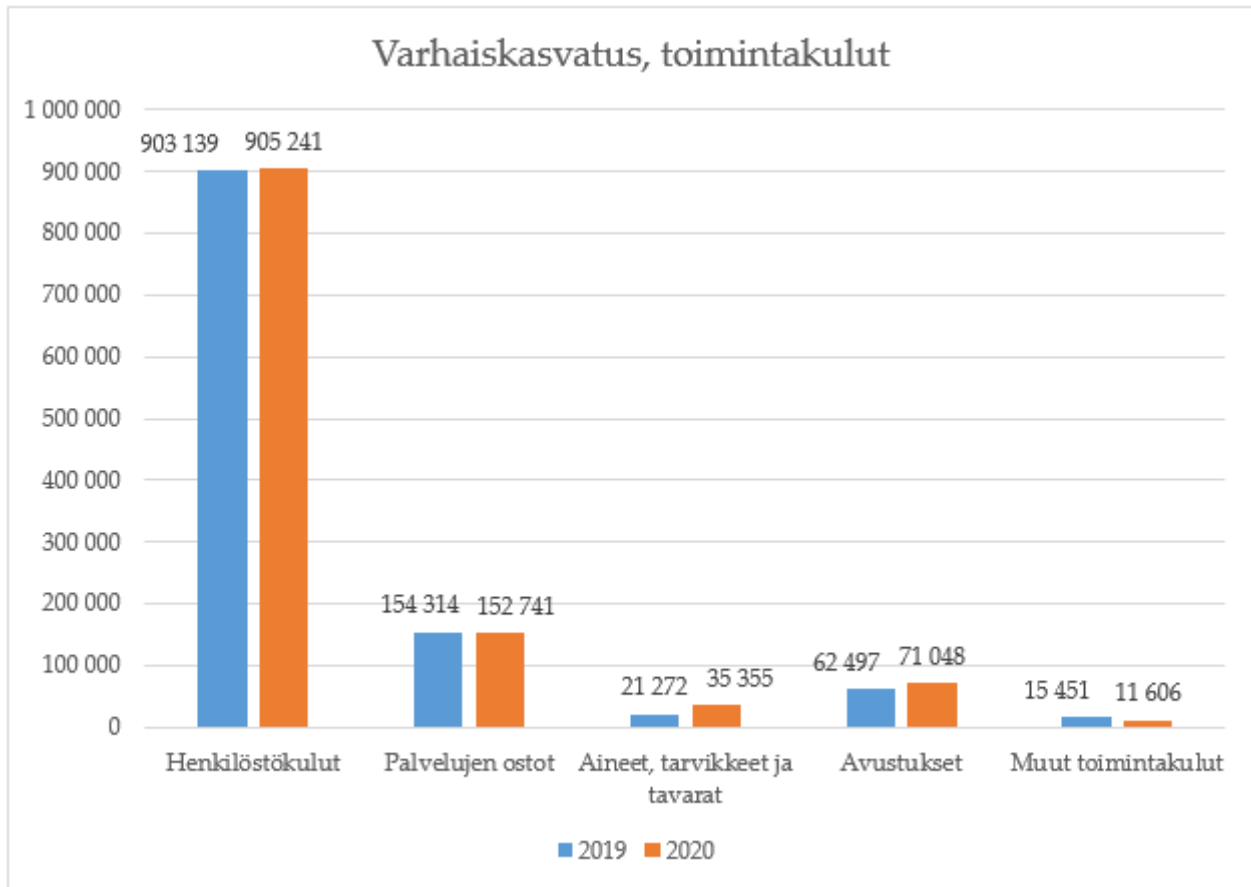
Henkilöstön ja lasten välinen suhdeluku pieneni yli 3-vuotiaiden lasten osalta 1:7 varhaiskasvatuslain muutoksen myötä 1.8.2020 alkaen. Henkilöstömitoituksen muutos, lasten hoitopäivien pidentyminen ja vuorohoidon tarpeen kysyntä sai aikaan haastetta henkilöstön riittävydessä ja työvuorosunnittelussa. Lisäksi sijaistarve oli jatkuvaa. Määräaikaista kasvatushenkilöstöä jouduttiin palkkaamaan. Covid -19 tuella saatiin palkattua syksyksi kaksi päiväkotiapulaista.

Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien määrä väheni eläköitymisen myötä syksyllä kahteen.

Keväällä alkaneen Korona-pandemian aiheuttamista rajoituksista huolimatta varhaiskasvatuksen toimintaa pyrittiin jatkamaan mahdollisimman normaalisti. Keväällä pandemiarajoitusten alkaessa

osa esiopetukseen osallistuvista lapsista jäi kotiin ja heihin pidettiin yhteyttä etämahdollisuuksia hyödyntäen.

Syksyllä aloitettiin varhaiskasvatus Wilman käyttöönotto.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	13 983	120	11 652,38 %	-46 554	60 537
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 175 990	-1 244 843	94,47 %	-19 317	-1 156 673
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 162 007	-1 244 723	93,35 %	-65 871	-1 096 136
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 632	-56 306	77,49 %	9 505	-53 137

10. TEKNINEN OSASTO

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Teknisen osaston vastuualueeseen vuonna 2020 kuuluivat tekninen toimi, viranomaispalvelut, rakentaminen ja kunnossapito, asuntopalvelut, työllistäminen sekä ravitsemis- ja siivouspalvelut. Osastosta vastaa tekninen johtaja. Lautakunnan alainen tekninen toimisto suorittaa rakentamis- ja kunnossapitotehtävien lisäksi kunnan rakennuttamisen ja kunnan rakennusten ja kunnallistekniikan suunnittelua sekä tuotetuista palveluista perittävien korvausten ja maksujen valmistelua ja laskutusta.

Elinvoimalautakunta vastaa kaavoituksesta, rakennus- ja ympäristövalvonnasta, pelastustoimen ostopalvelusta, kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, kunnan ja asuntotoimen hallinnassa olevista kiinteistöistä, kunnan omistamista maa- ja metsätiloista sekä kunnan tuottamista tukipalveluista, kuten ravitsemis-, siivous- ja kiinteistöhuoltopalveluista. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asumisympäristö sekä tuottaa muille hallintokunnille niiden toiminnassaan tarvitsemat ympäristön- ja kiinteistöhoito- ja muut toimialaan kuuluvat tukipalvelut.

Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asumisympäristö sekä tuottaa muille hallintokunnille ja yhteistyötahoille niiden toiminnassaan tarvitsemat kiinteistöhoito- ja ympäristöhoito- sekä siivous- ja ravitsemispalvelut.

Osaston toimintakertomus

Teknisen johtajan katsaus

Tilivuosi 2020 onnistui toiminnan tavoitteissa tyydyttävästi, mutta talouden osalta heikosti.

Toimintatuotoissa tavoite alittui 11,5 %. Toimintakulut ylittyivät 10,1 %. Taloudessa merkittävin syy poikkeamaan kulujen kasvussa oli rakentamiseen ja kunnossapidon talousarviossa lisänä tullut Vaalan Juustola Oy:lle kiinteistön myynti ja sen noin 663 000 euron myyntitappion kirjaus. Toimintakulut ylittyi yhteensä 437 000 euroa. Toimintatuotoissa tulosta heikensi merkittävimmin asuntopalveluiden odotettua heikompi tuotto kiinteistöhuollon ja asuntojen vuokratuoton osalta 142 000 euroa. Toimintatuotot jäivät tavoitteesta yhteensä 325 000 euroa.

Toimintavuoden aikana tapahtui uuden hyvinvointikeskuksen hankesuunnittelu, pelastuslaitoksen vaihtovalmistelu Kainuun Pelastuslaitoksesta Oulu-Koillismaan Pelastuslaitokseen, kiinteistöstrategian toimeenpano kunnan kiinteistöjen osalle, maankäytön kuntayhteistyön käynnistäminen Utajärven ja Muhoksen kanssa, ruokahuollon kuntayhteistyön käynnistämisen valmistelu Utajärven ja Muhoksen kanssa, johon liittyi yhteisen ateriapalvelupäällikön viran perustaminen. Rakennustarkastajan viran jakaminen Utajärven kanssa päättyi vuoden loppuun. Rakennuslupahakemusten määrä kasvoi merkittävästi sisältäen Turkkiselän tuulivoimapuiston rakennuslupien käsittelyn, käynnistettiin uuden kevyenliikenteenväylän suunnittelu tulevan Vaalan vankilan ja Vaalankurkun asemakaava-alueen tarpeisiin. Metsätaloudessa painotettiin hoitotoimenpiteitä metsän uudistuksille ja kasvatuksessa. Ympäristön hoidossa viheralueiden lisäksi suoritettiin puistomaisia hoitotoimia asemakaava-alueilla. Maanrakennuksessa kunnossapidon lisäksi suoritettiin mm. Tyrskytörmän kaavatien runkorakentaminen. Oulunkaaren ympäristöpalvelut suoritti ostopalveluna kunnallisen ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut. Covid-19 pandemian varautumis- ja valmiustyö varjosti toimintaa

maaliskuusta lähtien.

Matti Kaikkonen

Tekninen johtaja

TOIMENPIDE 2020: JÄRJESTETÄÄN OSALLISTAMISMAHDOLLISUUKSIA	
Valtuustokauden kärkihanke: Asiakkaat mukana suunnittelemassa palveluja	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Hyvinvointikysely uusitaan 2020, kyselyn tulokset, hyvinvointikertomus	Vastuualuejohtajat
2020 asiakkaiden suunnittelut palveluille siirtyi seuraavalle vuodelle mm. yhdistystiloissa Säräisniemen koulun, maankäytön yksikössä Ahmalan ja Uiton alueen kehittämisessä. Vapaa-ajan asukkaita kuultiin kokouksissa ja osallistettiin mm. osoitejärjestelmän osalta osoitejärjestelmän rakentaminen alkoi, joskin yli 1500 osoitteen kirjaamisessa osa siirtyy seuraaville vuosille	

TOIMENPIDE 2020: PALVELUPROSESSIT KÄYDÄÄN LÄPI, KUVATAAN JA TEHDÄÄN JOUHEVIKSI	
Valtuustokauden kärkihanke: Digitalisaation ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksien hyödyntäminen. Palveluprosessit käydään läpi, kuvataan ja tehdään jouheviksi	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Toteutettu muutos	Tekniset palvelut, johtoryhmä
Sähköinen rakennuslupajärjestelmä otettiin käyttöön. Digitalisaatiossa palveluprosessien tarvekartoitus ja toteutus jatkuu seuraavalle vuodelle.	

TOIMENPIDE 2020: REAGOINNIT HANKEMAHDOLLISUUKSIIN	
Valtuustokauden kärkihanke: EU-hankerahoitusta hyödynnetään tehokkaasti	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Saadut hankerahoituksen ja niiden tulokset	Elinkeinopalvelut
Hankemahdollisuudessa toteutettiin Oumo-hanke Vaalankurkun venevalkaman suunnittelun osalta, Kiloniemen kalasataman hanke toteutettiin suunnitellusti.	

TOIMENPIDE 2020: TEHDÄÄN MM. RUOKAPALVELUIDEN SELVITYSTYÖ MUHOKSEN JA UTAJÄRVEN KUNNAN KANSSA.

Valtuustokauden kärkihanke: Vaalan kunnan elintarvikkeiden hankinnoissa lähiruuan osuus pysyy samana tai kasvaa.
 Hankintaosaamisen parantaminen yrityksissä ja kunnassa ja Clouidia-järjestelmä on tehokkaassa käytössä

Arviointimittarit	Vastuutaho
Onnistuneet hankinnat, lähiruokahankintojen määrä.	Ruokapalvelut, Hallintojohta- ja/hankintavastaava
Ruokapalveluiden selvitystyö valmistui ja astuu voimaan tammikuussa 2021. Yhteinen ateriapalvelupäällikkö aloittaa Vaalassa samaan aikaan 18 % kustannusosuudella.	

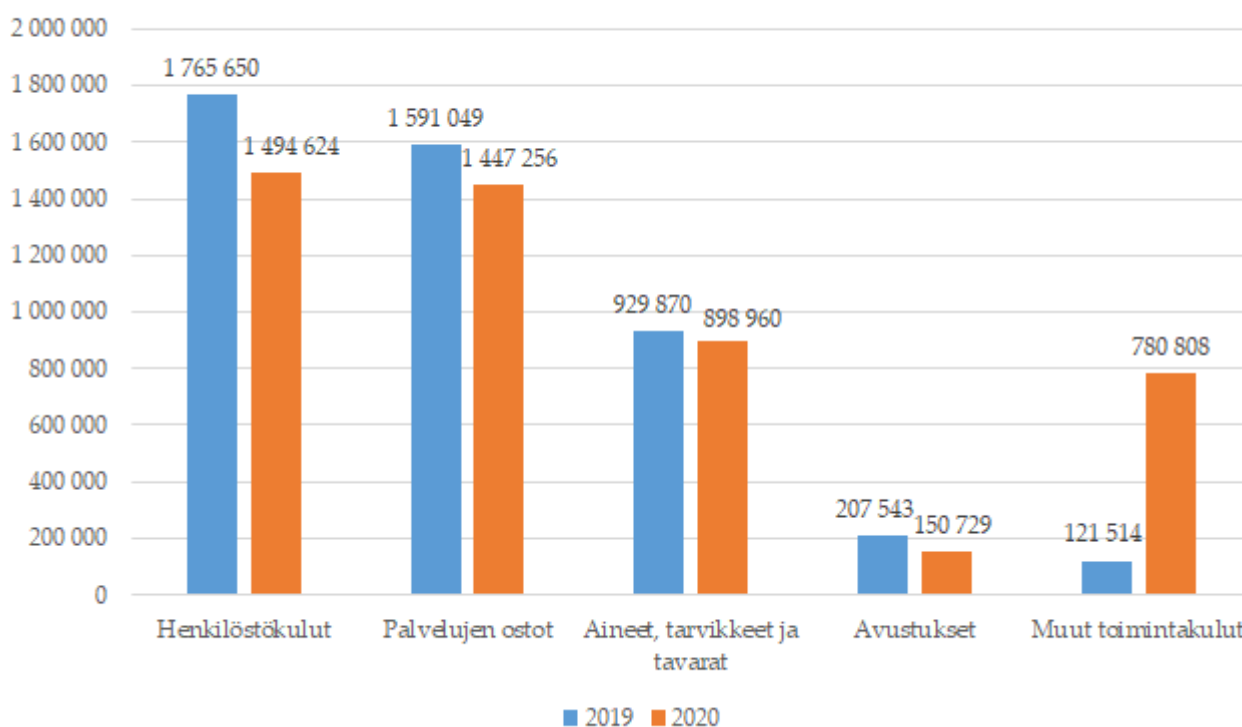
TOIMENPIDE 2020: SISÄILMASERVITYKSET. TYÖERGONOMIATARKASTELU. UUDISRAKENTAMINEN.

Valtuustokauden kärkihanke: Vaalan taajaman julkisivu on viihtyisä. Koulurakennukset ovat hyvässä ja terveellisessä kunnossa. Retkeilyreitistö palvelee vapaa-aikaa ja matkailua.

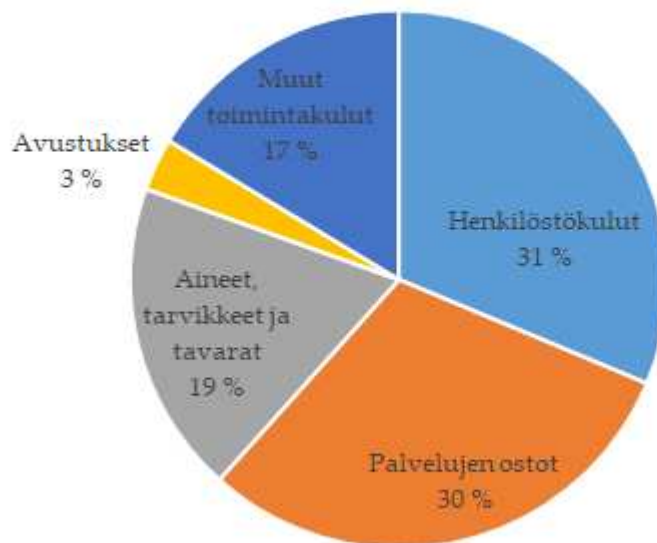
Arviointimittarit	Vastuutaho
Hyvinvointikysely uusitaan 2020, kyselyn tulokset, hyvinvointikertomus	Tekniset palvelut, sisäilmajohtoryhmä
Työhyvinvointikyselyn tulokset, sairaspöissaolojen kehittyminen, riskikartoituksen tulokset.	

Sisäilmaselvityksiä jatkettiin vuoden aikana ja on jatkuva prosessi toistaiseksi. Työergonomiatarkastelun osalta hankittiin uudet työpöydät ja tuolit työntekijöille. Koulukeskuksen terveellisyyttä parannettiin ja seurantatutkimuksia jatkettiin. Retkeilyreitistössä pääpaino oli kunnostussuunnittelussa seuraavalle vuodelle.

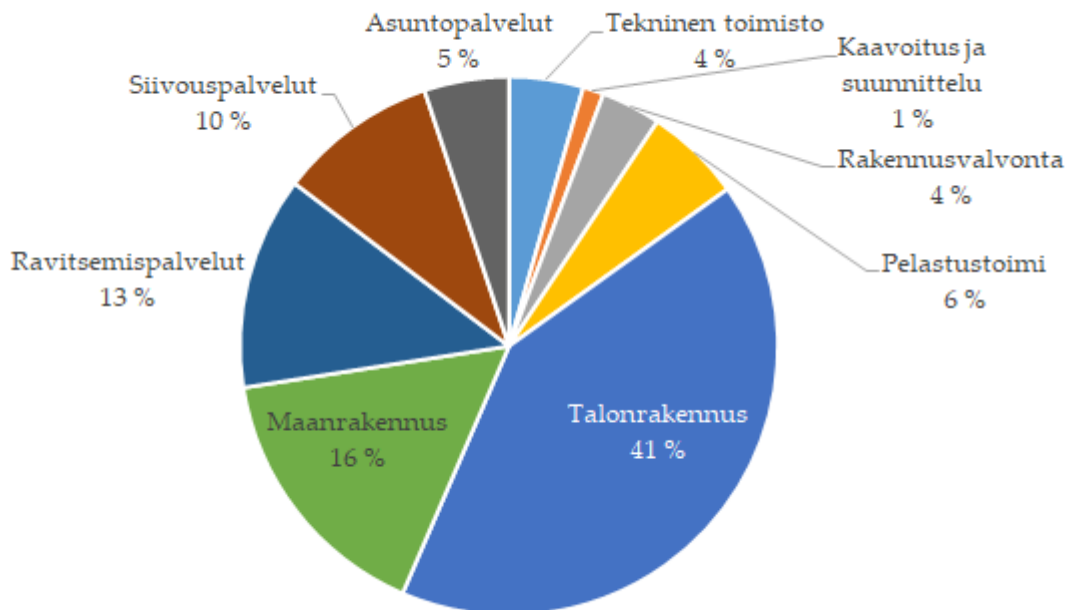
Tekninen osasto, kulujakauma

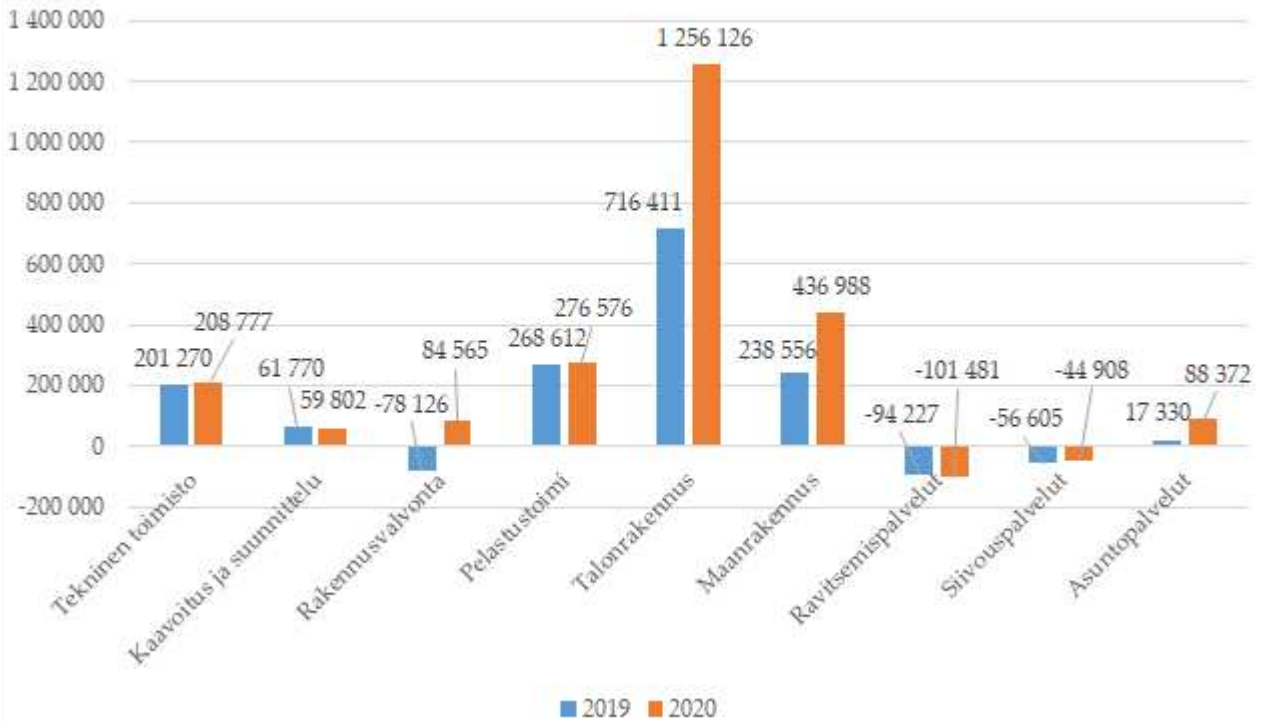
Tekninen osasto, kulujen jakautuminen

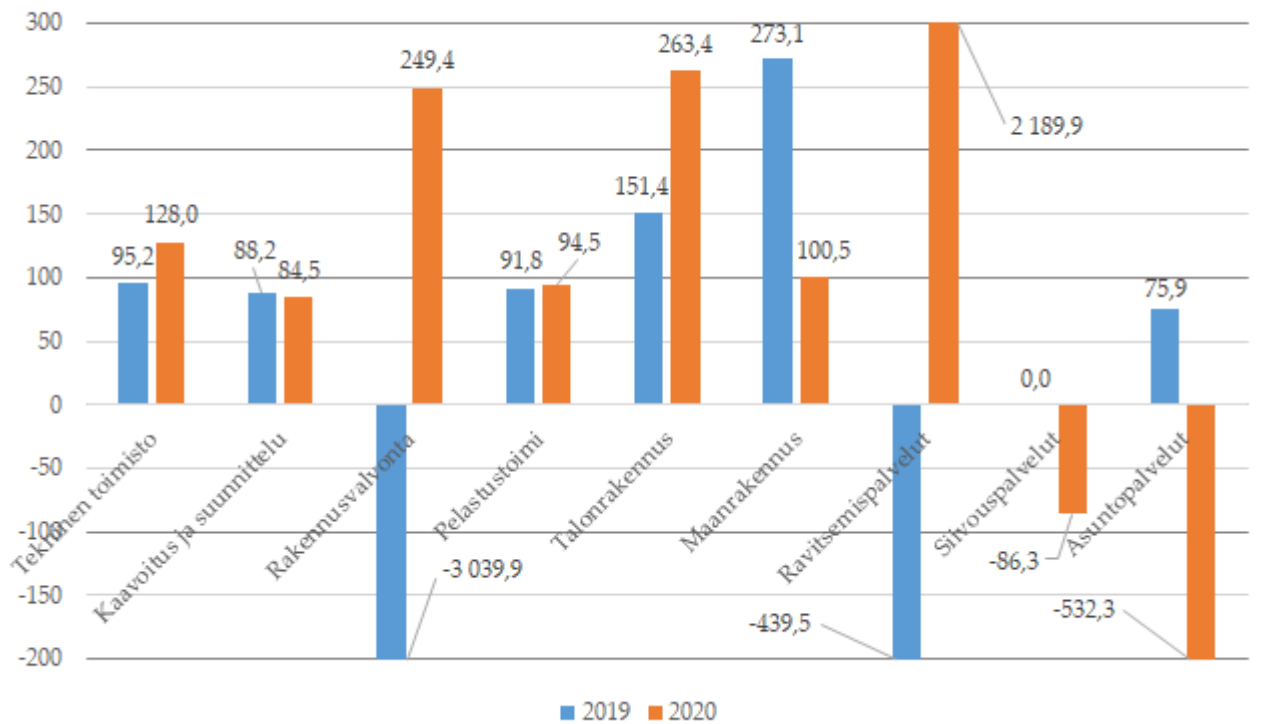
Tekninen osasto, kulujakauma vastuualueittain

Tekninen osasto, toteuma (toimintakate)

Tekninen osasto, toteumaprosentti (%)

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	2 497 552	2 822 617	88,48 %	-732 049	3 229 601
Myyntituotot	1 670 765	1 965 975	84,98 %	-385 694	2 056 459
Maksutuotot	76 134	110 872	68,67 %	-112 984	189 117
Tuet ja avustukset	0	0	0,00 %	-85 920	85 920
Muut toimintatuotot	750 653	745 770	100,65 %	-147 451	898 104
TOIMINTAKULUT	-4 772 377	-4 335 763	110,07 %	-156 751	-4 615 625
Henkilöstökulut	-1 494 624	-1 742 037	85,80 %	271 026	-1 765 650
Palvelujen ostot	-1 447 256	-1 394 830	103,76 %	143 792	-1 591 049
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-898 960	-987 198	91,06 %	30 910	-929 870
Avustukset	-150 729	-150 000	100,49 %	56 814	-207 543
Muut toimintakulut	-780 808	-61 698	1 265,53 %	-659 294	-121 514
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 264 819	-1 503 145	150,67 %	-885 112	-1 379 707

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
Tekninen toimisto					
TOIMINTATUOTOT	4 162	22 520	18,48 %	-1 518	5 679
TOIMINTAKULUT	-212 939	-185 604	114,73 %	-5 989	-206 950
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-208 777	-163 084	128,02 %	-7 507	-201 270
Viranomaispalvelut					
TOIMINTATUOTOT	87 031	105 072	82,83 %	-105 000	192 031
TOIMINTAKULUT	-507 975	-502 474	101,09 %	-63 687	-444 288
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-420 944	-397 402	105,92 %	-168 687	-252 256
Ravitsemis- ja siivouspalvelut					
TOIMINTATUOTOT	1 214 174	1 318 540	92,08 %	-60 288	1 274 462
TOIMINTAKULUT	-1 067 786	-1 365 916	78,17 %	55 844	-1 123 630
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	146 388	-47 375	-309,00 %	-4 444	150 832
Rakentaminen ja kunnossapito					
TOIMINTATUOTOT	1 037 311	1 079 635	96,08 %	-397 710	1 435 021
TOIMINTAKULUT	-2 740 431	-2 001 521	136,92 %	-344 125	-2 396 306
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 693 114	-911 886	185,67 %	-738 147	-954 967
Asuntopalvelut					
TOIMINTATUOTOT	154 874	296 850	52,17 %	-99 088	253 962
TOIMINTAKULUT	-243 246	-280 248	86,80 %	28 046	-271 292
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-88 372	16 602	-532,31 %	-71 042	-17 330
Työllistäminen					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	-68 444	68 444
TOIMINTAKULUT	0	0	0,00 %	173 160	-173 160
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0,00 %	104 715	-104 715

10.1. Hallinto

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

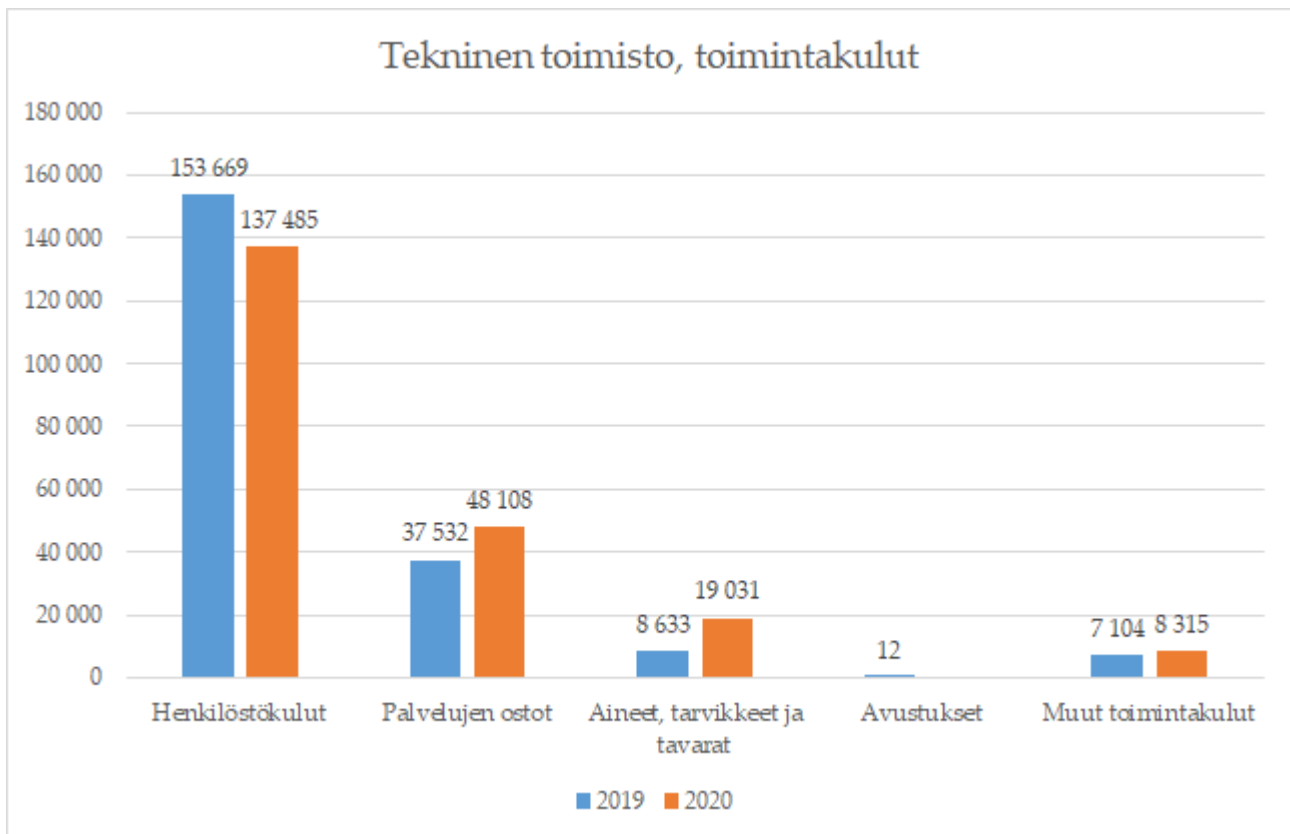
ELINVOIMALAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	3.258.300	3.258.300	3.229.601	28.699	99,1
Valmistus omaan käyttöön	10.000	10.000	6.318	3.682	63,2
Toimintamenot	-4.528.900	-4.528.900	-4.615.625	86.725	101,9
Toimintakate	-1.260.600	-1.260.600	-1.379.388	119.107	109,4
Suunnitelmapoistot	-655.792	-655.792	-963.953	298.161	144,8

Ympäristölautakunta / elinvoimalautakunta hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	26.020	26.020	5.679	20.341	21,8
Toimintamenot	-237.350	-237.350	-206.950	-30.400	87,2
Toimintakate	-211.330	-211.330	-201.207	-10.060	95,2
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0

ELINVOIMALAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	3.258.300	3.258.300	3.229.601	28.699	99,1
Valmistus omaan käyttöön	10.000	10.000	6.318	3.682	63,2
Toimintamenot	-4.528.900	-4.528.900	-4.615.625	86.725	101,9
Toimintakate	-1.260.600	-1.260.600	-1.379.388	119.107	109,4
Suunnitelmapoistot	-655.792	-655.792	-963.953	298.161	144,8

Ympäristölautakunta / elinvoimalautakunta hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	26.020	26.020	5.679	20.341	21,8
Toimintamenot	-237.350	-237.350	-206.950	-30.400	87,2
Toimintakate	-211.330	-211.330	-201.207	-10.060	95,2
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0

Vastualueen toimintakertomus

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	4 162	22 520	18,48 %	-1 518	5 679
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-212 939	-185 604	114,73 %	-5 989	-206 950
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-208 777	-163 084	128,02 %	-7 507	-201 270
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

10.2. Viranomaispalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kunnalla tulee olla käytettävissään tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus.

Kuntien rakennusvalvontaviranomaiset huolehtivat rakentamista koskevien lupien käsittelystä ja rakennustyön aikaisesta valvonnasta. Lisäksi he huolehtivat rakennetun ympäristön valvonnasta. Kunnassa toimii ympäristönsuojeluviranomainen, joko kunnan omana toimielimenä tai kuntalain mukaisena kuntien yhteistoimintana. Yleisimmin toimielimenä toimii ympäristölautakunta, jonka tehtäviin kuuluu monissa laeissa määriteltyjen ympäristönsuojelun viranomaistehtävien lisäksi ympäristönsuojelun yleinen edistäminen.

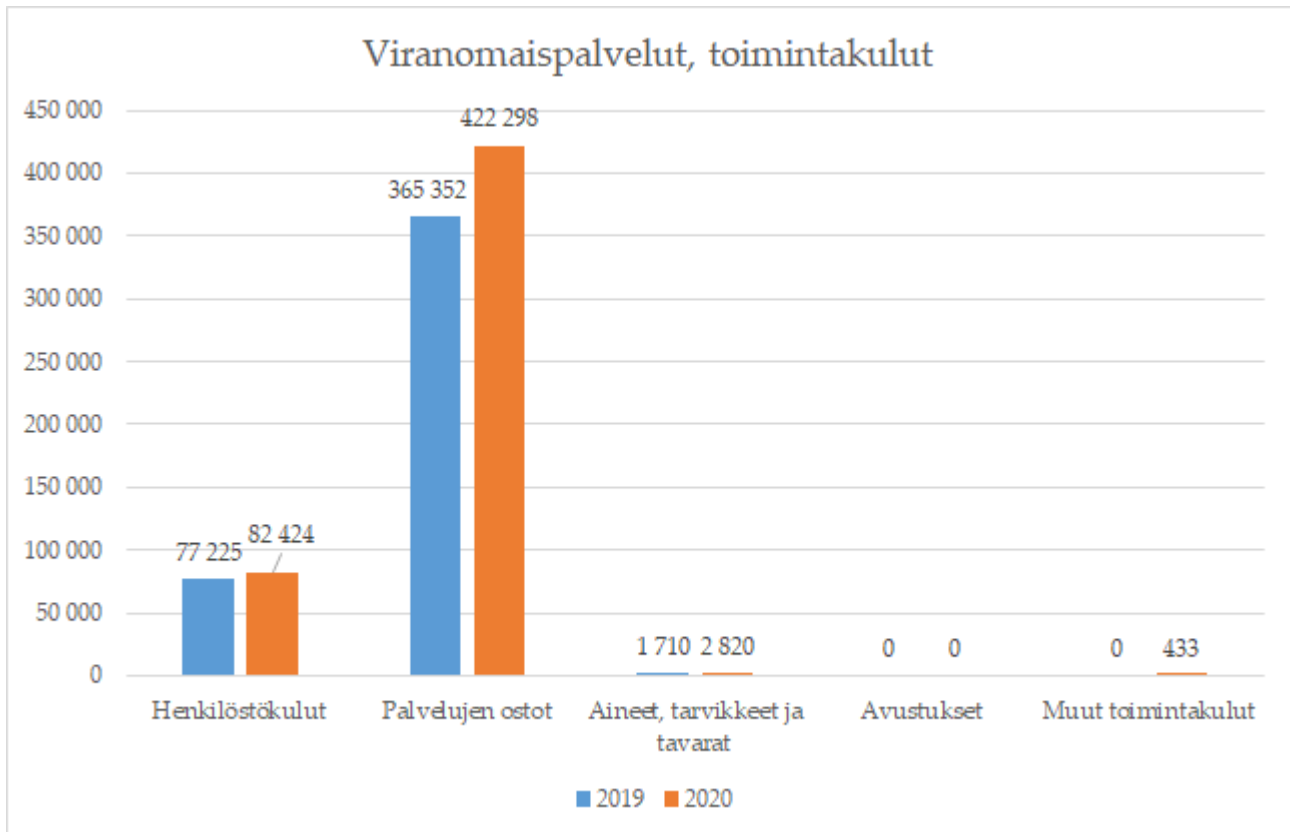
Vastuualueen toimintakertomus

Oulujokilaakson maankäytön ja elinympäristön suunnitteluyksikkö aloitti alkusyksystä kahden henkilön voimin Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien alueella. Uusi kaavoituskatsausmalli otettiin käyttöön.

Kaavoituksessa asemakaavojen osalta valmistui uuden vankilan kaava, joka sijoittuu keskustaajaman pohjoispuolelle. Muita asemakaavakäsittelyitä oli uuden hyvinvointikeskuksen rakentamisen mahdollistava korttelialue 67 ja maanläjitysalue 45. Alustavia selvityksiä tarkasteltiin Uiton alueen, Vaarakaarrontie/22-tien välinen alue ja Vaalanlammen alueiden kehittämiseksi.

Yleiskaavoissa Oulujärven rantaosayleiskaavojen käsittelyssä Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien maankäytön yhteistyö kaava-arkkitehtitoiminnassa käynnistyi kahden henkilön voimin alkusyksystä. olivat Jaalangan rantaosayleiskaava ja Kankarin rantaosayleiskaava. Oulujärven länsirannan rantaosayleiskaavan käynnistäminen hyväksyttiin kaksiosaisena. Tuulivoimayleiskaavoissa Vaalan tuulivoimayleiskaava ja Naulakankaan tuulivoimaosayleiskaava olivat valituskäsittelyssä. Turkkiselkä, Kaunistonkangas ja Painuankanava tuulivoimaosayleiskaava olivat kaavan eri vaiheissa kunnassa.

Osallistuttiin mm. Metsähallituksen järjestämiin tilaisuuksiin Oulujärven retkeilyalueen matkailu- ja maankäytön yleissuunnitelman laatimiseen.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	87 031	105 072	82,83 %	-105 000	192 031
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-507 975	-502 474	101,09 %	-63 687	-444 288
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-420 944	-397 402	105,92 %	-168 687	-252 256
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 501	-26 240	93,37 %	1 739	-26 240

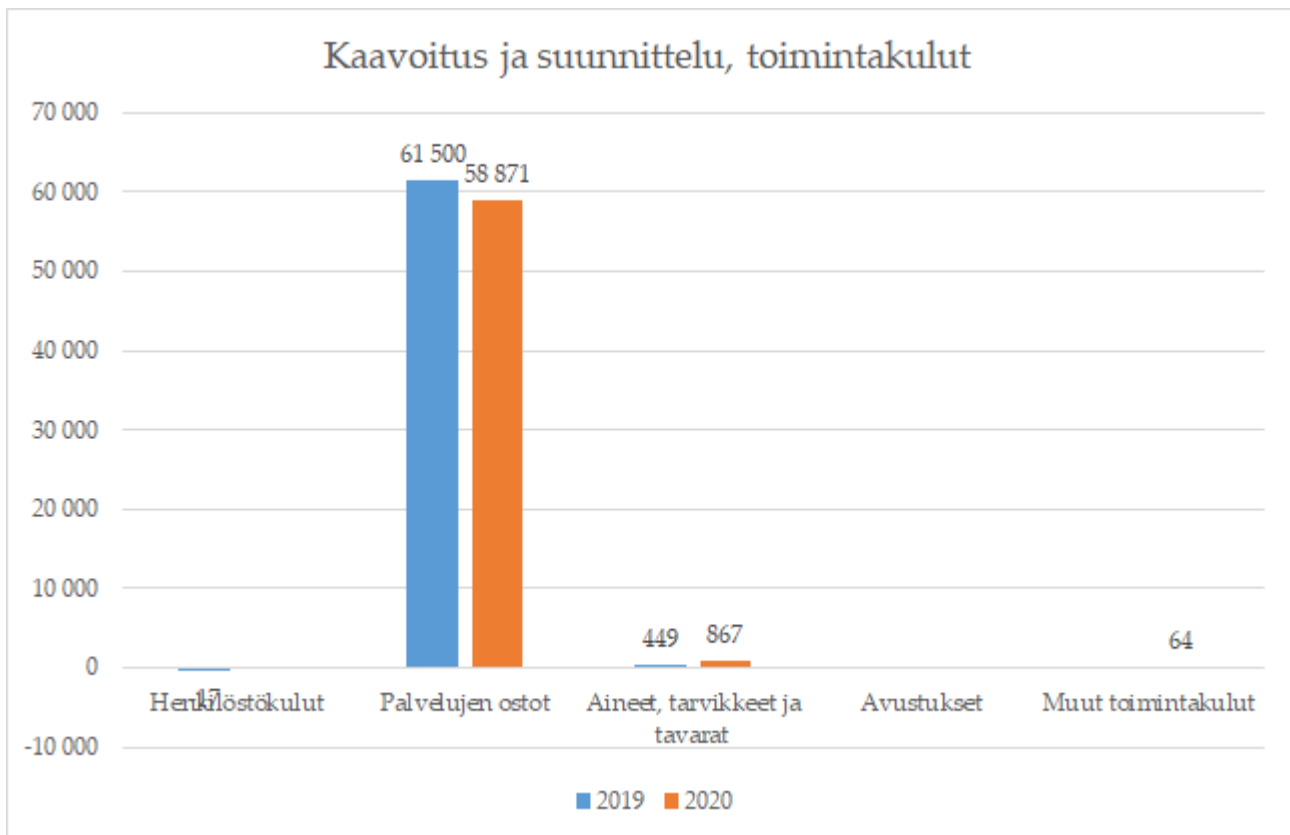
Kaavoitus ja suunnittelu

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kunnalla tulee olla käytettävissään tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus. Maankäytön suunnittelu luo edellytyksiä hyvälle asuin ympäristölle. Onnistuneet ratkaisut kaavoituksessa, toimiva ja eheä yhdyskuntarakenne sekä sujuvat liikennejärjestelyt luovat hyvinvointia ja elinvoimaa. Hyvä suunnittelu edistää kestävästä kehitystä. Maankäytön suunnittelun yleinen ohjaus perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat suunnittelua maakunnissa ja kunnissa. Valtakunnallisten tavoitteiden lisäksi maankäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Maankäyttöön vaikutetaan myös esimerkiksi erilaisilla seutu- ja kuntastrategioilla, kunnan maapolitiikalla ja rakennusjärjestyksellä.

Vastuualueen toimintakertomus

Oulujokilaakson maankäytön ja elinympäristön suunnitteluyksikkö aloitti alkusyksystä kahden henkilön voimin Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien alueella. Uusi kaavoituskatsausmalli otettiin käyttöön. Kaavoituksessa asemakaavojen osalta valmistui uuden vankilan kaava, joka sijoittuu keskustaajaman pohjoispuolelle. Muita asemakaavakäsittelyitä oli uuden hyvinvointikeskuksen rakentamisen mahdollistava korttelialue 67 ja maanläjitysalue 45. Alustavia selvityksiä tarkasteltiin Uiton alueen, Vaarakaarrontie/22-tien välinen alue ja Vaalanlammen alueiden kehittämiseksi. Yleiskaavoissa Oulujärven rantaosayleiskaavojen käsittelyssä olivat Jaalangan rantaosayleiskaava ja Kankarin rantaosayleiskaava. Oulujärven länsirannan rantaosayleiskaavan käynnistäminen hyväksyttiin kaksiosaisena. Tuulivoimayleiskaavoissa Vaalan tuulivoimayleiskaava ja Naulakankaan tuulivoimaosayleiskaava olivat valituskäsittelyssä. Turkkiselkä, Kaunistonkangas ja Painuankanava tuulivoimaosayleiskaava-va olivat kaavan eri vaiheissa kunnassa. Osallistuttiin mm. Metsähallituksen järjestämiin tilaisuuksiin Oulujärven retkeilyalueen matkailu- ja maankäytön yleissuunnitelman laatimiseen.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	0	2 000	0,00 %	-161	161
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-59 802	-72 750	82,20 %	2 129	-61 932
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-59 802	-70 750	84,53 %	1 968	-61 770
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 855	-11 594	85,00 %	1 739	-11 594

Rakennusvalvonta

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

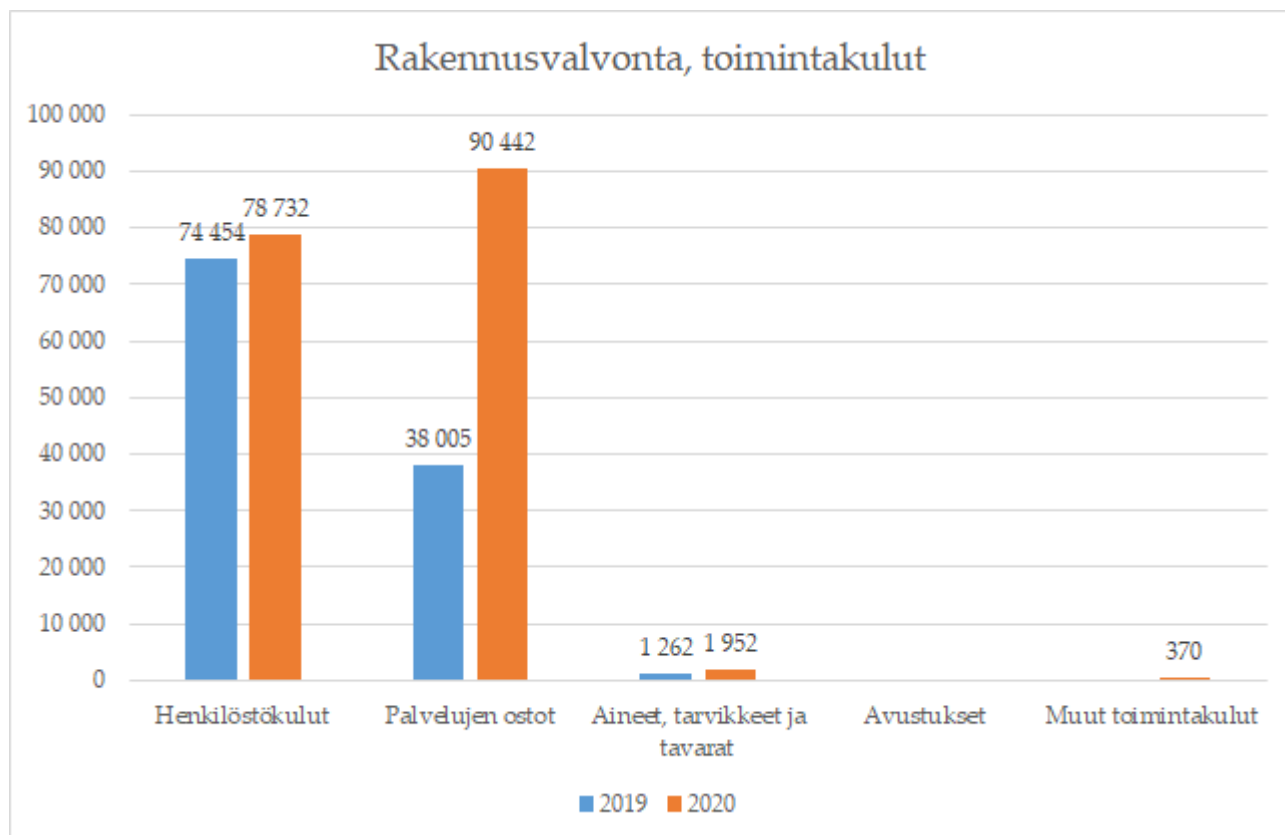
Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Toiminta-ajatus	Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa rakentamisen tapahtumista lakien mukaisesti ja valvoa kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonnan toiminta-ajatus rakentuu pitkälti rakennuslain asettamien tavoitteiden varaan eli olla myötävaikuttamassa siihen, että rakentaminen täyttää yleisesti hyväksytyt normit terveellisyyden, turvallisuuden ja teknisen laadun suhteen ja että rakennettu ympäristö muodostuu turvalliseksi, toimivaksi ja virikkeelliseksi ja esteettisesti tyydyttäväksi.			
Kriittiset menestystekijät	Tavoitteet 2020	Arviointikriteerit / mittarit	Budjetin 2020 toimenpiteet	Arvio tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta
Rakentamisen lainmukaisuus	Valvoa, että rakentaminen täyttää sille laissa ja säännöksissä asetetut vaatimukset	Valitusten ja rakentamiskehotusten määrä		Rakentaminen on toteutunut annettujen lakien ja säännösten puitteissa.
Rakennusluvut saadaan käsiteltyä kohtuullisessa ajassa	Rakennuslupien joustava ja nopea käsittely	Päätöspäivämäärät	Luvat myönnetään pääosin viranhaltijapäätöksin.	Rakennusluvut on käsitelty 2-4 kertaa kuukaudessa.
Rakentamisen laadun parantaminen	Neuvoa ja opastaa rakentajia rakentamiseen liittyvissä asioissa.			Ennakkoneuvonnassa rajoitetut resurssit, RH-tietokannan päivitys

Vastuualueen toimintakertomus

Rakennustarkastajan viran jakaminen Utajärven kanssa päättyi vuoden loppuun. Rakennuslupahakemusten määrä kasvoi merkittävästi ja käsittelyssä oli yli 200 Vaalassa ja noin 70 kappaletta Utajärvellä. Merkittävin rakennuslupakäsittely oli Turkkiselän tuulivoimapuiston 42 voimalan rakennuslupaa. Rakennustarkastajan virka hoidettiin virassijaisuudella koko vuosi. Kiinteistörekisterijärjestelmässä suoritettiin virheiden korjauksia 84 kiinteistön osalta, jossa rekisteriin kirjautui noin 4000 m² verran rakennuskantaa. Maanmittauslaitos tarkisti Vaalan

osoitejärjestelmää, jossa puutteeksi kirjattiin yli 1500 osoitemerkinä. Osoitejärjestelmää päivitettiin projektityöntekijän ja rakennustarkastajan toimesta. Osoitepuutteet on pääosin vapaa-ajan kiinteistöjä, joihin tavoitetila on nimetä osoitteet.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	86 930	103 072	84,34 %	-104 917	191 847
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-171 495	-136 984	125,19 %	-57 774	-113 721
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-84 565	-33 912	249,37 %	-162 691	78 126
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

Pelastustoimi

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla (alueen pelastustoimi) siten kuin Pelastuslaissa 379/2011 säädetään.

Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä. Sopimuksen hyväksymiseen ja muuttamiseen sovelletaan, mitä kuntalain 57 §:n 1 momentissa säädetään kuntayhtymän perussopimuksen muuttamisesta. Sopimukseen sovelletaan muuten, mitä kuntien yhteistoiminnasta säädetään kuntalaissa (10.4.2015/415).

Alueen pelastustoimi vastaa pelastustoimen palvelutasosta ja pelastuslaitoksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä muista tässä laissa sille säädettyistä tehtävistä.

Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:

- 1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;
- 2) pelastustoimen valvontatehtävistä;
- 3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;
- 4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

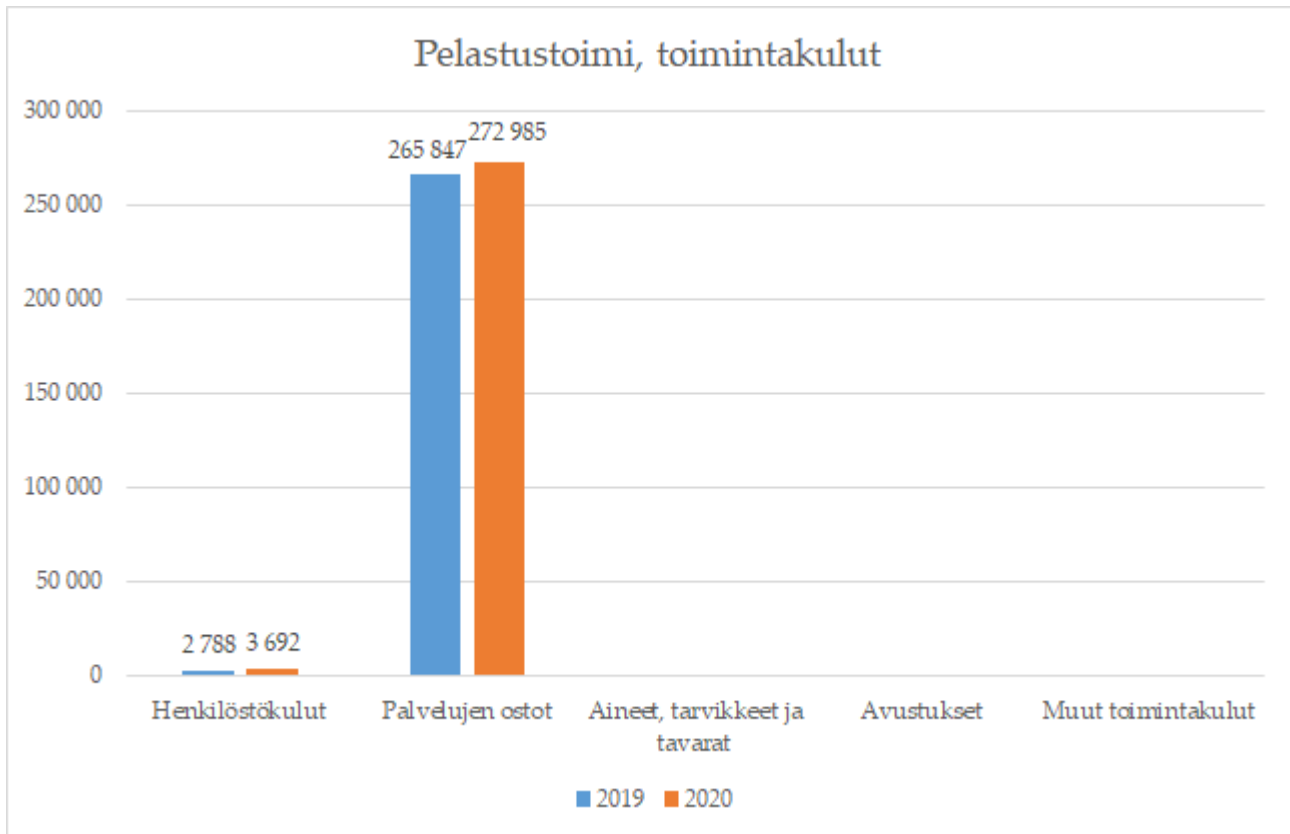
Edellä 2 momentissa säädetyn lisäksi pelastuslaitos:

- 1) voi suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu terveydenhuoltolain (1326/2010) 39 §:n 2 momentin perusteella;
- 2) tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu;
- 3) huolehtii muistakin muussa laissa alueen pelastustoimelle säädettyistä tehtävistä.

Alueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Vastuualueen toimintakertomus

Pelastustoimen aluejakoon valmistauduttiin vuoden mittaan. Aluejaon muutoksessa Vaalan kunta siirretään Kainuun pelastuslaitoksesta Oulu-Koillismaan pelastuslaitokseen vuoden vaihtuessa. Sisäministeriön mukaan muutoksella pyritään mukauttamaan pelastustoimen aluejako uuteen maakuntajakoon. Sillä ei ole vaikutusta valtion talousarvioon eikä pelastustoimen alueiden henkilöstötarpeeseen, talouteen tai toimintaan. Vaalan kunta antoi lausunnon aluejakomuutoksen osalta tavoitteena vahvistuva Vaalan pelastustoimi. Taloudellisesti vuosi oli talousarvion mukainen.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	101	0	0,00 %	78	23
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-276 677	-292 740	94,51 %	-8 042	-268 635
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-276 576	-292 740	94,48 %	-7 964	-268 612
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 646	-14 646	100,00 %	0	-14 646

10.3. Ravitsemis- ja siivouspalvelut

Vastualueen toimintakertomus

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	1 214 174	1 318 540	92,08 %	-60 288	1 274 462
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 067 786	-1 365 916	78,17 %	55 844	-1 123 630
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	146 388	-47 375	-309,00 %	-4 444	150 832
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 323	-17 323	100,00 %	0	-17 323

Ravitsemispalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Ravitsemispalvelut vastaa kunnan omien ja Oulunkaaren kuntayhtymän eri yksiköiden asiakkaiden ruokahuollosta. Kunnassa on kaksi valmistuskeittiötä, terveyskeskuksen keittiö ja oppilasravintola Sapuska. Keittiöt tuottavat maistuvia, ravitsevia, monipuolisia aterioita ottaen huomioon eri ikäryhmien ravitsemussuosituksot, ruokailutottumukset ja dieetit.

Vastuualueen toimintakertomus

Vuonna 2020 tehtiin selvitystyötä ruokahuollon kehittämissyhteistyöstä Utajärven ja Muhoksen kuntien kesken. Selvitystyön myötä syntyi sopimus, jossa päätettiin palkata kuntien yhteinen ateriapalvelupäällikkö. Vakituksia ruokahuollon työntekijöitä kunnassa oli yhdeksän.

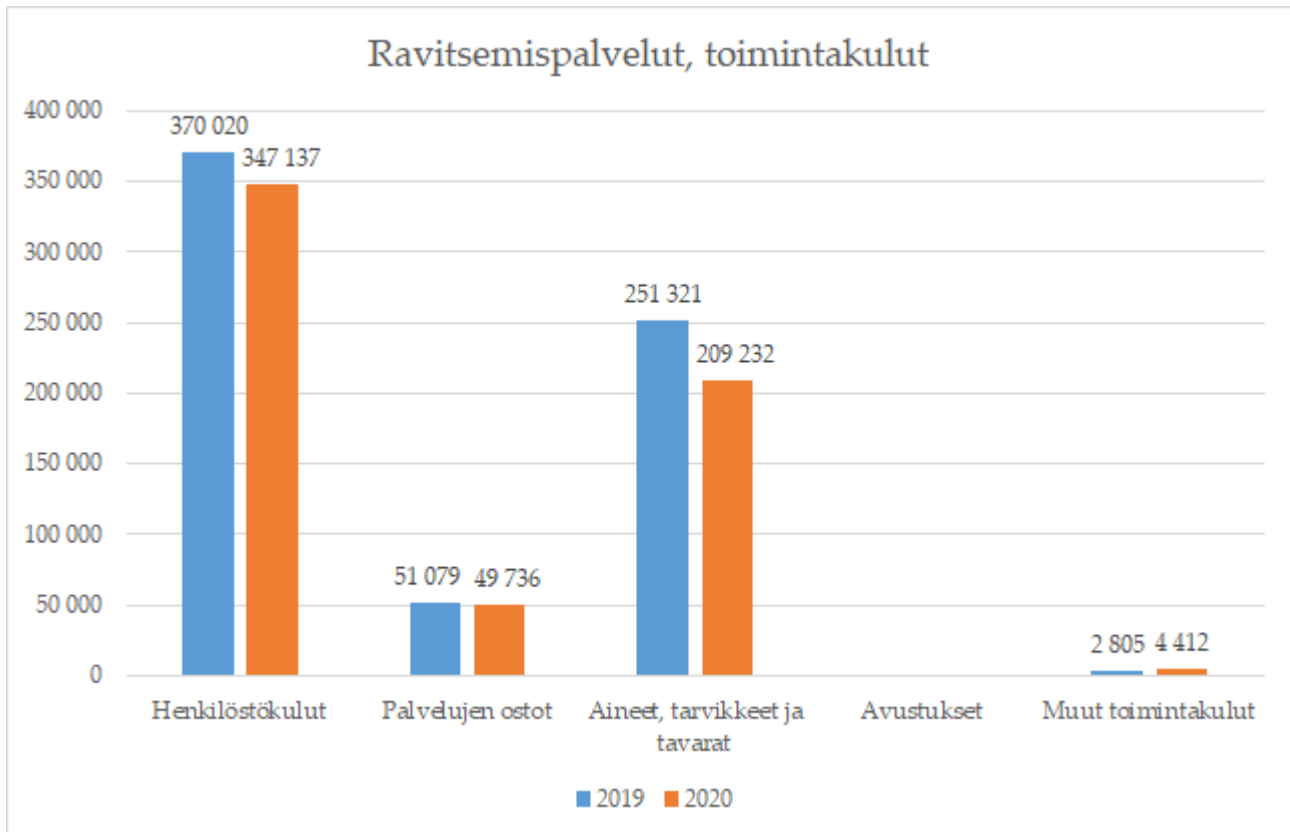
Elintarvikkeiden hankinnat kilpailutettiin Kainuun hankitarenkaassa Hanselin toimesta, 1.2.2020 alkoi uusi sopimus. Loppuvuodesta aloitettiin yhteistyötä Monetra Oy:n kanssa elintarvikehankintoihin liittyen. Oppilaille tarjotusta maidosta noin puolet on luomumaitoa, päiväkodilla tarjotaan luomumaitoa päivittäin. Luomua käytettiin myös puurohiutaleissa ja suurimoissa. Lähiruokaa tarjottiin erityisesti lähiruokapäivinä. Sydänliiton kriteerien mukaisia ateriakokonaisuuksia tarjottiin Sapuskassa vähintään kolme kertaa viikossa.

Ruokahuollon henkilöstö koulutettiin ikäihmisten ravitsemussuosituksiin liittyen, ympäristö- ja ravitsemuspassit uusittiin ja tietoteknistä osaamista kehitettiin Digiverty -hankkeen koulutusten avulla. Työkohteisiin hankittiin etäyhteyksien mahdollistamiseksi ajantasaiset laitteet. Terveyskeskuksen keittiön ja Sapuskan asiakkaille järjestettiin asiaksatyytyväisyyskyselyt. Yhtenäiskoululla uusittiin kouluruokadiplomi yhteistyössä koulun henkilöstön kanssa.

Koronapandemia vaikutti ruokahuollon palveluiden järjestämiseen. Koulujen sulkeminen ja sitä seurannut etäruokailun järjestäminen, sekä ruokailukäytäntöjen uudelleen suunnitteleminen ja hygieniaan liittyvät tehtävät olivat poikkeuksellisia. Toimintatuotot jäivät suunnitellusta, vuodeosastolla potilasmäärä oli keväällä vähäisempi koronapandemiaan liittyen. Henkilöstöruokala oli suljettuna koululla ja joulukuusta lähtien myös terveyskeskuksessa koronaan liittyvien rajoitusten vuoksi. Oppilasravintola Sapuskassa valmistettiin 84539 ateriasuoritetta ja terveyskeskuksen keittiöllä 86538 ateriasuoritetta.

Toimintakulut olivat 610 517 €. Suunniteltua enemmän meni laitteiden korjauksiin, sekä konsultin palkkioon liittyen kuntien yhteistyöhön. Koronapandemian myötä syntyi ylimääräisiä kuluja kylmäkontin vuokrasta, pakkaustarvikkeista ja henkilösuojaimista sekä puhdistus- ja desinfiointiaineista. Elintarvikekuluissa säästöä vuoteen 2019 verrattuna syntyi n. 45690 € uuden hankintasopimuksen myötä, sekä asiakasmäärän vähenemisestä koronasta johtuen. Kuljetuskustannukset pienenevät n. 8000 € edelliseen vuoteen verrattuna, useamman toimittajan pudotusmaksujen poistumisen myötä. Toimintakate ennen poistoja oli 101 481 € ylijäämäinen.

Ravitsemispalvelut, toimintakulut

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	711 997	790 320	90,09 %	-57 455	769 452
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-610 517	-785 686	77,70 %	64 708	-675 225
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	101 481	4 634	2 190,10 %	7 253	94 227
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 323	-17 323	100,00 %	0	-17 323

Siivouspalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Siivouspalvelut huolehtivat kunnan käytössä olevien tilojen sekä Oulunkaaren vuokraamien tilojen tarkoituksenmukaisesta puhtaanapidosta ja viihtyisyydestä. Käytössämme on ympäristöystävälliset puhdistusaineet sekä ajanmukaiset siivousmenetelmät- ja välineet sekä koneet. Päivittäin siivottavat alueet on työmäärämitoitettu.

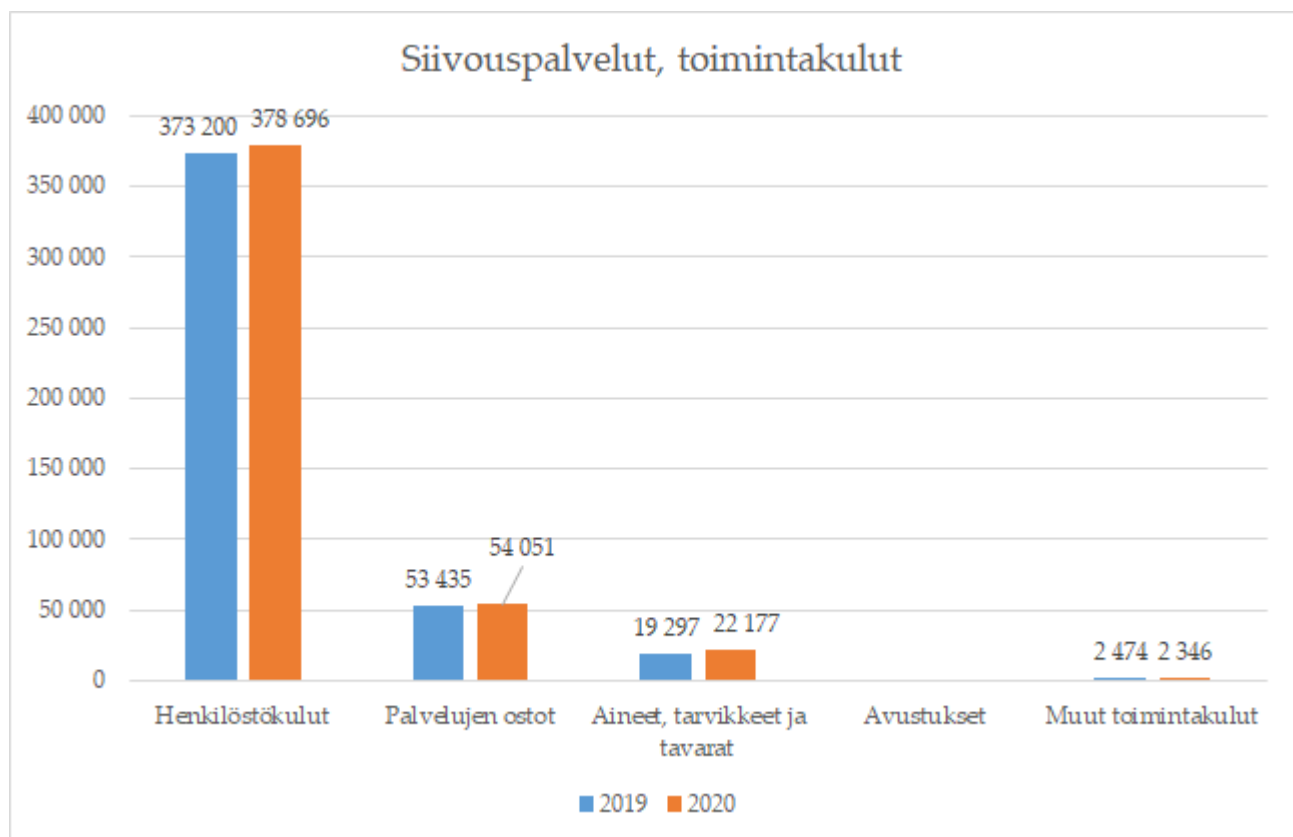
Vastuualueen toimintakertomus

Vuoden 2020 alussa kaikki kunnan ylläpitosisivouskohteet siirtyivät siivouspalveluiden vastuualueelle. Väistölän kiinteistö tuli osittain terveystilavien käyttöön ja päivittäin siivottavat tilat lisääntyivät.

Koronapandemian myötä koulut sulkeutuivat keväällä osittain. Sulkuajalla tehtiin perussiivouksia

eri kiinteistöissä ja tehostettua siivousta siellä missä tarvetta oli. Osa tiloista suljettiin yleiseltä käytöltä, mikä vähensi ylläpitosiivouksen tarvetta. Pandemia vaikutti koko toimintaan merkittävästi erilaisten ohjeistuksien ja rajoitusten jatkuvan muuttumisen vuoksi. Puhdistusaineiden ja henkilösuojaimien saatavuus oli välillä haasteellista ja kustannukset nousivat niiden osalta huomattavasti. Lomitustilanteissa osa siivouspalveluista hankittiin ostopalveluna.

Vakituisia työntekijöitä siivouspalveluissa oli 11 vuonna 2020, heistä yksi oli osa-aikainen ja yksi opintovapaalla. Siivoushenkilöstö päivitti ympäristöosaava passinsa ja hyödynsi digivertyshankkeen koulutusmateriaalia päivittäen näin tietoteknistä osaamista. Kohteisiin hankittiin ajanmukaiset tietotekniset laitteet.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	502 177	528 220	95,07 %	-2 833	505 010
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-457 270	-580 229	78,81 %	-8 864	-448 405
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	44 908	-52 009	-86,35 %	-11 697	56 605
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

Rakentaminen ja kunnossapito

Vastuualueen toimintakertomus

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	1 037 311	1 079 635	96,08 %	-397 710	1 435 021
Valmistus omaan käyttöön	10 006	10 000	100,06 %	3 688	6 318
TOIMINTAKULUT	-2 740 431	-2 001 521	136,92 %	-344 125	-2 396 306
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 693 114	-911 886	185,67 %	-738 147	-954 967
Suunnitelman mukaiset poistot	-879 104	-932 312	94,29 %	38 916	-918 020

Talonrakennus

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnan omistamien rakennusten pitäminen käyttökunnossa ja kunnan rakennuttajatehtävien hoitaminen. Kunnossapitopalveluja myydään pienimuotoisesti Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:lle, Vaalan Palvelutalosaluokalle ja KOY Vaalan Niskalle.

Rakennuspuolella tehtiin kiinteistöjen korjauksia tai muita toimenpiteitä kolmen vakituisen kirvesmiehen voimin.

Uusia tai seuranta sisäilma- ja kuntotutkimuksia tehtiin vuoden aikana useaan kunnan kiinteistöön mm. Koulukeskus, kunnanvirasto, kirjasto, terveyskeskus, Lokkipaja, Apaja, Väistölä. Tutkimuksilla ohjattiin toimenpiteitä sisäilmaston ja rakenteiden laadun parantamiseen. Korjauskohteina remonttien osalta oli mm. kirjastorakennus, Kassu Halosen taidetalon pesuhuone/wc-tilat, koulukeskuksen ilmanvaihdon tasapainotustyö ja sisäilmaston seurantalaitteistoasennus sekä keittiön ja kotitalousluokan ilmanvaihdon kunnostukset, lukiolla korjattiin happovahinko, päiväkodille leikkipuiston ratamaalaukset ja uusittu leikkiväline, Covid-19 pandemian takia järjestettiin kylmäkontti ja pakastin etäruokahuollon tarpeisiin, Muistola-kiinteistön laitettiin kylmäksi tilaksi, myrskyn aiheuttamia kattoremontteja oli neljässä rakennuksessa, Kiloniemen kalasataman laiturit ja kalahallin hankkeen sisältöiset toimenpiteet, Väistölän muutostyöt väistötiloiksi soten käyttöön, Sahalle kulkusillat vesikatolle, Hiihtomajalle ylikulkusilta, kolmelle uimarannalle lasten leikkiväline ja pöydät/penkit sekä uimakoppikorjausta.

Muuta toimintaa oli uuden hyvinvointikeskuksen hankesuunnittelutyövaihe, lintutornin rakentaminen Manamansaloon, kunnanvirastolla: kalusteiden uusimista, valtuustosalin lattiaremontti, radon-laitteiston asennus kellariin, sisäilmaston kuitusaneeraus ja muutostöitä toimistohuoneissa. Kunnan vastuulla olevissa yritysvuokratiloissa eri asteisia korjausvelvottiden korjauksia tai kunnostuksia.

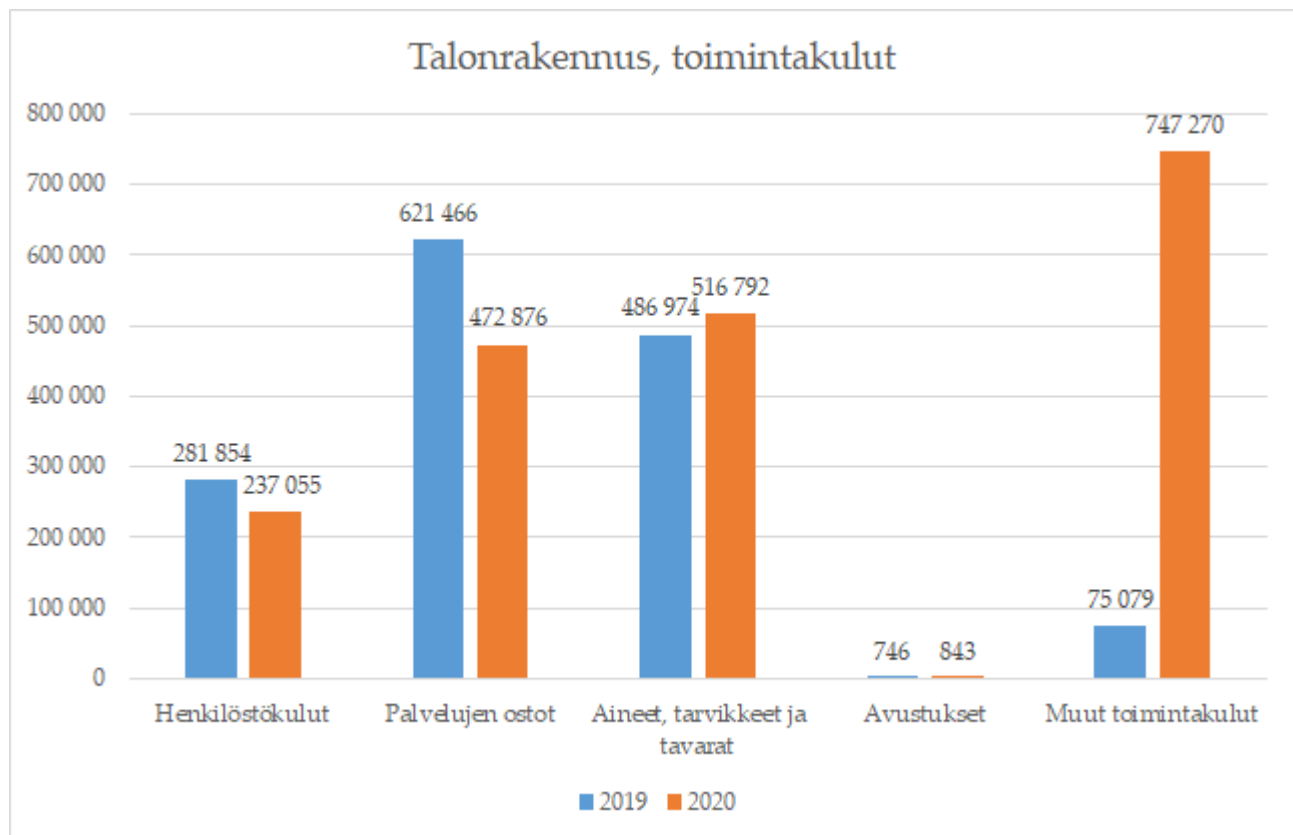
Kiinteistöhuolto on pyörinyt kahden kiinteistöhoitajan ja yhden sähkömiehen toimesta.

Osa-aikainen kiinteistöhuoltaja jäi eläkkeelle ja tilalle terähuoltoon järjestettiin ostopalvelu koulukeskuksen laitteistojen kunnossapitoon.

Ilmanvaihdon laadun parantamiseksi kiinteistöhuolto ja kirvesmiehet asensivat noin 40 laitetta toimistotilojen tuuletusaukkoihin. Liukkauden torjunta oli haasteellinen niin ostopalvelulle kuin omalle kiinteistöhuollolle lauhan talven takia ja neljä liukastumista kirjattiin tapahtumina, joista

käytiin palautekeskustelu parantavina toimenpiteinä liukastumisen estämiseksi. BuilderCom-kiinteistöjen sähköinen huoltokirja oli kehitystyön alla käyttöönottoa varten.

Vastuualueen toimintakertomus

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	718 709	762 560	94,25 %	-30 999	749 708
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 974 836	-1 239 521	159,32 %	-508 717	-1 466 119
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 256 126	-476 961	263,36 %	-539 715	-716 411
Suunnitelman mukaiset poistot	-650 759	-686 388	94,81 %	18 140	-668 899

Maanrakennus

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Rakennuskaavateiden ja muiden kunnan alueiden kunnossapidosta huolehtiminen siten, että kuntalaisten liikkuminen eri liikennevälineillä sekä jalkaisin on turvallista kaikissa olosuhteissa. Tavoitteena on haja-asutusalueiden asukkaiden esteettömän liikkumisen mahdollistaminen avustamalla yksityisteiden kunnossapitoa. Kuntalaisten viihtyvyyden parantaminen sekä urheilu- ja liikuntaharrastuksen tukeminen ja lisääminen huolehtimalla liikuntapaikkojen ja yleisten

alueiden kunnossapidosta. Perustehtäviin kuuluu myös alueiden kunnossapitopalveluiden antaminen muille hallintokunnille

Henkilöstö

Maanrakennuksen hallinnossa on maanrakennusmestarin ja ympäristöyönjohtajan palkka.

Yksi vakituinen traktorinkuljettaja.

Kaavatiet ja yksityistiet

Kolehmaisentien routaongelmainen asfalttipäällyste murskattiin, sekoitettiin soran kanssa, tasattiin ja tiivistettiin sorapintaiseksi Karhuhallin risteyksestä kaatopaikan risteyksen vaiheille. Säräisniemellä Törmätie runko kilpailutettiin ja rakennettiin valmiiksi palvelemaan tontin rakentajia. Sahanrannantien kevyen liikenteen levennys ja katuvalaistus kilpailutettiin ja rakennettiin valmiiksi.

Yksityisteiden osalta talvi- ja kesäkunnossapito hoidettiin edellisvuoden tapaan, huomioiden yksityistielain aiemmat muutokset velvoitteissa. Yksityisteitä oli kunnan hoidossa 44 kpl ja yhteispituus 156 km ja lisäksi avustettiin noin 150 yksityistietä yhteispituudeltaan noin 130 km.

Talviaurauksessa on auraskaudelle 2018 – 2021 aurasopimuksia yksityisten linkoajien ja urakoitsijoiden kanssa. Kunnan hoitamilla yksityisteillä omavastuuosuus on 20 %. Yksityisteiden auraus tehdään kymmenen urakoitsijan avulla.

Vaalan keskustan alueella olevien kaavateiden ja kunnan omistamien kiinteistöjen talvikunnossapito kilpailutettiin uudelle sopimuskaudelle johon valittiin VM-Peat Oy. Kunnan omalla kalustolla aurataan Vaalankurkun asemakaava-alueen tiestö, jäteveden puhdistamon ja hiihtomajan alue, sekä hoidetaan Vaalan keskustan luistelualueiden ja hiihtolatujen kunnossapito. Kalustoa kunnalla oli kaksi traktoria, joista toinen myytiin, kaksi moottorikelkkaa, traktorimönkijä sekä latukone. Maanrakennuskohteita urakoi Vaalassa kolme urakoitsijaa. Alueen kunnallistekniikan urakoi Vaalan Vesi ja Lämpö Oy.

Yleiset alueet

Taukopaikkojen ja retkeilyreittien hoidossa säilytettiin entinen määrä ja taso. Moottorikelkkaurilla ympäristöyönjohtaja kartoitti korjaustarpeita. Retkeilyreittien osalta ohjelmassa oli lintutorni, latuverkon pidennys ja monitoimiuran tarkastelu Manamansaloon sekä monitoimiuran suunnittelu Säräisniemelle. Uimarantojen hiekka-alueita karhittiin kolmessa paikassa, Nimisjärven lentokenttä lanattiin keväällä, osallistuttiin erilaisiin koulutuksiin alueiden elinvoiman kehittämiseksi.

Maa- ja metsätilat

Kunnan metsistä puuta myytiin pääosin Säräisniemellä lentokentän ympäristössä ja hoitotoimenpiteinä harvennushakkuilla, joiden tulot kirjautuvat seuraavalle vuodelle. Taimikon hoitotöitä tehtiin 13 ha ja uudistusalan istutuksia 28 ha. Työt ostettiin paikalliselta metsänhoitoyhdistykseltä.

Puistot ja liikuntapaikat

Liikuntapaikkojen ja puistojen hoidossa säilytettiin entinen määrä ja taso. Keskustan urheilualan ja urheilukentän hoitotasoa pystyttiin säilyttämään. Kuitenkin haasteita työn suorituksessa oli koronan vaikutus ja puutarhuripalvelun poisjäänti. Istutuksien osalta jäi parannettavaa seuraavalle vuodelle. Haasteena on vuosittain uusien määräaikaisten työntekijöiden saatavuus.

Keskustan osalta latuverkosto on kattava, helposti hoidettava ja hyvässä kunnossa. Frisbee golfrataa avustettiin toiminnallisuuden parantamiseksi, Liikuntapaikkojen osalta kunnan palveluvarustus on suhteellisen kattava myös sivukylien osalta. Valaistuja latuja on Vaalan lisäksi Säräisniemellä ja Veneheitossa. Koirapuiston valmistuminen siirtyi huoltoaseman rakennustöiden takia seuraavalle vuodelle, tilapäinen koirapuisto perustettiin urheilukentän alueelle.

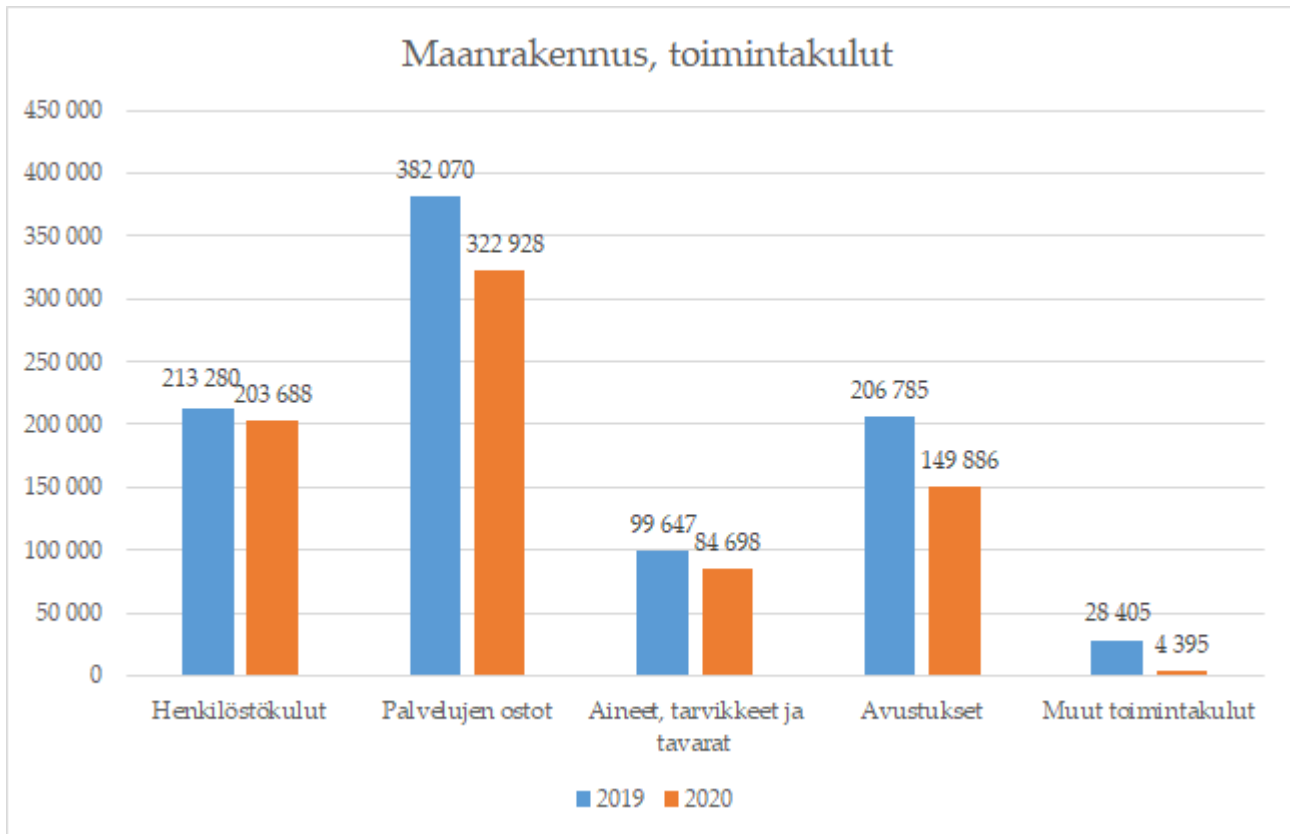
Satamat

Vaalan kunnalla on hoidossa yksitoista venesatamaa eri puolilla Oulujärveä. Satamissa on yhteensä yli 400 venepaikkaa. Satamia hoidettiin entisen käytännön mukaan. Kiloniemen kalasataman laitureita kunnostettiin hankkeen yhteydessä, Vaalankurkun vanhan sataman osalta laiturirakenne rakennettiin uusi ja siirretään seuraavana kevään paikoilleen. Satamien toimintaa parempien palvelujen tarjoamiseksi tarkasteltiin suunnittelupalaverissa, jotka jatkuvat tavoitteellisena seuraavalle vuodelle. Vuokrattujen venepaikkojen määrässä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Isojen veneiden osuus venekannasta kuitenkin on kasvanut vähitellen. Vaalankurkun asemakaava-alueelle valmistui suunnittelu venevalkamasta Oumo-hankerahoituksella.

Jätehuolto

Vaalan suljetun kaatopaikan osalta jälkitarkkailun pinta- ja pohjavesien osalta hoiti Pöyry Finland Oy. Jätteen kierrätyskelpoisuutta parannettiin kunnan toiminnassa järjestämällä lajitteluun jäteastioita.

Vastuualueen toimintakertomus

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	318 602	317 075	100,48 %	-366 711	685 313
Valmistus omaan käyttöön	10 006	10 000	100,06 %	3 688	6 318
TOIMINTAKULUT	-765 596	-762 000	100,47 %	164 591	-930 187
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-436 988	-434 925	100,47 %	-198 432	-238 556
Suunnitelman mukaiset poistot	-228 345	-245 924	92,85 %	20 777	-249 121

10.4. Asuntopalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

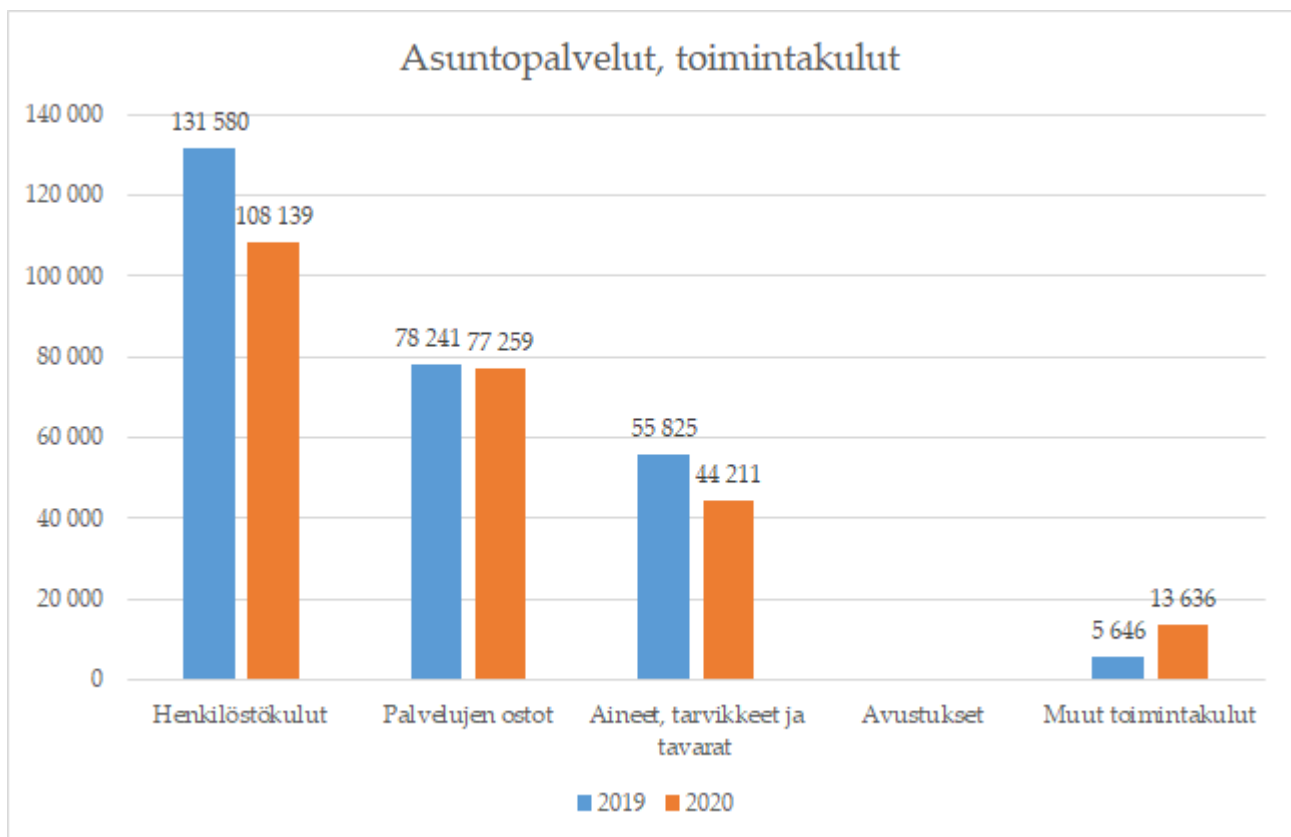
Asuntopalvelut yhdessä Kiinteistö Oy Vaalan Niskan kanssa hoitivat kunnan suoraan omistamien asuntojen, kunnan omistaman Kiinteistö Oy Vaalan Niskan sekä asiakasyhteisöt Vaalan Palvelutalosaatiön, Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:n ja Kiinteistö Oy Vaalan Torinkulman kiinteistöjen isännöinnin. Vaalan Niskan toimintakertomus löytyy kohta 4.2.

Kiinteistö Oy Vaalan Niska hoitaa vuokrausta tehokkaasti ja taloudellisesti siten, että kuntalaisten ja kuntaan muuttavien asumispalvelut ovat määrältään riittävät ja laadultaan hyvät. Kiinteistö Oy Vaalan Niskan hallinto sisältää isännöitsijän palkan, talonmiehen ja palvelusihteerin palkan.

Kunnan suorassa omistuksessa on noin 40 asuntoa. Kunnan keskitettyihin talonmiespalveluihin on varattu kahden talonmiehen palkka.

Vastuualueen toimintakertomus

Kiinteistö Oy Vaalan Niska hoiti vuokrausta tehokkaasti ja taloudellisesti ja on tilittänyt vuokra-asteen mukaisesti toimintatuotot. Vuokratulot olivat talousarvioon nähden pienemmät, johtuen käyttöasteen pienentymisestä. Kiinteistöhuollon osalta kunnan toimintatuotot jäivät selvästi alle talousarvion, johtuen muuttuneesta toimintamallista siten, että kunnan kiinteistöhuollolle ei ole ollut tarvetta Kiinteistö Oy Vaalan Niskalla. Kiinteistö Oy Vaalan Niska on laatinut kiinteistöstrategian, jonka perusteella rakenteellisia muutoksia suunnitellaan asuntojen korjausvelkaan. Kiinteistöstrategia sisältää myös pitkän tähtäimen suunnitelmat. Talonmiespalveluita myytiin kunnan muille hallintokunnille, Oulunkaaren kuntayhtymälle, kunnan omistamille asunto- ja kiinteistöyhtiöille. Kiinteistöhoitajat ja Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n työntekijät muodostivat päivystysrenkaan.

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	154 874	296 850	52,17 %	-99 088	253 962
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-243 246	-280 248	86,80 %	28 046	-271 292
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-88 372	16 602	-532,31 %	-71 042	-17 330
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 370	-3 060	77,44 %	0	-2 370

10.5. Työllistäminen/tekninen toimi

Vastuualueen toimintakertomus

	TP2020	TA2020 (muutos+alkuperäinen)	TOT%	Muutos € TA2020vsTP2019	TP2019
TOIMINTATUOTOT	0	0	0,00 %	-68 444	68 444
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0,00 %	173 160	-173 160
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0,00 %	104 715	-104 715
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0,00 %	0	0

10.6. Investointiosan toteutumisvertailu (peruskunta)

	TA2020	TP2020	POIKKEAMA €
HALLINTOPALVELUT			
Hallintopalvelut			
Osakkeet ja osuudet			
MENOT		-843 €	
NETTO		-843 €	
Kunnantalo			
MENOT	-249 224 €	-26 257 €	-249 224 €
NETTO	-249 224 €	-26 257 €	-249 224 €
Kunta Atk-verkko			
MENOT	-6 667 €		-6 667 €
NETTO	-6 667 €		-6 667 €

Taulukko: Hallintopalvelut investoinneittain

	TA2020	TP2020	POIKKEAMA €
HALLINTOPALVELUT			
MENOT	-255 891 €	-27 100 €	-255 891 €
TULOT	0 €	0 €	0 €
NETTO	-255 891 €	-27 100 €	-255 891 €

Taulukko: Hallintopalvelut yhteenveto

	TA2020	TP2020	POIKKEAMA €
SIVISTYSPALVELUT			
Perusopetus			
Yhtenäiskoulu			
MENOT	-6 566 €		-6 566 €
NETTO	-6 566 €		-6 566 €
Vapaa-aikapalvelut			
Ampparin korjaus			
MENOT		-27 488 €	
NETTO		-27 488 €	

Taulukko: Sivistyspalvelut investoinneittain

	TA2020	TP2020	POIKKEAMA €
SIVISTYSPALVELUT			
MENOT	-39 812 €	-77 055 €	-39 812 €
TULOT	0 €	0 €	0 €
NETTO	-39 812 €	-77 055 €	-39 812 €

Taulukko: Sivistyspalvelut yhteenveto

	TA2020	TP2020	POIKKEAMA €
TEKNISET PALVELUT			
Viranomaispalvelut			
Kiinteistöjen myynti			
TULOT	55 196 €		55 196 €
NETTO	55 196 €		55 196 €
Juustola			
MENOT	-15 394 €		-15 394 €
NETTO	-15 394 €		-15 394 €
Maa- ja vesialueet			
MENOT		-159 894 €	
TULOT	14 319 €		14 319 €
NETTO	14 319 €	-159 894 €	14 319 €
Muiden teiden rakentaminen			
MENOT	-3 333 €		-3 333 €
NETTO	-3 333 €		-3 333 €
Urheilualueiden rakentaminen			
MENOT	-3 333 €	-12 898 €	-3 333 €
NETTO	-3 333 €	-12 898 €	-3 333 €
Puistojen rakentaminen			
MENOT	-8 087 €		-8 087 €
NETTO	-8 087 €		-8 087 €
Kiloniemen kalasatama			
MENOT	-41 097 €	-6 517 €	-41 097 €
TULOT	28 000 €		28 000 €
NETTO	-13 097 €	-6 517 €	-13 097 €
Rokuan hankkeet			
MENOT	-3 333 €		-3 333 €
NETTO	-3 333 €		-3 333 €
Oulujoen hankkeet			
MENOT	-24 880 €		-24 880 €
NETTO	-24 880 €		-24 880 €
Kiinteistöjen korjausraha			
MENOT	-52 527 €	-17 578 €	-52 527 €
NETTO	-52 527 €	-17 578 €	-52 527 €
Ruununtörmän alue			
MENOT	-6 667 €		-6 667 €
NETTO	-6 667 €		-6 667 €
Rakentaminen ja kunnossapito			
Tekniikan kalusto ent. konekesk.kalusto			
MENOT	-17 487 €	-8 175 €	-17 487 €
NETTO	-17 487 €	-8 175 €	-17 487 €
Kaavateiden rakentaminen/Vaala			
MENOT	-52 505 €	-144 219 €	-52 505 €
NETTO	-52 505 €	-144 219 €	-52 505 €
Valaisinpylväiden uusiminen			
MENOT	-37 053 €		-37 053 €
NETTO	-37 053 €		-37 053 €
Satamat			

MENOT	-15 856 €	-59 348 €	-15 856 €
TULOT		11 088 €	-5 544 €
NETTO	-15 856 €	-48 260 €	-21 400 €
Lukion remontti			
MENOT	-22 048 €		-22 048 €
NETTO	-22 048 €		-22 048 €
Leikkikentät			
MENOT	-5 000 €	-15 605 €	-5 000 €
NETTO	-5 000 €	-15 605 €	-5 000 €
Koulukeskus			
MENOT		-15 558 €	
NETTO		-15 558 €	
Retkeilyreitit			
MENOT		-2 981 €	
NETTO		-2 981 €	
Vastaanottohallin lämmitysjärjestelmä			
MENOT	-6 667 €		-6 667 €
NETTO	-6 667 €		-6 667 €
KAMORE, kelkkareittihanke			
MENOT	-21 667 €		-21 667 €
TULOT	48 300 €		48 300 €
NETTO	26 633 €		26 633 €

Taulukko: Tekniset palvelut investoinneittain

	TA2020	TP2020	POIKKEAMA €
TEKNISET PALVELUT			
MENOT	-336 934 €	-442 773 €	-336 934 €
TULOT	145 815 €	11 088 €	140 271 €
NETTO	-191 119 €	-431 685 €	-196 663 €

Taulukko: Tekniset palvelut yhteenveto

	TA2020	TP2020	POIKKEAMA €
INVESTOINNIT VAALA			
MENOT	-632 637 €	-546 928 €	-632 637 €
TULOT	145 815 €	11 088 €	140 271 €
NETTO	-486 822 €	-535 840 €	-492 366 €

Taulukko: Koko Vaalan investoinnit yhteenveto

10.7. Rahoitusosan toteutumisvertailu

Rahoituslaskelma peruskunta	Ta 2020	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Vuosikate	848 279	842 005	6 274	99,3
Tulorahoituksen korjaukset	-46 400	753 797	-800 197	-1624,6
Pakolliset varaukset		100 000	-100 000	-100
Muut oikaisut		653 797	-653 797	-100
Toiminnan rahavirta	801 879	1 595 802	-793 923	199,0
Investointimenot	-618 500	-546 927	-71 572	88,4
Rahoitusosuudet investointeihin	46 400	11 088	35 312	11,9
Muut Investointitulot				
Investointien vars. myynnit.				
Investointien myyntivoitot				
Pys.vastaavien hyödykk. Luovutustulo		-131 894	131 894	-100
Investointien rahavirta	-572 100	-403 945	-168 155	70,6
Toiminnan ja investointien rahavirta	801 879	1 191 856	-140 126	117,5
<i>Antolainauksen muutokset</i>				
Antolainasaamisten lisäykset		0,00	0	
Antolainasaamisten vähennys	48 500	23 321	25 179	48,1
<i>Lainakannan muutokset</i>				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000		2 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 340 000	-1 335 805	-4 194	99,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-500 000	500 000	-100
Oman pääoman muutokset		-291 531	291 531	-100
Toimeksiantojen varojen ja		2 580	-2 580	-100
Vaihto-omaisuuden muutos				

Saamisten muutos		184 822	184 822	-100
Korottomien velkojen muutos		205 157	-205 157	
Muut maksuvalmiuden muutokset		392 559	-392 559	
Rahoituksen rahavirta	708 500	-1 419 925	2 128 425	
Rahavarojen muutos	1 510 379	-477 919	1 988 298	-31,6
Rahavarat 31.12.		977 052	977 052	
Rahavarat 1.1.		1 205 120	1 205 120	
Rahavarojen muutos		-228 068	-228 068	

11. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

11.1. Tuloslaskelma (peruskunta)

	TP2019 €	TA2020 €	TP2020 €	Poikkeama €	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	3 878 582	3 610 349	3 266 135	344 213	90,47 %
Myyntituotot	2 204 275	2 090 647	1 761 582	329 064	84,26 %
Maksutuotot	286 329	147 872	107 253	40 619	72,53 %
Tuet ja avustukset	445 213	594 237	608 023	-13 786	102,32 %
Muut toimintatuotot	942 764	777 593	789 278	-11 685	101,50 %
Valmistus omaan käyttöön	6 318	10 000	10 006	-6	100,06 %
TOIMINTAKULUT	-26 961 998	-27 081 183	-27 394 848	313 665	101,16 %
Henkilöstökulut	-6 668 201	-6 855 341	-6 597 152	-258 189	96,23 %
Palvelujen ostot	-18 341 179	-18 250 162	-18 176 963	-73 199	99,60 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 348 042	-1 475 155	-1 382 621	-92 534	93,73 %
Avustukset	-398 191	-349 540	-366 264	16 724	104,78 %
Muut toimintakulut	-206 385	-150 984	-871 848	720 864	577,44 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-23 077 098	-23 460 835	-24 118 707	657 872	102,80 %
Verotulot	11 031 793	10 714 000	10 906 208	-192 208	101,79 %
Valtionosuudet	12 811 811	13 622 144	14 076 618	-454 474	103,34 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-60 324	-29 192	-22 114	-7 077	75,76 %
Korkotuotot	26 929	35 000	31 381	3 619	89,66 %
Muut rahoitustuotot	4 880	6 440	8 400	-1 960	130,44 %
Korkokulut	-91 103	-70 000	-60 666	-9 334	86,67 %
Muut rahoituskulut	-1 031	-631	-1 228	597	194,65 %
VUOSIKATE	706 181	846 118	842 005	4 112	99,51 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 249 398	-1 263 325	-1 188 680	-74 645	94,09 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 249 398	-1 263 325	-1 188 680	-74 645	94,09 %
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN TULOS	-543 217	-417 207	-346 675	-70 533	83,09 %
Varausten ja rahastojen muutokse	55 143	55 000	55 143	-143	100,26 %
Poistoeron muutos	55 143	55 000	55 143	-143	100,26 %
Varausten muutos	0	0	0	0	0,00 %
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-488 074	-362 207	-291 532	-70 676	80,49 %

Verotulojen erittely	TP2019 €	TP2020 €
Verotulot	11 031 793	10 906 208
Kunnan tulovero	7 628 265	7 645 277
Kiinteistövero	2 778 615	2 541 788
Osuus yhteisöveron tuotosta	624 912	719 144

Kiinteistöveroprosentit	2015	2016	2017	2018	2019	2020
vakituiset asunnot	0,59	0,59	0,59	0,59	0,59	0,59
muut kuin vakituiset asunnot	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
voimalaitosrakennukset	2,85	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10	1,10	1,1	1,1	1,1	1,1
yleishyödylliset yhteisöt	0,80	0,80	0,8	0,8	0,0	0,0

11.2. Rahoituslaskelma (peruskunta)

RAHOITUSLASKELMA 31.12.2020

Peruskunta	2019	2020
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	706 181	842 005
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjausevät	-88 496	753 797
Toiminnan rahavirta yhteensä	617 684	1 595 802
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-504 527,05	-546 927
Rah.osuudet investointimenoihin	11 500,62	11 088
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	158 011,80	131 984
Investointien rahavirta yhteensä	-335 014,63	-403 94
Toiminnan ja investointien rahavirta	282 669,75	1 191 856
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	84,09	23 321
Antolainauksen muutokset yhteensä	84,09	23 321
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 434 735,35	-1 335 805
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 850 000,00	-500 000
Lainakannan muutokset yhteensä	415 264,65	-1 835 805
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.antojen varojen ja pääomien muutokset	-2 482,53	2 580
Vaihto-omaisuuden muutos	9 106,24	
Saamisten muutos	111 820,92	184 822
Korottomien velkojen muutos	-1 099 082,00	205 157
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-980 637,37	392 559
Rahoituksen rahavirta	-565 288,63	-1 419 925
Rahavarojen muutos	-282 618,88	-228 068
Rahavarat 31.12	1 205 120,38	977 052
Rahavarat 1.1	1 487 739,26	1 205 120

11.3. Tase (peruskunta)

Tase/peruskunta					
Vastaavaa	2019	2020	Vastattavaa	2019	2020
Pysyvät vastaavat	21 933 548,75	20 471 696,14	Oma pääoma	12 616 104,61	12 324 572,87
Aineettomat hyödykkeet	0,00		Peruspääoma	10 523 049,40	10 523 049,40
Aineelliset hyödykkeet	15 919 933,86	14 480 559,32	Arvonkorotusrahasto		
Maa- ja vesialueet	1 605 257,02	1 764 314,53	Edellisten tilikausien yli/	2 581 129,36	2 093 055,24
Rakennukset	11 963 750,55	10 531 429,89	Tilikauden yli-/alijäämä	-488 074,15	-291 531,77
Kiinteät rakenteet ja lait	2 042 120,69	1 950 975,24	Poistoero ja	871 111,54	815 968,54
Koneet ja kalusto	216 028,63	119 853,19	Poistoero	871 111,54	815 968,54
Muut aineelliset hyödykkeet	61 439,05	61 439,05	Pakolliset varaukset	340 233,27	440 233,27
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31 337,92	52 547,42	Muut pakolliset varaukset	340 233,27	440 233,27
Sijoitukset	6 013 614,89	5 991 136,82	Toimeksiantojen pääomat	10 192,13	12 772,44
Osakkeet ja osuudet	5 344 464,40	5 345 307,33	Lahjoitusrahastojen pääomat	6 597,53	9 132,65
Muut lainasaamiset	633 265,58	609 944,58	Muut toimeksiantojen pääomat	3 594,60	3 639,79
Muut saamiset	35 884,91	35 884,91	Vieras pääoma	11 952 398,61	10 321 750,16
Vaihtuvat vastaavat	3 856 491,44	3 443 601,14	Pitkäaikainen	4 148 568,35	3 134 234,00
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	4 145 347,68	3 132 172,38
Saamiset	2 651 371,06	2 466 549,04	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	1 780 049,98	1 664 757,99	Saadut ennakot	3 220,67	2 061,62
Myyntisaamiset	212 988,24	192 150,16	Lyhytaikainen	7 803 830,26	7 187 516,16
Lainasaamiset	712 122,57	633 735,99	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	1 302 665,70	1 013 175,3
Muut saamiset	854 939,17	838 871,84			
Lyhytaikaiset saamiset	871 321,08	801 791,05	Lainat julkisyhteisöiltä	33 140,00	0,00
Myyntisaamiset	343 328,55	219 352,84	Lainat muilta luotonantajilta	5 000 000,00	4 500 000

Lainasaamiset	67 094,86	81 726,49	Ostovelat	620 990,92	601 135,09
Muut saamiset	168 561,20	226 344,34	Muut velat	105 326,11	112 321,53
Siirtosaamiset	292 336,47	274 367,38	Siirtovelat	741 707,53	960 884,24
Rahoitusarvopaperit	345 254,69	345 254,69			
Muut arvopaperit	345 254,69	345 254,69			
Rahat ja pankkisaamiset	859 865,69	631 797,41			
Vastaavaa	25 790 040,19	23 915 297,28	Vastattavaa	25 790 040,16	23 915 297,28

TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2020
Omavaraisuusaste, %	52,30	59,13
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,10	36,53
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	2 093 055,24	1 801 523,47
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	752,09	657,97
Lainakanta 31.12.	10 481 155	8 645 349,00
Lainat euroa/asukas	3 766	3 157,54
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	10 484 320	10 312 093
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas 31.12.	3 767	3 766
Lainasaamiset 31.12.	633 265,58	609 944,58
Asukasmäärä	2783	2738

11.4. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernitulos		
	2020	2019
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	29 083 199,96	28 947 688,70
Toimintakulut	-51 687 882,47	-50570802,19
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	10 924,82	2 913,37
Toimintakate	-22 593 757,69	-21620200,12
Verotulot	10 886 480,96	11013718,56
Valtionosuudet	14 076 618,00	12811811
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	16 954,74	17535,86
Muut rahoitustuotot	21 564,22	17611,41
Korkokulut	-106 120,02	-155038,02
Muut rahoituskulut	-13 731,09	-14811,21
Rahoitustuotot ja -kulut	-81 332,15	-134701,96
Vuosikate	2 288 009,12	2070627,48
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 283 908,12	-2317667,1
Arvonalentumiset	-65 967,00	-109561,93
Poistot ja arvonalentumiset	-2 349 875,12	-2427229,03
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	61 866,00	-356601,55
Tilinpäätössiirrot	70 730,62	51103,49
Tilikauden verot	-15 084,89	-6741,34
Laskennalliset verot	-2 519,50	-707,59
Vähemmistöosuudet	-972,20	-656,65
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 711,97	- 313 603,64
KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	56,27	57,24
Vuosikate poistoista %	97,37	85,31
Vuosikate, euroa/asukas	835,59	744,03
Asukasmäärä	2738	2783

11.5. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA (konserni)		
	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 287 842,96	2 070 627,48
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-15 084,89	-6 741,34
Tulorahoituksen korjauserät	-743 142,48	-182 071,75
Toiminnan rahavirta	3 016 066,71	1 881 814,39
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 361 326,48	-2 219 976,83
Rahoitusosuudet investointeihin	11 088,00	7 702,71
Pys.vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	139 627,18	182 272,21
Investointien rahavirta	-3 210 611,30	-2 030 001,91
Toiminnan ja investointien rahavirta	-194 544,59	-148 187,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-9 608,81	-444,60
Antolainasaamisten vähennys	378 767,71	330 148,19
Antolainauksen muutokset	369 158,90	329 703,59
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 559 713,00	1 238 117,06
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 942 635,54	-2 205 075,97
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 614 495,25	1 825 240,45
Lainakannan muutokset	2 582,21	858 281,54
Oman pääoman muutokset	-6 878,45	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. Muutos	2 891,77	-2 615,12
Vaihto-omaisuuden muutos	-98 039,25	10 102,87
Saamisten muutos	1 240 113,82	614 079,89
Korottomien velkojen muutos	-868 334,29	-2 192 938,13
Muut maksuvalmiuden muutokset	-276 632,05	-1 571 370,49
Rahoituksen rahavirta	641 494,71	-383 385,36
Rahavarojen muutos	446 950,12	-531 572,88
Rahavarat 31.12.	3 890 197,46	3 443 247,32
Rahavarat 1.1.	3 443 247,34	3 974 820,20
Rahavarojen muutos	446 950,12	-531 572,88

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta	-194 544,59	-148 407,00
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	301 542,89	1 774 810,48
Investointien tulorahoitus, %	98,17	93,60
Lainanhoitokate	1,19	1,08
Kassan riittävyys (pv)	21,94	19,75
Asukasmäärä	2738	278

11.6. Konsernitase ja sen tunnusluvut

VAALAN KUNTAKONSERNI					
TASE					
VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			Peruspääoma	10 523 049,40	10 523 049,71
Aineettomat oikeudet	84 262,19	95 664,73	Arvonkorotusrahassto		
Muut pitkävaikutteiset menot	82 518,36	91 797,04	Muut omat rahastot	105 574,67	91 162,29
Ennakkomaksut	84 331,65	47 156,87	Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 454 880,18	2 951 931,15
Aineettomat hyödykkeet yht.	251 112,2	234 618,64	Tilikauden yli-/alijäämä	-9 711,98	-313 603,63
AINEELLISET HYÖDYKKEET			Oma pääoma yht.	13 073 792,27	13 252 539,52
Maa- ja vesialueet	2 315 175,12	2 144 515,18	VÄHEMMISTÖOSUUDET	38 637,53	37 650,93
Rakennukset	15 851 151,24	17 279 921,97	POISTOERO JA VAPAA EHTOISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 120 522,14	2 170 791,17	Poistoero		
Koneet ja kalusto	2 112 210,35	2 281 289,99	Vapaaehtoiset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	2 262 197,02	2 375 121,16	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yht.		
Ennakkomaksut ja keskener, hankinnat	2 782 117,46	1 175 992,76	PAKOLLISET VARAUKSET		
Aineelliset hyödykkeet yht.	27 443 373,33	27 427 632,23	Muut pakolliset varaukset	761 036,89	674 621,57
SIJOITUKSET			Pakolliset varaukset yht.	761 036,89	674 621,57
Osakkuusyhteisöosuudet	25 460,46	51 474,74	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut osakkeet ja osuudet	307 455,53	201 078,74	Lahjoitusrahastojen pääomat	9 272,63	6 711,72
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Muut toimeksiantojen pääomat	5 463,96	
Muut lainasaamiset	-484 209,14	-503 388,14	Toimeksiantojen pääomat yht.	14 736,593	11 844,82
Muut saamiset	-266 155,10	-270 381,30	VIERAS PÄÄOMA		
Sijoitukset yht.	-417 448,25	-521 215,96	PITKÄAIKAINEN		
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 277 037,28	27 141 034,91	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 387 984,15	8 670 916,06
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	-333 696,01	-353 804,73
VAIHTO-OMAISUUS			Lainat muilta luotonantajilta		
Aineet ja tarvikkeet	192 713,65	94 674,40	Saadut ennakot	2 061,62	3 220,67
Vaihto-omaisuus	192 713,65	94 674,40	Ostovelat		
SAAMISET			Pitkäaikainen yht.	9 056 349,76	8 320 332,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET			LYHYTAIKAINEN		
Myyntisaamiset	192 159,16	212 988,24	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 238 801,80	6 855 256,42
Lainasaamiset	633 735,99	712 122,57	Lainat julkisyhteisöiltä	2 391,27	35 531,27
Muut saamiset	828 871,84	854 939,17			
Pitkäaikaiset saamiset yht.	1 664 757,99	1 780 049,98	Saadut ennakot	7 281,66	9 458,38
LYHYTAIKAISET SAAMISET			Ostovelat	2 098 271,31	2 028 837,65
Myyntisaamiset	2 307 073,19	2 575 380,14	Muut velat/Liitt.maksut ja muut velat	826 171,83	812 559,44
Lainasaamiset	68 418,77	51 386,58	Siirtovelat	3 492 091,34	3 123 490,51
Muut saamiset	429 004,75	458 367,87	Laskennallinen verovelka	11 901,45	9 381,95

Siirtosaamiset	-207 739,39	-372 636,74	Lyhytaikainen yht.	12 676 910,66	12 874 515,62
Lyhytaikaiset saamiset yht.	2 596 757,32	2 712 497,85	VIERAS PÄÄOMA	21 733 260,70	21 194 847,62
Saamiset yht.	4 261 515,31	4 492 547,83	VASTATTAVAA	35 621 463,70	35 171 504,46
RAHOITUSARVOPAPERIT					
Osakkeet ja osuudet	155,09	155,09			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentt.	111 503,59	111 780,17			
Muut arvopaperit	345 254,69	345 254,69			
Rahoitusarvopaperit yht.	456 913,37	457 189,95			
Rahat ja pankkisaamiset	3 433 284,09	2 986 057,37			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 344 426,42	8 030 469,55			
	35 621				
VASTAAVAA	463,70	35 171 504,46			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Konsernin omavaraisuusaste %	37,67	37,80
Suhteellinen velkaantuneisuus %	40,21	40,16
Velat ja vastuut % käyttötuloista		
Kertynyt ylijäämä	2 445 168,21	2 638 327,52
Kertynyt ylijäämä €/asukas	893,05	948,02
Konsernin lainakanta 31.12.	15 313 671,43	15 220 501,64
Konsernin lainat eur/asukas	5 593,01	5 469,10
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	16 475 699,27	14 437 368,98
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	6 017,42	5 187,70
Konsernin lainasaamiset 31.12.	702 154,76	669 150,49
Konsernin henkilöstömäärä (kunta + tytäryhteisöt)	171	169
Asukkaat	2738	2783

12. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

☉ Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

V. 2020 tehtiin maankäyttösopimus Senaatti-kiinteistöjen kanssa (Suomen valtio) n. 26 ha määräalasta, koskien vankilan rakentamista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon tai sitä alempan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempan todennäköiseen arvoon.

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksen. Suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus on esitetty liitetiedoissa kohdassa *Vakuuksia ja vastuusitoumuksia*. Kunta on sitonut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimus on voimassa 16.8.2022 asti.

2. Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämisessä ei muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen.

3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kunnan omistamat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisö, joissa kunta on jäsenenä. Pohjois-Pohjanmaan liitto on jätetty yhdistelemättä, koska osuutta ei ole määritelty. Lisäksi uutena on tullut Oulunkaaren Työterveys Oy kunnan konsernirakenteeseen, mutta sitä ei yhdistellä; on ns. osuusyhteisöosakkuus alle 20 % ja Vaalan kunnan osuus on 11,78 %.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tulot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Kiinteistötytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erään edellisten tilikausien ylijäämää (alijäämää) ja tilikauden ylijäämää (alijäämää) vastaan.

4. Osakkuusyhteisö Humanpolis Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

5. Vuodelle 2020 tehty lisäpoistoja terveyskeskuskiinteistöjen osalta 308 604 euron edestä toisena peräkkäisenä vuonna. Vuoden 2020 tulokseen vaikuttaa luovutustappio kiinteistökaupasta Vaalan Juustolan kanssa n. 663 000. estä.

12.1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6

Toimintatuotot tehtävääalueittain (sis.erät eliminoitu)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	563063	469 642	317 913	245 554
Sosiaali - ja terveyspalvelut	24 389 576	23 707 967		
Sivistyspalvelut	357 266	306 403	357 266	306 403
Hyvinvointipalvelut	91 451	84 057	91451	84 057
Tekniset palvelut	3 681 843	4 379 619	1 725 478	2 320 086
Toimintatuotot yhteensä	29 083 199	28 947 688	2 492 108	2 956 100

Liitetieto 7

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon (kuntajaoston tuloslaskelmaohje)

Verotulojen erittely		
	2020	2019
Kunnan tulovero	7 645 276,53	7 628 265,28
Osuus yhteisöveron tuotoista	719 144,06	624 912,00
Kiinteistövero	2 541 787,88	2 778 615,31
Verotulot yhteensä	10 906 208,47	11 031 792,59

Liitetieto 8

Valtionosuudet eriteltyinä; peruspalvelujen valtionosuudet, opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet sekä verotulomenetyksen korvaus. 2020

(Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus ja siirtymätasaus sisältyvät laskennallisiin valtionosuuksiin)

Valtionosuuksien ja verotulomenetyksen korvausten erittely		
	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	9 418 449	9 912 439
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 734 147	2 741 247
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus - ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	251 438	158 125
Verotulomenetyksen korvaus	1 672 584	
Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaukset yhteensä	14 076 618	12 811 811

Liitetieto 9

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin(ulkoiset)

Kunta		
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	14 551 619	14 522 507
Muiden palvelujen ostot	3 618 541	3 818 672
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	18 170 160	18 341 179

Liitetieto 10

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä (Kuntal19.2 §)

Vaalan kunta ei ole tukenut valtuustoryhmiä.

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa (Kvalt. 13.12.2012 § 68). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät

Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Taloussrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 - 22 %	Menojäännöspoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto
Kaukolämpölaitoksen laitoskoneet ja laitteet	20 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	

Maa- ja vesialueista, arvo- ja taide-esineistä, osakkeista ja osuuksista sekä keskeneräisistä hankinnoista ei tehdä poistoja. Pienhankintaraja on 1.1.2010 lukien 10.000 euroa, jota pienemmät hankinnat kirjataan tilikauden aikana kuluksi.

Tilikaudella 2016 on muutettu poistosuunnitelmaa siten, että kadut, tiet, torit ja puistot -kohdan poistosuunnitelma 20 vuoden tasapoistoksi (noudatetaan 1.1.2017 alkaen tehdyille investoinneille, aiemmin 15 %:n menojäännöspoisto)

Liitetieto 12

Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevastuu 1.1 *)				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuu 31.12. *)				
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.				
Kainuun Jätehuollon ky				
Ennallistamisvaraus	28 290	26 451		
Kierrätyspolttoaineen lopp.käsitt.varaus	15 222	29 018		
Sekajätteen loppukäsittelyvaraus				
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	43 512	55 469		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (Ppshp)	511 490	543 870		
Lisäykset tilikaudella	14 836			
Vähennykset tilikaudella		32 380		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (Ppshp)	526 326	511 490		
Muut pakolliset varaukset 1.1. (Kunta)	340 233	340 233	340 233	340 233
v. 2012 lomapalkkavelan lisäys Oulunkaarelle	190 233	190 233	190 233	190 233
Purkuvaraus	150 000	150 000	150 000	150 000
lisäys	100 000		100 000	
Muut pakolliset varaukset 31.12.	440 233	340 233	440 233	340 233

*) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuun ja varhennetun eläkkeen eläkealenevan korvaukseksi myönnettyt eläkkeet.

Liitetieto 13

Selvitys olennaisista **muihin toimintatuottoihin** sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista **muihin toimintakuluihin** sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista (kuntajaoston tuloslaskelmaohje luvut 2.3 ja 4.5)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	9 163	143 692	9 163	143 692
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot		24 260		
Luovutusvoitot yhteensä	9 163	167 952	9 163	143 692
Muut toimintakulut				
kiinteistön luovutustappio	662 961	55 196	662 961	55 196
Luovutustappiot yhteensä	662 961	55 196	662 961	55 196

Liitetieto 14

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot				
-				
Satunnaiset tuotot yhteensä				
Satunnaiset kulut				
-				
Satunnaiset kulut yhteensä				

Liitetieto 15

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä, (jos ne ovat olennaisia) (KPA 2:3. 1§ 5-kohta)

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2020	2019
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä		

Liitetieto 16

Erittely poistoeron muutoksista.

Jos poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa, on poistoeron muutos eriteltävä.

Vaalan kunnalla ei ole verotussyistä tehtyä poistoeroa.

12.2. Tasetta koskevat liitetiedot

Liitetieto 17

Lainan liikenteeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääomaalennukset.

Vaalan kunnalla ei ole.

Liitetieto 18

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen (KPA 2:4.1 § 6 kohta)

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pitkävaikutteiset menot				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.				
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.				
Arvonkorotukset yhteensä				

KUNTA 31.12.2020												
KÄYTTÖMAISUUS												
(liitetieto 19 a)												
			Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet							
	Ai n. oi k	Mu ut pitk äv. men ot	Yht.	Maa- ja vesialueet	Kiinteis töjen liittymis maksut	Taide- esineet esineet	Rakennukset	Ennako maks ja kesken- eräiset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Aineettomat ja aineelliset yhteensä
Poistamaton hank.meno 1.1.2019		0,00	0,00	1 598 121,35	7135,67	61 439,05	11 963 750,55	31 337,92	2 042 120,69	216 028,63	15 919 933,86	15 919 933,86
Lisäykset tilikauden aikana				159 894,04			86 881,24	71 962,57	269 925,22	8 175,00	596 838,07	596 838,07
Rahoitusosuudet tilikaudella									-11 088,00			
Vähennykset tilikauden aikana				-836,53			-1 089 598,90	-50753,07	-121894,04		-1 263 082,54	-1 263 082,54
Siirrot erien välillä							435 679,79		-1 888,00	-7 153,68	0,00	0,00
Tilikauden poisto							-576 678,54		-216 200,63	-87 196,76	-880 075,93	-880 075,93
Lisäpoistot							-288 604,25		-10 000,00	-10 000,00	-308 604,25	-1 188 680,18
Arvonlenn. ja niiden palautukset												
Poistamaton hank.meno 31.12.2019		0,00	0,00	1 757 178,86	7 135,67	61 439,05	10 531 429,89	52 547,42	1 950 975,24	119 853,19	14 480 559,32	14 480 559,32
Arvonkorotukset												
KIRJANPITOARVO 31.12.2020		0,00	0,00	1 757 178,86	7 135,67	61 439,05	10 531 429,89	52 547,42	1 950 975,24	119 853,19	14 480 559,32	14 480 559,32

Terveyskeskuskiinteistöihin liittyvät lisäpoistot/arvonalenemiset 308 604,25

19b) Maa- ja vesialueisiin sisältyvät kiinteistöihin kohdistuvat siirtokelpoiset, mutta ei palautettavat liittymismaksut.

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	158 318	152 319	7 135	7 135
Muut maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueet yhteensä	158 318	152 319	7 135	7 135

19c) Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk- laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 876 597	11 190	2 297 797	158 880	5 344 464		669 150	29 888	73 321	772 359
Lisäykset				843				8 275		
Vähennykset							23 321		23 321	46 642
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	2 876 597	11 190	2 297 797	159 723	5 345 307		645 829	38 163	50 000	733 992
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 876 597	11 190	2 297 797	159 723	5 345 307		645 829	38 163	50 000	733 992

Liitetiedot 20–22.

Omistuksia muissa yhteisöissä, ilmoitetaan osuudet omasta ja vieraasta pääomasta sekä voitosta ja tappiosta yhteisöjen erillistilinpäätösten mukaisesti.

VAALAN KUNNAN KONSERNIYHTEISÖT 31.12.2020	Kunnan Konsernin omistus- omistus- Y-tunnus Kotipaikka osuus % osuus %				Kuntakonsernin osuus omasta vieraasta tilikauden pääomasta pääomasta + voitosta € € - tappiosta		
	Tytäryhteisöt						
Kiint.Oy Vaalan Niska	1065491-3	Vaala	100	100	1 515 908	1 441 922	166,59
Vaalan Vesi ja Lämpö Oy	2785860-5	Vaala	100	100	1 719 754	3 068 865	50 273
Osakkuusyhteisö							
Humanpolis Oy	2389484-4	Utajärvi	33,32	33,32	-10 000		7 129
Osuusyhteisöosakkuus							
Oulunkaaren Työterveys Oy	2974283-3	li	11,78	11,78			
Kuntayhtymät							
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoit	0679480-9	Oulu	1,482	1,482	2 840 676	6 916 636	191 748
Kainuun Jätehuollon ky	1744356-1	Kajaani	4,5986	4,5986	99 947	249 858	9 544
Oulunkaaren ky	1006538-5	li	12,434	12,434	-158 174	2 159 294	4 824

Liitetieto 23

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

	2020		2019	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		27 123		61 216
Lainasaamiset	1 122 744		1 165 244	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset	834 823		854 939	
Yhteensä	1 957 567	27 123	2 020 183	61 216
Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset		48 584		48 397
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		48 584		48 397
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset yhteensä	1 957 567	75 707	2 020 183	109 613

Liitetieto 24

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	79 089	82 896	28 000	30 800
Yksittäisten tienojen omavastuut	44 482	88 500	44 482	88 500
EU-tuet ja avustukset		45 240		45 240
Projektit				
Muut tulojäämät	595 118	415 657	333 916	415 657
Tulojäämät yhteensä	718 689	632 293	406 398	580 197
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	718 689	632 293	406 398	580 197

12.3. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikaudenaikana

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	10 523 049	10 523 049	10 523 049	10 523 049
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	10 523 049	10 523 049	10 523 049	10 523 049
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.	91 162	87 123		
Siirrot rahastoon	14 413	4 039		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	105 575	91 162		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	2 454 880	2 951 931	2 093 055	2 581 129
Edellisiin tilikausiin tehdyt oikaisut				
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	2 454 880	2 951 931	2 093 055	2 581 129
Tilikauden yli-/alijäämä	-9 712	-313 603	-291 531	-488 074
Oma pääoma yhteensä	13 073 792	13 252 539	12 324 573	12 616 104

Liitetieto 26

Erittely poistoeroista

Jos poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa, on poistoeron muutos eriteltävä liitetiedoissa.

Ei ole.

Liitetieto 27

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Lainat jotka eräännyvät 1.1.2026 tai sen jälkeen

Pitkäaikaiset velat	2020	2019
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 245 223	1 605 375
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 245 223	1 605 375

Liitetieto 28

Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista.

Joukkovelkakirjalainat/kassalainat	2020	2019
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat korko 0 - 0,21 %	4 500 000	5 000 000

Liitetieto 29

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi.

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus (ky)				
Ennallistamisvaraus, Kainuun Jätehuolto ky	28 290	26 451		
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittelyvaraus	15 222			
Sekajätteen loppukäsittelyvaraus		29 018		
Potilasvahinkovastuut, Ppshp	467 524	452 687		
Muut varaukset		356 698		
Lomapalkkavelka Oulunkaarelle	190 233	190 233	190 233	190 233
Rakennusten purkuvaraus	250 000	150 000	250 000	150 000
Muut pakolliset varaukset yhteensä	511 036	809 385	440 233	340 233

Liitetieto 30.

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille.

Vieras pääoma	2020		2019	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		64 301		58 783
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>yhteensä</i>		64 301		58 783
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		10 579		10 492
Muut velat				
Siirtovelat		8 345		48 397
<i>yhteensä</i>		18 924		58 889
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>yhteensä</i>				
Vieras pääoma yhteensä		83 225		117 672

Liitetieto 31

Sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä.

Vaalan kunnalla ei ole

Liitetieto 32

Muiden velkojen erittely, jos liittymismaksuja ei ole eritelty taseessa.

Jos liittymismaksu on palautuskelpoinen, se merkitään taseeseen erään *Muut velat*, jonka nimikkeenä suositellaan käytettäväksi nimikettä *Liittymismaksut ja muut velat*. Palautuskelpoiset liittymismaksut suositellaan esitettäväksi **erän erillisenä alanimikkeenä**.

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat	1 025 463	707 723		
Liittymismaksut (palautuskelpoisia)				
Muut velat	112 321	105 326	112 321	105 326
Muut velat yhteensä	1 137 784	813 049	112 321	105 326

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	108 876	75 680		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 268 869	2 499 415	522 907	582 678
Korkojaksotukset	35 617	30 965	18 743	16 504
Muut menojäämät	1 087 862	540 848	419 233	142 524
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	3 501 224	3 146 908	960 883	741 706
Siirtovelat yhteensä	3 501 224	3 146 908	960 883	741 706

12.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 34

Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin kirjanpitolain 1:6 §:n mukaan taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä.

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	128 323	128 323		
Lainat julkisyhteisöiltä	894 770	894 770		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	5 433 756	5 433 756		
Lainat muilta lainanantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	5 562 079	5 562 079		
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat julkisyhteisöiltä				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Pantatut osakkeet yhteensä				

Liitetieto 35

Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi, (esim. vakuudet tulevien vuokranmaksuvelvoitteiden vuoksi)

Vaalan kunnalla ei ole.

Liitetieto 36

Vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta,

yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä.

Vaalan kunnalla ei ole.

Liitetieto 37

Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34-36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltyinä.

Vaalan kunnalla ei ole.

Liitetieto 38

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma (Leasing – ja vuokravastuut)

VUOKRAVASTUUT	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä	773 507,00	783 132,66	37 152	3 165,51
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	153 150,00	211 956,11	16 078	2 785,41
Osamaksuvastuut yhteensä		451,48		451,48
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		451,48		451,48
Leasingvastuut yhteensä	390 337,00	454 216,23	594,00	11 255,46
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	159 409,00	185 727,68	396,00	6 435,54
Vastuut Yhteensä	1 163 844,00	1 237 800,37	37 746,00	14 872,45

Liitetieto 39-40

Kunnan antamat vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 586 780	2 860 013	2 586 780	2 860 013
Jäljellä oleva pääoma	1 349 437	1 606 809	1 349 437	1 606 809
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	468 854	1 342 121	468 854	1 342 121
Jäljellä oleva pääoma	292 414	268 854	292 414	268 854
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			18 624 367	17 272 225
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.			0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk:n rahastosta 31.12.			11 605	11 364
Kuntien takauskeskuksen takausvastuut			18 635 972	17 283 589

Liitetieto 41

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset taloudelliset vastuut

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Kainuun Jätehuollon ky taseen ulkopuolinen asiakasvaratili johdannaissopimus – käypä arvo	1065	-1 125 -1 147		
Oulunkaaren kuntayhtymä		232 926		
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	-70 208	-140 095		
Sopimusvastuut yhteensä	71 273	370 752		
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimus (kunta)			2020	2019
Koronvaihtosopimuksella (31968) on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi ja se on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Sopimus erääntyy 16.8.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	600 000	900 000	600 000	900 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-9 167	-19 258	-9 167	-19 258
Ppshp:n koronvaihtosopimukset:				
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan				
korkoriskinsuojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella on muutettu osa vaihtuvista koroista kiinteiksi.				
Koronvaihtosopimuksen pääoma suojaa osittain lainaa. Sopimus on				
kertalyhenteinen.				
Sopimus erääntyy 10.10.2021				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä				
Käypä arvo yht. (pankin mukaan)	-1786	-3546		

12.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liitetieto 42.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2020

Määrät annetaan Kunta-alan henkilöstöraporttisuosituksen mukaisesti: toistaiseksi palkatut, määräaikaiset, työllistetyt, oppisopimussuhteiset. EI perhe- ja omaishoitajia, sopimuspalokuntalaisia eikä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia työntekijöitä.

Henkilöstön määrä								
	Vakinaiset	Määräaik.	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä			Vakinaiset
					2019	2020	Muutos	muutos
					2019	2020	Muutos	2019-2020
Hallinto-osasto	7	4	1	12	9	11	-3	0
Hyvinvointiosasto	6	3	1	10	0	9	9	1
Työpaja	0	0	3	3	0	0	0	0
Sivistysosasto	52	36	1	89	91	88	-3	-1
Tekninen osasto	33	7	7	47	41	40	-1	-3
YHTEENSÄ	98	50	13	161	141	148	2	-3

Liitetieto 43

Taseeseen aktivoitunut henkilöstömenot

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut (ellei eritelty tuloslaskelmassa)

Henkilöstökulut	2020	2019
Palkat ja palkkiot	5 023 021	5 122 185
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 434 132	1 421 099
Muut henkilösivukulut	139 997	124 915
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	6 597 152	6 668 201
Henkilöstökorvaukset	-63 539	-62 615
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	26 330	42 348
Henkilöstökulut yhteensä	6 559 943	6 647 934

Liitetieto 44

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut
(kuntalaki 82.3§)

	2020	2019
Keskusta	2017,25	2166,5
Perussuomalaiset	1242	1023,5
Vasemmistoliitto	894,75	944
Tilitetyt yhteensä	4154	4134

Liitetieto 45

Erittely lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavista palkkioista

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT		
Tarkastusyhteisö/ KPMG Oy AB	2020	2019
Tilintarkastus/tarkastuslautakunta	8325	8325
Erityispalvelut	450	850
Muut palkkiot		
Yhteensä	8775	9175

Liitetieto 46.

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kunta on myöntänyt 100 % omistamalleen tytäryhtiö **Koy Vaalan Niskalle** lainoja, joista avoimena 31.12.2020

As Oy Taimentie, tertiäärilainoja	61 626,41
Kiinteistö Oy Jussinkulma, tertiäärilaina	96 504,56
As Oy Vaalan Uitonkartano	56 237,50
Kiinteistö Oy Vaalan Niska, tertiäärilaina II	137 016,31
Kiinteistö Oy Vaalan Niska/Vuolle, tertiäärilaina I	16 818,80
Kiinteistö Oy Vaalan Niska, pääomaehtoinen laina	191 741,00
Kiinteistö Oy Vaalan Niska, fuusio, p.a. lainasaaminen	202 804,00

Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista, joista ei vielä lyhennyksiä, mutta korkoja on peritty.

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy, 100 % tytäryhtiön lainaa, joka muodostunut yhtiöittämisen yhteydessä, 31.12.2020 jäljellä 360 000.

Muut pitkäaikaiset saamiset Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:ltä 838 871,84

Vaalan Palvelutalosaatiö I, tertiäärilaina	47 092,62
Vaalan Palvelutalosaatiö II, tertiäärilaina	20 182,55
Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry, laina	17 659,71
Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry, lainasaaminen	54 383,69

Vaalan Palvelutalosaatiön lainat vanhoja ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista, joita ei ole lyhennetty, mutta korkoja on peritty.

Humanpolis Oy, 33,33 % osakkuusyhteisö

Pääomalainaa 50 000,00

13. KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT TILIKAUDELLA 1.1. – 31.12.2020

Vaalan kunta

Tositelaji

Ohjelma

Päivä- ja pääkirjat

07 Tilinavaus/oikaisu	Rondo arkisto
08 Rondon sisäiset laskut	Pro Economica Premium
09 Rondon muistiotositteet	Rondo/Pro Economica Premium
10 Muistiotositteet	Rondo/Pro Economica Premium
221 Myyntireskontran suoritukset	Pro Economica Premium
40 Käyttöomaisuusviennit	Pro Economica Premium
410 Ostolaskujen suoritukset	Pro Economica Premium

Tiliotekirjaukset

11 Tiliotteet	Nomentia Banking
---------------	------------------

Palkkakirjanpito

301 Palkat	Pegasos-palkat Rondo arkisto
65 Populus-matkalaskut	Populus/Pro Economica Premium

Ostoreskontra

405 Rondo-ostolaskut	Rondo	Rondo arkisto
----------------------	-------	---------------

Yleislaskutus

610 Venepaikkalaskutus	Pro Economica Premium
611 Teknisen toimen laskut	Pro Economica Premium
623 Päivähoito	Pro Economica Premium
631 Sivistystoimen laskut	Pro Economica Premium
641 Tontin vuokrat	Pro Economica Premium
642 Teollisuus- ja toimitilavuokrat	Pro Economica Premium
643 Maa-ainelupamaksut	Pro Economica Premium
644 Vuokra-asuntojen sähkölaskut	Pro Economica Premium
651 Yleishallinnon laskut	Pro Economica Premium
652 Taloushallinnon laskut	Pro Economica Premium
653 Aravalainat	
664 Hellewi/kansalaisopisto	Hellewi
701 Palvelukassa	Pro Economica Premium/Ceepos

Alv-laskelmat	Pro Economica Premium, Rondo arkisto
Tuloslaskelma	sidottuna, Rondo arkisto
Tase	sidottuna, Rondo arkisto
Rahoituslaskelma	sidottuna, Rondo arkisto
Talousarvion toteutuminen	sidottuna, Rondo arkisto
Käyttöomaisuuskirjanpito	Pro Economica Premium
Tase-erittelyt	sidottuna

KÄYTETYT TILIKARTAT TILIKAUDELLA 1.1. – 31.12.2020

TULOSLASKELMA

.0004	Ylimääräinen tr. kartta C	3257	Hoitopäivämaksut
3000	TOIMINTATUOTOT	3261	Muut sosiaalitoimen maksut
...3001	Myyntituotot	3270	Opetus- ja kulttuuritoimen maksut
3010	Liiketoiminnan myyntituotot	3270	Lukukausimaksut
3001	Vesi- ja jätevesimaksut	3275	Muut opetus- ja kulttuuritoimen
maksut			
3004	Vesihuollon liittymismaksut	3276	Sis/muut opetus- ja kulttuuritoimen
maksut			
3010	Sähkön myyntituotot	3280	Yhdyskuntapalvelujen maksut
3015	Kaukolämmön myyntituotot	3280	Suunnittelu- ja mittaustoiminnan
maksut			
3017	Energiahuollon liittymismaksut	3285	Rakennusvalvonta- ja -
tarkastusmaksut			
3020	Satamatoiminnan myyntituotot	3286	Tori- ja venepaikkamaksut
3030	Puhelinlaitoksen myyntituotot	3287	Muut yhdyskuntapalvelujen
maksut			
3037	Puhelinlaitoksen liittymämaksut	3290	Muut palvelumaksut
3040	Joukkoliikenteen myyntituotot	3290	Pysäköintimaksut
3050	Jätteen kulj. ja käsittelyn myyntituotot	3291	Ateriamaksut
3060	Muut liiketoiminnan tuotot	3292	Korvaukset
3080	Täydet valtiolta saadut korvaukset	3293	Lomituspalvelumaksut
3080	Valtion amm. koulutuksen yksikköhintarah.	3294	Muut palvelumaksut
3082	Yliopistosairaaloiden erit. valtionosuus	3295	Pääsymaksut
3083	Lääkäreiden koulutuskorvaus	...3300	Tuet ja avustukset
3084	Sair. hoitokorv. / vangit siviili- ja varusm.	3300	Työllistämistuki
3085	Pakolaisten toimeentulokorvaukset	3310	Maakunnan kehittämisasiä
3086	Sotilasvammalain mukaiset korvaukset	3315	EU-tuki kunnan
kehittämiprojektiin			
3087	Lomituspalvelukorvaukset	3320	Yhdistymisasiä
3088	Asiakaskoht. velkaneuvonnan korvaukset	3325	Koulumatkatuki
3099	Muut korvaukset	3327	Valtion korv. kuntoutt.
työtoiminnasta			
3100	Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	3328	Valt.os perustoim.tulotuen
kustannuksiin			
3100	Kotikuntakorvaukset	3330	Muut tuet ja avustukset/valtiolta
3110	Jäsenkuntien maksut/korvaukset kunt.yht.	3331	Muut tuet ja avustukset/muilta
3115	Muut yhteistoimintakorvaukset	3332	Matalapaikkatuet
3130	Muut suoritteiden myyntituotot	...3400	Muut toimintatuotot
3130	Työterveyshuollon maksut	3410	Vuokratuotot
3131	Aterian myyntitulot	3410	Asuntojen vuokrat
3132	Työterveyshuolto/ labra	3420	Muiden rakennusten vuokrat
3133	Työterveyshuolto/ röntgen	3421	Sis/muiden rakennusten vuokrat
3135	Oppisopimuskoulutuksen koul.korvaukset	3430	Maa- ja vesialueiden vuokrat
3136	Täyskustannusmaksut pakoll.vakuutuksista	3450	Koneiden ja laitteiden vuokrat
3140	Muut myyntituotot	3460	Muut vuokratuotot
3141	Sis/myyntitulot	3461	Sis/muut vuokratulot
3142	Sis/majoitus- ja ravitsemispalvelut	3500	Muut toimintatuotot
3143	Sis/konekeskuksen palvelut	3501	Pysäköintivirhemaksut
3144	Sis/puht.pito- ja pesulapalvelut	3505	Elatustukimaksut
3145	Myyntituotot lämpölaitokselta	3510	Käyttöomaisuuden myyntivoitot
3146	Myyntituotot vesilaitokselta	3520	Oppilaan omavastuu
koulumatkakustann.			

3150	Sis/talonmiespalvelut	3525	Toimenpidepalkkiot
3151	Sis/siivouspalvelut	3526	Perustoimeentulotuen
takaisinperintä			
3152	Sis/tilityserävuokrat	3527	Tarvehark ja ennaltaehk.ttt:n
tak.perint			
...3200	Maksutuotot	3530	Muut tuotot
...3201	Yleishallinnon maksut	..3600	Valmisteverastojen muutos
3200	Yleishallinnon maksut	3700	Valmistus omaan käyttöön
...3210	Terveysthuollon maksut	3700	Valmistus omaan käyttöön
3210	Laitoshoidon asiakasmaksut	4000	TOIMINTAKULUT
3220	Avohoidon lääkäripalvelujen maksut	...4001	Henkilöstökulut
3230	Erikois,sair,hoidon laitoshoid. as.maks.	...4002	Palkat ja palkkiot
3240	Muut terveydenhuollon maksut	4003	Maksetut palkat ja palkkiot
...3250	Sosiaalitoimen maksut	4001	Vakinaisten viranhaltijain kk-
palkat			
3250	Maksut lapsiperheiden kodinhoitoavusta	4002	Työsuhteisten kuukausipalkat
3251	Muut kodinhoitoapumaksut	4003	Opettajien palkat
		4004	Opettajien lisätyöt
4005	Opettajien koulutusajan palkat	4341	Sis/toimisto- pankki-ja
asiantunt.palvel			
4007	Vakinaisten lääkäreiden palkat	4342	ICT-palvelut (ent. Atk-palvelut)
4008	Lääkäreiden sijaiset	4344	Rahoitus- ja pankkipalvelut
4009	Lääkäreiden toimenpidepalkkiot	4350	Painatukset ja ilmoitukset
4010	Tunti- ja urakkapalkat	4360	Postimaksut
4011	Tuntipalkkaisten lomapalkkajaksotus	4370	Vakuutukset
4012	Erilliskorvaukset	4380	Puhtaanapito- ja pesulapalvelut
4013	Sairaus- ja äitiyslomansijaiset	4381	Sis/puhtaanapito- ja
pesulapalvelut			
4014	Vuosilomansijaiset ja muut sijaiset	4390	Rakennusten rak. ja
kunn.pitopalvelut			
4015	Muut palkat	4395	Alueiden rak. ja kunn.pitopalvelut
4020	Luottamushenkilöiden palkkiot	4400	Koneiden ja laitt.
rak/kunn.pitopalv.			
4021	Viranhaltijain ja työntek. kok.palkkiot	4410	Majoitus- ja ravitsemispalvelut
4022	Asiantuntijapalkkiot	4411	Sis/majoitus- ja
ravitsemispalvelut			
4023	Ay-luottamushenkilöiden palkkiot	4412	Koulutuksen majoitus- ja
ravitsemispalve			
4025	Ansionmenetykskorvaukset	4420	Matkustus- ja kuljetuspalvelut
4058	Laskennallisten alvien palkat	4421	Sis/matkustus- ja kuljetuspalvelut
4059	Alv-palkat	4422	Koulutuksen matkakustannukset
4065	Aktivoidut palkat ja palkkiot	4423	Koulukuljetukset
4230	Sairausvakuutuskorvaukset	4424	Sos.huoltolain
muk.kuljetuspalvelut			
4240	Tapaturmakorvaukset	4425	Kansainvälisyysmatkat
4250	Muut Kansaneläkelaitoksen korvaukset	4430	Muut sosiaali- ja terveyspalvelut
4260	Muut henkilöstömenojen korjauserät	4431	Sis/sosiaali- ja terveyspalvelut
...4004	Jaksotetut palkat ja palkkiot	4432	Laboratoriopalvelut
4060	Jaksotetut palkat ja palkkiot	4433	Röntgenpalvelut
...4005	Aktivoidut palkat ja palkkiot	4434	Tutkimusmaksut
...4100	Henkilösivukulut	4435	Hoitopalvelumaksut

4101	Eläkekulut	4436	Työterveyshuollon
asiantuntijakorvaukset			
4101	<u>KuEL</u> -maksut	4440	Koulutuspalvelut
4102	Eläkemenoperusteinen <u>KuEL</u>	4441	<u>Sis</u> /koulutuspalvelut
4103	Kertasuoritteiset <u>KuEL</u> -maksut	4442	Kulttuuripalvelut
4104	Työkyvyttömyyseläkemaksu	4450	Osuus verokustannuksiin
4110	Muut työeläkemaksut (LEL, <u>TaEL</u>)	4460	Muut yhteistoimintaosuudet
4111	Opettajien eläkevakuutusmaksut	4470	Muut palvelut
4120	Kunnan maksamat eläkkeet	4471	<u>Sis</u> /muut palvelut
4125	Hautausavustukset	4472	Konekeskuksen palvelut
4130	Jaksotetut eläkekulut	4473	<u>Sis</u> /konekeskuksen palvelut
4135	Aktivoidut eläkekulut	4474	Maksupostit
4150	Muut henkilösivukulut	4475	Suhdetoiminta ja edustus
4150	Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	4476	<u>Sis</u> /suhdetoiminta ja edustus
4160	Työttömyysvakuutusmaksut	4477	Ystävyysskuntatoiminta
4170	Tapaturmavakuutusmaksut	4480	Aktivoidut palvelujen ostot
4180	Muut sosiaalivakuutusmaksut	4485	Palvelujen ostot lämpöaitokselta
4181	Tuntipalkkaisten sosiaalimaksujaksotus	4486	Palvelujen ostot vesilaitokselta
4190	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	4490	<u>Sis</u> /talonmiespalvelut
4200	Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut	4491	<u>Sis</u> /siivouspalvelut
...4300	Palvelujen ostot	4492	<u>Sis</u> /tilityserävuokrat
4301	Asiakaspalvelujen ostot	...4500	Aineet, tarvikkeet ja tavarat
4300	Asiakaspalvelujen ostot valtiolta	4501	Ostot tilikauden aikana
4301	Asiakaspalvelujen ostot kunnilta	4500	Toimisto- ja koulutarvikkeet
4302	Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä	4501	<u>Sis</u> /toimisto- ja koulutarvikkeet
4304	Asiakaspalvelujen ostot/lasten <u>laitosh.</u>	4510	Kirjallisuus
4305	Asiakaspalvelujen ostot muilta	4511	<u>Sis</u> /kirjallisuus
4306	Yhteispäivystyspalvelujen ostot <u>ky:ltä</u>	4520	Elintarvikkeet
4307	Lääkäripalvelujen ostot muilta	4521	<u>Sis</u> /elintarvikkeet
4308	Lääkäripalvelujen ostot kunnilta	4530	Vaatteisto
4309	Lääkäripalvelujen ostot <u>ky:ltä</u>	4531	<u>Sis</u> /vaatteisto
4340	Muiden palvelujen ostot	4540	Lääkkeet
4340	Asiantuntijapalvelut	4542	Hoitotarvikkeet
4543	Hoitotarvikkeet/ilmajakelu	4940	Muut kulut
4550	Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	4990	Aktivoidut muut kulut
4560	Poltto- ja voiteluaineet	4999	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ
4570	Lämmitys	5000	Verotulot
4571	Sähkö	5000	Kunnan tulovero
4572	Vesi	5100	Kiinteistövero
4580	Kalusto	5200	Osuus yhteisöveron tuotosta
4581	<u>Sis</u> /kalusto	5300	Koiravero
4582	Apuvälineet, lääkinällinen kuntoutus	5400	Muut verot
4583	Apuvälineet, lainattavat	5500	Valtionosuudet
4590	Korjaus- ja rakennusmateriaali	...5501	Kunnan peruspalvelujen
valtionosuus			
4600	Muu materiaali	5500	Yleinen valtionosuus
4601	<u>Sis</u> /muu materiaali	5510	Kunnan peruspalvelujen
<u>valt osuus</u>			
4640	<u>Käyttöön</u> , aktivoidut aineet,tarv.tavarat	5600	<u>Sosiaal</u> - ja terveydenhuol.
valtionosuus			
4645	Lämmönosto lämpöaitokselta	...5700	Muut valtionosuudet

4646	Vedenosto vesilaitokselta	5520	Opetus- ja <u>kult.toimen</u> muut
<u>valt.osuudet</u>			
...4670	Varastojen lisäys/vähennys	5701	Opetus- ja <u>kult.toimen</u> muut
<u>valt.osuudet</u>			
4670	Varastojen lisäys/vähennys	5800	Rahoitusavustus
...4700	Avustukset	5850	Muut valtionosuudet
...4701	Avustukset kotitalouksille	5890	Verotulomenetysten
kompensaatio			
4700	Lasten kotihoidon tuki	5900	Arvonlisäveron takaisinperintä
4702	Lasten kotihoidon tuen kuntallisä	6000	Rahoitustuotot ja -kulut
4705	Yksityisen hoidon tuki	...6001	Korkotuotot
4707	Yksityisen hoidon tuen kuntallisä	6000	Korkotuotot antolainoista
ulkopuolisille			
4710	Omaishoidon tuki	6010	Korkotuotot antolainoista
<u>liikelaitok.</u>			
4715	Elatustuki	6020	Korkotuotot sijoituksista ja
<u>talletuk.</u>			
4720	Perustoimeentulotuki	6030	Maksuliikennetilien korot
4721	Tarveharkintainen toimeentulotuki	...6100	Muut rahoitustuotot
4722	Ennaltaehkäisevä toimeentulotuki	6100	Osinkotuotot ja osuus pääomien
korot			
4723	Kuntouttava työtoiminta	6110	Liikelaitosten peruspääoman
tuotto			
4725	Vammaisille annetut avustukset	6115	Korvaus peruspääomasta
4727	Koulumatkatuki	6120	Verotilitysten korot ja korotukset
4730	Muut avustukset kotitalouksille	6130	Viivästyskorkotulot
4732	Kesä-kunnossapito	6140	Peruspääoman korot
kuntayhtymiltä			
4733	Talvi-kunnossapito	6145	Toimeksiantojen pääomakorot
4734	Teiden peruskorjaus	6150	Kurssivoitot rahoituslainoista
...4740	Avustukset yhteisöille	6160	Arvopapereiden myyntivoitot
4740	Avustukset yhteisöille	6165	Sisäiset vakuutusmaksut
4741	Työmarkkinatuen kuntaosuus	6170	Muut rahoitustuotot
...4750	Avustukset liikelaitoksille	6180	Arvonalentumisten palautumiset
4750	Avustukset liikelaitoksille	...6200	Korkokulut
...4800	Muut toimintakulut	6210	Korkokulut lainoista ulkopuolisilta
...4801	Vuokrat	6230	Korkokulut lainoista liikelaitoksilta
4800	Maa- ja vesialueiden vuokrat	6240	Maksuliikennetilien korot
4820	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	...6300	Muut rahoituskulut
4821	<u>Sis</u> /rakennusten ja huoneistojen vuokrat	6300	Peruspääoman korot
jäsenkunnille			
4840	Koneiden ja laitteiden vuokrat	6310	Verotilitysten korot
4842	Muut leasingvuokrat	6320	Viivästyskorot ja korotukset
4860	Muut vuokrat	6330	Kurssitappiot rahoituslainoista
4861	<u>Sis</u> /muut vuokrat	6350	Luottoprovisiot
...4900	Muut toimintakulut	6360	<u>Arvonalentum. vaiht.vast.</u>
<u>rahoit.varois.</u>			
4900	Väilliset verot	6370	<u>Arvonalent. pys.vast.</u> sijoituksista
4910	Välittömät verot	6380	Muut rahoituskulut
4920	Käyttöomaisuuden myyntitappiot	6999	VUOSIKATE
4930	Ulosottokulut	7000	Poistot ja arvonalentumiset
4931	Luottotappiot	...7100	Suunnitelman mukaiset poistot
4932	Jäsenmaksut/muut yhteisöt	7100	Poistot aineettomista oikeuksista

4935	Toimenpidepalkkiot	7110	Poistot tietokoneohjelmista
7120	Poistot muista <u>pitkävaikut.</u> menoista		
7130	Poistot rakennuksista		
7140	Poistot <u>kiint.</u> rakenteista ja laitteista		
7150	Poistot koneista ja kalustosta		
7160	Poistot muista <u>aineell.</u> hyödykkeistä		
7210	Muut lisäpoistot		
...7200	Pysyvien vastaavien myyntivoitot/-tappio		
7200	Pysyvien vastaavien myyntivoitot/-tappio		
...7230	Arvonalentumiset		
7230	Pysyvien vast. <u>hyödyk.</u> arvonalentumiset		
7240	<u>Vaiht.</u> vastaavien <u>poik.</u> arvonalentumiset		
7250	Arvonalentumisten palautumiset		
08000	Satunnaiset erät		
...8001	Satunnaiset tuotot		
8000	Käyttöomaisuuden myyntivoitot		
8010	Omistussuukien luovutukset		
8020	Vahingon-/ <u>takauskorv.</u> ja sopimussakot		
8030	Saadut akordit ja konserniavustukset		
8040	<u>Kirjauskäytän.</u> muutoksesta <u>aih.</u> oikaisut		
8050	Muut satunnaiset tuotot		
...8100	Satunnaiset kulut		
8100	Käyttöomaisuuden myyntitappiot		
8110	Omistussuukien luovutukset		
8120	Vahingon-/ <u>takauskorvaukset</u> <u>sopimussakot</u>		
8130	Annetut akordit ja konserniavustukset		
8140	<u>Kirjauskäytän.</u> muutoksista <u>aih.</u> oikaisut		
8150	Muut satunnaiset kulut		
08499	TILIKAUDEN TULOS		
08500	Varausten ja rahastojen muutokset		
...8501	Poistoeron muutos		
8500	Poistoeron lisäys (-)		
8550	Poistoeron vähennys (+)		
...8600	Varausten muutos		
8600	Varausten lisäys (-)		
8650	Varausten vähennys (+)		
...8700	Rahastojen muutos		
8700	Rahastojen lisäys (-)		
8750	Rahastojen vähennys (+)		
08800	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		

TILIKARTTA F

	TASE	1210	Muut osakkeet ja osuudet
.1000	VASTAAVAA	1210	Muut osakkeet ja osuudet
...1001	PYSYVÄT VASTAAVAT	1211	Säädepääomat
...1002	Aineettomat hyödykkeet	1212	Osakkeiden ja osuuksien
arvonkorotukset			
1010	Muut pitkävaikutteiset menot	1212	Osakkeiden ja osuuksien
arvonkorotukset			
1020	Ennakkomaksut	1214	Joukkovelkakirjalainasaamiset
...1003	Aineettomat oikeudet	1215	JVK-saamiset tytäryhteisöiltä
1000	Aineettomat oikeudet	1216	JVK-saamiset
jäsenkuntayhtymiltä			
1005	Tietokoneohjelmistot	1217	JVK-saam. osak. ja
omistusyht. yhteisöiltä			
...1100	Aineelliset hyödykkeet	1218	JVK-saam. kunnilta ja
kuntayhtymiltä			
...1101	Maa- ja vesialueet	1219	JVK-saamiset liikelaitoksilta
1100	Maa- ja vesialueet	1220	JVK-saamiset valtiolta
11002	Maa- ja vesialueiden peruskorjaus	1221	JVK-saamiset muilta
1102	Kiinteistöjen liittymismaksut	1230	Muut lainasaamiset
1105	Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	1230	Muut lainasaamiset
tytäryhteisöiltä			
...1110	Rakennukset	1231	Muut lainasaamiset
jäsenkuntayhtymiltä			
1110	Asuinrakennukset	1232	Muut lainasaam.
osakkuusyhteisöiltä			
1115	Hallinto- ja laitosrakennukset	1233	Muut lainasaam. kuntayht. ja
kunnilta			
1120	Tehdas- ja tuotantorakennukset	1234	Muut lainasaamiset liikelaitoksilta
1123	Muut rakennukset	1235	Muut lainasaamiset valtiolta
1125	Rakennusten arvonkorotukset	1236	Muut lainasaamiset muilta
...1130	Kiinteät rakenteet ja laitteet	1240	Muut saamiset
1130	Maa- ja vesirakenteet	1241	Muut saamiset tytäryhteisöiltä
1150	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	1242	Muut saamiset
jäsenkuntayhtymiltä			
...1160	Koneet ja kalusto	1243	Muut saamiset
omistusyhteisöiltä			
1160	Kuljetusvälineet	1244	Liittymismaksut liikelaitoksilta
1168	Sairaala-terv. h yms laitteet	1245	Liittymismaksu
(Palautuskelpoiset)			
1169	Atk-laitteet	1246	Muut saamiset muilta
1170	Muut koneet ja kalusto	1300	Arvostuserät

1180	Muut aineelliset hyödykkeet	1300	Arvostuserät eläkevastuusta
1180	Luonnonvarat	1310	Arvostuserät kurssitappioista
1184	Arvo- ja taide-esineet	1320	Arvostuserät rakennusalkaisista
koroista			
1187	Muut hyödykkeet	1330	Muut arvostuserät
1190	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1400	TOIMEKSIANTOJEN VARAT
1191	Ennakkomaksut	1401	Valtion toimeksiannot
1190	Ennakkomaksut	1400	Valtion toimeksiantojen ps-tilit
1195	Keskeneräiset hankinnat	1410	Välitetyt aravalainat
1195	Keskeneräiset hankinnat	1411	Välitettyjen aravalainojen korot
11951	Keskeneräiset hankinnat maa-alueiden peruspar	1420	Muut valtion
toimeksiannot			
1200	Sijoitukset	1440	Lahjoitusrahastojen varat
1201	Osakkeet ja osuudet	1440	Lahjoitusrahastojen varat
1201	Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet	1460	Muut toimeksiantojen varat
1202	Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	1460	EU-tukien toimeksiannot
1203	Kuntayhtymäosuudet	1470	Asuntoyhtiöiden
rakentamismenot			
1203	Kuntayhtymäosuudet	1480	Muut toimeksiannot
1205	Osakkeet ja osuudet osak ja omist.vht.	1500	VAIHTUVAT VASTAAVAT
1205	Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	1501	Vaihto-omaisuus
1207	Yhteisöosakkeet ja -osuudet	1500	Aineet ja tarvikkeet
1208	Muut osakkeet ja osuudet osak&om.vhteis.	15001	Lämpökeskuksen halkovarasto
1209	Liikelaitosten peruspääomaosuudet	15002	Rakennustarvikevarasto
1209	LIKELAITOSTEN peruspääomaosuudet	1530	Keskeneräiset tuotteet
1550	Valmiit tuotteet	17423	Päivähoito
1570	Muu vaihto-omaisuus	17424	Vanhustyö
1590	Ennakkomaksut	17431	Sivistystoimen laskut
1600	Saamiset	17433	Kansalaisopisto/Hellewi
1601	Pitkäaikaiset saamiset	17440	Venepaikkalaskutus
1602	Myyntisaamiset	17441	Tontinvuokrat
1600	Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä (pa)	17442	Teollisuus- ja toimitilavuokrat
1605	Myyntisaamisesta jäsenkuntayhtymiltä (pa)	17443	Maa-aineslupamaksut
1610	Myyntisaam. muilta omistusyhteisöiltä (pa)	17444	Muu ympäristötoimi
1615	Kunnan sisäiset myyntisaamiset (pa)	17445	Vuokra-asuntojen sähkölaskut
1620	Myyntisaamiset muilta (pa)	17446	Rakennusvalvontamaksut
1630	Lainasaamiset	17451	Yleishallinnon laskut
1630	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä (pa)	17453	Aravalaskut
1635	Lainasaam. jäsenkuntayhtymiltä (pa)	17460	Pegasos myyntisaamiset
1640	Lainasaam. muilta omistusyhteisöiltä (pa)	17461	Pegasos aravalainalaskut
1642	Lainasaam. kunnilta ja kuntayhtym. (pa)	17480	Vanhdat vuokrasaatavat/RyTIV.
1645	Lainasaamiset valtiolta (pa)	17481	Kiäa-vuokrasaatavat
1646	Lainasaamiset VESIHUOLTOLAITOKSELTA	17482	Kiäa-vuokrankanto
saatav/ennakot			
1647	Lainasaamiset muilta (pa)	17498	Myyntireskontran välitili
1650	Kunnan sisäiset lainasaamiset (pa)	17499	Myyntireskontran selvittelytili
1654	Lainasaamiset/velkajärj.saamiset	1750	Lainasaamiset
1655	Lainasaamiset muilta (pa)	17452	Taloushallinnon laskut
1660	Muut saamiset	1750	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä
1660	Muut saamiset tytäryhteisöiltä (pa)	1755	Lainasaamiset
jäsenkuntayhtymiltä			

1662	Muut saamiset jäsenkuntayhtymiltä (pa)	1758	Lainasaamiset
omistusyhteisöiltä			
1665	Muut saamiset omistusyhteyshyt. (pa)	1760	Lainasaamiset muilta kunta- ja
kuntayht.			
1666	Valtionosuussaamiset (pa)	1762	Lainasaamiset valtiolta
1668	Kunnan sisäiset muut saamiset (pa)	1763	Lainasaamiset
VESIHUOLTOLAITOKSELTA			
1675	Elatustukimaksusaamiset (pa)	1765	Kunnan sisäiset lainasaamiset
1688	Muut saamiset (pa)	1766	Palkkaennakkosaatavat
.....1690	Siirtosaamiset	1767	Kumppaniksi ry
.....1691	Siirtyvät korot	1768	Kyläyhdistyksiltä
1690	Siirtyvät korot tytäryhteisöiltä (pa)	1770	Lainasaamiset muilta (la)
1695	Siirtyvät korot jäsenkuntayht. (pa)	1780	Muut saamiset
1700	Siirtyvät korot omistusyhteyshyt. (pa)	1780	Muut saamiset tytäryhteisöiltä
1705	Siirtyvät korot liikelaitoksilta (pa)	1785	Muut saamiset
jäsenkuntayhtymiltä			
1710	Siirtyvät korot muilta (pa)	1790	Muut saamiset
omistusyht. yhteisöiltä			
.....1715	Muut siirtosaamiset	1791	Käyttötalouden
valtionosuussaamiset			
1715	Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä (pa)	1792	Investointien
valtionosuussaamiset			
1716	Muut siirtosaamiset jäsenkuntayht. (pa)	1795	Kunnan sisäiset muut saamiset
1717	Muut siirtosaam. omistusyhteyshyt. (pa)	1796	Käyttöomaisuuden välitili
1718	Muut siirtosaamiset liikelaitoksilta (pa)	1797	Pääkassan välitili
1719	Muut siirtosaamiset muilta (pa)	1798	Menojen selvittelytili
.....1720	Lyhytaikaiset saamiset	17982	Palkkasaatavien tili
.....1721	Myyntisaamiset	1799	Rahatilien väliset siirrot
1720	Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä (la)	1800	Elatustukimaksusaamiset
1725	Myyntisaamiset jäsenkuntayht. (la)	1802	Koiraverosaamiset
1730	Myyntisaamiset omistusyhteyshyt.	1805	Arvonlisäverosaamiset
1735	Kunnan sisäiset myyntisaamiset	18051	8%:n alv vähennyskelpoiset
1740	Muut myyntisaamiset	18052	17%:n alv vähennyskelpoiset
17401	W/nhjt/Hammashoitolaskutus	18053	22%:n alv vähennyskelpoiset
17405	Terveyskeskus/Effica	18054	12%:n alv vähennyskelpoiset
17406	Perusturvan laskut	18055	22%:n alv yht.vero
vähennyskelpoiset			
17407	Vuodeosastomaksut	18058	9% vähennysjärjestelmä
17421	Palvelukotimaksut	18059	13% vähennysjärjestelmä
17422	Muu peruspalvelu	18060	23% vähennysjärjestelmä
18061	23% rakent.palv.osto/ vähenn.järj.	1900	Kassatilit
18062	24% Eu-palvelut/tavarat/vähenn.järj.	1901	Korttisaatavtili
18063	23% Osto ulkomaalaiselta/vähenn.järj.	1920	Sampo 800015-860839/yleinen
18070	10% vähennysjärjestelmä	1921	Sampo 800013-
70296718/perusturva			
18071	14% vähennysjärjestelmä	1922	Sampo 800014-
2184429/korjausavustukset			
18072	24% vähennysjärjestelmä	1930	Kainuun Op 576096-1150/yleinen
18073	24% rakent.palv.osto/vähenn.järj.	1931	Kainuun Op 576096-
415632/kiha-vuokrat			
18081	8%:n alv palautuskelpoiset	1932	FI0451380820026155/Yht.koulun
opp.kunta.			

18082	17%.n alv palautuskelpoiset	1933	FI8057609620014050/lukion
<u>opiskelijakun.</u>			
18083	22%.n alv palautuskelpoiset	1934	Nordea FI7418413000005756
18084	12%.n alv palautuskelpoiset	1940	Postisiirtotilit
18085	22%.n alv yhteisövero palautuskelpoiset	1960	Talletustilit
18086	Laskennallinen 5% arvonnäisävero	1980	Sisäiset yhdistilit
18088	9% palautusjärjestelmä	2000	VASTATTAVAA
18089	13% palautusjärjestelmä	2001	OMA PÄÄOMA
18090	23% rakent.palv.osto/palautusjärj.	2002	Peruspääoma
18091	23% palautusjärjestelmä	2000	Peruspääoma
18092	23% Eu-palvelut/tavarat/palautusjärj.	2005	Liittymismaksurahasto
18093	24% Eu-tavaroista	2005	Liittymismaksurahasto
18094	10% palautusjärjestelmä	2010	Arvonkorotusrahasto
18096	14% palautusjärjestelmä	2010	Arvonkorotusrahasto
18097	24% palautusjärjestelmä	2015	Muut omat rahastot
18098	24% rakent.palv.osto/palautusjärj.	2015	Rahastopääomat
1810	Muut saamiset	2040	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä
1812	Postimaksujen selvittelytilli	2040	Edell. tilikausien yli-/alijäämä
1815	Siirtosaamiset	2050	Tilikauden yli-/alijäämä
1816	Siirtyvät korot	2050	Tilikauden yli-/alijäämä
1815	Siirtyvät korot tytäryhteisöiltä	2100	POISTOERO JA
VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
1818	Siirtyvät korot jäsenkuntayhtymiltä	2101	Poistoero
1819	Siirtyvät korot omistusyhteyshenkilöiltä	2100	Poistoero
1820	Siirtyvät korot liikelaitoksilta	2110	Vapaaehtoiset varaukset
1821	Siirtyvät korot muilta	2110	investointivaraukset
1822	Muut siirtosaamiset	2120	PAKOLLISET VARAUKSET
1822	Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä	2121	Eläkevaraukset
1823	Muut siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	2120	Eläkevaraukset
1824	Muut siirtosaamiset omistusyhteyshenkilöiltä	2131	Muut pakolliset varaukset
1825	Muut siirtosaamiset liikelaitoksilta	2130	Pakollinen varaus kuntayhtymät
18251	SIIRTOSAAMISET LÄMPÖLAITOKSELTA	2131	Kaatopaikkavaraukset
18252	SIIRTOSAAMISET VESILAITOKSELTA	2132	Rakennusten purkuvaraus
1826	Muut siirtosaamiset muilta	2300	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT
1827	Siirtosaam. Rokuanjärventien peruskorj.	2301	Valtion toimeksiannot
1828	Työllistämiskisaamiset	2300	Välitetyt aravalainat
1830	Rahoitusarvopaperit	2310	Välitetyt valtion lainat
1831	Osakkeet ja osuudet	2320	Muut valtion toimeksiantojen
1830	Osakkeet ja osuudet	2321	Rintamaveteraanien kuntoutus
1850	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2322	Energiataloudelliset avustukset
1850	Sijoitukset valtion velkasitoumuksiin	2325	Lahjoitusrahastojen pääomat
1855	Sijoitukset kuntatodistuksiin	2325	Testamenttilahjoitus
1860	Sijoitukset muihin rahamarkkinainstrum.	2326	Valtion perintö (Vaisanen Joonas)
1870	Joukkovelkakirjalainasaamiset	2327	Lammenrannan vihkiäiset
1870	JVK-saamiset valtiolta	2328	Oulujärven koulun 50 v-juhla
1875	JVK-saamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä	23281	Lukion 50 v-juhla
1880	JVK-saamiset muilta	23282	Koulukeskuksen vihkiäisjuhla
1890	Muut arvopaperit	23283	Yhtenäiskoulun oppitaskun
1890	Muut arvopaperit	23284	Lukion opiskelijakunta
1900	Rahat ja pankkisaamiset	2329	K. Takalan stipendit

2440	Saadut ennakot tytäryhteisöiltä (p.a)	2543	Työkeskuksen ennakot (l.a)
2442	Saadut ennakot jäsenkuntayhtymiltä (p.a)	2544	Kiika-vuokraennakot (l.a)
2445	Saadut ennakot osakkuusyhteisöiltä (p.a)	2545	Ostovelat
2446	Saadut sisäiset ennakot (p.a)	2545	Ostovelat tytäryhteisöille (l.a)
2447	Kiika-vuokravakuudet (p.a)	2546	Ostovelat jäsenkuntayhtymille (l.a)
2448	Saadut ennakot muilta (p.a)	2547	Ostovelat/ TTT ja lastensuojelu (l.a)
2450	Ostovelat	2548	Sisäiset ostovelat (l.a)
2450	Ostovelat tytäryhteisöille (p.a)	25481	Ostoreskontra/Kirjauspiste
01(perust)			
2451	Ostovelat jäsenkuntayhtymille (p.a)	25482	Ostoreskontra/Kirjauspiste
02(sivistys)			
2452	Ostovelat omistusyht.yhteisöiltä (p.a)	25483	Ostoreskontra/Kirjauspiste
03(tekninen)			
2453	Sisäiset ostovelat (p.a)	25484	Kunnan ostolaskut
2454	Ostovelat muille (p.a)	25485	Kierrätettävät ostolaskut
2460	Muut velat	25488	Ostoreskontran välitili/Pegasos
2460	Muut velat tytäryhteisöille (p.a)	25489	Ostoreskontran välitili
2462	Muut velat jäsenkuntayhtymille (p.a)	2549	Ostovelat muille (l.a)
2463	Muut velat osakkuusyhteyshyönteisöille (p.a)	2550	Muut velat
2464	Muut velat muille kunta/kuntayhtym (p.a)	2550	Muut velat tytäryhteisöille (l.a)
2466	Muut velat valtiolle (p.a)	2551	Muut velat jäsenkuntayhtymille (l.a)
2467	Sisäiset muut velat (p.a)	2552	Muut velat osakkuusyht.yhteisöille (l.a)
2468	Muut velat muille (p.a)	2554	Sisäiset muut velat (l.a)
2469	Liittymismaksut ja muut velat (p.a)	2555	Muut velat muille (l.a)
2470	Siirtovelat	2556	Tilitettävä arvonlisävero
		25871	SIIRTOVELAT
LÄMPÖLAITOKSELLE			
25561	ALV 8% Myynti	25872	SIIRTOVELAT
VESILAITOKSELLE			
25562	ALV 17% Myynti	2588	Työttömyys-ja
tapaturmavak.m/työnantaja			
25563	ALV 22% Myynti	2589	Taloudellinen tuki/ työnantaja
25564	ALV 22% Myynti/Palkat	25891	KUEL-maksu/ työnantaja
25565	ALV 12% Myynti	25892	Eläkemenoer KUEL-maksu/
työnantaja			
25567	ALV 9%:n myynti	25893	Varhe-maksu/ työnantaja
25568	ALV 13%:n myynti	25894	LEL-maksu/ työnantaja
25569	ALV 23%:n myynti	25895	VEL-maksu/ työnantaja
2557	Ennakonpidätysvelka (l.a)	25896	TAEL-maksu/ työnantaja
25570	ALV 23% Myynti/Palkat	2590	Työttömyysvakuutusmaksu/
palkansaaja			
25571	ALV 23% Myynti/ Käännetty	25901	KUEL-maksu/ palkansaaja
25572	ALV 10%:n myynti	25902	KUEL-maksu/ luottamushenkilö
25573	ALV 14%:n myynti	25904	VEL-maksu/ palkansaaja
25574	ALV 24%:n myynti	25905	TAEL-maksu/ palkansaaja
25575	24% Rak.palv/ EU/ maksettava alv	2599	Muut siirtovelat muille
25576	ALV 24% Myynti/Palkat	2600	Keva/eläkemenoerust ja varhe
2558	Sosiaaliturvamaksuvelka (l.a)	2999	NETTO
2559	Maksamattomat palkat (netto)		

2560	Tulojen selvittelytili
25601	Palkoista peritt. selvittelytili
25602	Vuokrien selvittelytili
2561	Kehitysvamm. tukiliitto
25611	Huollettavien tili 1
25612	Huollettavien tili 2
2562	SOTE/ Selvittelyt
.....2571	Siirtyvät korot
2570	Siirtyvät korot tytäryhteisöille
2571	Siirtyvät korot jäsenkuntayhtymille
2572	Siirtyvät korot osakkuusyht. yhteisöille
2574	Siirtyvät korot liikelaitoksille
2575	Siirtyvät korot muille
.....2580	Lomapalkkajaksotus
2580	Lomapalkkajaksotus
2581	Tuntipalkkaisten lomapalkkajaksotus
2582	Muut jaksotukset
.....2583	Valtionosuusennakot
2583	Valtionosuusennakot
.....2584	Muut siirtovelat
2584	Muut siirtovelat tytäryhteisöille
25841	Laskennallinen vero
2585	Muut siirto velat jäsenkuntayhtymille
2586	Muut siirtovelat osakkuusyht. yhteisöille
2587	Muut siirtovelat liikelaitoksille

14. HYVINVOINTISUUNNITELMAN ARVIOINTI 2020

• Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Kuntastrategian liitetaulukkoon on tavoitteeksi kirjattu päihteiden käytön väheneminen Vaalassa. Maaseudun arjen palveluverkosto yhteistyössä Pohjois-Suomen AVI:n ja EHYT ry:n kanssa on laatinut ehkäisevän päihdetyön ohjelman. Ohjelmassa kuvataan kunnan lakisääteiset tehtävät päihteiden käytön vähentämiseksi, lisäksi siinä kuvataan ikäkausittain eri toimijoille suunnattuja ehkäisevän päihdetyön työvälineitä. Ehkäisevän päihdetyön ohjelma on liitetty omana tiedostonaan hyvinvointisuunnitelmaan. Käytännön toteutuksen suunnittelu aloitetaan loppuvuodesta 2018.

2 Hyvinvointisuunnitelma

1. Lapset ja lapsiperheet

Visio ja päämäärä:

Vaalassa lapsiperheillä on hyvä ja turvallista asua ja elää. Tavoitteet:

Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli. Turvallinen lapsuus. Hyvinvointisuunnitelman avulla pystytään tukemaan tarvittaessa vanhempia tai huoltajaa heidän kasvatustuessaan, jotta jokainen lapsi ja perhe pärjää, voi hyvin ja kokee olonsa turvalliseksi. Tavoitteena on, että jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli sekä joku harrastus ja ystävä.

Perheitä kannustetaan viettämään aikaa yhdessä.

Lapsille luodaan mahdollisuuksia vaikuttaa oman elinympäristönsä kehittämiseen.

Jokainen toimija ja yhteisö Vaalassa sitoutuu hyvinvointisuunnitelman ehkäisevän päihdetyön toimintamalliin. Tehdään ennaltaehkäisevää päihdetyötä kohdennettuna lapsiperheisiin, koska lapset ovat sijaiskärsijöitä vanhempien päihteiden käytön vuoksi

2 NUORET

Visio ja päämäärät: Vaalassa jokainen nuori on arvokas Tavoitteet:

- Jokaista nuorta kannustetaan omatoimisuuteen, oman elämänsä hallintaan sekä vastuuseen valinnoistaan.
- Kaikilla on mahdollisuus harrastaa
- Kukaan ei ole yksin

- Nuoret kesätöihin

Hyvinvointisuunnitelman avulla etsitään keinoja ja toimintatapoja, minkä avulla nuori kokee olonsa turvalliseksi, pärjää ja voi hyvin. Nuorille hyvinvoinnin kannalta merkityksellisiä asioita ovat hyvät ihmissuhteet, terveys, perhe ja harrastukset.

Jokaisella nuorella tulee olla asuinpaikasta riippumatta monipuolisia vaihtoehtoja vapaa-ajalle ja harrastuksiin. Päämääränä on, että jokaisella nuorella on mielekästä tekemistä ja ystäviä. Kehitetään nuorisotalon toimintaa. Nuorisoneuvoston rooli vahvistuu kunnan päätöksentekojärjestelmässä kokemusasiantuntijana. Yhteistyötä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa lisätään. Nuoria kannustetaan mukaan vapaaehtoistoimijoiksi. Nuorten aikuisten osalta korostuu tutkintoon johtavaan koulutukseen ohjaaminen, tutkinnon saaminen ja oman elämän hallinta.

Nuorten työpajatoimintaa uudistetaan ja nuorisotyön resursointia parannetaan. Kiinnitetään huomiota liikennekäyttämiseen ja ennaltaehkäisevään päihdetyöhön. Jokainen toimija ja yhteisö sitoutuu hyvinvointisuunnitelman ehkäisevän päihdetyön toimintamalliin sekä huomioimaan toiminnassaan koko Vaalan alueen.

3 AIKUISVÄESTÖ/TYÖIKÄISET

Visio ja päämäärät: Aikuisväestö on työkykyistä ja kokee kuuluvansa yhteisöön. Tavoitteet:

- Työttömyyden ehkäisy ja työttömyyskierteen katkaisu.
- Työttömän hyvinvoinnin lisääminen ja työllisyysmahdollisuuksien parantaminen.
- Yrittäjyyden edistäminen ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen.
- Päihteiden käytön vähentäminen.
- Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä.

Keinot

Me-hengen luominen

- Työpaikan ja työntekijän kohtaaminen
- Työttömyyteen liittyvä hyvinvoinnin edistäminen ja aktivointitoimenpiteet (työkyvyn ylläpitäminen)
- Ennaltaehkäisevä päihdetyö; alkoholin haitat ja välitys (lähipiiri erityishuomioon), ylisukupolvisen kierteen katkaisu.

4 SENIORIVÄESTÖ

Visio ja päämäärät:

Vaalassa senioreiden on hyvä asua ja elää! Seniorit ovat voimavara.

Tavoitteet:

- Terve ja hyvinvoiva vanhusväestö.
- Jokaisella vanhuksella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli eikä kukaan ole yksin.
- Asiakas- ja palveluohjaus toimii ja on ihmistä lähellä.
- Vanhuksille tilanteeseen sopiva hoiva ja hoito.
- Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö.
- Vanhuksille mielekäs elämä kotona.
- Teknologian ja sähköisen maailman tuominen lähelle ikäihmistä.
- Vanhuksille on tarjolla palveluita, joita he iän myötä tarvitsevat.

Hyvinvointisuunnitelma pystyy tukemaan ikäihmisiä siten, jotta jokainen ikäihminen pärjää, voi hyvin ja kokee olonsa turvalliseksi.

Senioreille hyvinvoinnin kannalta merkittäviä asioita ovat, että arjen asiat sujuvat, kodin ja asumisen turvallisuudesta on huolehdittu, naapuriapua on eri-ikäisille, yhteisöllisyys on voimakasta ja sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetty lähipalveluna.

Jokainen toimija ja yhteisö sitoutuu hyvinvointisuunnitelman ehkäisevän päihdetyön toimintamalliin sekä huomioimaan toiminnassaan koko Vaalan alueen. Senioreiden päihdetyössä korostuu lääkkeiden ja alkoholin kielteiset yhteisvaikutukset ja iäkkäiden ihmisten ahdinko alkoholia käyttävän perheen jäsenen vuoksi.

Tilinpäätösarviointi

Lapset ja lapsiperheet

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Tilinpäätösarviointi
Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli	Tehdään kunnan nettisivuille näkyviksi erilaiset harrastusmahdollisuudet.	Hyvinvointipalvelut, järjestöt, kansalaisopisto, musiikkiopisto	Tsemppi-hanke osaltaan on kerännyt nuorten erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Tietoja ei ole kerätty laajemmin vielä nettisivuille. Nettisivujen päivittämistä ei ehditty aloittaa vuonna 2020.
	Koulujen kerhotoimintaa jatketaan ja kehitetään.	Koulu, järjestöt, hyvinvointipalvelut	Koulujen kerhoja järjestetään päivittäin yläkoululaisille koulupäivän aikana, alakoululaisille koulupäivän loputtua. Parkki-toiminta on nuorille, jotka eivät mene muihin kerhoihin, etsivä nt on nuorten tavoitettavissa parkissa useasti viikossa. Toiminta oli keskeytyneenä koronan leviämisvaiheessa sekä poikkeusolojen aikana.
	Järjestöt tarjoavat ilmaisia kerhoja.	Järjestöt:	Vaalan 4H- yhdistys on tarjonnut mm. pikkufobian ja muita

		<p>maksuttomia kerhoja. Vaalan seurakunta tarjoaa salibandyä kerran viikossa. Koronan leviämisvaiheen ja poikkeusolojen aikana näitä ei toteutettu.</p>
<p>Järjestöjä tuetaan eri tapahtumien, kerhojen ja / tai kurssien järjestämisessä. Koko perheen olympialaiset 2020.</p>	<p>Hyvinvointiosasto, urheiluseurat, Yhdistykset, järjestöt, Neittävän kyläyhdistys</p>	<p>Kohdeavustuksia jaettiin niukasti yhdistyksille. Tapahtumat pääasiassa peruttu Koronaepidemian vuoksi</p>
<p>Huoltajien saaminen mukaan toimintaan mm. vanhempainyhdistyksen toiminnan kehittäminen.</p>	<p>Vanhempainyhdistys, Varhaiskasvatus, yhtenäiskoulu, hyvinvointipalvelut, kansalaisopisto, musiikkiopisto, seurakunta, järjestöt (mm. 4H, MLL, urheiluseurat, kyläyhdistykset, Vaalan kulttuuriklubi)</p>	<p>Vanhempainyhdistys on osallistunut nuorteniltojen valvontaan. Koronarajoitukset vaikuttivat huomattavasti yhteistyön kehittämistä.</p>
<p>Neittävän kyläyhdistyksen liikuntapainotteinen perhekerho.</p>	<p>Neittävän kyläyhdistys</p>	
<p>Seurakunnan lapsi- ja nuorisotyö, kerhot sekä lapsiparkki.</p>	<p>seurakunta</p>	<p>Diakonin aamupuuro toteutui kaksi kertaa kuukaudessa ja joulukuusta alkaen joka maanantai. Kerhot, muksuparkki sekä perhekerho/iltaperhekerho järjestettiin kun koronarajoitukset sallivat kokoontumiset. Seurakunta järjesti sählykerhon 6-9-luokkalaisille. Seurakunta oli mukana järjestämässä nuorten fobia-iltoja, se</p>

		osallistui valvontaan ja ruuan ostamiseen.
Liikuntatuokioiden järjestäminen Fobian yhteyteen. Nuoria palkataan vetäjiksi.	Järjestöt, hyvinvointipalvelut	Vaalan Karhu on palkannut ja kouluttanut 4 nuorta vetämään ohjattuja liikuntatuokoita nuorteniltojen yhteydessä. Fobiat keskeytyivät poikkeusolojen ja koronan leviämisen ja kiihtymisvaiheen vuoksi
Vaalan Karhu järjestää lajeihin tutustumista koululle.	Koulu, Vaalan Karhu	Ei toteutunut koululla.
Lapsille ja nuorille "puuhapaikka" koulun jälkeen. Kylä/sivukylät		Tsemppi –hankkeen hankinnat: pihapelejä, siirrettävä nuotiopaikka jne. Eli helposti mukaan otettavaa välineistöä. Korona esti liikkuvan nuorisotyön pilotin toteuttamisen.
Lasten kannustaminen käyttämään kirjaston palveluja ja toiminnan kehittäminen. Kirjaston hyödyntäminen koulun jälkeen.	hyvinvointipalvelut	Ennen poikkeustilaa helmikuussa 1 satutunti, 3 muuta peruuntui koronan vuoksi. Oppilaita kävi oppituntien jälkeen useita kertoja pelaamassa lautapelejä. Kirjasto suljettu 3-5/2020, remontti loppuvuonna siirsi lainaus- ja palautustoiminnan konttikirjastoon.
Oulujärven Merirosvo-tapahtuma	Vaalan kulttuuriklubi	Merirosvo tapahtumaa ei voitu toteuttaa koronatilanteesta johtuen.
Perhekeskustoiminnan kehittäminen.	Vaalan kunta, Hyvinvointipalvelut, Oulunkaari	Perhekeskustoimintaa on kehitetty ja suunniteltu

		yhteistyössä Oulunkaaren ja perheiden parhaaksi verkoston kanssa. Perhekeskustoimintaa kehitetään osana hykekeskuksen suunnittelua.
Kohtaamispaikkatoiminnan selvittäminen ja kehittäminen.	Hyvinvointiosasto, Oulunkaari	Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään heti kun soveltuva tila löydetään. Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään osana perhekeskustoimintaa
Harrastusrahaston perustaminen valmistelussa. (Kunnanjohtaja)		Harrastusrahastoa ei ole valmisteltu
Selvitetään mitä mahdollisuuksia on järjestää kuljetuksia harrastuksiin, esim. joustava koulupäivä.	Koulu, hyvinvointiosasto, kyläyhdistykset, seurat, järjestöt	Liikkuva nuorisotyö sivukylillä Tsemppihanke tuotti mallin, jota ei koronan vuoksi voitu pilotoida tai ottaa käyttöön
Kannustetaan vanhempia yhteisten kyytien organisoimiseen. Yhteisten kyytien mahdollistaminen sivukyliltä harrastuksiin urheiluseurojen/ kyläyhdistysten organisoitavaksi. Lisätään tapahtumia sivukylillä, tutustumista oman kunnan kyliin ja elämysmatkailua perheille. Hyvä ja ajoissa oleva tiedottaminen harrastuksista ja mm. kunnan tarjoamat tuet harrastuksiin, kilometrikorvaus kuljetuksiin.	Hyvinvointipalvelut, vanhempainyhdistykset, kyläyhdistykset, liikuntaseurat, koulu Urheiluseurat ja kyläyhdistykset järjestelyvastuuseen lasten ja nuorten harrastuksiin kyyditsemisessä (kriteeri toiminta-avustusten saamiseksi). Vanhemmat kyydittävät, yhdistys organisoii ja tiedottaa. Tekevät toimintamallin, jonka raportoivat kunnalle. Hyvinvointipalvelut vastaa ko toiminnan alulle saamisesta.	Liikkuva nuorisotyöhankkeesta saatiin hyviä toimintamalleja liikkuvaan nuorisutyöhön. Toimintaa käynnisteltiin kesäkuussa, mutta koronatilanteen pahetessa toimintaa ei voitu jatkaa.

	Retkeilyreitit, makkaranpaistopaikat pidetään hyvässä kunnossa.	Kunnan tekninen osasto,	Lähiretkeilyreittejä ja tulipaikkoja on kunnostettu yhteistyössä teknisen osaston, VERTY-hankkeen ja hyvinvointipalveluiden kanssa.
	Perheille tarjotaan mahdollisuutta varata liikuntasaleja omaan käyttöön.	Hyvinvointiosasto	Liikuntasalit ovat maksutta varattavissa käyttöön. Koronan leviämisvaiheessa tilat olivat suljettu muulta kuin kunnan omalta toiminnalta. Kiihtymisvaiheessa tiloja pystyi varaamaan alle 18 -v. harrastustoimintaan. Poikkeusolojen aikana kaikki kunnan tilat olivat suljettuina.
	Erilaisia ilmaisia tapahtumia perheille: liikuntatapahtumat, kotiseutuun ja historiaan tutustumista.	Hyvinvointipalvelut, vanhempainyhdistykset, kyläyhdistykset, liikuntaseurat, järjestöt ja yhdistykset	Kesällä järjestettiin koko perheen kalastusiltoja, ohjattuja luontoretkeä ja liikuntalajien kokeilua. Syksyllä perheille tarjottiin maksuton yövaellus.
	Enemmän toimintaa kesälle esim. kiertävät puulaaki-kisat. Nyt on kesäkerhoja juhannukseen saakka. Neittävän kyläyhdistyksen leirit.	Hyvinvointiosasto, urheiluseurat, Yhdistykset, järjestöt, Neittävän kyläyhdistys	Kesällä toteutui kesäkerho, sekä muita kerhoja. Nuorteniltoja toteutettiin ulkona eri kohteissa. Nuorille oli tarjolla ohjattua Sup- lautailua, ohjattu fatbike- retki, luontoretkeä, kalastusiltoja.
Turvallinen lapsuus	Turvallinen asuin ympäristö ja leikkipaikat. Kunnan kiinteistöjen ja leikkipaikkojen säännölliset tarkastukset ja havaittujen puutteiden korjaukset.	Kunnan tekninen osasto, yksityisten kiinteistöjen omistajat. Käyttäjät ilmoittavat puutteista. Lions Club Vaala, yläkoulun Liikennefoorumi Liikenneturvan kanssa.	Leikkipaikkoja on kunnostettu.

		Liikenneturvallisuustyöryhmä järjestöt, kyläyhteisöt, varhaiskasvatus, koulu, hyvinvointiosasto, nuorisotyö	
	Kylänraitti ja leikkipaikat siistejä (yhteiset siivoustalkoot toukokuussa). Polut, reitit, uimarannat.	Kunnan tekninen osasto, yksityisten kiinteistöjen omistajat. Käyttäjät ilmoittavat puutteista. Lions Club Vaala, yläkoulun Liikennefoorumi Liikenneturvan kanssa. Liikenneturvallisuustyöryhmä järjestöt, kyläyhteisöt, varhaiskasvatus, koulu, hyvinvointiosasto, nuorisotyö	Koulu on toteuttanut siivouspäivän.
	Liikenneturvallisuuden kehittäminen, erilaisia kampanjoita #pysähdysojatie-teen Sivukylillä asuvien lasten koulukyytien odottamisesta turvallista: aloite+selvittelytyö #valokampanja:sivukylillä asuville lapsille otsalamput; selvitetään mahdollisuutta lahjoitukselle.	Kunnan tekninen osasto, yksityisten kiinteistöjen omistajat. Käyttäjät ilmoittavat puutteista. Lions Club Vaala, yläkoulun Liikennefoorumi Liikenneturvan kanssa. Liikenneturvallisuustyöryhmä järjestöt, kyläyhteisöt, varhaiskasvatus, koulu, hyvinvointiosasto, nuorisotyö	Yhtenäiskoululla on toteutettu erilaisia liikenneturvallisuuteen liittyviä tempauksia, kuten palkitettava kampanjointi pyöräilykypärän ja heijastimen käytöstä, tappomopo- esitykset. Nuortenilloissa bingopalkintoina jaettu liikenneturvallisuuteen liittyvää materiaalia.
	Kasvatuksessakin huomioidaan paikallisuus; luonto ja siellä liikkuminen, eläimet, erätaidot.	kaikki	Luonto ja luonnossa liikkuminen ovat yhtenä osa-alueena esimerkiksi loma- aikojen päiväleiritoiminnassa, kesäkerhoissa.
	Koulutus lasten parissa työskenteleville ammattilaisille sekä julkisen että kolmannen sektorin toimijoille päihteiden käytön tunnistamiseksi.	Hyvinvointiosasto. POPsoite/Oulunkaari	Hyvinvointiosaston työntekijöitä osallistunut säännöllisesti EHYT ry:n koulutuksiin.

Ehkäisevän päihdetyön ohjelman malli + EHYT ry Mielenterveyden EA koulutukset		Vaalan kunnan oma ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2021-2025 hyväksyttiin 12/2020
Seurakunnan tarjoamat Lapsiperheaamu (kerran kk), lapsiparkki keskiviikkoisin ja Perhekerho torstaisin tavoittavat hyvin ja laajasti vaalalaisia pikkulapsiperheitä, myös erityistä tukea tarvitsevia.	seurakunta	Lapsiperheaamu toteutettiin diakonin aamupuurona. Muksuparkki ja perhekerho toteutuivat aina kun koronarajoitukset sen sallivat.
Yhteistyön kehittäminen kunnan, Oulunkaaren, järjestöjen kanssa. MLL:n perhekahvilatoiminnan ja srk:n perhekerhon toiminnan yhdistäminen jatkossa.	kunta, seurakunta, Oulunkaari, MLL	Toteutuu osana perhekeskustoiminnan kehittämistä
Lasten vanhempien ja lasten päihteiden ongelmakäytön ja peliriippuvuuden tunnistaminen ja niihin puuttuminen. Tiedon jakamista ja avoin puhuminen haasteellisistakin asioista.	Perhepalvelut, varhaiskasvatus, koulut, hyvinvointiosasto	somessa (instagram ja facebook) on tiedoitettu säännöllisesti mm. mistä lapset, nuoret ja aikuiset voivat hakea apua mm-oman päihteidenkäytön, digipeliriippuvuuden tai rahapeliriippuvuuden, vanhempien päihteidenkäytön ja/tai perheväkivallan ollessa haasteena. Ehkäisevän päihdetyön viikolla 45 pidettiin 6.-9-luokkalaisille päihdekasvatustapahtuma.
Lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea varhaisessa vaiheessa. Esim. Lapset puheeksi –menetelmä, Vanhempainkoulu murrosikäisten lasten vanhemmille sekä alle 10- vuotiaiden lasten vanhemmille. Matalan kynnyksen avun näkyväksi tekeminen (uusiutuville	Perhepalvelut, varhaiskasvatus, koulut, neuvola, perheet Kaikille Eskareiden perheille tarjotaan Lapset puheeksi- menetelmää.	Varhaista tukea on järjestetty tarpeen mukaan sekä varhaiskasvatuksessa että koululla. Lapset puheeksi -menetelmä ei ole toteutunut.

nettisivuille)- seudullinen palvelunumero, Palveluohjaajan työn näkyväksi tekeminen.		Toteutetaan osana perhekeskustoiminnan kehittämistä
Seurakunnan diakoniatyö tarjoaa vapaaehtoista perhetyötä sitä pyytävälle. Yhteistyön lisääminen ja yhdessä vapaaehtoistyöntekijöiden hankkimen, koulutus ja toiminnan organisointi, jotta saataisiin matalan kynnyksen apua perheille, lapsille ja nuorille (tukihenkilötoiminta). Yhteistyössä Oulunkaari, kunta, järjestöt. Oulunkaarella omaa Perhehoidonkoulutusta palkatuille tukihenkilöille (joista myös pula), jota voitaisiin käyttää koulutuksessa. Ystäväperhetoiminta. Iltaparkkitoiminta. Muksuparkkitoiminnan varmistaminen.	Seurakunta, Oulunkaari, kunta, järjestöt, 4H	
Vaala-setelin kehittäminen. MLL:n vauvalahja neuvolan kautta.	Hyvinvointipalvelut, MLL (Lions+kunta)	Vaala seteliä ei ole voitu kehittää edelleen puuttuvan sähköisen järjestelmän vuoksi. MLL:n vauvalahja jaetaan neuvolan kautta.
Maksuttoman IP- ja AP-toiminnan kehittäminen. Mahdollisimman monelle tarjolle.		Maskuton Aamupäivätoiminta ja iltapäivätoiminta käytössä.
Perheväkivallan vastainen työ	Oulunkaari ja kunta.	somessa on säännöllisesti jaettu tietoa erilaisista palveluista, joista eri-ikäiset kuntalaisemme voivat hakea apua ja mm. valtakunnallisista palveluista kuten nollalinja.fi. Julkaistu myös aihetta käsitteleviä artikkeleita, jotka rohkaisevat hakemaan apua.

			THL:n verkkokoulu – luo luottamusta, puutu väkivaltaan
	<p>Koulukiusaamiseen puuttuminen. Paras kaveri- hanke, toiminnallinen puuttuminen. Tukioppilastoimintaa alakouluihinkin. Vaalaan muuttavien perheiden, lasten ja nuorten erityinen huomiominen kaikkialla; miten uudet löytävät paikkansa?</p>	<p>koulu, vanhempainyhdistys, hyvinvointiosasto, MLL, srk</p>	<p>Koulussa otettiin käyttöön uusi kiusaamisen puuttumisen eli KiPu- malli. Kiusaamisen lopettamiseksi ja koulussa viihtyvyyden lisäämiseksi tehtiin laajaa yhteistyötä koulun henkilökunnan, oppilaiden ja hyvinvointiosaston kanssa mm. ryhmäyttämisiä luokissa pitkin vuotta (opettaja pyytää luokalleen, jos herää huoli), erilaiset teemapäivät ja tapahtumat. Viime vuonna järjestettiin yhteistyössä tukioppilaiden, Vaalan 4H-yhdistyksen, Vaalan seurakunnan ja VERTY- hankkeen kanssa kaikille 7. luokan oppilaille ryhmäytymispäivä nuorisotila Ampparilla sekä ehkäisevän päihdetyön viikolla 45 tapahtuma päihdeistä. Saatiin vuoden rahoitus AVI:lta koulunuorisotyöhön ja siihen palkattiin työntekijä, joka aloitti tammikuussa 2021.</p>
Hyvinvoiva t, terveet lapset	<p>Vaala osallistuu THL:n FinLapset– Lasten, nuorten ja perheiden terveys- ja hyvinvointiseurantaan. Vuonna 2020 toteutetaan seuraava tiedonkeruu (ensimmäinen FinLapset</p>	THL	<p>Tuloksia ei voida hyödyntää liian pienen otoksen vuoksi.</p>

	<p>-nimellä), ja se kohdistuu 3–6 kuukauden ikäisiin vauvoihin ja heidän perheisiinsä. Seuraava 4-vuotiaisiin lapsiin ja heidän perheisiinsä kohdistuva tiedonkeruu on puolestaan vuonna 2022. Tiedonkeruu toteutetaan posti- ja verkkokyselyllä. Kutsukirje ja tutkimusmateriaali lähetetään kohderyhmään kuuluville postitse kotiin.</p>		
	<p>Kouluruokailun merkitys ja arvostus sekä terveelliset ateriat ja hyvät käytöstavat. Sydänmerkkiateriat ja lähiruoka. koulun välipala, valvontaruokailun kehittäminen, säännöllisen ateriarhythmin tärkeyden opettaminen, hammasterveyden huomioiminen (xylitol?), erilaiset opettavat konkreettiset näyttelyt terveellisestä ruokavaliosta</p>	<p>Oppilasravintola Sapuska, varhaiskasvatus ja perusopetus</p>	<p>Oppilasravintolassa on sydänmerkkiateriat käytössä. Ruokailuvalvontaan on panostettu ottamalla yläkoulun valvontaruokailu käytännöksi alakoulun tavoin. Välipalaa ei ole tarjottu. Ateriarhythmin ja suun terveyden asioiden opettaminen on osa opetussuunnitelmaa.</p>
	<p>Neuvola- ja kouluterveystarkastukset suositusten mukaisesti. Neuvolan kotikäynnit tarjotaan kaikille raskaana oleville sekä synnytyksen jälkeen. Uusi kokeilu: Lapsiperheiden kotipalvelu maksuttomaksi tietyksi ajanjaksoksi kaikille vastasyntyneille.</p>	<p>Oulunkaari</p>	<p>Toteutuvat suositusten mukaisesti Maksuttomasta kotipalvelusta on tehty päätös Oulunkaaren palvelutuotantolautakunnassa</p>
	<p>Kehu lasta päivittäin-kampanja. Hyvinvointiosasto somekampanjointi.</p>	<p>Hyvinvointipalvelut, varhaiskasvatus, koulut, järjestöt</p>	<p>Positiivisen psykologian menetelmiä kasvattamisessa on jaettu somessa.</p>
	<p>Opettajien positiivisen pedagogiikan-koulutus Vanhempainyhdistys toimii aktiivisena linkkinä koulun ja kodin välillä. Vanhempainyhdistys tiedonkerääjänä esim. perhekeskustoiminnan tarve. Toimenpiteiden miettiminen vanhempien vastuun aktivointiin,</p>	<p>päiväkotit, koulu, vanhemmat järjestöt Vaalan viestintätiimi Vaalan Lions Club + koulu Hyvinvointipalvelut</p>	<p>Poikkeusajalta hyviä kokemuksia etäyhteyksien hyödyntämisestä, tätä kannattaa hyödyntää jatkossa mm. Koulun ja kodin yhteistyössä.</p>

<p>miten saadaan vanhempainillat kiinnostamaan ja aikuiset tulemaan paikalle ja osallistumaan. Uuden teknologian hyödyntämistä selvitetään mm. vanhempainiltojen striimaus / lukion mediakurssi. Oppilaskunnan toiminta lisää hyvinvointia ja osallisuutta. Tiedottamisen kehittäminen, yhteistyö tiedottamisessa, wilma-viestinnän kehittäminen: positiivinen kannustaminen. Ilmaisutaidon kehittäminen (perhekerho). "Koulumummu ja -pappa" -toiminta "Hammaslääkärikummi"-toiminta.</p>	<p>Oulunkaari, Vaalan kunta Sivistysosasto Neittävän kyläyhdistys</p>	<p>Saimme AVI:lta vuoden rahoituksen koulunuorisotyö-hankkeeseen. Koulunuorisotyöntekijä aloitti tammikuussa 2021. Vanhempainiltojen striimaus ja lukion mediakurssi eivät ole edenneet. Oppilaskunta toimii aktiivisesti, korona-aika on rajoittanut toimintaa. Viestintään on kiinnitetty huomiota. Mummu-, pappa- ja kummitoiminta ei</p>
<p>Palkattu varhaiserityisopettaja. Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen.</p>	<p>Oppilashuoltoyhteistyö, sivistysosasto, hyvinvointiosasto, Oulunkaari</p>	<p>Varhaiserityisopetus on vakiintunut. Toimintaa kehitetään osana perhekeskustoiminnan kehittämistä</p>
<p>Ammattilaisten kouluttaminen: MTEA:n ja NMEA:n koulutusta lasten -, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleville. Nepsy-tietämystä niin koteihin, toisille lapsille/ nuorille kuin työntekijöille. Haasteellisesti käyttäytyvien lasten ja nuorten kohtaaminen- koulutusta. Hyvinvoivan kasvuyhteistyömallin käyttöönotto. Yhteiset koulutukset, jotka sopivat kaikille lasten- ja nuorten ja perheiden kanssa toimiville. Suunnitellaan ja järjestetään säännöllisesti yhteisiä etäkoulutuksia, jotka sopivat kaikille lasten- ja nuorten ja perheiden kanssa toimiville, esim. nepsy-koulutusta ja haastellisesti käyttäytyvän lapsen tai nuoren</p>	<p>Oulunkaari ja hyvinvointipalvelut</p>	<p>Koulutusta järjestetään osana POPsoten Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeen lapset, nuoret ja perheet -kehittämishjelmaa</p>

	kohtaaminen-koulutusta. (koulutussuunnitteluryhmä?)		
	Varhaiskasvatus:ensimmäinen vasu-keskustelu käydään lapsen kotona perheen sitä halutessa	varhaiskasvatus	Vasu-keskustelut on käyty päiväkodin tiloissa.
	Luonnon näkyminen enemmän kaikessa mitä tehdään mm. koulutyö ja varhaiskasvatus. (Kunnan imago)	koulu, varhaiskasvatus	Luontoa on hyödynnetty monipuolisesti, mm. ulkona oppiminen.
	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen	Oulunkaari, hyvinvointiosasto	Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään edelleen vuonna 2021
Vaala- hengen kasvattami- nen	Kannustetaan ja tuetaan lasten kehittyviä osallistumisen taitoja sekä osallistetaan huoltajia	varhaiskasvatus, koulu, hyvinvointiosasto, järjestöt	Osallistamiseen on kiinnitetty huomiota.
	Kunnalle facebook-sivut, joilla saa vain kehua #hyvävaala-kampanja		Ei ole toteutunut
	Luonnon ja Vaalan omintakeisuuden näkyminen kaikessa mitä teemme :)		Luontoa on hyödynnetty erilaisten tapahtumien ja leirien toteuttamisessa. Lapsia ja nuoria on pyritty viemään luontoon.
	Erilaiset tapahtumat esimerkkinä Vaalan Merirosvot Kylien tapahtumat-avoimet ovet tapahtumat	Kulttuuriklubi Kyläyhdistykset	
	Erilaiset omankylän kampanjat esim. #Vietäviikonloppulapsesiäläkännykkäsikansa		
	Retkeilyä, ohjattuja toimintoja koko perheille ympäri vuoden.		Erilaisia luontoretkeilyä on järjestetty kesän ja syksyn aikana. Talvella koronatilanne esti toiminnan.
	Vaala-päivän kehittäminen: Kehutaan Vaalaa kilpaa-ohjelma numeroksi Kierretään paikkakunnan Helmikohteita #HyväVaala- teema		Koronapandemian vuoksi Vaala-päiviä ei järjestetty 2020

Nuoret

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Tilinpäätösarviointi
Jokaista nuorta kannustetaan	Neljän kk mittainen AIKO-kehittämishanke Tsemppi-	sivistysosasto, hyvinvointipalvelut	Moottorikerhotoiminta käynnisteltiin, mutta se

<p>omatoimisuuteen, oman elämänsä hallintaan sekä vastuuseen valinnoistaan</p>	<p>nuorisotyön mahdollisuudet sivukylillä/ jalkautuvaa nuorisotyötä sivukylille. Nuorten harrastushankkeen mahdollisuuksien selvittäminen (liikunta, kulttuuri, moottorikerho, eräily). Eräkummi- ja leiritoiminnan kehittäminen. (Neittävän kyläyhdistys). Nuorten illat, lisätään tapahtumia sivukylillä. Kannustetaan vanhempia yhteisten kyytien organisoimiseen. Yhteisten kyytien mahdollistaminen sivukyliltä harrastuksiin urheiluseurojen/ kyläyhdistysten organisoitavaksi. Joustavaa koulupäivää ja koulun kerhotoimintaa kehitetään ja monipuolistetaan jatkuvasti. Koulun kerhot tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin. Moottorikerhon suunnittelu jatkuu. Paikkaa kartoitettu ja se vielä puuttuu.</p>	<p>Metsästysseurat, Riistanhoitoyhdistys, Vapaa-ajankalastajat, Vaalan kulttuuriklubi, 4H järjestöt</p>	<p>jouduttiin koronarajoituksista johtuen keskeyttämään. Koululla on kerhotunti jokaisena arkipäivänä keskellä päivää. Koulu teki kyselyn kerhotoiminnasta huoltajille ja kerhojen monipuolisuutta lisättiin. Nuorisotyötä on viety koululle mm osallistumalla useita kertoja viikossa koulun Parkki-toimintaan, jossa ovat ne nuoret, jotka eivät tahdo osallistua kerhoihin. Nuorten työpajalla on mahdollista kokeilla erilaisia harrastuksia ja eri liikuntalajeja, tarvittaessa yksilövalmentajan tukemana. Joustava koulupäivä on toteutunut ja kerhoja on tarjolla jokaisena päivänä jollekin ikäryhmälle.</p>
	<p>Harrastusrahaston perustaminen valmistelussa. (Kunnanjohtaja)</p>		<p>Harrastusrahastoa ei ole valmisteltu</p>
	<p>Tunnistetaan päihteiden ongelmakäyttö sekä peliriippuvuus. Matalan kynnyksen päihdepalvelut ovat saatavissa ja palveluiden ohjaus toimii. Luodaan matalan kynnyksen monialainen työryhmä, jonka avulla pystytään auttamaan ko. ongelmista kärsiviä (vrt. varhaiskasvatuksen LATU-ryhmä).</p>	<p>Hyvinvointiosasto Koulu Kunnan omat asiantuntijat, kuten koulupsykologi, kuraattori, etsivä nuorisotyöntekijä Ulkopuoliset luennoitsijat Kaupat Oulunkaari</p>	<p>Koronapandemian aikana on jaettu somessa normaalia enemmän lapsille/nuorille tietoa erilaisista auttavista tahoista niin omassa kunnassa kuin valtakunnallisesti. pandemian aikana myös keskusteltu nuorten kanssa päihteisiin ja muihin elämnhallintaan /omaan jaksamiseen liittyvistä haasteista mm.</p>

<p>Etsivän nuorisotyöntekijän ehkäisevän päihdetyön osaamisen hyödyntäminen. Erilaisten ehkäisevän päihdetyön työvälineiden käyttöönotto. Kampanja alkoholin, huumeiden välittämisestä ja myynnistä alaikäisille.</p>		<p>yksilökeskusteluissa sekä discordin etänuokkarilla. Koululla on toiminnassa Nuuska-agentit sekä Juteltasko-mallit ehkäisevän päihdetyön malleista. Nuuska-agentit etsivät toiminnalleen jatkajat loppuvuodesta 2020. Nuorten työpajalta ohjataan tarvittaessa päihdepalveluihin.</p>
<p>Päihteistä puhuminen alakoulun vanhempainilloissa mm. Juteltasko-päihdetuunnit sekä vanhempainilta 4-5-luokalle keväällä 2020. (Etsivä nt ja kuraattori) Kouluun on koulutettu Ehyt ry:n oppien mukaiset Nuuska-agentit, jotka syksyllä 2019 jo kiersivät 5.-7.-luokat.Toimintaa jatketaan 2020. Ennalta ehkäisevän päihdetyön eli EPT-viikkoon osallistuminen 2020 syksyllä osallistuminen. Poliisien ja huumekoirien vierailut Ampparille. Energiajuomiin ja alkoholittomaan siideriin liittyvä kampanja; ei myyntiä alle 15-vuotiaille. Ehkäisevän päihdetyön ohjelman malli + EHYT ry Nuorisotyössä, koululla ja koko kunnassa hyödynnetään mm. Ehyt ry:n tarjoamia koulutuksia monipuolisest</p>	<p>Hyvinvointiosasto Koulu Kunnan omat asiantuntijat, kuten koulupsykologi, kuraattori, etsivä nuorisotyöntekijä Ulkopuoliset luennoitsijat Kaupat Oulunkaari</p>	<p>Juteltasko-tunnit ja vanhempain-ilta 5.luokalle pidettiin helmikuulla. Nuuska-agenttien kouluttamista on jatkettu, mm. lisäkoulutusta etänä nuuskasta. Ehyt ry:n nuuskakoulutus 18.5.20 NikotiiniPakka hankkeen valmisteluun osallistuttu yhteistyössä nuuska-agenttien kanssa. Hanke PPSHP:n PTH yksikön hakema terveyden edistämisen määrärahasta. Ei saanut rahoitusta? somessa (instagram ja facebook) on tiedoitettu säännöllisesti mm. mistä lapset, nuoret ja aikuiset voivat hakea apua mm-oman päihteidenkäytön, digipeliriippuvuuden tai rahapeliriippuvuuden, vanhempien päihteidenkäytön ja/tai perheväkivallan ollessa haasteena. Ehkäisevän päihdetyön viikolla 45 pidettiin 6.-9-luokkalaisille päihdekasvatustapahtuma. 12/2020 hyväksyttiin Vaalan kunnan oma</p>

		<p>ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2021-2025, jossa omat tavoitteensa eri ikäryhmille.</p> <p>Osallistuttiin VKO 46 PELIVIKKO:on jakamalla tietoa pelaamiseen liittyvistä myönteisistä asioista sekä tietoa toiminnallisista riippuvuuksista ja tukipalveluista. Lisäksi etsivä nuorisotyö järjesti Discordissa peli-illan, jossa pelattiin ja juteltiin yhdessä.</p>
<p>Varhainen apu nuorille. Etsivä nuorisotyö löytää alle 29 –vuotiaat nuoret, jotka eivät pääse koulutukseen tai löydä töitä. Nuorten seinätön työpaja auttaa opiskelu-, työkokeilu- tai työpaikan löytämisessä.</p>	<p>Etsivä nuorisotyöntekijä Nuorten työpaja ja yksilövalmentaja TE-toimisto Järjestöt (mm. Lions Clubin avustus)</p>	<p>Etsivällä nuorisotyöntekijällä oli 26 asiakasta vuonna 2020 . Etsivä oli poikkeustilan aikana paljon somessa näkyvillä ja tavoitettavissa mm. messenger, whatsapp-ryhmät, Instagram ja discord. Koko vuoden on jatkunut etätorstaitupa-toiminta discordissa, koska se saavuttaa siten parhaiten myös vaalalaiset muualla opiskelevat sekä hankalien kulkuyhteyksien päässä asuvat nuoret. Ikähaitari on ollut 15-28 vuotta. Nuorten työpajalla oli 14 asiakasta vuonna 2020. Heistä 11 oli kuntouttavassa työtoiminnassa ja 3 yksilövalmentajan yksilöohjauksessa. Asiakkaat olivat 18-28 -vuotiaita. Osallistumispäiviä nuorten työpajalla kertyi 402. Nuoria autetaan opiskelupaikan</p>

		löytämisessä mm. oppilaitosvierailuin, jotka vuonna 2020 toteutettiin pääosin etäpalaveroin. 2 nuorta osallistui koulutuskokeiluun oppilaitoksessa. Työpaikkavierailuja ei voitu toteuttaa koronan vuoksi. Keväällä 2020 nuorten työpajatoiminta järjestettiin Discordissa etäkuntoutuksena.
Lisätään nuorten osallistumismahdollisuuksia.		Nuorisoneuvosto tekee yhteistyötä OulujärviLeaderin nuorisoleaderin kanssa toteuttaakseen vaalalaisten nuorten toiveita. Nuorisoneuvosto toimii ja kerää nuorilta tietoa.
Hyvinvointia edistävien palveluiden hankkiminen-edistetään monipuolista harrastamista Vaala-setelin avulla esim. Moottoripajatoiminta	Hyvinvointipalvelut	Vaala-setelin kehittämistä jatketaan kunhan sähköinen järjestelmä saadaan
Hyvinvointipalvelut järjestää vuosittain nuorille tapahtumia ja retkiä. Lasketteluretki?	Hyvinvointipalvelut Vaalan 4H Vaalan kulttuuriklubi	Järjestettiin lasketteluretki. Poikkeustilankin aikana discordissa järjestettiin nuorten toivoman tubettajan Mauttoman vierailu 4.5. 2020. Discordissa nuoret järjestivät myös kaikille avoimen Minecraft-pelitapahtuman 8.5.2020. Pakohuonetta on ollut mahdollista varata käyttöön.
Vaalan karhun hanke selvittää myös kyyditysasioita.	Vaalan Karhu	

Mestari-Kisälli-hanke		
Nuorisotila Ampparin aukioloaikoja lisätään mahdollisuuksien mukaan (fobiat ja torstaitupa)-ostopalvelumahdollisuuksien selvittäminen. Fobiat perjantaisin, kolme eri ryhmää ikäkausittain jaettuna. Fobioihin tarvitaan kaksi valvojaa joka kerta 2020. Torstaitupa avoinna torstai-iltaisina yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille. (etsivä nuorisotyö)	Hyvinvointipalvelut 4H	Fobiat auki joka perjantai. Koronasta johtuen osittain jouduttiin siirtymään sähköisille alustoille, kuten Discord, Instagram, fortnite, Hangouts jne. Fobiaavalvonnoissa mukana vaalan seurakunta, Vaalan 4H-yhdistys ja vanhempainyhdistys sekä leirikoulutoimikuntia. Etsivä nuorisotyöntekijä oli 1-2 kertaa kuukaudessa nuorten tavoitettavissa Fobioissa.
Vanhempainyhdistyksen toiminnan kehittäminen. Vanhempainyhdistys tiedonkerääjänä esim. perhekeskustoiminnan tarve. Kunnan omistamien tilojen käytön arviointi.	Vanhempainyhdistys koulu	Vanhempainyhdistys on toiminnassa.
Nuorille liikunnan harrastustilat veloitusetta ohjattuun toimintaan	Liikuntatilat, hyvinvointikoordinaattori, liikuntajärjestöt	Liikuntatilat maksutta varattavissa.
Koko perheen olympialaiset 2020.		Tapahtumia ei toteutettu kesällä 2020
Koulu kannustaa osaltaan jokaista lasta löytämään itsestään omat vahvuutensa. Koulu auttaa lasta yksilönä, joka otetaan huomioon kokonaisuutena. Koulu tekee monialaista yhteistyötä muiden toimijatahojen ja kotien kanssa.	Koulu ja lukio: opettajat ja koulun muu henkilökunta, perheet, vanhemmat, hyvinvointipalvelut, seurakunta, vanhempainyhdistys, oppilaat. Nuorisoneuvostolla käytössä talousarvioon kirjattu määräraha.	Nuorisoneuvosto toimii aktiivisesti. Edustus lautakunnissa, kunnanhallituksessa ja valtuustossa. Nuorisoneuvoston toimintaan otettiin mukaan 6. -luokkalaista.

	<p>Koulun tehtävä on opettamisen ohella myös kasvattaa yhteistyössä kotien kanssa.</p> <p>Uuden teknologian hyödyntämistä selvitetään mm. vanhempainiltojen striimaus / lukion mediakurssi.</p> <p>Nuorisoneuvosto ja oppilas- ja opiskelijakunnat toimivat aktiivisesti.</p> <p>Nuorisoneuvostoon otetaan mukaan 6.-luokkalaisia 2020. Oppilas- ja opiskelijakuntien toiminta lisää hyvinvointia ja osallisuutta.</p> <p>Tukioppilastoiminta on aktiivista ja sitä kehitetään jatkuvasti, koulukummit-toiminta jatkuu</p>	<p>Hyvinvointipalvelut, neuvoston sihteerinä hyvinvointikoordinaattori.</p> <p>Koulujen oppilaskunnat ja vastuopettajat Nuorisoneuvoston edustajalla on osallistumis- ja puheoikeus lautakuntien, kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston kokouksissa.</p>	<p>Tukioppilastoiminta aktiivista.</p> <p>Vanhempainiltojen striimaus ja lukion mediakurssi eivät ole edenneet.</p> <p>Nuorisoneuvosto- ja oppilaskuntatoiminta on aktiivista.</p> <p>Tukioppilastoiminta on toteutunut.</p>
	<p>Koulukopparitoimintaa jatketaan.</p>	<p>Hyvinvointipalvelu, perhe, oppilas, koulu: opettajat, kuraattori, koulupsykologi</p>	<p>Koulukopparilla on ollut asiakkaita sekä ala-, että yläkoululaisissa että lukiolaisissa. Koululaiset on saatu kouluun tai muun avun piiriin. Toiminta oli käynnissä myös poikkeusaikana, mutta etäyhteydellä.</p>
<p>Nuoret kesätöihin</p>	<p>kesäsetelityöllistäminen</p>	<p>hyvinvointipalvelut Vaalan 4H Kunnan eri hallintokunnat Yritykset ja järjestöt</p>	<p>Vaalan kunta työllisti 60 nuorta kesätyösetelillä.</p>

Aikuisväestö / työikäiset

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Tilinpäätösarviointi
<p>Työttömyyden ehkäisy ja työttömyyskierteen katkaisu</p>	<p>Avoimet työpaikat ja työnhakijat kohtaavat.</p> <p>Yritysten ja kunnan välinen yhteistyö.</p> <p>Työtä hyvässä seurassa – PoPLi:n hanke VERTY -hanke</p>	<p>Työllistämiskoordinaattori sekä TE-toimisto</p>	<p>Avoimet työpaikat ei ole kohdannut työttömiä. Osalla työttömistä ammatillinen osaaminen on estänyt hakeutua avoimille</p>

			<p>työmarkkinoille. Hankkeiden kanssa yhteistyö on toiminut hyvin.</p> <p>Verty-hanke aloitti 1.5.2020.</p> <p>Koronarajoitukset toivat haasteita toimintaan, mutta toiminta käynnistyi olosuhteet huomioon ottaen hyvin ja asiakkaita saatiin mukaan 31.</p> <p>Asiakastyön ohessa hankkeessa luotiin kehittäjäasiakasmallia sekä yhdistisyhteistyötä.</p>
	<p>Oppisopimuskoulutuksen edistäminen.</p> <p>Palkkatuki.</p> <p>Työkokeilu.</p> <p>Koulutukseen ohjaus.</p> <p>Verty -hankkeen toimenpiteet</p> <p>Lähde -hankkeen toimenpiteet</p>	<p>Hyvinvointiosasto ja hallinto-osasto, Verty -hanke (2020-2023), Lähde-hanke (Oulunkaari 2020-2023), hyvinvointipalvelut ja kansalaisopisto</p>	<p>Hankeraportit Lähde-hankkeeseen on osallistunut 6 nuorta nuorten työpajalta.</p> <p>Ilman ammatillista koulutusta olevia nuoria ohjataan nuorten työpajalta opintoihin.</p> <p>Palkkatukityöllistämistä sekä työkokeilua jatkettu entiseen malliin.</p> <p>Hankkeiden kanssa yhteistyö jatkunut hyvin.</p>
	<p>Kyläyhdistykset työllistäjinä.</p> <p>Kyläyhdistystoimijoiden kouluttaminen ohjaajiksi -selvitetään.</p> <p>Kyläyhdistysten yhteisen työvoimapoliittisen hankkeen mahdollisuuksien selvittäminen</p>	<p>Kyläkierrokset kyläyhdistysten ja yritysten yhteistyö</p>	<p>Kyläyhdistyksien kanssa yhteistyö toiminut hyvin.</p> <p>Kahden uuden yhdistyksen kanssa ollut työllistämiseen liittyvien asioiden selvittäminen.</p> <p>Työvoimapoliittisen hankkeen mahdollisuus selvitettiin. Ei ole ajankohtainen tällä hetkellä.</p>

	Mestari-kisälli –mallin käyttöön ottaminen	Kunnan työllisyystiimi kyläyhdistykset	Ei ole otettu käyttöön.
	Ohjaamo toiminnan käynnistämisen mahdollisuuksien selvittäminen: palveluohjauksen kehittäminen	Hyvinvointipalvelut työllistämistiimi Oulunkaari	Tutustuttu Tyrnävän ohjaamo-malliin. POPsote-hanke on tukena kehittämistyössä, on osa perhekeskustoiminnan kehittämistä.
Työttömän hyvinvoinnin lisääminen ja työllisyysmahdollisuuksien parantaminen	Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksien jatkaminen. Psykiatrisen sairaanhoitajan palveluiden näkyväksitekeminen TYP -toiminta	Oulunkaaren kuntyhtymä	Terveystarkastukset jatkuneet suunnitelmien mukaan. Yhteistyö psykiatristen sairaanhoitajien kanssa tiivistynyt. TYP-toiminta sujuu myös hyvin tiiviinä. Kela ollut mukana hyvin.
	Osallisuuden vahvistaminen: · Tiedottaminen eri osallisuuden mahdollisuuksista · Meidän Vaala-tilaisuudet · Työkäiset verkoston toiminta		Työttömien koettua hyvinvointitietoa on kerätty.
	Kuntouttava työtoiminta. Yksilövalmennus. Työvalmennuksen (nuoret, aikuiset) kehittäminen.	Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta –hanke (2017-2020) Yksilövalmentajan ja sosiaali-ohjaajan yhteistyön tiivistäminen Hyvinvointipalvelut ja kansalaisopisto (liikunta ja kulttuuri) Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja.	Kuntouttavaa työtoimintaa tarjotaan suunnitelminen mukaisesti. Vuoden 2020 alussa palkattiin nuorten työpajalle 100% yksilövalmentaja ja 50% työvalmentaja. Sosiaali-ohjaaja ja yksilövalmentaja tekevät tiivistä yhteistyötä yhteisten asiakkaiden kanssa. Työvalmennusta kehitetty yhdessä

			<p>teknisen osaston kanssa.</p> <p>Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta -hanke päättyi 30.4.2020.</p> <p>Hankkeen loppuraporttiin kirjatut tulokset sekä asiakkailta saatu palaute oli myönteistä.</p> <p>Hankkeessa toteutettu luontotoiminta on juurrutettu valmennuspajan toimintaan.</p>
Yrittäjyyden edistäminen ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	Kunnan strategian mukaisesti		Koronakriisiin vastaaminen Oulujokilaaksossa – hankkeessa, jota hallinnoi Humanpolis Oy.
	Yrittäjien välisen yhteistyön kehittäminen. Geopark-yritys yhteistyön kehittäminen: - matkailukehittämissuunnitelman toteuttaminen · GEOPARK –kurssi kansalaisopistoon Kotiseututuntemuksen lisääminen. Retkeilypaikat merkitty.	Elinkeinopalvelut Hyvinvointiosasto Säräisniemen museo- ja kotiseutuyhdistys	Koronakriisiin vastaaminen Oulujokilaaksossa – hankkeessa, jota hallinnoi Humanpolis Oy. Geopark -kurssi on toteutunut kansalaisopistossa
	Kohtaamispaikkatoiminnan selvittäminen -Kahvilakulttuurin edistäminen		Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään edelleen vuonna 2021
Päihteiden käytön vähentäminen	Matalan kynnyksen päihdepalvelut ovat saatavissa ja palveluiden ohjaus toimii. Etsivän nuorisotyöntekijän ja psykiatrisen sairaanhoitajan osaamisen hyödyntäminen.	Vaalan kunta, Oulunkaari	Vaalan kunnan ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2021-2025 hyväksyttiin 12/2020. Tavoitteena työikäisillä: Päihdeongelmien varhaisella tunnistamisella ja

			<p>rohkealla puuttumisella kaikkien työikäisten, mutta erityisesti työelämän ulkopuolella olevien osallisuuden ja tarpeellisuuden kokemisen lisääntyminen, yksinäisyyden väheneminen, perheiden hyvinvointi lisääntyy, päihdeongelmaisten perheenjäsenille on tarjolla erilaista tukea</p> <p>Osallistuttiin näkyvästi "Anna lapselle raitis joulukampanjaan. Eri riippuvuuksista, itsehoito-ohjelmista ja vertaisryhmistä on jaettu somessa paljon tietoa säännöllisesti. Kannustettu puhumaan ja hakemaan apua.</p>
	<p>Ohjaamopalveluiden selvittäminen sosiaalisen kuntoutuksen mahdollisuuksien selvittäminen osana VERTY-hanketta</p>	<p>Oulunkaari Hallinto-osasto Hyvinvointiosasto</p>	<p>POPsoite-hanke on tukena kehittämistyössä, on osa perhekeskustoiminnan kehittämistä.</p>
	<p>Päihteiden ongelmakäytön varhainen tunnistaminen ja siihen puuttuminen.</p>	<p>Neuvola, varhaiskasvatus (Lapset puheeksi -menetelmä), koulu, sosiaalityö. Tiivis yhteistyö.</p>	<p>Vaalan kunnan ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2021-2025 hyväksyttiin 12/2020, sen menetelmissä mm. koulutuksia, joilla lisätään työntekijöiden, työnantajien, työkavereiden ja läheisten uskallusta ottaa päihteet puheeksi.</p>

			Somessa on rohkaistu hakemaan apua, sekä säännöllisesti jaettu tietoa ja linkkejä erilaisista auttavista tahoista
	Kuntalaisten kutsuminen mukaan harrastuksiin. - uusille kuntalaisille tervetulokirje	Järjestöt, yksityiset henkilöt, vapaa-ajan asukkaat, kulttuurikummit- ja liikuntakaveritoiminta Hyvinvointipalvelut	Ei ole toteutunut
Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä	Erätoiminnan, harrastustoiminnan ja luontomahdollisuuksien hyödyntämisen kehittäminen, ammuntharrastuksen kehittäminen. Moottorikelkkaurat kuntoon! Selvitetään lemmikkieläinharrastajayhdistysten toiminnan markkinointia. Harrastusmahdollisuuksien kartoittaminen ja näkyväksi tekeminen kunnan uusiutuville nettisivuille. Avoimet ovet Alatalolle: kannustetaan järjestämään avoimien ovien päivä harrastusmahdollisuuksia tarjoaville tahoille Erityisryhmien huomioiminen harrastustoiminnoissa. Kirjaston harrastusmahdollisuuksien näkyville tekeminen: urheiluvälinelainausta, olokolo, näyttelyt, työpajat	Oulujokivarren ampujat, metsästysseurat Vaalan kulttuuriklubi Vaalan kehitysvammaisten tuki ry	Koronapandemia keskeytti kehittämisen.
	Whatsapp-ryhmien perustaminen: kimppakyytien organisointi harrastuksiin pääsemiseksi.	Kyläyhdistykset ja urheiluseurat	Ei ole toteutunut. Koronapandemia keskeytti kehittämisen

	Kansalaisopiston kurssitarjonnan pitäminen monipuolisena myös sivukylillä.	Kunta, Kansalaisopisto	Muutamia kursseja toteutui sivukylillä.
	Matkailuopas – koulutusmahdollisuuksien selvittäminen		

Senioriväestö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Tilinpäätösarviointi
Voimavarana varhaisensiorit	Aktiivinen eläkeläis- ja erityisjärjestöjen toiminta.		Yhdistystoiminta lähes kokonaan keskeytynyt koronaepidemian vuoksi
	Senioreiden jumpparyhmät, uintiretket ja kuntosalipalvelut. Säräisniemen tai Veneheiton koululle kokeilukäyttöön AC-laitteet. Selvitetään, voiko Seniorikammaritoimintaa hyödyntää jumppien näyttämässä. Säräisniemellä jumppa tiistaisin. Selvitetään mahdollisuutta järjestää alakoululaisten kerho, jossa Seniorikammarin lukuhetkiä kokeiltaisiin. Seurakunnan hartaushetki välitetään AC-laitteilla ikäihmisille. Uintitekniikan opetus, selvitetään mahdollisuutta?!	Hyvinvointikoordinaattori, Rokuan kylpylä, Vaalan fysioterapia, Yhdistykset	Seniorien maksuton kuntosalivuoro kerran viikossa ja Rokuan uintiretki kerran viikossa. Jouduttiin keskeyttämään koronarajoituksista johtuen. Keväällä toteutettiin etäjumppaa ja kesällä puistojumppaa yhteistyössä Vaalan fysioterapian kanssa. Syksyllä toteutettiin etäluontoja ikäihmisten liikuntaan ja ravitsemukseen liittyen.
	Seurakunnan ja yhdistysten vapaaehtoistoiminnan kehittäminen: järjestetään yhdessä vapaaehtoistoiminnan koulutus, johon liitetaan liikuntakaveri-koulutusta	seurakunta ja yhdistykset	Kunta järjesti koulutuksen.
Terve ja hyvinvoiva vanhusväestö	Yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä muiden järjestöjen kanssa	kunta, järjestöt, yritykset	Esteettömyyskävely tehtiin ja toimenpiteiden ehdotukset lähetetty

	<p>selvitetään eri luontoreittien ja julkisten kohteiden estettämyysasiat. Toimenpiteet estettämyyden edistämiseksi suunnitellaan myöhemmin. Vuonna 2020 suunnitellaan ja seurataan esteettämyyden edistämistä. Penkit kylänraitille</p> <p>Selvitellään kauppojen kanssa rollaattorilla tai pyörätuolilla liikkuvien ikäihmisten kauppa-asioinnin helpottamista. Onko esimerkiksi seniorikärkyjen hankkiminen mahdollista?</p>	<p>Kotiapua sivukylille: kylätalkkaritoiminnan selvittäminen Hyvinvointipalvelut, työllisyyspalvelut, Neittävän kyläyhdistys</p>	<p>eteenpäin tekniselle johtajalle. Kyläraitille ja eri kohteisiin keskustan alueella on tuotu penkkejä.</p>
	<p>Veteraanien yhteiset kahvitukset kerran kuukaudessa (myös avustajat kutsuttuja) ja tervehdyskäynnit veteraanien luona.</p>	<p>Lions Club Vaala Vaalan rintamaveteraanit</p>	
	<p>Tehdään näkyviksi erilaiset harrastusmahdollisuudet. Hyvinvointikoordinaattori kokoaa liikuntakalenterin tammikuussa.</p>	<p>Kansalaisopisto, hyvinvointipalvelut, järjestöt</p>	<p>Liikuntakalenteri ja ikäihmisten ravitsemuksen ja liikunnan tukipaketti tehtiin ja jaettiin ikäihmisille.</p>
	<p>Kulttuuritapahtumat ja retket Seurakunnan retket, leiri/ konsertit/ laulajaiset Kuorojen kevätlaulajaiset Seurakunnan kerhot kuntakeskuksessa, Pelsolla sekä Manamansalossa</p> <p>Pyritään aktiiviseen tiedottamiseen kaikista tapahtumista!</p>	<p>Hyvinvointipalvelut ja järjestöt seurakunta, kansalaisopisto</p>	<p>Seurakunta järjesti päivätreenit Ouluun. Kerhot kuntakeskuksessa, Pelsolla ja Manamansalossa järjestettiin koronarajoitusten salliessa kokoontumiset.</p> <p>Tapahtumista tiedotetaan kunnan tiedotuskanavissa sekä nettisivujen tapahtumakalenterissa</p>
	<p>Kultaisen iän kotikäynnit Kahvikaveri ja kahvikamari-toiminta</p>	<p>Järjestöt (kartoitetaan järjestöt, jotka sitoutuvat)</p>	<p>Seurakunnan kahvikamari, kotikäynnit sekä syntymäpäiväjuhlat</p>

<p>Koulutuksiin osallistuminen yhdessä-koordinointi FB-sivuston kautta</p> <p>Liikuntaa yhdessä, tiedottaminen seuratoimintapalstalla, infotv:t, FB-sivut ja ryhmät</p> <p>Mökkiläisten huomioiminen tiedottamisessa esteettömät nettisivut, tapahtumakalenterin helppokäyttöisyys</p> <p>Seurakunnan kahvikamari, kotikäynnit ja syntymäpäiväjuhlat ikäihmisille</p> <p>Järjestöjen ja yritysten esittelypäivä senioreille</p>	<p>yhteistyössä kunnan ja vanhuspalvelujen kanssa</p> <p>Seurakunta</p>	<p>järjestettiin koronarajoitusten salliessa kokoontumiset.</p>
<p>Mahdollisuus terveelliseen ruokailuun edullisesti oppilasravintola Sapuskassa. Tehostetaan tämän mahdollisuuden tiedottamista!</p> <p>Kotipalvelun ateriat suositusten mukaiset</p> <p>Ylijäämäruoan jakelumahdollisuus selvitetään.</p>	<p>Ruokapalvelut, järjestöt</p>	<p>Koronarajoitusten aikana ulkopuolisten ei ollut mahdollista ruokailla Sapuskassa</p>
<p>Ilmaiset salivuorot ohjattuun liikuntaan eläkeikäisille.</p>	<p>Kunnanhallituksen päätös</p> <p>Kunnan liikuntatilat (urheilutalo, koulu, Amppari)</p>	<p>Maksuttoman liikuntasalivuorot käytössä.</p>
<p>Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelma. Pyritään edistämään ikäihmisten yli 75-vuotiaiden kotona asumista erilaisin liikunnallisoin koulutuksin ja menetelmin.</p>	<p>Hyvinvointipalvelut , Voimaa vanhuuteen sopimus Kumppanit</p>	<p>Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelman toimenpiteitä toteutettiin niiltä osin, mitä koronarajoitukset mahdollistivat.</p> <p>osallistuttiin valtakunnallisiin voimaa vanhuuteen- päiviin Helsingissä, sekä pitkin vuotta erilaisiin</p>

		<p>koulutuksiin ja toimijatapaamisiin.</p> <p>Vertaistervarit -hankeyhteistyössä kehitettiin elintapaohjausta</p>
<p>Kotiapua sivukylille: kylätalkkaritoiminnan selvittäminen. Otakantaa.fi kyselyssä esiinnousseiden ikäihmisten kotona pärjäämisen tuen ja kodin ylläpitotöiden järjestämisen selvittäminen</p>		<p>Arjen apua Vaala – toiminnan organisoitu poikkeusoloaikaan Hyvinvointisuunnittelijan tehtäväkuvassa 09/20 alkaen</p> <p>Ikäihmisten kotona pärjäämisen tukea ja kodin ylläpitotöitä tarjoavista yrityksistä ja yhdistyksistä koottiin tietoa tekemällä toimijakartoitus. Ikääntyneille ja heidän omaisilleen on tiedotettu, että hyvinvointisuunnittelijaan voi ottaa yhteyttä, jos ko asiat huolettavat ja hyvinvointisuunnittelija yhdessä etsii apua ja tukea tilanteeseen mm. järjestetty apua lumitöihin. Ikääntyneiden kotona asumiseen liittyviä asioita ja tukipalveluja on jaettu somessa.</p>
<p>Kohtaamispaikkatoiminnan mahdollisuuksien selvittäminen kaikenikäisille</p>	<p>Hyvinvointipalvelut, tekninen osasto, yhdistykset</p>	<p>Koronan takia ei kohtaamispaikkatoimintaa ole saatu vielä toteutettua, mutta ikääntyneille on aloitettu puhelinringit, joissa he voivat ohjaajan avustuksella kokoontua pieninä ryhminä (1+5) säännöllisesti viikottain keskustelemaan toistensa kanssa. Ohjaajat ovat toimintaan saaneet koulutuksen Oulun varesverkoston kautta.</p>

	osaksi hyvinvointisuunnitelmaa.		
	Vanhusten liikenneturvallisuus: liikenneluotsi toiminnan edistäminen Pyöräilykypäri- ja heijastinkampanja	Järjestöt, vanhus- ja vammaisneuvosto, Oulun poliisi	Liikenneluotsi valittu.
	Toimintaohjeet huijareiden varalle.	Järjestöt, vanhus- ja vammaisneuvosto, Oulun poliisi	Ei olla koottu
	Kyläyöntekijän palvelujen laajentaminen koko kunnan alueelle. Servitetaan kyläyhdistysten mahdollisuutta koordinoita toimintaa.	Kyläyhdistykset, kunnan johtoryhmä ja kuntouttava työtoiminta	
	Varhaiskasvatukset IP-kerhotoiminnan ja ikäihmisten kerhotoiminnan yhteiset hetket/ toiminnan yhdistäminen.	Hyvinvointiosasto ja varhaiskasvatus	Koronasta johtuen ei ole toteutettu.
Vanhuksille mielekäs elämä kotona	Senioripisteen toiminnasta tiedotetaan riittävästi ja toimintaa kehitetään.	Oulunkaari	
	Omaishoito toteutuu optimaalisesti tukien kotona asumista. Omaishoitajien jaksamista tuetaan. Organisoitaan ja tiedotetaan omaishoitajien vapaa –mahdollisuuksista. Servitellään omaishoitajien muuta jaksamisen tukea. Yhdistykset kokoavat omaishoitoon ja muihin ikäihmisten asioihin liittyviä epäkohtia - yhteistyössä kunnan ja Oulunkaaren kanssa järjestetään tilaisuus, jossa näihin kysymyksiin vastataan. Omaishoitajien hyvinvointikäynnit	Oulunkaari, kunta, järjestöt Vaalan seurakunta	Omaishoitajien tapaaminen ja kirkkopyhä toteutettiin Vaalassa.

	toteutetaan suunnitellusti niitä haluaville. Seurakunnan omaishoitajien kerho, kirkkopyhät		
	Digitaaliset palvelut osaksi vanhusten mielekästä elämää kotona. Selvitetään miten saadaan nuoret mukaan auttamaan ikäihmisiä digitaalisten palveluiden oppimisessa	Kunta, Oulunkaari, järjestöt	
	Ruokapalvelut kotihoidon tukipalveluna niitä tarvitseville. Päivätoiminta on suunnitelmallista ja kuntouttavaa. Päivätoimintaa toteutetaan kokopäiväisesti yhtenä päivänä viikossa.	Kunta, Oulunkaari	Arjen apua Vaala – toiminnan organisoitu poikkeusoloaikaan. Päivätoiminta keskeytyi poikkeusoloaikana
	Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus toteutuu ja vanhuspalvelulain 14 § mukaisesti palvelut tuottaa ensisijaisesti kotiin ja arkiympäristöön yhteistyössä verkoston kanssa.	Oulunkaari, omaiset, sosiaali- ja terveyspalvelut, vapaaehtoistyö (yksityiset ja järjestöt)	
Teknologian ja sähköisen maailman tuominen lähelle ikäihmistä	Yhteis palvelupiste toimii kunnantalolla ja sieltä saa apua ja ohjausta palveluihin. KELAN lomakkeiden täyttövun organisoinnin selvittäminen	Kunnan keskushallinto, sopimus Kumppanit yhteis palvelussa Hyvinvointipalvelut	
	Kirjasto on yhä enemmän kansalaisten tietopiste, josta saa käytännön apua teknologian käyttöön.	Kirjasto	Kirjasto siirtynyt konttikirjastoksi syksyllä 2020. Koronaepidemia ja remontti heikensivät kirjaston mahdollisuuksia kehittämiselle.
	Matalan kynnyksen koulutukset senioreille. Digikummitoiminnan näkyväksi tekeminen	Kansalaisopisto, kirjasto Oulunkaari, kunta, järjestöt	

Digitaaliset palvelut osaksi vanhusten mielekästä elämää kotona.		
--	--	--

14. VUODEN 2020 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

VAALAN KUNTA

Vaalassa 6.4.2020

Esa Karjalainen, pj

Tapio Huotari, 1. vpj

Esa Hannukainen

Tiina Kylmänen

Jenna Leinonen

Tiina Koski-Tulppo

Timo Tervonen

Miira Raiskila, kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti.

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu kertomus tänään.

Vaalassa 20.4.2021

KPMG Oy Ab:

Antti Kääriäinen, JHT, KHT